

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W ŁÓDZI
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
90-608 Łódź, ul. Wólczajska 49; tel. 042 632-01-12, 042 633-49-09, fax 042 636-77-97
www.wup.lodz.pl; e-mail: lowu@praca.gov.pl

Władysław
Władysław
Wojewódzki Zarząd
Województwa Łódzkiego
Marcin Bugajski

Rynek Pracy

**W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W 2012 ROKU**

Łódź, kwiecień 2013 r.

Wzrost Wydziału
K Pawlata
Katarzyna Pawlata

p.o. Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi
Andrzej Kaczkowski

p.a. Wicedyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi
Ewa Fijałkowska
Ewa Fijałkowska

Praca zbiorowa – opracowano w Wydziale Informacji, Badań i Analiz

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE	4
WPROWADZENIE	6
ZASOBY PRACY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO – UJĘCIE SUMARYCZNE.....	6
Perspektywy demograficzne dla województwa łódzkiego	6
Mobilność terytorialna. Migracje.	7
Osoby pracujące w gospodarce regionu. Przedsiębiorczość.....	9
Charakterystyka rynku pracy na obszarach wiejskich.....	12
STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – UJĘCIE GLOBALNE	15
STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – OPIS WYBRANYCH ELEMENTÓW	27
Bezrobocie wśród kobiet.....	27
Bezrobocie na wsi.....	37
Długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	45
Charakterystyka bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat	49
Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy.	53
Bezrobocie wśród osób młodych	59
POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – WYBRANE ASPEKTY ZJAWISKA	65
Analiza prasowych ofert pracy	80
PODSUMOWANIE.....	83

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejsze opracowanie stanowi sumaryczny przegląd wybranych zjawisk i tendencji możliwych do uchwycenia podczas analizy struktur bezrobocia w regionie łódzkim w minionym roku. Jest to więc - tak ze względu na swoją konstrukcję formalną, jak i zakres tematyczny – uaktualniona wersja opracowania pt. *Rynek pracy w województwie łódzkim w 2011 roku*, opublikowanego na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi: www.wup.lodz.pl, a także oczywista kontynuacja różnych opracowań o tym samym charakterze redagowanych we wcześniejszych latach (jakkolwiek ze względu na zmiany administracyjne, jakie zaszły w naszym kraju w roku 1999, ten właśnie rok przyjęliśmy traktować jako początek szeregu czasowego, którego wybrane momenty określiliśmy jako kluczowe dla analiz struktur oraz dynamiki zjawiska bezrobocia w naszym województwie).

Jak to w przypadku różnych tego typu kontynuacji bywa, podstawowym wymogiem, jaki staraliśmy się spełnić, był – oprócz wymogu aktualności oczywiście – wymóg standaryzacji - dochowany przynajmniej w stopniu umożliwiającym prowadzenie rzetelnych analiz porównawczych.

Tak więc staraliśmy się, aby standaryzacja obejmowała przede wszystkim formalną organizację tekstu - tegoroczna edycja *Rynku pracy...*, podobnie jak wcześniejsze, składa się z czterech zasadniczych części: 1) Opis struktury bezrobocia w regionie łódzkim; 2) Opis wybranych elementów struktury bezrobocia w regionie łódzkim (w przypadku bieżącej edycji są to kolejno: kobiety, bezrobotni z terenów wiejskich, długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, bezrobotni w wieku powyżej 50 lat, niepełnosprawni oraz młodzież); 3) Omówienie wybranych zagadnień związanych z popytem na pracę w województwie łódzkim; 4) Podsumowanie.

Oprócz tego, standaryzacji poddano kluczowe wskaźniki struktury oraz dynamiki, tradycyjnie już przyjmując przy tym dwuletnią (czyli obejmującą trzy kolejne momenty czasowe) wsteczną perspektywę analityczną. Tak więc wszędzie – za wyjątkiem tych tylko przypadków, w których było to uzasadnione zaistnieniem niemożliwych lub trudnych do pokonania przeszkód metodologicznych – prezentujemy, obok np. wartości wskaźników struktury w końcu grudnia 2012 r., również - dla porównania – wartości tych samych wskaźników w końcu grudnia roku 2011 oraz 2010. Podobne podejście zastosowaliśmy także w przypadku wskaźników dynamiki z tym, że tutaj – mając na względzie specyfikę konstrukcji tych wskaźników – stosowaliśmy na ogół jednocześnie dwie podstawy porównań: wartość z 2011 r. oraz wartość z 2010 r.

W celu dopełnienia zasobu przekazywanych informacji oraz zapewnienia naszym rozważaniom stosownego kontekstu empirycznego, zdecydowaliśmy się poprzedzić nasze analizy stosownym

Wprowadzeniem stanowiącym w istocie przegląd wskaźników charakterystycznych zjawisk, jakie zaszły na globalnym rynku pracy w 2011 roku. Wzięliśmy pod uwagę zarówno wskaźniki makroekonomiczne *sensu stricto* - tj. liczba osób pracujących, liczba nowo tworzonych miejsc pracy czy poziom bezrobocia rejestrowanego, jak i wskaźniki demograficzne mające swoje przełożenie na istotne charakterystyki rynku pracy - np. odsetki ludności w różnych kategoriach wiekowych, kluczowe miary migracji, czy aktualne i prognozowane wartości współczynników obciążenia demograficznego. Wybór roku 2011 jako okresu bazowego nie jest tutaj przypadkowy i ma swoje logiczne, jak i merytoryczne uzasadnienie. Otóż w treści *Wprowadzenia* posługujemy się w większości danymi GUS, spośród których w chwili obecnej nie wszystkie zostały zaktualizowane do stanu na koniec 2012 roku. Chcąc zatem zapewnić warunki dla czynienia niezbędnych porównań tych danych, zdecydowaliśmy się ostatecznie na przyjęcie właśnie takiej perspektywy czasowej. Decyzja taka przydała dodatkowo tej wstępnej części naszego opracowania istotnego waloru etiologicznego; Czytelnik ma możliwość wglądu w zbiór zjawisk i tendencji mających potencjalnie wpływ na kształtowanie się obrazu sytuacji na rynku pracy w następnym, 2012 roku.

Jednym z wyników realizacji wymogu standaryzacji jest również wybitnie opisowy charakter niniejszego tekstu. Wszelkie ogólniejsze komentarze merytoryczne – ze względu na raczej fragmentaryczny charakter prezentowanych tutaj kwestii – staraliśmy się ograniczyć do niezbędnego minimum, wysuwając na plan pierwszy opis istotnych miar statystycznych, które zastosowaliśmy w toku analizy danych źródłowych. Z tego też względu opracowanie to nosi walor przede wszystkim poznawczy.

WPROWADZENIE

ZASOBY PRACY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO – UJĘCIE SUMARYCZNE¹

W tej części opracowania zaprezentowane zostaną wskaźniki nasilenia zjawisk i procesów demograficznych oraz makroekonomicznych mających kluczowe znaczenie dla kształtowania się bezrobocia w województwie łódzkim. Dokonana zostanie ich analiza porównawcza zarówno w czasie, jak i w wymiarze terytorialnym – w tym drugim przypadku będzie to przede wszystkim przedstawienie sytuacji w województwie na tle sytuacji w Polsce. Jednak nie wszystkie spośród niezbędnych do takiej analizy danych można w obecnej chwili zaktualizować do stanu na koniec 2012 r. (GUS publikuje niektóre swoje dane ze znacznym opóźnieniem). Ze względu zatem na konieczność stosowania jednolitej perspektywy czasowej zmuszeni byliśmy posłużyć się w tej części opracowania danymi zaktualizowanymi do stanu na koniec 2011 r.

Perspektywy demograficzne dla województwa łódzkiego

Do roku 2035 ludność województwa łódzkiego osiągnąć ma 2 188 tys., co wobec 2012 r. oznaczać będzie spadek o 318,0 tys. osób (12,7%). Największym względnym ubytkiem ludności wśród powiatów ziemskich cechować się będą: kutnowski (-20,8%), łęczycki (-17,8%), poddębicki (-17,7%) i opoczyński (-15,5%), natomiast wśród powiatów grodzkich Łódź (-19,7%).

W dalszym ciągu zmniejszać się będzie liczba ludności w wieku produkcyjnym; między rokiem 2015 a 2035 spadek ten wyniesie 18,6%. Podobne tendencje dotyczyć będą grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym, której ubytek w latach 2015 – 2035 szacuje się na 23,5%.

Stałym wzrostem natomiast charakteryzować się będzie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Między 2015 a 2035 rokiem zwiększy się ona o 17,6%, co ustali wartość współczynnika udziału tej kategorii w ogóle mieszkańców województwa w roku 2035 na poziomie 28,8% - wobec 14,7% udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i 56,6% udziału osób w wieku produkcyjnym. Dla porównania, analogiczne miary odsetka oszacowane na rok 2015 wyniosły: dla osób w wieku poprodukcyjnym 21,6%, dla osób w wieku przedprodukcyjnym 16,9% oraz dla osób w wieku produkcyjnym 61,4%.

Wskutek tak prognozowanych trendów liczebności ekonomicznych grup wieku, należy spodziewać się, że wartości współczynników obciążenia demograficznego zmieniać się będą w sposób następujący:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym zmniejszy się z 27,6 w roku 2015 do 25,9 w 2035 r.,

¹ Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi uzupełnionych danymi własnymi WUP w Łodzi. Ponieważ nie wszystkie prezentowane niżej wskaźniki dało się zaktualizować według stanu na koniec 2012 r., to – w trosce o zapewnienie bieżącym rozważaniom waloru analizy porównawczej - w tej części opracowania posłużono się danymi zaktualizowanymi według stanu na koniec 2011 r.

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła z 35,2 w roku 2015 do 50,9 w roku 2035,
- sumaryczny współczynnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym łącznie) przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym, wzrosła z 62,8 w 2015 r. do 76,8 w 2035 r.

Mobilność terytorialna. Migracje.

Województwo łódzkie od lat charakteryzuje stały odpływ ludności. Saldo migracyjne, czyli różnica między napływem a odpływem mieszkańców², wyniosło w 2011 r. -1 891 osób (rok wcześniej było to -1 780 osób). Także przyrost naturalny – czyli różnica między liczbą nowych urodzeń a liczbą zgonów – był w 2011 r. ujemny i wyrażał się wartością -2,7 osoby w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (rok wcześniej było to 2,2 osoby). Ma to istotne odbicie w strukturze demograficznej. Systematycznie zwiększa się odsetek osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym: z 16,9% w końcu 2000 r. do 19,4% w końcu 2011 r. – przy jednoczesnym spadku udziału osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym: z 22,0% w końcu 2000 r. do 17,3% w końcu 2011 r. Takie same tendencje charakteryzują również ludność Polski; porównanie indywidualnych wartości wymienionych wskaźników struktury wypada jednak na niekorzyść województwa łódzkiego, np. w końcu 2011 r. udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosił w całym kraju „tylko” 17,3%, zaś udział osób w wieku przedprodukcyjnym „aż” 18,5%. Oznacza to, że wobec braku zasilania zasobów ludzkich wystarczającą liczbą nowych urodzeń oraz systematycznym przechodzeniem kolejnych roczników do kategorii wieku poprodukcyjnego, przed regionem łódzkim stoi realna groźba utrwalania się niekorzystnej struktury demograficznej charakterystycznej dla społeczeństw starzejących się. Jednocześnie wydaje się, iż osoby, które nie zdecydowały się z przyczyn ekonomicznych opuścić terenu województwa, są na tyle niemobilne przestrzennie i zawodowo, że ich możliwości pokrycia istniejących frykcji między podażą pracy a popytem na pracę są bardzo ograniczone - nawet w obliczu grożącego tym osobom bezrobocia.

Niepokojącym zjawiskiem obserwowanym w regionie łódzkim jest petyfikacja bezrobocia strukturalnego ujmowanego na tle istniejącego podziału terytorialnego. Dotyczy ona w szczególności trzech powiatów: tomaszowskiego, kutnowskiego i zgierskiego. Powiaty te od lat charakteryzują się najwyższymi w całym regionie wartościami wskaźnika stopy bezrobocia - w końcu grudnia 2011 r. było to odpowiednio: 17,3%, 17,3%, oraz 16,8%. Niekorzystna kondycja lokalnego rynku pracy pogłębia się ostatnio także w powiecie łaskim. W końcu 2009 r. stopa bezrobocia wynosiła tu 14,9%, ustanawiając 5 najgorszy wynik w województwie; rok później było to 16,8%, co dawało 3 najgorszy wynik w województwie; niemniej jednak rok 2011 przyniósł temu powiatowi „awans” na niechlubne pierwsze miejsce w prezentowanym

² Wielkość ta jest operacjonalizowana jako liczba zameldowań na pobyt stały minus liczba wymeldowań.

rankingu, ex aequo z powiatami tomaszowskim i kutnowskim – dzięki wartości stopy bezrobocia na poziomie 17,3%. Relatywnie wysoki udział bezrobotnych wśród ogółu osób aktywnych zawodowo utrzymywał się także w powiatach: pabianickim (16,5% w końcu 2011 r.) oraz opoczyńskim (15,9% w końcu 2011 r.). W przypadku powiatu opoczyńskiego mamy jednak do czynienia z systematycznym obniżaniem się jego rangi pod względem nasilenia problemu bezrobocia: o ile w końcu 2009 r. powiat ten klasyfikowany był, pod względem wielkości stopy bezrobocia, na 3 miejscu w województwie, o tyle w końcu 2010 r. zajmował w tym rankingu miejsce 5, zaś w końcu 2011 r. miejsce 6. Odwrotna sytuacja dotyczy natomiast powiatu pabianickiego, którego ranga przemieszczała się, w perspektywie analizowanych trzech lat, w kierunku pozycji czołowych analizowanego zestawienia: w końcu 2009 r. była to pozycja 7, w końcu 2010 r. pozycja 8, a w końcu 2011 r. pozycja 5. Dodać tu należy, iż nominalna wartość stopy bezrobocia w tym powiecie systematycznie rosła w analizowanym okresie (por. tabela 1).

Trzeba jednak w tym miejscu podkreślić, że wielkość stopy bezrobocia jest jednym z czynników branych pod uwagę podczas ustalania kwot wsparcia finansowego z Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych. Środki Funduszu Pracy, dystrybuowane mocą *Ustawy o promocji zatrudnienia i usługach rynku pracy*, służą finansowaniu programów mających na celu ograniczanie skali bezrobocia i łagodzenia skutków zwolnień grupowych. Reguły rozdziału środków ustalone są przez Sejmik Województwa Łódzkiego³. Konkretnie wielkości kwot pomocy ustalone są m. in. poprzez zastosowanie mnożnika o wartości wprost proporcjonalnej do wielkości stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach, co sprawia, że powiaty o najwyższej stopie bezrobocia otrzymują najwyższe wartości mnożnika.

Można więc przypuszczać, że sukcesywne alokowanie środków Funduszu Pracy przekładające się na zwiększoną intensywność działań ograniczających skutki bezrobocia w powiatach w największym stopniu dotkniętych tym problemem, przyczyniło się do tego, że, by powołać się na jaskrawy przykład, w powiecie tomaszowskim obserwowaliśmy mogliśmy stały spadek wartości stopy bezrobocia w całym analizowanym okresie (18,0% w końcu 2009 r.; 17,7% w końcu 2010 r.; 17,3% w końcu 2011 r.). Nieznaczoną tendencją spadkową charakteryzował się także trend wartości omawianego wskaźnika w powiecie kutnowskim (17,4% w końcu 2009 r.; tyle samo w końcu 2010 r.; 17,3% w końcu 2011 r.). Omówione tu tendencje zostały zestawione w tabeli 1.

³ Aktualną podstawę prawną dla takiego rozdziału stanowi dokument zatytułowany: „*Kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa łódzkiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków i aktywizacji zawodowej i innych fakultatywnych zadań*”, przyjęty mocą Uchwały Nr XLVIII/1414/09 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 listopada 2009 r.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w wybranych powiatach województwa łódzkiego w końcu grudnia 2009 - 2011. Wartości indywidualne oraz przyrosty (w punktach procentowych). W nawiasach pod wartościami stopy bezrobocia podano pozycje (rangi) w uporządkowanym malejąco szeregu prostym utworzonym z wartości wskaźnika dla wszystkich powiatów województwa łódzkiego.

Powiat	Stan w końcu grudnia:				
	2009	2010	2011	Przyrost [w punktach proc.]	
	Stopa bezrobocia (w %)	Stopa bezrobocia (w %)	Stopa bezrobocia (w %)	2009-2011	2010-2011
zgierski	15,5 (4)	15,8 (4)	16,8 (4)	1,3	1,0
tomaszowski	18,0 (1)	17,7 (1)	17,3 (1)	-0,7	-0,4
kutnowski	17,4 (2)	17,4 (2)	17,3 (1)	-0,1	-0,1
opoczyński	16,5 (3)	15,7 (5)	15,9 (6)	-0,6	0,2
łaski	14,9 (5)	16,8 (3)	17,3 (1)	2,4	0,5
pabianicki	14,1 (7)	14,4 (8)	16,5 (5)	2,4	2,1
<i>Ogółem województwo łódzkie</i>	11,9	12,2	12,9	1,0	0,7

Uwaga! Wartości w tabeli zostały wstecznie skorygowane przez GUS.

Osoby pracujące w gospodarce regionu. Przedsiębiorczość.

W roku 2009 zaobserwowaliśmy załamanie obserwowanej dotąd wzrostowej tendencji kształtującej wskaźnik liczebności osób pracujących w województwie łódzkim. W końcu grudnia tegoż roku GUS odnotował 937,5 tys. takich osób, co wobec danych dla roku 2008 oznaczało spadek o 32,8 tys. I choć w kolejnym roku pracujących nieznacznie przybyło – o 5,7 tys. osób – nie zdołało to w pełni skompensować tego wcześniejszego ubytku. W roku 2011 obserwować mogliśmy kolejną zniżkę trendu wskaźnika; wskutek wszystkich tych zmian, liczba osób pracujących w województwie łódzkim osiągnęła, w końcu 2011 roku, 933,6 tys. – co było wartością w sumie o 3,9 tys. osób (0,4%) mniejsza niż w końcu roku 2009.

Analizując zbiorowość pracujących ze względu na sektorowy podział gospodarki regionu łódzkiego zauważamy znaczącą przewagę liczebną sektora prywatnego nad sektorem publicznym: 78,2% wobec 21,8% ogółu pracujących w końcu 2011 r. W końcu 2010 roku proporcje te były zbliżone i wynosiły odpowiednio 78,1% oraz 21,9%. Porównując te dane z jeszcze wcześniejszymi, można zauważyć ciekawą tendencję. Oto bowiem okres między końcem 2008 a 2009 roku charakteryzował się widocznym zwiększeniem udziału w strukturze zatrudnienia pracujących w sektorze publicznym (z 21,6% do 22,1%), oczywiście kosztem jednoczesnego zmniejszenia się udziału pracujących w sektorze prywatnym (z 78,4% do 77,9%). Dokonało się to przy jednoczesnym spadku generalnej liczby

pracujących w regionie (z 970,3 tys. do 937,5 tys.). Można to potraktować jako chwilową anomalię wieloletniego trendu, gdyż przytoczone wyżej dane z następnych lat (tj. 2010-2011) wskazują na stopniowe przywracanie tendencji wzrostowej liczby osób pracujących, jak i powrót do ekspansji sektora prywatnego w generalnej populacji osób pracujących. Być może zatem owa anomalia stanowiła statystyczne odwzorowanie następstw bardziej zachowawczej polityki personalnej przedsiębiorstw sektora prywatnego, wprowadzonej w obliczu poczucia zagrożenia wywołanego doniesieniami o skutkach międzynarodowego kryzysu finansowego.

Z analizy zbiorowości pracujących w końcu 2011 r. według sekcji PKD wynika, iż najwięcej osób pracowało w przemyśle: 23,2%, z tego w przetwórstwie przemysłowym 20,1%⁴, rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie oraz rybactwie: 19,2% oraz w handlu i naprawach: 15,3%. Znacznie mniej osób zatrudnionych było w kolejnych sklasyfikowanych sekcjach, takich jak: edukacja: 7,3%, opieka zdrowotna i pomoc społeczna: 5,7%, budownictwo: 5,3%, transport i gospodarka magazynowa: 5,0%, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: 4,4% oraz administrowanie i działalność wspierająca: 3,5%.

Wraz z spadającym poziomem bezrobocia rejestrowanego rosła w województwie łódzkim ilość wolnych miejsc pracy – o 66,7% między końcem 2006 r. a końcem 2007 r. W roku następnym jednakże, objawy nasycenia rynku siłą roboczą, jak również pojawiające się pierwsze symptomy dekonunktury gospodarczej, spowodowały zdecydowane odwrócenie się tej tendencji. Między końcem 2007 r. a końcem 2008 r. opisywany wskaźnik przejawiał już 50 procentową tendencję spadkową redukując swą wartość z 10,4 tys. do 5,2 tys. Tendencja ta, mimo, że została później nieco wyhamowana, jako taka utrzymała się jednak w okresie stanowiącym ramy czasowe niniejszych analiz: w końcu 2009 r. liczba wolnych miejsc pracy w województwie łódzkim wynosiła już 3,7 tys., w końcu 2010 r. 3,3 tys., zaś w końcu 2011 r. 2,1 tys. (a zatem spadła o 10,8% między końcem 2009 i 2010 roku oraz o 36,4% między końcem 2010 a 2011 r.). Zestawiając przytoczone wartości z danymi ogólnopolskimi możemy zauważyć, że województwo łódzkie wypada niekorzystnie na tle kraju, gdzie w latach 2009 – 2010 notowano wzrost liczby wolnych miejsc pracy o 14,1%, zaś w latach 2010 – 2011 spadek o 22,8% (a zatem zdecydowanie mniej dotkliwy).

Równoległe do stopniowego zmniejszania się liczby wolnych miejsc pracy obserwowaliśmy jednak w latach 2010-2011 w województwie łódzkim wzrost liczby nowo utworzonych miejsc pracy o 12,4% (z 36,4 tys. do 40,9 tys.). Była to tendencja diametralnie odmienna – na korzyść – od tej obserwowanej w tym samym okresie w kraju, a wyrażającej się 4,7 procentowym spadkiem.

⁴ W końcu 2010 r. przemysł obejmował porównywalny odsetek pracujących: 23,9%, z tego przetwórstwo przemysłowe 20,8%

Rok 2011 przyniósł także w województwie łódzkim zwiększenie liczby przyjęć do pracy – o 23,8% względem roku poprzedniego - przy jednak równoczesnym wzroście liczby zwolnień o 31,6% (obie miary dotyczą pracowników pełnozatrudnionych). Dynamika wzrostu liczby przyjęć do pracy była wyraźnie większa do tej obserwowanej w kraju (tu wzrost wyniósł 12,6% między 2010 r. a 2011 r.), choć liczba zwolnień z pracy była w województwie łódzkim zdecydowanie większa (31,6% wobec 13,3% w kraju). Analiza przytoczonych wskaźników pozwala, przy zarezerwowaniu pewnej ostrożności wnioskowania wiążącej się z wielopłaszczyznowym charakterem opisywanych problemów, sformułować generalny sąd, że reakcja regionalnego rynku pracy na globalne bodźce makroekonomiczne zdawała się być tożsama co do kierunku, jednak zdecydowanie bardziej dynamiczna, w porównaniu do modelu charakterystycznego dla rynku krajowego.

W końcu grudnia 2011 r. rejestr REGON obejmował 228,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej działających na terenie województwa łódzkiego. Było to o 2,4 tys. (1,0%) mniej niż w końcu grudnia 2010 r., jednakże o 7,8 tys. więcej niż w końcu grudnia 2009 r. Sektor prywatny obejmował 97,1% ogółu podmiotów, a osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą 77,2% wszystkich zarejestrowanych jednostek. W sektorze publicznym najbardziej liczna była grupa podmiotów należąca do sekcji: edukacja (42,8%) oraz obsługa rynku nieruchomości (27,0%). W sektorze prywatnym dominował handel i naprawy (27,1%) – podobnie zresztą jak wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (31,1%)⁵.

Ważnym elementem struktury pracujących jest kategoria nowo tworzonych podmiotów gospodarczych, z uwzględnieniem osób fizycznych tworzących miejsca pracy dla siebie i swojej rodziny (tzn. kreujących samozatrudnienie). Poniżej podano liczbę takich osób w województwie łódzkim w latach 2009-2011:⁶

Tabela 2. Liczba rejestracji podmiotów gospodarczych w województwie łódzkim w latach 2009-2011

Rok	Nowo rejestrowane podmioty gospodarcze ogółem	W tym osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą [liczba bezwzględna i udział w nowych rejestracjach ogółem]
2009	22 316	20 251 90,7%
2010	25 165	22 604 89,8%
2011	21 105	18 909 89,6%

⁵ Dane przytaczamy na podstawie: *Biuletyn statystyczny województwa łódzkiego IV kwartał 2011 r., Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódź, 2012*. Źródło to operuje nazewnictwem sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2004 r.

⁶ Na podstawie danych z rejestru REGON.

Po kilkuletnim okresie systematycznego wzrostu, liczba nowych rejestracji podmiotów gospodarczych w województwie łódzkim spadła między rokiem 2010 a 2011 o 4,1 tys. (-16,1%). Przywołana tendencja dotknęła w nieco większym stopniu grupę osób fizycznych rozpoczynających działalność gospodarczą (-16,3%) niż ogół nowo rejestrowanych podmiotów. Warto przy tym zwrócić uwagę, że odsetek rejestracji osób fizycznych wśród wszystkich nowych rejestracji podmiotów gospodarczych zmniejsza się w województwie łódzkim z roku na rok: w 2009 r. wynosił on 90,7%; w 2010 r. 89,8%, zaś w 2011 r. 89,6%.

Charakterystyka rynku pracy na obszarach wiejskich

Udział osób pracujących w rolnictwie w ogóle pracujących w województwie łódzkim wyniósł w końcu grudnia 2011 r. 19,0%. Jest to odsetek relatywnie wysoki na tle kraju (16,7% w tym samym okresie), a także nieznacznie wyższy od obserwowanego rok wcześniej (18,8% w końcu grudnia 2010 r.). Ponieważ procesy modernizacji w tym sektorze są w Polsce dość powolne - na ich przeszkodzie stoi między innymi rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych - osoby tam zatrudnione są szczególnie narażone na negatywne skutki przemian sektorowych w gospodarce narodowej.

Charakterystyczną cechą zasobów ludzkich obszarów wiejskich obserwowaną w województwie łódzkim do 2010 r. były korzystniejsze niż to się ma na obszarach miejskich wartości wskaźników obrazujących chłonność rynku pracy. I tak, wartość współczynnika aktywności zawodowej⁷ w 2010 r. według BAEL wynosiła na wsi 57,1% - wobec 56,7% w mieście. Wskaźnik zatrudnienia⁸ miał w tym samym okresie wartość 52,6% na wsi oraz 51,0% w mieście. Stopa bezrobocia (według BAEL) wynosiła na obszarach wiejskich 7,6% - podczas gdy w miastach 10,1%. Rok 2011 przyniósł zachwianie przytoczonych wyżej tendencji. Wartość współczynnika aktywności zawodowej była pod koniec tegoż roku wyraźnie mniejsza na terenach wiejskich, gdzie wyniosła 49,5% - wobec 53,1% odnotowanych w miastach. Podobnie rzecz się miała w przypadku współczynnika zatrudnienia, który na wsi osiągnął wartość 43,3% - wobec 45,9% w miastach. Mniejsza na wsi była także wartość stopy bezrobocia według BAEL: 12,5% wobec 13,5% w mieście, co jednak w tym wypadku stanowiło podtrzymanie tendencji obserwowanej we wcześniejszych analizowanych okresach (choć należy zwrócić uwagę na stopniowe zmniejszanie się różnic między miastem a wsią pod tym względem w kolejnych latach).

W końcu grudnia 2011 roku rejestry powiatowych urzędów pracy w województwie łódzkim wykazywały 46,4 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi (33,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta wzrosła o prawie 1,9 tys. osób; zmalał jednak o 0,4 punktu procentowego udział tej kategorii bezrobocia w rejestrze bezrobotnych ogółem. Analizując omawiane wskaźniki w perspektywie długookresowej można poczynić obserwację, że do końca 2007 r. udział

⁷ Jest to udział osób aktywnych zawodowo w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

⁸ Jest to udział osób pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych nieznacznie wzrastał, jednocześnie malała bezwzględna liczebność tej kategorii – co było zbieżne z globalnym trendem spadkowym liczby bezrobotnych w tym okresie. W kolejnym roku spadek liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymał swoje tempo (-21,1% między końcem 2007 r. a końcem 2008 r. wobec -21,8% w roku poprzedzającym), odwróceniu uległa natomiast dynamika wzrostu udziału tej kategorii w globalnym bezrobociu (0,7 punktu proc. wzrostu między końcem 2007 r. a końcem 2008 r. wobec 0,7 punktu proc. spadku w roku poprzedzającym). Z kolei począwszy od końca grudnia 2008 r. odsetek mieszkańców wsi w zasobie bezrobocia rejestrowanego utrzymał trend spadkowy, rosnąć jednakże zaczęła liczba bezrobotnych mieszkających na wsi zarejestrowanych w urzędach pracy (między końcem grudnia 2009 r. a końcem grudnia 2011 r. wzrost ten osiągnął poziom 2,7 tys. osób, czyli 6,2%).

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi 15,3% stanowiły – według stanu na koniec grudnia 2011 r. - osoby z prawem do zasiłku. W porównaniu z końcem 2010 roku udział ten spadł o 0,9 punktu procentowego, a w porównaniu do grudnia 2009 r. – o 6,6 punktu procentowego.

Do niedawna charakterystyczną cechą struktury bezrobocia na wsi był wyraźnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych odsetek osób o najniższych poziomach wykształcenia: gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym (jeszcze w końcu 2010 r. wspomniane kategorie wykształcenia pokrywały w sumie 59,8% bezrobocia na wsi oraz 57,7% bezrobocia ogółem). W 2011 r. tendencja ta została odwrócona – skumulowany odsetek bezrobotnych najniżej wykształconych wyniósł na obszarach wiejskich 58,8% (czyli o 1 punkt procentowy mniej niż rok wcześniej), podczas gdy wśród bezrobotnych ogółem 60,3% (czyli o 2,6 punktu procentowego więcej niż rok wcześniej). Jeśli chodzi o udział ludności z wykształceniem wyższym w całkowitym bezrobociu rejestrowanym, to na wsi wyniósł on w końcu 2011 r. 8,7%, podczas gdy wśród ogółu bezrobotnych 11,0% (choć również i tu obserwujemy tendencję w kierunku stopniowego zacierania się różnic w czasie).

Inną charakterystyczną cechą dostrzegalną podczas analizy struktury bezrobocia na obszarach wiejskich jest nieco wyższy niż w całej populacji bezrobotnych odsetek ludzi młodych. W końcu grudnia 2011 roku osoby w wieku do 34 lat stanowiły 55,0% bezrobotnych mieszkańców wsi - dla porównania w generalnym zasobie bezrobocia udział omawianej kategorii osiągnął wartość 48,3%.

Wyraźnie większy, w porównaniu do wartości wskaźnika globalnego, jest też na wsi odsetek bezrobotnych bez stażu pracy. W końcu 2011 r. kategoria ta pokrywała 21,2% całkowitego zróżnicowania populacji bezrobotnych z terenów wiejskich – wobec 16,1% wśród ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim.

Zaprezentowane uwagi dotyczące zjawiska bezrobocia w województwie łódzkim, w tym także bezrobocia na terenach wiejskich, uznać należy jedynie za wprowadzenie do właściwej problematyki niniejszego opracowania. W tym miejscu uznaliśmy bowiem za niezbędne zarysowanie możliwie szerokiego kontekstu demograficznego, społecznego i ekonomicznego dla zjawisk, które szczegółowo będą analizowane w kolejnych rozdziałach. Posłużenie się rokiem 2011 jako okresem bazowym było konieczne dla uzyskania jednolitej perspektywy czasowej i tym samym zapewnienia sobie możliwości poczynienia rzetelnych porównań danych pochodzących z różnych źródeł. **Wszystkie poruszone wyżej kwestie związane z bezrobociem w województwie łódzkim zostaną przeanalizowane w sposób bardziej szczegółowy – i w oparciu o zaktualizowane dane - w dalszych częściach opracowania.**

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – UJĘCIE GLOBALNE

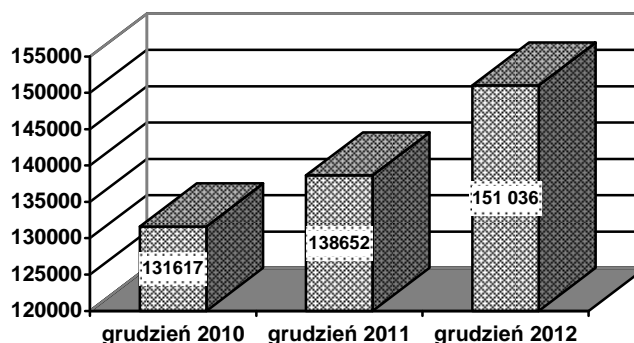
Analiza kluczowych wskaźników bezrobocia rejestrowanego dla województwa łódzkiego w ciągu ostatnich pięciu lat pokazuje odwrócenie obserwowanych uprzednio korzystnych tendencji. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim poziomu zjawiska. W latach 2008 – 2009 dostrzegamy przełamanie spadkowego trendu zapoczątkowanego w 2003 roku: o ile jeszcze między końcem grudnia 2007 r. a końcem grudnia 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 19,5% (ze 123 148 do 99 191), o tyle w ciągu następnego roku wskaźnik odznaczał się już tendencją wzrostową mierzoną dodatnią wartością stopy wzrostu na poziomie 29,2% (z 99 191 do 128 105 osób).

Między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2012 r. poziom bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim wzrósł o 14,8% - do wartości 151 036. Stopa bezrobocia – czyli udział bezrobotnych w populacji osób czynnych zawodowo – osiągnęła w końcu 2012 r. wartość 14,0% - było to o 1,1 punktu procentowego więcej niż w końcu 2011 r. i o 1,8 punktu procentowego więcej niż w końcu 2010 r.

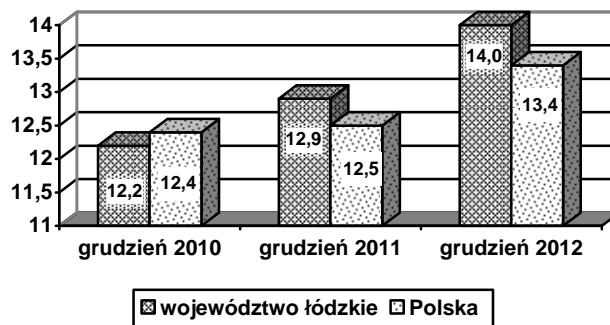
Analiza danych dla całego kraju ujawnia istnienie podobnych do opisanych wyżej prawidłowości. Tu również możemy zaobserwować wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych - o 9,3% (z 1 954,7 tys. do 2 136,8 tys.) między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2012 r. Analogicznie do trendu zaobserwowanego na terenie województwa łódzkiego kształtowały się w całym kraju wartości stopy bezrobocia, które wynosiły: w końcu grudnia 2010 r. 12,4%; w końcu grudnia 2011 r. 12,5% oraz w końcu grudnia 2012 r. 13,4% - daje to przyrost o 1 punkt proc. w całym analizowanym okresie (z czego 0,9 punktu proc. w ostatnim analizowanym roku⁹). Przy porównywaniu stopy bezrobocia dla Polski i województwa łódzkiego do niedawna jeszcze mogliśmy zaobserwować utrzymującą się różnicę w wartościach tego wskaźnika na korzyść województwa łódzkiego. Począwszy od 2011 r. jednak tendencja ta niestety została odwrócona: w grudniu tegoż roku wartość wskaźnika dla województwa łódzkiego była już o 0,2 punktu procentowego wyższa niż odpowiadająca jej wartość dla kraju; w końcu grudnia 2012 r. różnica ta (na niekorzyść województwa łódzkiego) wynosiła już 0,6 punktu procentowego.

⁹ Wszystkie użyte w tekście wartości stopy bezrobocia z lat 2010–2012 zostały wstecznie skorygowane przez GUS.

**Wykres 1a. Bezrobotni zarejestrowani
w województwie łódzkim w końcu grudnia
2010 - 2012 r.**

**Wykres 1b. Stopa bezrobocia w województwie
łódzkim i w Polsce w końcu grudnia
2010-2012 r. [w %]**

Uwaga! Wartości z lat 2010 - 2011 zostały wstecznie skorygowane przez GUS.

Wśród zarejestrowanych w końcu grudnia 2012 roku bezrobotnych 10,8 tys. (7,1%) to osoby niepełnosprawne. Trend liczebności tej kategorii kształtował się analogicznie do trendu liczby bezrobotnych ogółem – miał charakter rosnący – cechował się jednak zdecydowanie mniejszym natężeniem obserwowanych zmian: w końcu grudnia 2012 r. bezrobotnych niepełnosprawnych było w rejestrach więcej niż w końcu grudnia 2010 r. o 8,1% - wobec całkowitego wzrostu bezrobocia w tym samym okresie o 14,8%. Znalazło to swe odzwierciedlenie w trendzie wskaźnika udziału bezrobotnych niepełnosprawnych w całkowitym rejestrowanym bezrobociu: jego wartość w analizowanym okresie spadła z 7,6% w końcu grudnia 2010 r. do wspomnianych już 7,1% w końcu grudnia 2012 r.

Bezrobocie w województwie łódzkim stanowi w większym stopniu problem obszarów miejskich, niż wiejskich. Tezę taką można podtrzymać pomimo faktu, że długookresowy trend wartości wskaźnika udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi w całkowitym zasobie bezrobocia rejestrowanego

w województwie łódzkim ma charakter oscylujący. W roku 2004 wskaźnik ten przełamał tendencję spadkową. Jego wartości w sposób zauważalny rosły aż do grudnia 2007 r. – po czym dało się ponownie zaobserwować wejście w fazę spadku. W końcu grudnia 2009 r. na obszarach wiejskich zamieszkiwało 34,1% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim. Odsetek ten zmniejszył się do 33,8% w końcu grudnia 2010 r., a następnie do 33,5% w końcu grudnia 2011 r., by następnie nieznacznie wzrosnąć – do 33,6% - w końcu grudnia 2012 r. Fakt, że przełamanie pierwotnie wspomnianej tendencji wzrostowej omawianego wskaźnika okazało się zbieżne z początkiem fazy wzrostu generalnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych – będącej naturalną reakcją na pojawiające się stopniowo symptomy dekoniunktury w gospodarce globalnej – zdaje się potwierdzać sąd, iż miasto jest bardziej wrażliwe na oddziaływanie czynników warunkujących zmiany w natężeniu oraz strukturze bezrobocia (tzn. zmiany globalnej liczby bezrobotnych dotyczą w pierwszej kolejności rynków pracy obszarów miejskich). W końcu 2012 r. rejestry powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego obejmowały 50,7 tys. osób zamieszkałych na wsi. Wobec danych z końca grudnia 2010 r. liczba ta wzrosła o 6,2 tys. osób, czyli o 13,9% (analogiczna wartość stopy wzrostu dla ogółu bezrobotnych wyniosła w tym samym czasie 14,8%).

Analiza diachroniczna danych dotyczących aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (tzn. działań zmierzających do łagodzenia jego skutków poprzez czasową aktywizację zawodową osób bezrobotnych) wskazuje na istnienie wyraźnych wahań wartości wskaźników obrazujących zakres działań podejmowanych w tym względzie. Nie ma w tym nic dziwnego; wartości tych wskaźników zdają się stanowić raczej wypadkową szeregu arbitralnych decyzji dotyczących alokacji istniejących środków Funduszu Pracy, aniżeli wynik cyklicznych zmian koniunktury w gospodarce narodowej. Zależą one zatem w większej mierze od kształtu polityki społecznej niż gospodarczej.

W roku 2012 najwięcej bezrobotnych aktywizowano w ramach:

- staży: 11 504 osoby; o 4,5 tys. (123,6%) więcej niż w roku 2011;
- szkoleń: 5 895 osób; o 2,3 tys. (126,7%) więcej niż w roku 2011;
- prac społecznie użytecznych: 2 330 osób; o 0,2 tys. (10,5%) więcej niż w roku 2011;
- robót publicznych: 2 215 osób; o 0,2 tys. (15,6%) więcej niż w roku 2011.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że liczba osób uczestniczących we wszystkich aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu była w 2012 roku większa niż miało to miejsce w roku poprzednim¹⁰.

¹⁰ Należy tutaj koniecznie pamiętać, że – ze względu na wspomniane już wyżej znaczne wahania wartości w kolejnych okresach – używane tutaj **wskaźniki obrazujące zakres działań podejmowanych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu** (wyrażone liczbą beneficjentów) **zostały zdefiniowane przy**

W roku 2012 urzędy pracy województwa łódzkiego zarejestrowały łącznie 174 484 osoby (jest to tzw. napływ). Wśród 162 100 wyrejestrowań (tzw. „odpływ”) 76,6 tys. (47,3%) objęło osoby, które znalazły zatrudnienie, natomiast 39,9 tys. (24,6%) bezrobotnych wyłączono z ewidencji z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. Ostatnie 2 lata przyniosły przełamanie wzrostowego trendu wartości odsetka wyłączeń z powodu podjęcia pracy w całkowitej liczbie wyłączeń (wzrost z 33,8% do 44,0% między 2010 r. a 2011 r., następnie spadek do 41,3% w 2012 r.), przy jednoczesnym zmniejszeniu się odsetka wyłączeń z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (z 25,3% w 2010 oraz 2011 roku do 24,6% w 2012 roku). Wartość współczynnika fluktuacji (mierzonego stosunkiem odpływu do napływu) wyniosła w 2012 r. 92,9% i była niższa niż w 2011 r. o 2,9 punktu procentowego. Wartości omówionych miar przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Miary płynności rynku pracy w województwie łódzkim w latach 2010-2012.

	Wielkość zjawiska w roku:		
	2010	2011	2012
Napływ	197 525	169 306	174 484
Odpływ	194 013	162 271	162 100
Osoby, które podjęły pracę	83 496	79 154	76 639
Osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy	49 028	41 105	39 851
Współczynnik fluktuacji	98,2%	95,8%	92,9%

Począwszy od roku 2006 udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczebności bezrobotnych rósł w województwie łódzkim sukcesywnie, osiągając w końcu grudnia 2008 r. 19,8%, a następnie w końcu grudnia 2009 r. 21,9%. Ten ostatni okres wyznaczał – w analizowanym tutaj szeregu czasowym - szczytowy punkt w przebiegu trendu tego wskaźnika: do końca 2010 roku jego wartość spadła już o 4,9 punktu procentowego – do 17,0%, do końca 2011 r. o 0,4 punktu procentowego – do 16,6%; zaś do końca 2012 r. o kolejne 0,4 punktu procentowego – do 16,2%. Taki wynik skłania do troski. Biorąc bowiem pod uwagę fakt, że prawo do zasiłku przysługuje, przez okres co najmniej 6 miesięcy bezrobotnemu, który nie otrzymał odpowiedniej propozycji pracy oraz w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji zatrudniony był przez co najmniej 365 dni osiągając wynagrodzenie w wysokości co najmniej najniższego w kraju, tak widoczny spadek udziału zasiłkobiorców w ogólnej liczbie bezrobotnych może wskazywać na jednoczesne nasilenie się problemu bezrobocia długotrwałego.

Istotnie, jeśli przyjrzymy się danym statystycznym dla województwa łódzkiego, zauważymy, że odsetek osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy wzrósł między końcem grudnia 2010 r. a końcem

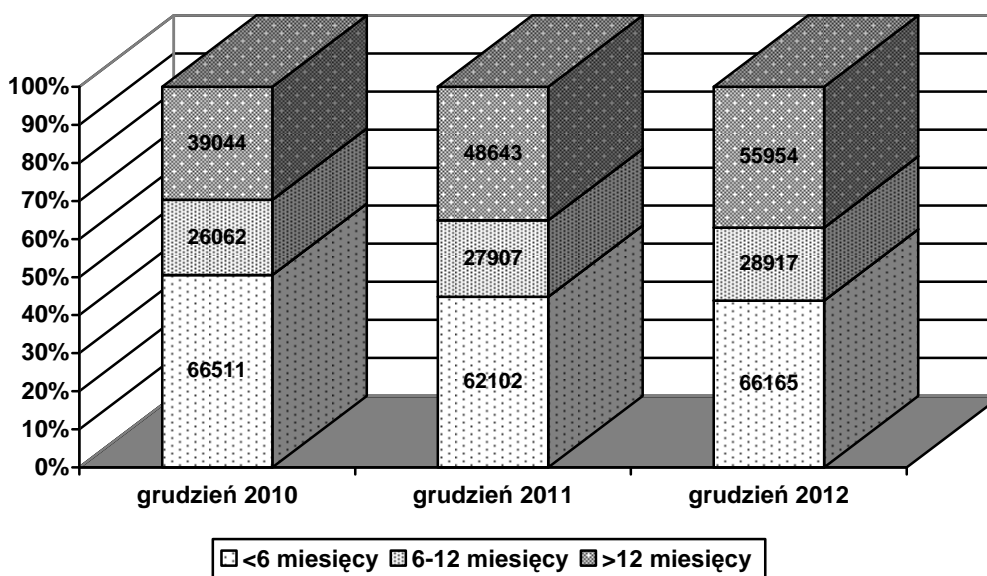
zastosowaniu podejścia strumieniowego, tzn. z wykorzystaniem wartości skumulowanych rocznych odpływów osób zatrudnianych w wyniku takich działań z rejestrów bezrobocia.

grudnia 2012 r. o 7,4 punktu procentowego, ustalając tym samym udział długotrwałego bezrobocia w bezrobociu ogółem w tym ostatnim przywołanym okresie na poziomie 37,1%. Dokonało się to oczywiście kosztem zmniejszenia udziałów kategorii osób pozostających bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy oraz przez okres od 6 do 12 miesięcy: spadek ten wyniósł odpowiednio -6,7 oraz -0,7 punktu procentowego.

Warto dodać, że zwiększający się udział bezrobotnych długotrwanie przy jednoczesnym spadku udziału bezrobotnych zarejestrowanych nie dłużej niż 6 miesięcy był w ostatnim czasie charakterystyczny dla rynków pracy w całej Polsce. Odsetek osób długotrwanie bezrobotnych w ogóle bezrobocia w kraju wzrósł między końcem 2010 r. a końcem 2012 r. o niemal 6,3 punktu procentowego, podczas gdy udział osób pozostających w rejestrach krócej niż 6 miesięcy spadł w tym samym czasie o 6 punktów procentowych. Wśród osób zarejestrowanych w urzędach pracy w Polsce w końcu 2012 r. 46,5% pozostawało bez pracy nie dłużej niż 6 miesięcy, 18,0% pozostawało bez pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy, natomiast 35,4% pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

Tendencje obserwowane w województwie łódzkim ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Bezrobotni w województwie łódzkim według czasu pozostawania bez pracy w końcu grudnia 2010 - 2012. Wartości bezwzględne na tle udziałów.

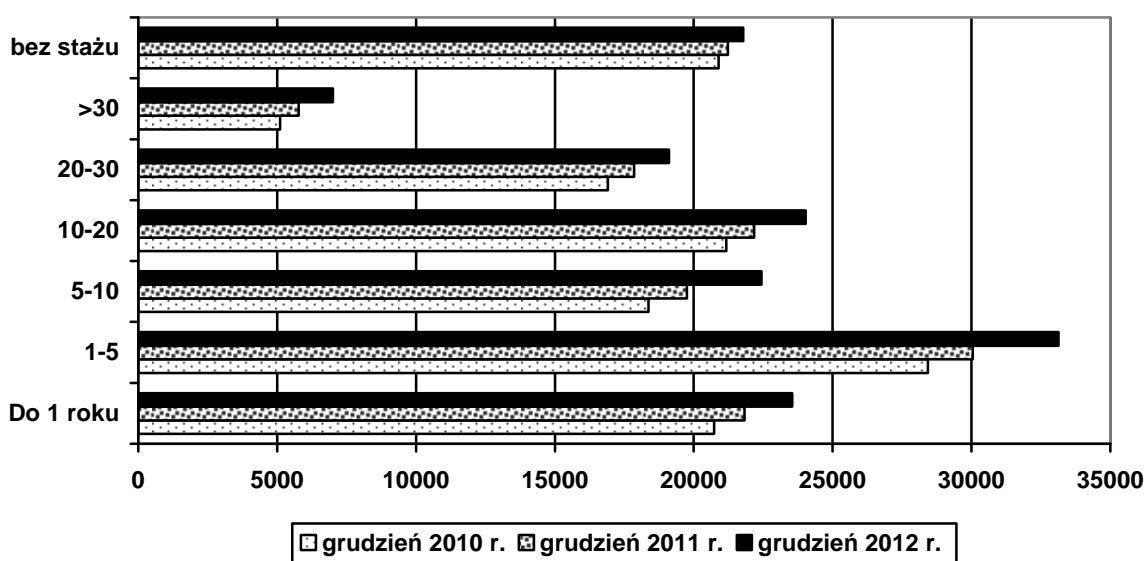
W strukturze bezrobotnych ujętej z punktu widzenia posiadanego stażu pracy najliczniejsze kategorie stanowiły w końcu grudnia 2012 roku osoby ze stażem od 1 do 5 lat (21,9% ogółu bezrobotnych), a następnie ze stażem od 10 do 20 lat (15,9% ogółu bezrobotnych) oraz ze stażem do 1 roku (15,6% ogółu bezrobotnych). Na miejscach czwartym oraz piątym znalazły się kolejno: osoby posiadający staż od 5 do 10 lat (14,9% ogółu bezrobotnych) oraz osoby bez stażu (14,4% ogółu bezrobotnych).

Jak nietrudno obliczyć na podstawie przytoczonych danych, niemal 52% całkowitego zróżnicowania populacji bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r. stanowiły osoby o stażu nieprzekraczającym 5 lat – a

zatem o niewielkim doświadczeniu zawodowym, bądź wręcz jego braku. Należy zakładać, że są to w znaczącej przewadze osoby młode.

Z kolei najmniej liczną spośród analizowanych tu kategorii (4,6% całkowitego bezrobocia rejestrowanego w regionie w końcu grudnia 2012 r.) były osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat. Jest to oczywiście związane z tym, że znaczna część takich osób zyskała już uprawnienia emerytalne. Tym niemniej, w perspektywie diachronicznej udział tej kategorii w całkowitej liczbie bezrobotnych systematycznie się zwiększa (3,9% w końcu 2010 r.; 4,2% w końcu 2011 r.). Rozkład liczebności bezrobotnych województwa łódzkiego według stażu pracy pokazuje wykres 3.

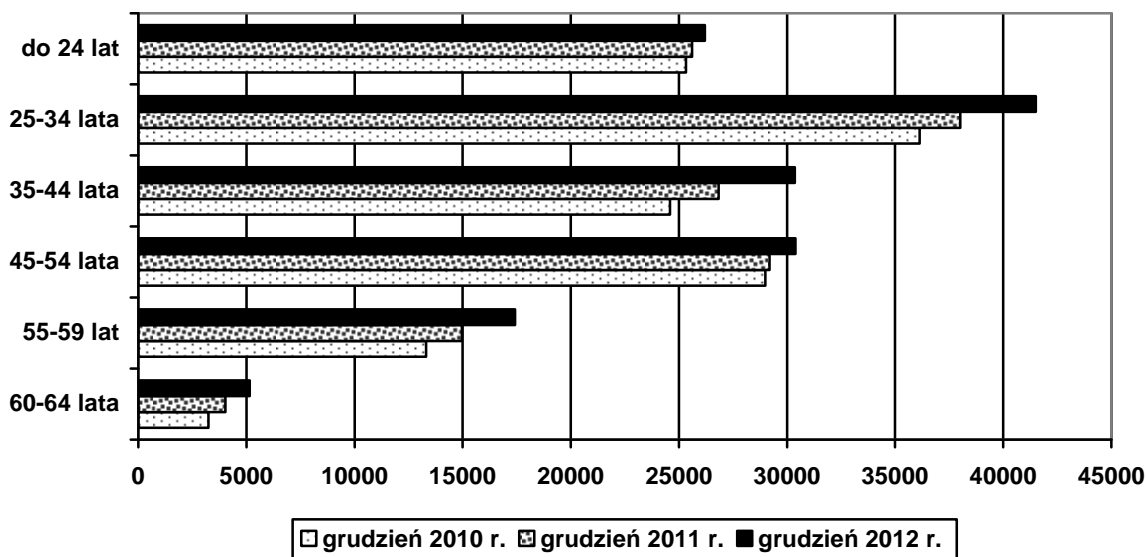
Wykres 3. Bezrobotni w województwie łódzkim według stażu pracy w końcu grudnia 2010 - 2012.

Przekraczanie przez starsze roczniki bezrobotnych granicy wieku poprodukcyjnego znajduje także swój wyraz w znacznym niedoreprezentowaniu kategorii wiekowych grupujących osoby wyróżniające się najwyższymi wartościami tej cechy: 55-59 lat (udział w ogólnej liczbie bezrobotnych: 11,5% w końcu grudnia 2012 r.) oraz 60-64 lata (udział w ogólnej liczbie bezrobotnych: 3,4% w końcu grudnia 2012 r.). Należy tutaj jednak zaznaczyć, że, podobnie jak to się miało w przypadku stażu pracy, odsetek bezrobotnych należących do najstarszych grup wiekowych – tzn. mieszczących się w przedziale powyżej 55 lat - sukcesywnie rośnie na przestrzeni trzech analizowanych momentów czasowych. I tak, w końcu grudnia 2010 r. osoby w takim przedziale stanowiły 12,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w końcu grudnia 2011 r. 13,7%, podczas gdy w końcu grudnia 2012 r. 15,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Oznacza to całkowity przyrost o 2,4 punktu procentowego między latami 2010 r. a 2012. Z kolei najliczniejsze grupy wiekowe bezrobotnych to: <<25 do 34 lat>> (27,5% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.), <<od 45 do 54 lat>> (20,1% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.) oraz >>od 35 do 44 lat<< (20,1% ogółu bezrobotnych

w końcu grudnia 2012 r.). Poniżej pułapu 20% lokowała się natomiast kategoria <<do 24 lat>> (17,3% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.).

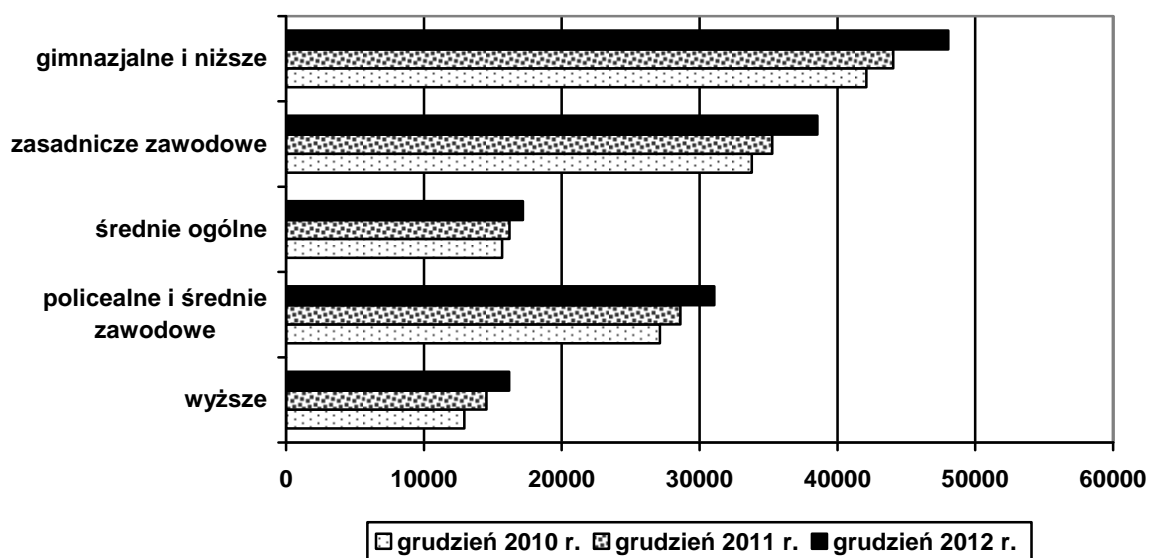
Wykres 4. Bezrobotni w województwie łódzkim według wieku w końcu grudnia 2010 - 2012.

Innym ważnym czynnikiem strukturalizującym zbiorowość bezrobotnych jest wykształcenie. Jest ono niemal bezpośrednio przekładalne na poziom potencjalnych kwalifikacji zawodowych jednostek, toteż jego rozkład w populacji osób pozostających bez pracy jest w stanie dostarczyć nam cennych sugestii co do istoty funkcjonowania rynku pracy, który chcemy poddać analizie. I tak, w końcu grudnia 2012 roku najliczniejszą kategorię zarejestrowanych w regionie łódzkim bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie: gimnazjalne i niższe (31,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych) oraz zasadnicze zawodowe (25,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Stosunkowo wysoki, bo wynoszący 20,6%, był także udział osób legitymujących się wykształceniem policealnym bądź średnim zawodowym.

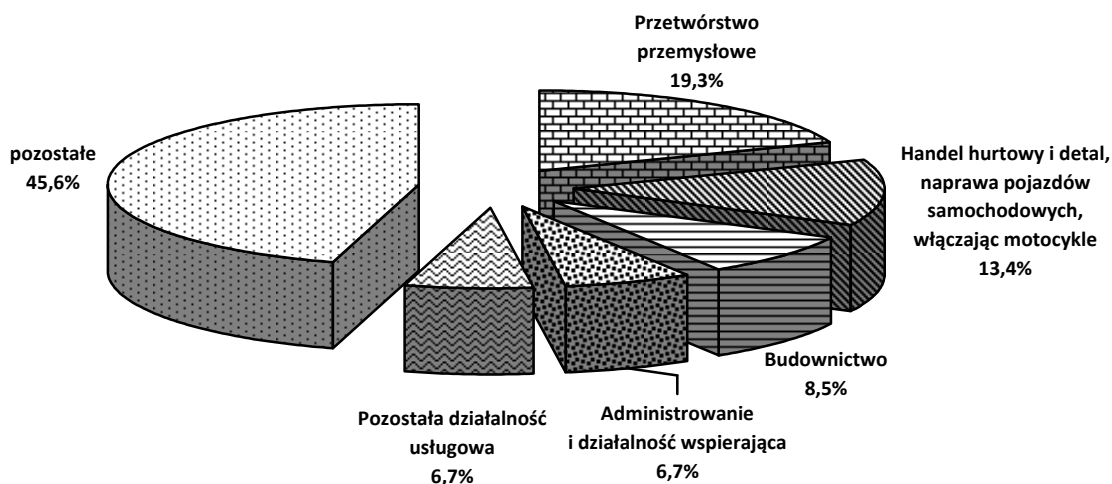
Najmniej liczną grupę stanowiła kategoria wykształcenia określana jako <<wyższe>>. Pokrywała ona 10,7% całkowitego zróżnicowania populacji osób pozostających bez pracy w końcu grudnia 2012 r., choć trzeba tu wyraźnie podkreślić, że jej udział systematycznie wzrasta (9,8% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2010 r. oraz 10,5% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2011 r.). Należy także zwrócić uwagę, że jest to jedyna kategoria wykształcenia, której udział w generalnej strukturze bezrobocia zwiększył się w analizowanym tu okresie (kosztem malejących udziałów wszystkich pozostałych kategorii). Ogólnej ilustracji zaprezentowanych tendencji dostarcza wykres 5.

Wykres 5. Bezrobotni w województwie łódzkim według wykształcenia w końcu grudnia 2010 - 2012.

Największa liczba rejestrowanych w ciągu 2012 r. przez urzędy pracy województwa łódzkiego bezrobotnych (28 125 osób; 19,3% ogółu napływu) pracowała uprzednio w sekcji określonej w Polskiej Klasyfikacji Działalności jako „Przetwórstwo przemysłowe”. Kolejną pod względem liczebności kategorie napływu stanowią osoby zatrudnione przed rejestracją w sekcji: „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (19 489 osób; 13,4% ogółu napływu). Ponadto, liczne grupy bezrobotnych pochodziły z przedsiębiorstw działających w sekcji „Budownictwo” (12 386 osób; 8,5% ogólnego napływu), jak również świadczących: „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (9 725 osób; 6,7% ogólnego napływu) oraz „Pozostałą działalność usługową” (9 708 osób; 6,7% ogólnego napływu).

**Wykres 6. Napływ bezrobotnych w województwie łódzkim w 2012 r. według sekcji PKD.
(N = 145 935)**

Osoby uprzednio zatrudnione w przemyśle stanowiły także najliczniejszą kategorię zasobu bezrobocia w końcu grudnia 2012 r. (27 393 osoby; 21,2% całkowitej liczby zarejestrowanych bezrobotnych). Trzeba tutaj zaznaczyć, że po okresie kilkuletniego powolnego spadku, wartość odsetka tej kategorii wzrosła w ostatnim roku w sposób widoczny: z 19,2% z końca grudnia 2011 r. do przywołanych już 21,2% pod koniec roku zeszłego. Rósł także udział bezrobotnych z drugiej najliczniejszej kategorii branżowej (16 843 osoby w końcu grudnia 2012 r.), jaką jest działalność handlowa i naprawcza: o ile w końcu grudnia 2011 r. ta kategoria pokrywała 10,8% zasobu bezrobocia, o tyle w końcu grudnia 2012 r. było to już 13,0%.

Warto także przytoczyć w tym miejscu dane na temat ofert pracy zgłoszonych w okresie 12 miesięcy 2012 r., a pogrupowanych według porządku *Polskiej Klasyfikacji Działalności*. Największa liczba ofert (7 494), napłynęła z sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Na drugim miejscu uplasowała się „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (7 064 oferty); kolejne miejsca zajęły sekcje: „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (6 622 oferty) oraz „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (4 934 oferty). Tym niemniej, spośród omówionych sekcji PKD to właśnie w „Przetwórstwie przemysłowym” mogliśmy zaobserwować największy spadek liczby zgłoszonych ofert w latach 2011 - 2012: o 14,6%. Mniej ofert w porównaniu z poprzednim rokiem zaproponowali też pracodawcy

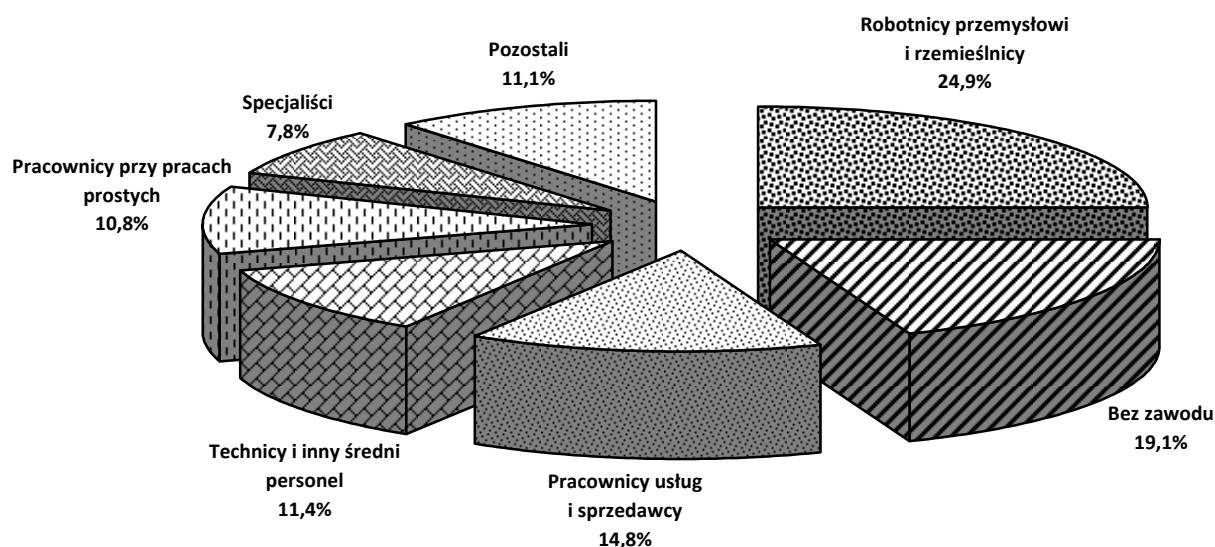
świadczący „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą”: tu spadek wyniósł 7,1%. Wzrosła natomiast znacząco liczba ofert pochodząca z sekcji: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (o 21,2%) oraz „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (9,3%).

W strukturze zawodowej bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r. największą pod względem liczebnym grupę (37 594 osoby; 24,9% całkowitej liczby bezrobotnych) stanowiły osoby zaklasyfikowane do grupy wielkiej „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – byli to głównie Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (29,7% ogółu Robotników...).

Kolejną grupę w przytoczonej tu hierarchii stanowiły osoby „Bez zawodu” (28 894 osoby; 19,1% ogółu bezrobotnych); liczna była także reprezentacja grup wielkich: „Pracownicy usług i sprzedawcy” (22 427 osób; 14,8% ogółu bezrobotnych), „Technicy i inny średni personel” (17 197 osób; 11,4% ogółu bezrobotnych) oraz „Pracownicy przy pracach prostych” (16 311 osób; 10,89% ogółu bezrobotnych).

W porównaniu do stanu z końca grudnia 2011 r. w strukturze zawodowej bezrobotnych zaobserwować mogliśmy nieznaczny wzrost wartości odsetka „Robotników przemysłowych i rzemieślników” (+0,1 punktu procentowego) oraz osób „Bez zawodu” (+0,2 punktu procentowego); spadły natomiast udziały „Techników i średniego personelu” (-0,5 punktu procentowego), „Pracowników usług i sprzedawców” (-0,1 punktu procentowego), jak również „Pracowników przy pracach prostych” (-0,1 punktu procentowego).

Wykres 7. Bezrobotni w województwie łódzkim według grup zawodów. Stan na koniec grudnia 2012 r.
(N = 151 036)

Podsumowanie

Ostatnie pięć lat funkcjonowania rynku pracy w województwie łódzkim znaczyło kontynuację procesu, który zapoczątkowany został w 2009 r. przełamaniem spadkowego trendu liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2012 r. poziom bezrobocia rejestrowanego w regionie wzrósł o 14,8% - ze 131 617 osób do 151 036 osób. Rosła też stopa bezrobocia – czyli udział bezrobotnych w populacji osób czynnych zawodowo. W końcu 2012 r. osiągnęła ona wartość 14,0% - o 1,1 punktu procentowego większą niż w końcu 2011 r. i o 1,8 punktu procentowego większą niż w końcu 2010 r. Mimo, że wzrost stopy bezrobocia odnotowano w przywołanym okresie na obszarze całej Polski, pamiętać należy o tym, że poczynając od 2011 r. wartość tego wskaźnika jest w województwie łódzkim wyższa aniżeli w kraju; w końcu grudnia 2012 r. ta niekorzystna różnica wynosiła 0,6 punktu procentowego.

W roku 2012 urzędy pracy województwa łódzkiego zarejestrowały łącznie 174 484 osoby (jest to tzw. napływ); w tym samym okresie wyłączono z ewidencji 162 100 osoby (tzw. „odpływ”). Ostatnie 2 lata przyniosły załamanie wzrostu odsetka wyłączeń z powodu podjęcia pracy w całkowitej liczbie wyłączeń (wzrost z 33,8% do 44,0% między 2010 r. a 2011 r., następnie spadek do 41,3% w 2012 r.), przy równoczesnym zmniejszeniu się odsetka wyłączeń z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (z 25,3% w 2010 oraz 2011 roku do 24,6% w 2012 roku).

Począwszy od 2010 r. spada nieprzerwanie w województwie łódzkim udział osób uprawnionych do zasiłku wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu grudnia 2012 r. odsetek tej kategorii bezrobotnych wyniósł 16,2%; o 0,4 punktu procentowego mniej niż miało to miejsce rok wcześniej.

Spadek udziału zasiłkobiorców w ogólnej strukturze bezrobocia nieuchronnie wiąże się ze wzrostem odsetka osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wartość tego odsetka w końcu grudnia 2012 r. wyniosła 37,1% - było to o 2 punkty procentowe więcej niż w końcu grudnia 2011 r.

Spośród zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych najwięcej:

- posiadało staż pracy od 1 do 5 lat (21,9% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.);
- znajdowało się w wieku od 25 do 34 lat (27,5% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.);
- legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (31,8% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.);
- posiadało zawód z grupy „*Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*” (24,9% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.); byli to najczęściej *Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* (29,7% ogółu *Robotników...*)

Największa liczba rejestrowanych w ciągu 2012 r. przez urzędy pracy województwa łódzkiego bezrobotnych pracowała uprzednio w sekcjach PKD: „*Przetwórstwo przemysłowe*” (28 125 osób; 19,3% ogółu napływu) oraz „*Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*” (19 489 osób; 13,4% ogółu napływu). Osoby uprzednio zatrudnione w przemyśle stanowiły także najliczniejszą kategorię zasobu bezrobocia według stanu na koniec grudnia 2012 r. (27 393 osoby; 21,2% całkowitej liczby zarejestrowanych bezrobotnych). „*Przetwórstwo przemysłowe*” było także tą sekcją, z której napłynęło do powiatowych urzędów pracy najwięcej ofert pracy (7 494 w ciągu 2012 roku). Na drugim miejscu uplasowała się „*Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*” (7 064 oferty w ciągu 2012 r.).

STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – OPIS WYBRANYCH ELEMENTÓW

Bezrobocie wśród kobiet

Sytuacja kobiet na rynku pracy jest silnie naznaczona oddziaływaniem dosyć zróżnicowanego zbioru przesłanek, mających – generalnie - dwojaką naturę. Po pierwsze - możemy mówić o przesłankach natury ekonomicznej – tzn. takich, które są związane z szeroko rozumianym zagadnieniem struktury popytu na pracę. Mogą się one objawiać w praktyce jedynie pod postacią określonych dla poszczególnych stanowisk pracy wymogów kwalifikacyjnych. Druga grupa przesłanek ma charakter społeczno – kulturowy i determinuje zestawy ról społecznych tradycyjnie przypisywane poszczególnym płciom.

Patrząc z perspektywy historycznej możemy zauważyć, że tendencja w kierunku podziału pracy względem płci okazuje się niezmiernie trwała i – pomimo proegalitarnych działań współczesnych społeczeństw we wszystkich niemal wymiarach społecznej aktywności – nadal ma duży wpływ na dystrybucję zatrudnienia. Wiąże się z tym dodatkowo fakt, że ocena pracy jako wartości przez poszczególne jednostki bywa uwarunkowana bardzo zróżnicowanymi kryteriami - w dużej mierze zależnymi od płci. Ma to swój przemożny wpływ na dyferencjację wynagrodzeń. Pomimo generalnie korzystniejszej struktury wykształcenia pracujących kobiet, w październiku 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kobiety stanowiło w Polsce 85,0% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto mężczyzny¹¹.

Nawet przybliżone szacunki liczby kobiet które, pomimo posiadania kwalifikacji zawodowych (popartych nierzadko także stosownym doświadczeniem), dobrowolnie zrezygnowały z podjęcia aktywności zawodowej na rzecz pełnienia ról rodzinnych zdają się być niemożliwe do przeprowadzenia. A należy pamiętać, że kobiety takie są - potencjalnie - szczególnie zagrożone oddziaływaniem skutków bezrobocia, gdyż ich powrót na rynek pracy po kilku nieraz latach przerwy jest na ogół niezwykle trudny.

Niewątpliwie pozytywną rolę w zakresie wspierania aktywności kobiet na rynku pracy odgrywają ostatnio różnorodne projekty o charakterze aktywizującym współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Uzasadnienia dla tego poglądu dostarczyć mogą dane dotyczące realizacji poszczególnych Działań POKL, gromadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi¹².

¹¹ Wskaźnik przytaczamy na podstawie: *Mały rocznik statystyczny Polski 2012*, tabl. 5(96), s. 180. Dla porównania, wartość obliczona dla października 2008 r., opublikowana w poprzednim wydaniu *Rocznika*, wynosiła 81,3%.

¹² Por.: <http://pokl.wup.lodz.pl/index.php/statystyka>

Z analizy tych danych wynika, że kobiety dominowały na ogół wyraźnie wśród beneficjentów projektów realizowanych w ramach Priorytetów VI i VII POKL¹³, stanowiąc:

- 57% spośród 6,5 tys. osób, które w 2012 roku rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*),
- 67% spośród 8,6 tys. osób, które w 2012 roku zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*)
- 64% spośród 0,4 tys. osób, które w 2012 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.2 POKL** (*Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*)
- 64% spośród 0,7 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*)
- 73% spośród 0,4 tys. osób, które w 2012 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*)
- 72% spośród 0,4 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*)
- 70% spośród 7,2 tys. osób, które w 2012 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.1 POKL** (*Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*)
- 72% spośród 6,7 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.1 POKL** (*Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*)
- 61% spośród 3,5 tys. osób, które w 2012 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.2 POKL** (*Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej*)
- 52% spośród 2,3 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.2 POKL** (*Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej*)
- 68% spośród 0,7 tys. osób, które w 2012 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji*)
- 68% spośród 1 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji*)

¹³ Są to te priorytety, dla których WUP w Łodzi stanowi Instytucję Pośredniczącą 2 stopnia.

Wśród osób, które rozpoczęły w 2012 r. aktywizację zawodową w ramach projektów realizowanych w Priorytecie VI POKL na szczególną uwagę zasługują te, które przystępowały do tych projektów jako osoby nieaktywne zawodowo. W tej grupie beneficjentów przewaga kobiet była decydująca (co jest warte podkreślenia także w kontekście wspomnianych wyżej specyficznych atrybutów roli społecznej kobiety) i wyrażała się wartościami odsetka na poziomie:

- 87% ogółu osób przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.1**;
- 67% ogółu osób przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.2**;
- 88% ogółu osób przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.3**.

W świetle przytoczonych danych uprawnionym jawi się sąd, że kobiety zaliczają się do tych grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które z pewnością znacząco zyskują na realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na obszarze województwa łódzkiego.

Statystyki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi obejmowały w końcu grudnia 2012 r. 74 865 kobiet, co stanowiło 49,6% wszystkich zarejestrowanych w tym czasie bezrobotnych. Porównanie przytoczonej wartości odsetka z analogicznymi danymi z lat poprzednich (50,3% w końcu grudnia 2010 r.; 51,3% w końcu grudnia 2011 r.) pozwala sądzić, że rozkład generalnej liczebności bezrobotnych według płci, pomimo zauważalnych wahań w niektórych okresach, jest zazwyczaj zbliżony do równomiernego.

Liczba kobiet uprawnionych do zasiłku wynosiła w końcu grudnia 2012 r. 11 919 i stanowiła 48,7% ogółu uprawnionych. Natomiast udział kobiet z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanych kobiet osiągnął 15,9% - analogiczny wskaźnik liczony dla mężczyzn uzyskał wartość 16,5%. Jak w globalnej zbiorowości bezrobotnych, tak i wśród kobiet wskaźnik udziału zasiłkobiorczyń, przełamał w 2010 r. kilkuletnią tendencję wzrostową, tracąc na wartości 4,6 punktu proc. względem końca roku poprzedniego. To załamanie trendu można rozpatrywać jako implikację dwóch nakładających się na siebie tendencji. Pierwszą z nich jest znaczący przyrost liczebności osób należących do kategorii najdłużej pozostających w rejestrach bezrobocia (pamiętajmy, że osoby takie z założenia nie posiadają prawa do zasiłku). Druga tendencja to z kolei zmniejszenie się intensywności napływu do bezrobocia – o 4,7 tys. osób (2,3%) między końcem grudnia 2009 r. a końcem grudnia 2010 r. (należy przypuszczać, że większość nowo rejestrowanych osób spełnia ustawowe wymogi dla przyznania zasiłku). Tym niemniej, oddziaływanie tych czynników wyraźnie osłabło w ciągu następnych dwóch lat, przez co ujemny trend odsetka zasiłkobiorców w ogóle bezrobotnych zaczął wyraźnie wyhamowywać. I tak, w przypadku ogółu uprawnionych, wartość wskaźnika między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r. zmniejszyła się z 17,0% do 16,6% (czyli jedynie o 0,4 punktu procentowego), następnie zaś spadła do wartości 16,2% (czyli o kolejne 0,4 punktu procentowego) w końcu grudnia 2012 r. W przypadku zbiorowości bezrobotnych kobiet, wskaźnik ustabilizował się na poziomie 16,6% w okresie między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r., po czym wykazał spadek do 15,9% (a więc o

0,7 punktu procentowego) w końcu grudnia 2012 r. Tak więc obserwowany globalnie spadek udziału zasiłkobiorców w populacji bezrobotnych dotyczył w większym stopniu populację kobiet aniżeli mężczyzn, gdzie w istocie odsetek osób uprawnionych do zasiłku zmniejszył się między końcem 2011 a końcem 2012 r. „tylko” o 0,2 punktu procentowego.

Aby dopełnić przedstawiony obraz, przeanalizujemy jeszcze trend wskaźnika bezwzględnej liczebności zasiłkobiorców według płci. I tak, liczba uprawnionych kobiet wzrosła między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r. z 11,0 tys. do 11,8 tys. (tj. o 7,3%) oraz do 11,9 tys. (tj. o 0,9%) w końcu grudnia 2012 r. Nieco inaczej rzecz się miała wśród mężczyzn, gdzie liczba uprawnionych spadła początkowo z 11,4 tys. w końcu grudnia 2010 r. do 11,2 tys. (tj. o 0,9%) w końcu grudnia 2011 r., by następnie wzrosnąć do 12,6 tys. (tj. o 11,6%) w końcu grudnia 2012 r. W całym dwuletnim okresie (2010 – 2012) liczba zasiłkobiorców zwiększyła się o 10,6% wśród mężczyzn oraz o 8,3% wśród kobiet.

Podsumowując można powiedzieć, że zarówno analiza rozkładu zasiłkobiorców, jak i wartości odsetka zasiłkobiorców w grupach bezrobotnych wyodrębnionych wedle płci w ciągu ostatnich dwóch lat, stawia w minimalnie bardziej korzystnym świetle kategorię mężczyzn. Omówione tendencje zestawione zostały w tabeli 4(a).

Tabela 4(a). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Wartości bezwzględne oraz przyrosty roczne. Uwzględniono okres od końca grudnia 2010 r. do końca grudnia 2012 r.

Indeksem zastosowanym dla zobrazowania rocznych przyrostów wartości wskaźników jest *stopa wzrostu* liczona według wzoru:

$$S_{wz} = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie)

		Stan w końcu roku:			Stopa wzrostu [%]:	
		2010	2011	2012	XII 2012 /XII 2011	XII 2012 /XII 2010
Liczba bezrobotnych <i>Udział w całkowitej liczbie bezrobotnych</i>	ogółem	131 617 100%	138 652 100%	151 036 100%	8,9%	14,8%
	kobiety	66 257 50,3%	71 116 51,3%	74 865 49,6%	5,3%	13,0%
	mężczyźni	65 360 49,7%	67 536 48,7%	76 171 50,4%	12,8%	16,5%
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	ogółem	22 356	23 058	24 470	6,1%	9,5%
	kobiety	11 006	11 812	11 919	0,9%	8,3%
	mężczyźni	11 350	11 246	12 551	11,6%	10,6%
Udział zasiłkobiorców w ogóle uprawnionych według płci	kobiety	49,2%	51,2%	48,7%	.	.
	mężczyźni	50,8%	48,8%	51,3%	.	.
Udział zasiłkobiorców w ogóle zarejestrowanych	kobiet	16,6%	16,6%	15,9%	.	.
	mężczyzn	17,4%	16,7%	16,5%	.	.

Kropka (.) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

Ze względu na specyficzny charakter ról społecznych pełnionych zwykle przez kobiety, stanowią one grupę szczególnie dotkniętą problemem *bezrobocia długotrwałego*. Widać to wyraźnie przy porównaniu wartości dwóch miar, a mianowicie: *wskaźnika udziału kobiet długotrwanie bezrobotnych w generalnej*

liczebności osób długotrwale bezrobotnych¹⁴ oraz wskaźnika udziału kobiet długotrwale bezrobotnych w generalnej liczebności zarejestrowanych kobiet. I tak, większość zasobu osób długotrwale bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r. (53,7%) stanowiły kobiety. Analizując ten wskaźnik diachronicznie zauważymy, że między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r. jego wartość wzrosła o 1,4 punktu procentowego, zaś w kolejnym roku (tj. do końca grudnia 2012 r.) spadła o 0,9 punktu procentowego. Jeśli chodzi o odsetek kobiet długotrwale bezrobotnych w ogólnej zbiorowości bezrobotnych kobiet, to w końcu grudnia 2012 r. wyniósł on 40,1% (analogiczna wartość dla mężczyzn to 34,0%); przy wzrostowym trendzie w ciągu ostatnich dwóch lat (31,3% w końcu grudnia 2010 r.; 37,3% w końcu grudnia 2011 r.). Stopniowe zwiększanie się udziału osób długotrwale bezrobotnych jest z resztą charakterystyczne dla całego zasobu bezrobocia, w tym oczywiście także dla populacji bezrobotnych mężczyzn (gdzie wskaźnik udziału osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy wynosił: w końcu grudnia 2010 r. 28,0%; w końcu grudnia 2011 r. 32,8%). Tym niemniej, przyrost wartości wskaźnika był w ciągu dwóch ostatnich analizowanych lat większy w zbiorowości kobiet (+8,8 punktów procentowych wobec +6,0 punktów procentowych dla mężczyzn). Omówione miary przedstawia tabela 4(b).

Tabela 4(b). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Wartości bezwzględne oraz przyrosty roczne. Uwzględniono okres od końca grudnia 2010 r. do końca grudnia 2012 r.

Indeksem zastosowanym dla zobrazowania rocznych przyrostów wartości wskaźników jest stopa wzrostu liczona według wzoru:

$$S_{wz} = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. poprzednim analizowanym okresie)

		Stan w końcu roku:			Stopa wzrostu [%]:	
		2010	2011	2012	XII 2012 /XII 2011	XII 2012 /XII 2010
Liczba długotrwale bezrobotnych (pow. 12 m-cy)	ogółem	39 044	48 643	55 954	15,0%	43,3%
		100%	100%	100%	.	.
Udział długotrwale bezrobotnych według płci w całkowitej liczbie długotrwale bezrobotnych	kobiety	20 750	26 528	30 040	13,2%	44,8%
	mężczyźni	18 294	22 115	25 914	17,2%	41,7%
		46,9%	45,5%	46,3%	.	.
Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych	ogółem	29,7%	35,1%	37,1%	.	.
	wśród kobiet	31,3%	37,3%	40,1%	.	.
	wśród mężczyzn	28,0%	32,8%	34,0%	.	.

Kropka (.) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

Przyglądając się populacji bezrobotnych regionu łódzkiego zauważamy, że podlega ona w ostatnich latach względnie trwałemu oddziaływaniu czynników różnicujących jej rozkład według stażu pracy. Tendencja ta jest wyraźnie widoczna także w zbiorowości bezrobotnych kobiet. Przeważają one dość wyraźnie w grupie osób bez stażu (55,0% kobiet w liczebności tej kategorii w końcu grudnia 2012 r.) oraz ze stażem do 1 roku (53,2% kobiet w liczebności tej kategorii w końcu grudnia 2012 r.). Przewaga

¹⁴ Za długotrwale bezrobotne uznajemy tutaj osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

ta jest trwała; utrzymuje się niezmiennie od kilku lat, choć trzeba także przyznać, że w dłuższej perspektywie obserwować można jej stopniowe słabnięcie (dla porównania, w końcu 2010 r. mieliśmy do czynienia z 57,7% udziałem kobiet wśród bezrobotnych bez stażu pracy oraz 54,2% udziałem kobiet wśród bezrobotnych ze stażem do 1 roku).

Najliczniejszą wśród bezrobotnych kobiet grupę stanowiły w końcu grudnia 2012 r. te, których staż pracy mieścił się w przedziale od 1 do 5 lat: było to 21,9% całkowitego zróżnicowania omawianej populacji¹⁵. Mniejszymi udziałami odznaczały się kategorie: ze stażem do 1 roku (16,7%), bez stażu (16,0%), oraz ze stażem od 10 do 20 lat (15,8%)¹⁶. Charakterystyczne dla rozkładu populacji bezrobotnych kobiet są ponadto niskie wartości wskaźnika udziału kategorii stażu powyżej 30 lat. Wynosiły one: 2,6% w końcu 2010 r., 2,9% w końcu 2011 r. oraz 3,5% w końcu 2012 r.¹⁷ Więcej informacji na omawiany temat znaleźć można w tabeli 5.

Tabela 5. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według stażu pracy w latach 2010-2012. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii stażu w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety								
		Ogółem	W tym według stażu pracy							
			bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej	
grudzień 2010	i. bezwz.	66 257	12 043	11 241	14 156	9 054	10 536	7 513	1 714	
	%	100	18,2	17,0	21,4	13,7	15,9	11,3	2,6	
grudzień 2011	i. bezwz.	71 116	12 272	12 060	15 313	9 999	11 285	8 158	2 029	
	%	100	17,3	17,0	21,5	14,1	15,9	11,5	2,9	
grudzień 2012	i. bezwz.	74 865	11 968	12 531	16 386	11 007	11 823	8 550	2 600	
	%	100	16,0	16,7	21,9	14,7	15,8	11,4	3,5	

W strukturze wiekowej populacji bezrobotnych kobiet dominują kategorie: <<25-34 lata>>, <<35-44>> oraz <<45-54 lata>> (odpowiednio: 30,7%; 21,1% oraz 20,3% ogółu kobiet zarejestrowanych w końcu 2012 r.). Podobnie rzecz wygląda w generalnej populacji bezrobotnych, choć tutaj środkowe przedziały wiekowe z reguły pokrywały nieco mniejsze odsetki zróżnicowania.¹⁸ Nadto zwraca też uwagę, że kolejne kategorie bezrobotnych uszeregowane według rosnącej wartości zmiennej „wiek” przejawiają jednocześnie coraz silniejsze tendencje w kierunku kumulowania bezrobocia, a tym samym generowania bezrobocia długotrwałego. Prawidłowość ta jest równie jaskrawo dostrzegalna w globalnej zbiorowości bezrobotnych, jak i konkretnie w populacji bezrobotnych kobiet, gdzie współczynnik udziału osób długotrwale bezrobotnych (tj. takich, które utrzymują status bezrobotnego nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 12 miesięcy) osiągał w końcu 2012 r. następujące wartości: w kategorii <<do 24 lat>>

¹⁵ Taka sama wartość współczynnika udziału osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat występowała wśród ogółu bezrobotnych.

¹⁶ Dla porównania, wśród ogółu bezrobotnych hierarchia udziałów przytoczonych kategorii przedstawiała się następująco: osoby ze stażem od 10 do 20 lat (15,9%); osoby ze stażem do 1 roku (15,6%); osoby ze stażem od 5 do 10 lat (14,9%).

¹⁷ Wśród bezrobotnych ogółem było to: 3,9% w końcu 2010 r.; 4,2% w końcu 2011 r. oraz 4,6% w końcu 2012 r.

¹⁸ Tzn.: 27,5% dla kategorii <<25-34 lata>>; 20,1% dla kategorii <<35-44 lata>> oraz 20,1% dla kategorii <<45,54 lata>>.

27,7%; w kategorii <<25-34 lata>> 39,3%; w kategorii <<35-44 lata>> 43,8%; w kategorii <<45-54 lata>> 44,9% oraz w kategorii <<55-59 lat>> 47,2%.¹⁹

Najmniej liczną (10,1% udziału w końcu 2012 r.) grupę wiekową bezrobotnych kobiet stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 55-59 lat. Jest to oczywiście spowodowane tym, że takie osoby często już opuszczają rejestry urzędów pracy z powodu nabycia uprawnień emerytalnych. Szczegółowe dane na temat rozkładu zbiorowości bezrobotnych kobiet względem wieku zawarte są w tabeli 6.

Tabela 6. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wieku w latach 2010-2012. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii wieku w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	w tym według wieku				
			do 24 lat	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat
grudzień 2010	I. bezw.	66 257	13 717	20 319	12 855	14 443	4 923
	%	100	20,7	30,7	19,4	21,8	7,4
grudzień 2011	I. bezw.	71 116	13 938	21 874	14 339	14 820	6 145
	%	100	19,6	30,8	20,2	20,8	8,6
grudzień 2012	I. bezw.	74 865	13 352	23 002	15 764	15 182	7 565
	%	100	17,8	30,7	21,1	20,3	10,1

Najliczniejsza z grup bezrobotnych kobiet wyodrębnionych na podstawie ich *wykształcenia* obejmuje – według danych z końca grudnia 2012 r. - te z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Wskaźnik udziału tej kategorii w populacji wszystkich kobiet pozostających bez pracy osiągnął wartość 26,2% i w perspektywie dwóch ostatnich lat wykazywał stałą choć niewielką tendencję spadkową (26,7% w końcu grudnia 2010 r.; 26,5% w końcu grudnia 2011 r.). W dalszej kolejności znalazły się: <<policealne i średnie zawodowe>> (23,5%), <<zasadnicze zawodowe>> (21,1%), <<średnie ogólne>> (14,5%) oraz <<wyższe>> (14,7%). Zauważmy, że w przedstawionym rankingu kategorie: <<policealne i średnie zawodowe>> oraz <<zasadnicze zawodowe>> występują w odwrotnej kolejności, niż to się ma w generalnej populacji bezrobotnych²⁰. Charakterystycznym jest również, że w populacji bezrobotnych kobiet odsetki kategorii wyżej wykształconych (tzn. osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólne) są z reguły większe niż wśród bezrobotnych ogółem (jest to tendencja trwała, obserwowana z roku na rok). Analogicznie, niższe poziomy wykształcenia (tzn. gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe) są zdecydowanie silniej reprezentowane wśród bezrobotnych ogółem aniżeli wśród bezrobotnych kobiet.

¹⁹ Wśród ogółu bezrobotnych udziały osób długotrwale bezrobotnych wynosiły: w kategorii <<do 24 lat>> 22,8%; w kategorii <<25-34 lata>> 33,8%; w kategorii <<35-44 lata>> 39,6%; w kategorii <<45-54 lata>> 43,6% w kategorii <<55-59 lat>> 46,2% oraz w kategorii <<60-64 lata>> 51,6%.

²⁰ Gdzie hierarchia odsetka zróżnicowania pokrywanego przez omówione kategorie wykształcenia w końcu grudnia 2012 r. przedstawiała się następująco: <<gimnazjalne i niższe>> (31,8%); <<zasadnicze zawodowe>> (25,5%); <<policealne i średnie zawodowe>> (20,6%); <<średnie ogólne>> (11,4%); <<wyższe>> (10,7%).

Tabela 7(a). Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wykształcenia w latach 2010-2012. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii wykształcenia w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety w tym według wykształcenia									
		Ogółem	Gimnazjalne i niższe		Zasadnicze zawodowe		Średnie ogólne		Policealne i średnie zawodowe		Wyższe
grudzień 2010	l. bezw.	66 257	17 687		14 000		10 296		15 518		8 756
	%	100	26,7		21,1		15,5		23,4		13,2
grudzień 2011	l. bezw.	71 116	18 838		15 034		10 656		16 523		10 065
	%	100	26,5		21,1		15,0		23,2		14,2
grudzień 2012	l. bezw.	74 865	19 611		15 775		10 889		17 564		11 026
	%	100	26,2		21,1		14,5		23,5		14,7

Przy tej okazji należy także wspomnieć o trzech niekorzystnych zjawiskach trwale występujących w zbiorowości bezrobotnych kobiet. Jest to, po pierwsze, *systematyczny wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem* – między końcem 2010 r. a końcem 2012 r. udział ten wzrósł o 1,5 punktu procentowego, podczas gdy w generalnej populacji bezrobotnych o 0,9 punktu procentowego. Po drugie, jest to *wysoki (69,8% w końcu grudnia 2012 r.) udział kobiet w zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem* – co więcej, wartość tego wskaźnika wykazywała w ciągu ostatnich dwóch lat tendencję wzrostową (67,7% w końcu grudnia 2010 r.; 69,2% w końcu grudnia 2011 r.). Po trzecie wreszcie, zauważalny był w analizowanym okresie wzrost udziału kobiet w generalnej liczbie osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie – z 67,7% w końcu grudnia 2010 r. do 68,1% w końcu grudnia 2012 r.

Kolejnym, potencjalnie również niekorzystnym, zjawiskiem jest wysoki (63,4%) udział kobiet w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnym - czyli *de facto* nie posiadających wyuczonego zawodu. Są one – co zresztą można zaobserwować - szczególnie narażone na bezrobocie długotrwale, stanowiąc w końcu grudnia 2012 r. 71,9% (!) osób posiadających wspomniane wykształcenie oraz pozostających w rejestrach urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (por. tabela 7(b)).

Tabela 7(b). Udział kobiet w generalnej liczebności osób bezrobotnych w województwie łódzkim w końcu lat 2010-2012 według wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy (w procentach). W komórkach znajdujących się na przecięciu wierszy i kolumny z etykietami „Ogółem” odczytujemy wartości udziału kobiet w generalnej populacji osób bezrobotnych w danym okresie. Komórki te wyróżniono poprzez wytłuszczenie obramowania oraz zaznaczenie wartości pogrubioną kursywą.

Wykształcenie		Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)			Ogółem	
		poniżej 6	6-12	powyżej 12		
Stan na koniec:	grudzień 2010	Wyższe	67,9%	66,8%	67,7%	67,7%
		Policealne i średnie zawodowe	54,2%	58,1%	62,0%	57,2%
		Srednie ogólne	62,7%	67,4%	71,9%	65,7%
		Zasadnicze zawodowe	38,9%	42,1%	44,9%	41,4%
		Gimnazjalne i niższe	38,3%	42,5%	46,8%	42,0%
		Ogółem	48,6%	50,7%	53,2%	50,3%
	grudzień 2011	Wyższe	68,9%	70,4%	69,2%	69,3%
		Policealne i średnie zawodowe	53,0%	59,7%	62,9%	57,7%
		Srednie ogólne	60,7%	68,2%	72,0%	65,8%
		Zasadnicze zawodowe	39,1%	44,2%	46,1%	42,6%
		Gimnazjalne i niższe	38,4%	43,0%	47,3%	42,8%
		Ogółem	48,1%	52,7%	54,5%	51,3%
	grudzień 2012	Wyższe	67,2%	68,1%	69,8%	68,1%
		Policealne i średnie zawodowe	52,0%	57,9%	61,7%	56,5%
		Srednie ogólne	58,3%	61,8%	71,9%	63,4%
Zasadnicze zawodowe		36,9%	40,7%	45,4%	40,9%	
Gimnazjalne i niższe		36,0%	38,6%	46,5%	40,8%	
Ogółem		46,5%	48,6%	53,7%	49,6%	

Podsumowanie

Według statystyk Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, kobiety stanowiły 49,6% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2012 r. Rozkład bezrobotnych według płci, pomimo zauważalnych wahań w niektórych okresach, jest zazwyczaj zbliżony do równomiernego; bez wyraźnych tendencji do zmian w perspektywie długookresowej.

Kobiety stanowiły 48,7% ogółu bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w województwie łódzkim według stanu na 31 grudnia 2012 r. Przytoczona wartość odsetka była mniejsza o 0,5 punktu procentowego niż miało to miejsce w końcu grudnia 2011 r.

Dostępne dane statystyczne pozwalają stwierdzić, że obserwowany globalnie spadek udziału zasiłkobiorców postępował szybciej w populacji bezrobotnych kobiet – gdzie odsetek uprawnionych zmniejszył się między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2012 r. o 0,7 punktu procentowego –

aniżeli w populacji bezrobotnych mężczyzn – gdzie odsetek uprawnionych zmniejszył się w tym samym czasie „tylko” o 0,2 punktu procentowego.

Specyfika ról społecznych tradycyjnie spełnianych przez kobiety czyni je szczególnie podatnymi na oddziaływanie problemu bezrobocia długotrwałego. Choć nominalny udział kobiet wśród osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy zwykle niewiele przekracza połowę (w końcu 2012 r. było to 53,7%), to jeśli skupimy się na rozkładzie bezrobocia długotrwałego w poszczególnych kategoriach płci, różnice okażą się wyraźniejsze – na niekorzyść kobiet. I tak, w końcu 2012 r. osób bezrobotnych przez okres dłuższy niż 12 miesięcy wśród kobiet było 40,1% – wobec „tylko” 34,0% wśród mężczyzn.

Spośród zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych kobiet najwięcej:

- posiadało staż pracy mieszczący się w przedziale od 1 do 5 lat (21,9% w końcu grudnia 2012 r.);
- znajdowało się w wieku od 35 do 34 lat (30,7% w końcu grudnia 2012 r.);
- posiadało wykształcenie gimnazjalne bądź niższe (26,7% w końcu grudnia 2012 r.).

Tym niemniej należy zauważyć, że w populacji bezrobotnych kobiet odsetki kategorii wyżej wykształconych (tzn. osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólne) są z reguły większe niż wśród bezrobotnych ogółem (jest to tendencja trwała, obserwowana z roku na rok). Analogicznie, niższe poziomy wykształcenia (tzn. gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe) są zdecydowanie silniej reprezentowane wśród bezrobotnych ogółem aniżeli wśród bezrobotnych kobiet.

Do niekorzystnych tendencji dostrzegalnych w strukturze wykształcenia bezrobotnych kobiet zaliczyć należy w szczególności:

- Systematyczny wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem – między końcem 2010 r. a końcem 2012 r. udział ten wzrósł o 1,5 punktu procentowego, podczas gdy w generalnej populacji bezrobotnych o 0,9 punktu procentowego;
- Wysoki, bo wynoszący 69,8% w końcu grudnia 2012 r. i co więcej stale rosnący, udział kobiet w zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem;
- Wzrost w analizowanym okresie udziału kobiet w generalnej liczbie osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie – z 67,7% w końcu grudnia 2010 r. do 68,1% w końcu grudnia 2012 r.

Niewątpliwie pozytywną rolę w zakresie wspierania aktywności kobiet na rynku pracy odgrywają ostatnio różnorodne projekty o charakterze aktywizującym współfinansowane ze środków Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi wynika, że kobiety dominowały na ogół wyraźnie wśród beneficjentów projektów realizowanych w 2012 r. w Priorytetach VI i VII POKL, zaliczając się do tych grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które z pewnością znacząco zyskują na wdrażaniu działań Programu na obszarze województwa łódzkiego.

Bezrobocie na wsi

Większość powiatów województwa łódzkiego cechuje się rolniczym charakterem. „Wyrażano się to²¹ znaczącym, bądź niekiedy wręcz decydującym udziałem użytków rolnych w całkowitej ich powierzchni. Fakt ten jednak nie zawsze – i nie wszędzie! – stanowił przyczynek dla ujawniania się w dyskusjach optymistycznych wypowiedzi respondentów na temat szans dla rozwoju rolnictwa. Te bowiem ewaluowane były przy użyciu najczęściej trzech kryteriów, spośród których pierwszym była jakość gleb na danym obszarze, drugim stopień rozdrobnienia struktury obszarowej gospodarstw rolnych, trzecim zaś – stopień specjalizacji gospodarstw rolnych. W zgodnej opinii dyskutantów, nowoczesna gospodarka rolna nie ma większych szans zaistnienia na terenach, gdzie gleby są mało urodzajne, a gospodarstwa małe, o nieukierunkowanym charakterze produkcji. Niesprzyjające układy cech podlegających wymienionym kryteriom występowały m. in. w takich, zdawałoby się typowo rolniczych powiatach, jak:

- *Poddębicki. Wartość odsetka użytków rolnych w całkowitej powierzchni powiatu wynosi 77%. Mimo dobrych gleb i dobrze – w ocenie respondentów – rozwiniętego sadownictwa, struktura obszarowa gospodarstw rolnych jest tu rozdrobniona: niewiele jest w niej gospodarstw wielkoobszarowych; specjalistycznych; choć obserwuje się pewne działania producentów rolnych w kierunku wykupu i konsolidacji ziemi oraz tworzenia spółdzielni czy grup producenckich, w chwili obecnej działaniom tym brak jeszcze zadowalającej dynamiki;*

- *Sieradzki. Wartość odsetka użytków rolnych w całkowitej powierzchni powiatu wynosi 75%. Mimo dobrych gleb, występuje tu generalnie niekorzystna i zdaniem respondentów dość mało podatna na zmiany struktura obszarowa gospodarstw rolnych: przeważają gospodarstwa małe i średnie, prowadzące produkcję wielokierunkową o małej dochodowości i efektywności;*

- *Zduńskowski. Wartość odsetka użytków rolnych w całkowitej powierzchni powiatu wynosi 72%. Występuje tu znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych; brak gospodarstw wielkoobszarowych oraz dużych spółdzielni produkcyjnych;*

21 Na podstawie analizy opinii przedstawicieli samorządów, przedstawionej w raporcie „Warunki rozwoju lokalnych rynków pracy w województwie łódzkim” z badań własnych Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi oraz badań wykonanych przez Fundację CBOS na zlecenie WUP w Łodzi.

- Wieluński. Wartość odsetka użytków rolnych w całkowitej powierzchni powiatu wynosi 70%. Mimo dość dobrze rozwiniętych upraw sadowniczych, powiat cechuje rozdrobnienie gospodarstw rolnych i nadmierne zróżnicowanie produkcji rolnej. Istotnym problemem w chwili obecnej jest także niewystarczająco rozwinięte przetwórstwo rolno spożywcze, w którym jednakowoż, według wielu powiatowych samorządowców, powiat powinien szukać swej szansy w przyszłości.

Uczestniczący w badaniu przedstawiciele wymienionych powiatów na ogół wielce ostrożnie wypowiadali się na temat przyszłości rolnictwa na swoich terenach. Jeśli już artykułowali w tym zakresie jakieś nadzieje, to zwykle wypowiedzi takie obwarowane były konkretnymi warunkami – na ogół związanymi z koniecznością wyraźnych, o ile nie gruntownych, zmian dotychczasowej orientacji funkcjonowania tego sektora.

Na przeciwnym biegunie sytuują się z kolei wypowiedzi samorządowców z północno – wschodniej części województwa. To duży region rolniczy o silnych tradycjach i liczącej się pozycji w kraju, stynący przede wszystkim z uprawy warzyw i owoców oraz przetwórstwa owocowo – warzywnego. Tworzą go następujące powiaty:

- łęczycki. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 89%. Podczas wywiadów tutejsi samorządowcy zwracali uwagę na istniejący na niektórych terenach problem obszarowego rozdrobnienia gospodarstw rolnych. Niemniej jednak, zachodnia część powiatu charakteryzuje się przewagą gospodarstw wielkotowarowych. Gminy: Piątek i Góra Św. Małgorzaty to rozległe rejony uprawy warzyw; tutejsze gospodarstwa warzywno – owocowe nastawione są głównie na produkcję hurtową, a ich rynkami zbytu są m. in. giełdy rolne w Łodzi, Poznaniu oraz Warszawie. Z drugiej zaś strony, uczestnicy dyskusji sygnalizowali, że sytuacja miejscowych rolników pogorszyła się po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Nowe regulacje prawne spowodowały, iż część z nich nie utrzymała się na rynku;

- Kutnowski. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 88%. Powiat kutnowski to przede wszystkim rozwinięte przetwórstwo rolno – spożywcze, z takimi zakładami, jak m. in.: Pini Polonia, firma zajmująca się przetwórstwem mięsnym; DAT-Schaub (podwykonawca Pini Polonia), firma zajmująca się produkcją i sprzedażą jelit naturalnych, sztucznych oraz mieszanek przyprawowych; Hoop Polska, producent napojów bezalkoholowych; Exdrob, firma drobiarska; Mleczarnia Zorina, przejęta przez OSM Łowicz; Agrohandel Kutno; Stepol, producent surówek warzywnych; Zakład Przetwórstwa Mięsnego A. Koniarek Kutno;

- łowicki. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 84%. Powiat uznawany jest za największe centrum przetwórstwa owocowo – warzywnego w Polsce. Największe istniejące tu firmy tej branży to m. in.: Agros Nova, Firma Bracia Urbanek, Partners Sp. z o.o. Wysoko rozwinięte jest tu także sadownictwo, hodowla żywców wieprzowego oraz produkcja mleczarska (Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w

łowiczu). Powiat łowicki wypada pozytywnie na tle generalnie rozdrobnionej struktury agrarnej województwa łódzkiego. Należy do czterech powiatów, w których odsetek gospodarstw o powierzchni większej niż 15 ha użytków rolnych przekracza 12% ogólnej liczby gospodarstw rolnych (w całym województwie odsetek ten wynosi 7,5%);

- Brzeziński. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 82%. Podstawowe gałęzie produkcji powiatu brzezińskiego związane są w dużej mierze z rolnictwem; przetwórstwo spożywcze skupione jest między innymi w Rogowie i Jeżowie (masarnie, ferma kurza). Ważną rolę odgrywa także sadownictwo, z takimi znaczącymi producentami, jak np. Gospodarstwo Sadownicze M.S. Galińscy w gminie Jeżów. Zajmuje się produkcją owoców: jabłek, gruszek i brzoskwiń; prowadzi hurtową oraz detaliczną sprzedaż wytworzonych płodów. Na terenie powiatu uprawia się też na dużą skalę borówkę amerykańską. W opinii brzezińskich samorządowców, produkcja owocowo - warzywna ma w powiecie duże możliwości dynamicznego rozwoju. Wielkie znaczenie odgrywa bliskość dużych zakładów przetwórczych zlokalizowanych na terenie powiatów łowickiego oraz skierniewickiego, które stanowią znaczący rynek zbytu dla producentów owoców i warzyw;

- Skierniewicki. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 74%. Istotne znaczenie dla gospodarki powiatu ma przetwórstwo owocowo warzywne, z takimi producentami, jak m. in.: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Fructodor", producent mrożonek warzywnych i owocowych oraz Polski Ogród Sp. z o.o., producent soków owocowych i mrożonek owocowych i warzywnych. Zdaniem uczestników dyskusji, rozwój tych oraz podobnych firm mógłby stanowić zaczyn dla zdecydowanego przyspieszenia rozwoju produkcji rolnej jako takiej. Obecnie widocznym problemem powiatu jest rozdrobniona struktura obszarowa gospodarstw rolnych. Ponieważ drobni producenci nie mogą być indywidualnie równorzędnymi partnerami dla takich masowych odbiorców, jak Fructodor czy Polski Ogród, niezbędnym staje się inicjowanie procesów łączenia rolników w większe asocjacje, takie jak grupy producenckie czy spółdzielnie produkcyjne. Sprzyjać temu może dostęp do funduszy (dotacji) na zakładanie i promowanie grup producenckich z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, jednak potrzebne jest w tym zakresie podjęcie szerokich działań o charakterze systemowym, oddziałujących także na świadomość rolników;

- Rawski. Odsetek użytków rolnych w całkowitej powierzchni: 84%. Powiat rawski to słynne na cały kraj zagłębie owocowe. Znany jest przede wszystkim z produkcji jabłek, ale uprawia się tu również wiśnie, czereśnie, truskawki, borówkę amerykańską. Miejscowi rolnicy podjęli aktywne działania w kierunku zrzeszania się w grupy producenckie, zajmujące się nie tylko uprawą, ale też magazynowaniem i przechowywaniem ogromnych ilości owoców. Takie grupy tworzone są po to, by osiągać większe obroty handlowe i przez to skuteczniej konkurować na rynku. Grupy producenckie korzystają z dopłat unijnych. Z tych środków budują przechowalnie,

magazyny, pakowni. Przykładem jest Spółdzielnia Producentów SADEKS, która powstała w 2004 r. Zrzesza kilkunastu producentów owoców z gminy Sadkowie i dysponuje łącznym arealem upraw wynoszącym ok. 500 ha. Na rynek krajowy i zagraniczny dostarcza jabłka, wiśnie, czereśnie oraz borówkę amerykańską. Oprócz działalności związanej z uprawą, niektórzy rolnicy sezonowo prowadzą skup płodów. Do potentatów w tej dziedzinie zaliczyć można m.in.: firmę Export-Import PPHU Wasilewski; Zakład Przetwórstwa Owocowo Warzywnego Przysmak Jerzy Gwiazdowicz; PPHU Marinex S.C. Mariusz Gwiazdowicz, Maria Gwiazdowicz.”

Bezrobocie oraz nadmiar siły roboczej na wsi stanowią jeden z głównych problemów obszarów wiejskich w całej Polsce. Co roku na rynku pracy pojawiają się dodatkowo kolejne roczniki młodzieży oraz osoby odchodzące od produkcji rolnej w wyniku restrukturyzacji rolnictwa, a to z kolei może wpłynąć na dalszy wzrost liczby osób poszukujących pracy na wsi.

Co możemy zaobserwować analizując dane o rejestrowanym w województwie łódzkim, bezrobociu na wsi? Otóż:

Analiza danych statystycznych w oparciu o sprawozdanie MPiPS

W końcu 2012 roku rejestry powiatowych urzędów pracy w województwie łódzkim wykazały 50.696 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta wzrosła o 4.314, ale wskaźnik udziału mieszkańców wsi w rejestrach bezrobocia wzrósł zaledwie o 0,1 punktu procentowego.

W końcu analizowanego roku w urzędach pracy z województwa łódzkiego odnotowano także wzrost liczby osób zamieszkałych na wsi i pobierających zasiłek dla bezrobotnych (o 814 osób na przestrzeni roku) oraz wskaźnika udziału zasiłkobiorców wśród bezrobotnych ze wsi (o 0,3 punktu procentowego). Wzrósł również wskaźnik udziału zasiłkobiorców zamieszkałych na wsi w ogólnej grupie osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych w naszym województwie - o 1,6 punktu procentowego na przestrzeni 2012 roku.

Wśród pozostających w rejestrach bezrobocia mieszkańców wsi województwa łódzkiego w końcu 2012 roku znajdowały się 25.004 kobiety – o 1.248 kobiet więcej niż wskazywały dane z końca roku 2011. 33,4% ogółu bezrobotnych kobiet w województwie to mieszkanki wsi. Na przestrzeni minionego roku wskaźnik ten nie zmienił się. Natomiast w porównaniu z końcem 2010 roku spadł o 0,2 punktu procentowego.

Wśród osób zamieszkałych na wsi znajdujących się w końcu analizowanego okresu w rejestrach bezrobocia, 5 844 osoby posiadały gospodarstwo rolne. Liczba ta wzrosła w skali roku o 680 osób.

Analiza kategorii „bezrobotni zamieszkali na wsi” pozwoliła ujawnić, że najliczniejszą wśród nich grupę wiekową w końcu 2012 r., podobnie jak w trzech ostatnich latach, stanowili ludzie młodzi w wieku 25 –

34 lata (14.471 osób) 28,5% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Udział tej grupy wiekowej w liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrósł nieznacznie w porównaniu z końcem roku 2011 (o 0,3 punktu procentowego), wrócił natomiast do poziomu sprzed dwóch lat.

Warto zwrócić uwagę na zmiany jakie nastąpiły w ostatnim czasie w strukturze populacji bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Ponad pięćdziesięcioprocentowa przewaga w tej grupie osób młodych (do 34 roku życia), spowodowała przeobrażenia również w strukturze wykształcenia populacji. Co prawda nadal wśród bezrobotnych ze wsi najliczniej reprezentowane jest wykształcenie gimnazjalne i poniżej 30,1% oraz zasadnicze zawodowe 28,8%, jednak procentowy udział tych grup w omawianej kategorii spada, głównie na rzecz wzrostu wskaźnika dotyczącego osób z wykształceniem wyższym. Wnioski z badania zrealizowanego z inicjatywy Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi w 2011 roku²² potwierdzają związek pomiędzy wiekiem mieszkańców wsi woj. łódzkiego a poziomem ich wykształcenia *„Głównym problemem ludności wiejskiej w województwie łódzkim związanym z aktywnością zawodową, jest względnie niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Dotyczy to szczególnie osób w starszych grupach wiekowych. Młodzi mieszkańcy wsi są zdecydowanie lepiej wykształceni niż ich rodzice i dziadkowie. Cechują ich większe aspiracje edukacyjne, dlatego w perspektywie mają też większe szanse na pozarolniczym rynku pracy. Mieszkańcy wsi w wieku 35 lat i więcej są generalnie gorzej wyedukowani niż osoby młodsze, częściej deklarują przywiązanie do ziemi i pracy w rolnictwie, wobec czego rzadziej podejmują pracę poza nim.”* Jak wynika z powyższego, grupą wymagającą szczególnego wsparcia w podejmowaniu aktywności zawodowej są raczej starsi mieszkańcy wsi województwa łódzkiego.

Natomiast w grupie osób młodych zamieszkałych na wsi (najliczniej reprezentowanej grupy w statystykach bezrobocia na obszarach wiejskich), słabą stroną wobec potrzeb rynku pracy, jest niewielki staż pracy lub całkowity brak doświadczenia zawodowego. W końcu 2012 r. wśród bezrobotnych ze wsi nie posiadających doświadczenia w pracy, osoby młode, które nie ukończyły jeszcze 34 roku życia stanowiły aż 86,4% a w końcu roku 2011 było to nawet ponad 87%.

Bezrobocie długotrwale to kolejny problem mieszkańców wsi. W końcu grudnia 2012 r., 18.475 osób z terenów wiejskich województwa pozostawało bez pracy ponad 12 miesięcy (36,4%), było to o 2.280 osób więcej w porównaniu ze stanem z końca' 2011 oraz o 5.158 osób więcej w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat. Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród pozostających bez pracy mieszkańców wsi również ma tendencję wzrostową - o 1,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem roku 2011 i aż o 6,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem' 2010.

²² Raport z badania zrealizowanego przez firmę MillwardBrown SMG KRC Poland Media S.A. nosi tytuł „Wzory Aktywności Zawodowej Ludności Wiejskiej Województwa Łódzkiego oraz ich Społeczne i Ekonomiczne Uwarunkowania”

Tablica 8. Wybrane elementy struktury bezrobocia na wsi w latach 2010 - 2012

	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W/G STANU NA KONIEC M-CY:			WSKAŹNIK WZROSTU/SPADKU/BEZROBOCIA		
	12.2010	12.2011	12.2012	2:1	3:1	3:2
	1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM						
ogółem bezrobotni (1)	131 617	138 652	151 036	105,3%	114,8%	108,9%
osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi (2)	44 525	46 382	50 696	104,2%	113,9%	109,3%
udział w ogółem (2):(1)	33,8%	33,5%	33,6%			
OSOBY Z PRAWEM DO ZASIŁKU						
ogółem bezrobotni z prawem do zasiłku (3)	22 356	23 058	24 470	103,1%	109,5%	106,1%
udział w ogółem (3):(1)	17,0%	16,6%	16,2%			
bezrobotni zamieszkali na wsi z prawem do zasiłku (4)	7 203	7 107	7 921	98,7%	110,0%	111,5%
udział w ogółem (4):(3)	32,2%	30,8%	32,4%			
udział w ogółem (4):(2)	16,2%	15,3%	15,6%			
kobiety z prawem do zasiłku zamieszkałe na wsi (5)	3 291	3 388	3 473	102,9%	105,5%	102,5%
udział w ogółem (5):(4)	45,7%	47,7%	43,8%			
KOBIETY						
bezrobotne kobiety ogółem (6)	66 257	71 116	74 865	107,3%	113,0%	105,3%
bezrobotne kobiety zamieszkałe na wsi (7)	22 261	23 756	25 004	106,7%	112,3%	105,3%
udział w ogółem (7):(6)	33,6%	33,4%	33,4%			
udział w ogółem (7):(2)	50,0%	51,2%	49,3%			
GOSPODARSTWA ROLNE						
bezrobotni zamieszkali na wsi posiadający gospodarstwa rolne (8)	4 973	5 164	5 844	103,8%	117,5%	113,2%

Na przestrzeni dwóch ostatnich lat wszystkie przytoczone w powyższej tabeli elementy struktury bezrobocia rejestrowanego w woj. łódzkim miały tendencję wzrostową. Wzrost zarówno w porównaniu z końcem 2010, jak i 2011 roku dotyczył w końcu analizowanego okresu: ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi, bezrobotnych zamieszkałych na wsi uprawnionych do zasiłku, bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi, bezrobotnych mieszkanek wsi uprawnionych do zasiłku a także bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadających gospodarstwo rolne.

Spada natomiast wartość wskaźników dotyczących udziału kobiet w rejestrach bezrobocia na terenach wiejskich, np. udział kobiet z prawem do zasiłku wśród uprawnionych do zasiłku mieszkańców wsi oraz udział kobiet wśród ogółu pozostających bez pracy zamieszkałych na wsi.

Z rejestrów powiatowych urzędów pracy działających na terenie województwa łódzkiego wynika, iż najwyższy wskaźnik udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi dotyczy powiatu wierszowskiego. W końcu 2012 roku było to 76,4%. Wysokie wskaźniki udziału mieszkańców wsi w statystykach bezrobocia

dotyczą w naszym województwie także powiatów: poddębickiego - 74%; pajęczańskiego – 73,4%; łęczyckiego - 66%; opoczyńskiego - 65,7%; wieluńskiego - 65% oraz łaskiego - 62,3% i łódzkiego wschodniego – 61%. W pozostałych powiatach ww. wskaźnik nie przekracza 60%. Najniższe notowania wskaźnika udziału osób zamieszkałych na wsi w bezrobociu rejestrowanym dotyczą powiatów: pabianickiego - 23,4%; zgierskiego - 23,6% oraz zduńskowolskiego - 29,6%.

Liczba wyłączonych z rejestrów bezrobocia mieszkańców wsi w 2012 roku była zbliżona do liczby wyrejestrowanych w roku 2011, jednak o ponad 10 tys. niższa niż to miało miejsce w roku 2010. Liczba wyłączeń z powodu podjęcia pracy od 3 lat spada.

Tabela 9. Wyłączenia z rejestrów bezrobocia dotyczące mieszkańców wsi w latach 2010 - 2012

Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych ogółem w ciągu 12 m-cy	WSKAŹNIK WZROSTU /SPADKU					
	2010r.	2011r.	2012r.	2:1	3:1	3:2
	1	2	3	4	5	6
ogółem bezrobotni	63628	53409	53521	83,9%	84,1%	100,2%
<i>w tym z powodu podjęcia pracy</i>	28660	26606	25769	92,8%	89,9%	96,9%
<i>udział</i>	45,0%	49,8%	48,1%			

Na podstawie zebranych danych można sporządzić krótką charakterystykę bezrobocia na wsi:

- 1/3 ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim stanowią osoby zamieszkałe na wsi,
- wśród nich 36% to bezrobotni długotrwale (zarówno liczba, jak i wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród pozostających bez pracy mieszkańców wsi, mają tendencję wzrostową), problem długotrwałego pozostawania bez pracy został sformułowany również we wnioskach z przytaczanego już w niniejszym rozdziale badania²³: „*Dominującym typem bezrobocia na badanych obszarach jest bezrobocie długookresowe. Trudności ze znalezieniem pracy mają przede wszystkim osoby młode, będące w starszych rocznikach wieku produkcyjnego oraz kobiety*”,
- niespełna 16% uprawnionych jest do zasiłku dla bezrobotnych,
- blisko połowę bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowią kobiety (grupa ta to 1/3 liczby zarejestrowanych kobiet w województwie),
- bezrobotni mieszkańcy wsi to najczęściej wykształceni młodzi ludzie bez doświadczenia zawodowego.

W standardzie życia na wsi i w mieście istnieją duże różnice, które dodatkowo pogłębiają: mała mobilność terytorialna mieszkańców wsi oraz mniejsze niż w mieście możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych. Jednak powyższe ulega stopniowej poprawie.

²³ Raport z badania zrealizowanego przez firmę MillwardBrown SMG KRC Poland Media S.A. nosi tytuł „Wzory Aktywności Zawodowej Ludności Wiejskiej Województwa Łódzkiego oraz ich Społeczne i Ekonomiczne Uwarunkowania”

Wybrane działania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego mają na celu przede wszystkim dostosowanie osób z obszarów wiejskich do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, zwiększenie mobilności zawodowej środowisk rolniczych poprzez szkolenia podnoszące kwalifikacje i zawodowe umiejętności pozarolnicze oraz ułatwienie znalezienia miejsca pracy w obszarze pozarolniczym.

Należy zatem wspomnieć o działaniach wspierających zatrudnienie na terenach wiejskich, a podejmowanych w ramach priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”.

Ze wsparcia w ramach poddziałania 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”, w 2012 r. skorzystało 314 osób zamieszkałych na wsi, w tym 224 kobiety.

Jak wynika z analizy dostępnych informacji osoby młode w wieku 15-24 lata są jedną z grup, której trudno obecnie zaistnieć na rynku pracy. Warto przypomnieć, że duża część rejestrujących się bezrobotnych z terenów wiejskich to właśnie osoby młode. Prawie 1/5 uczestników projektów uruchomionych ze środków wspomnianego działania stanowiły właśnie osoby w wieku 15 -24 lata zamieszkujące obszary wiejskie.

Z szerokiej gamy programów aktywizacji zawodowej w ramach priorytetu 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie” w 2012 r. skorzystało 8.201 osób, z czego ponad 1/3 to osoby z terenów wiejskich.

Podobnie jak w innych poddziałaniach i tu szczególną uwagę zwrócono na aktywizację osób młodych. I tak spośród zaktywizowanych 2.559 osób w wieku 15-24 lata ponad 46% stanowiły osoby zamieszkujące tereny wiejskie.

W przypadku terenów wiejskich, gdzie rynek pracy jest bardziej ograniczony niż w mieście ważnym jest wspieranie samozatrudnienia. I tak w 2012 r. w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej przekazanych osobom z terenów wiejskich utworzono 541 miejsc pracy. To 32,5% wszystkich utworzonych miejsc pracy w roku sprawozdawczym w ramach działania 6.1.

„Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia” to tytuł działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Z 527 osób, które w 2012 r. otrzymały bezzwrotne dotacje w projektach realizowanych w ramach tego działania ponad 30% stanowiły osoby zamieszkujące tereny wiejskie.

Warto również wspomnieć o rozpoczętych inicjatywach aktywizacji wsi w ramach priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” POKL. W 2012 r. udział w projektach z priorytetu VII rozpoczęło 4.238 osób zamieszkałych na wsi. Było to ponad 37% mieszkańców naszego województwa, którzy w analizowanym roku rozpoczęli udział w inicjatywach finansowanych z priorytetu VII.

Długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy²⁴

Poprzez osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy rozumiemy te grupy bezrobotnych, których określone cechy socjodemograficzne stanowią o potrzebie poświęcenia im wzmożonej uwagi i wsparcia ze strony instytucji rynku pracy. Warto w tym miejscu przypomnieć ustawową definicję terminu długotrwale bezrobotny. Jest to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w okresie dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy (Ustawa z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Osoby długotrwale bezrobotne są szczególnie zagrożone dezaktualizacją kwalifikacji zawodowych.

Spośród 151.036 bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na terenie województwa łódzkiego w końcu 2012 roku, 77.053 to osoby długotrwale bezrobotne. Stanowili oni 51% ogółu zarejestrowanych. W kraju analogiczny wskaźnik wyrażał się wartością zbliżoną tj. 50,2%.

Na przestrzeni roku liczba długotrwale pozostających bez pracy w województwie zwiększyła się o 8.319 osób. Wartość wskaźnika udziału tej grupy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni roku wzrosła. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli:

Tabela 10. Długotrwale bezrobotni w województwie łódzkim w latach 2010– 2012.

Stan w końcu okresów.

Wyszczególnienie	Bezrobotni
Grudzień 2010	
Ogółem w województwie	131 617
Długotrwale bezrobotni	60 470
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>45,9%</u>
Grudzień 2011	
Ogółem w województwie	138 652
Długotrwale bezrobotni	68 734
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>49,6%</u>
Grudzień 2012	
Ogółem w województwie	151 036
Długotrwale bezrobotni	77 053
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>51%</u>

Grupę szczególnie dotkniętą problemem bezrobocia długotrwałego stanowią kobiety. W końcu 2012 roku w rejestrach naszego województwa pozostawało ponad 40. tys. kobiet z takim statusem. Ich udział

²⁴ W rozdziale tym poddano analizie kategorię długotrwale bezrobotnych zdefiniowaną ustawowo (definicja we wstępie rozdziału), we wszystkich innych częściach opracowania długotrwale bezrobotnymi określamy osoby pozostające bez pracy bez przerwy powyżej 12 miesięcy.

w generalnej populacji długotrwale bezrobotnych wynosił 52,3%. W ubiegłym roku wartość tego wskaźnika kształtowała się na poziomie 53,4%. Dla porównania: krajowy wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych kobiet w ogólnej populacji długotrwałego bezrobocia w końcu 2012 r. wynosił 55,9%. W województwie utrzymuje się zatem, podobnie jak w kraju, przewaga kobiet wśród długotrwale bezrobotnych.

Udział kobiet dotkniętych bezrobociem długotrwałym wśród ogółu bezrobotnych kobiet w województwie wynosił w grudniu 2012 roku 53,8%. W stosunku do grudnia 2011 roku zwiększył się o 2,2 punkty procentowe. Na przestrzeni roku w województwie wzrosła zarówno liczba kobiet bezrobotnych długotrwale jak i ogólna liczba kobiet w rejestrach bezrobocia.

Tabela 11. Kobiety długotrwale bezrobotne w województwie łódzkim w latach 2010 – 2012.

Stan w końcu okresów.

Wyszczególnienie	Bezrobotne kobiety
Grudzień 2010	
Ogółem w województwie	66 257
Długotrwale bezrobotne	31 707
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>47,9%</u>
Grudzień 2011	
Ogółem w województwie	71 116
Długotrwale bezrobotne	36 728
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>51,6%</u>
Grudzień 2012	
Ogółem w województwie	74 865
Długotrwale bezrobotne	40 281
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>53,8%</u>

Długotrwale bezrobotni w przeważającej mierze nie posiadają prawa do zasiłku. Biorąc pod uwagę ostatnie trzy lata: wskaźnik udziału bezrobotnych z prawem do zasiłku w grupie osób znajdujących się na przestrzeni dwóch lat ponad 12 m-cy bez pracy oscylował w granicach 1%.

Największa grupa długotrwale bezrobotnych w województwie posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej gimnazjalnego (27.410 osób tj. 35,6% populacji długotrwale bezrobotnych w końcu 2012 r.). Kolejne grupy tworzyły osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (20.417), policealnym i średnim zawodowym (14.694), średnim ogólnokształcącym (7.997) i wyższym (6.535).

Ze względu na wiek długotrwale bezrobotnych, najliczniej reprezentowana w końcu 2012 r. była kategoria osób posiadających 25-34 lata (19.794; 25,7% populacji długotrwale bezrobotnych. W roku 2011 było to 17.317 osób tj. 25,2%). Drugą w kolejności była grupa osób w wieku 45-54 lata (17.818;

23,1%) Najmniej liczną (3.281 osób) była grupa najstarszych bezrobotnych (60 lat i więcej), natomiast dość liczną grupą długotrwale bezrobotnych w wieku 55-59 lat (10.274).

Według stanu na koniec grudnia 2012 roku największa grupa osób spośród długotrwale bezrobotnych posiadała niewielkie doświadczenie zawodowe tj. od 1 do 5 lat (16.411 osób). Kolejną pod względem stażu zawodowego grupę stanowiły osoby, które przed rejestracją pracowały jeszcze krócej tzn. łącznie nie dłużej niż 1 rok (13.443) oraz osoby ze stażem od 10 do 20 lat (13.271).

Na przestrzeni 2012 r. z ewidencji wyłączono 61.103 osoby ze statusem „długotrwale bezrobotny”, tj. o 616 osób więcej w porównaniu z rokiem 2011.

Spośród wyłączonych, pracę w 2012 roku podjęło 24.555 osób tj. 40,2% ogółu wyłączeń w tej kategorii. W roku 2011 dane te kształtowały się na podobnym poziomie tj. 24.682 osoby podjęły zatrudnienie, co stanowiło 40,8% ogółu wyrejestrowanych długotrwale bezrobotnych.

Stosując aktywne formy wsparcia w 2012 r. długotrwale bezrobotnych objęto pomocą, i tak:

4.118 osób podjęło subsydiowane zatrudnienie (6,7% ogółu wyrejestrowanych kategorii „długotrwale bezrobotni”), 4.439 osób podjęło staż (7,3%), 2.676 osób podjęło szkolenie (4,4%).

Według danych powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego, najwyższe udziały długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych dotyczyły powiatów: łęczyckiego (58,8%), kutnowskiego (57,6%), łaskiego (57,0%).

Jako uzupełnienie powyższych informacji można przytoczyć dane na temat osób pozostających w rejestrach bezrobocia bez przerwy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2012 r. były to 55.954 osoby tj. 37% rejestrów bezrobotnych w województwie, z czego blisko połowa poszukiwała pracy ponad 2 lata.

W omawianej grupie większość stanowiły kobiety (30 040, tj. 53,7% pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy).

W porównaniu do stanu z końca 2011 roku, zarówno liczba osób w omawianej kategorii, jak i wskaźnik udziału w populacji bezrobotnych województwa łódzkiego, wzrosły (o 7.311 osób i o 1,9 punktu procentowego).

Ze względu na wiek bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż rok, najwięcej osób zarejestrowanych w końcu 2012 r., należało do kategorii 25-34 lata (14 032 osoby). Drugą liczebnościowo była kategoria osób w wieku 45-54 lata (13 236 osób). W końcu 2011 r. najliczniejszymi wśród bezrobotnych powyżej 12 m-cy były te same grupy wiekowe, z tym że pierwszeństwo dotyczyło 45- 54latków.

Spośród pozostających bez pracy dłużej niż 2 lata w końcu 2012 r. (podobnie jak rok wcześniej), najwięcej osób należało do grupy posiadających 45-54 lata (7 031osób) i były to najczęściej osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

Bezrobocie długotrwałe pozostaje poważnym problemem naszego województwa. Z przytoczonych powyżej danych wynika, że dotyka ono (z różnym natężeniem) osoby we wszystkich grupach wieku, z wykształceniem na różnych poziomach ale najczęściej tych z niewielkim stażem pracy.

Przeciwdziałanie wydłużającej się bezczynności zawodowej pozostaje zadaniem priorytetowym dla instytucji rynku pracy. Do grupy długotrwałe bezrobotnych jest kierowana wzmożona pomoc programowa udzielana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i wdrażana m.in. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

Jako, że jednym z celów dla Priorytetu VI PO KL, wdrażanego przez WUP, jest objęcie wsparciem osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), do których zalicza się grupę długotrwałe bezrobotnych, warto przytoczyć tu pewne dane obrazujące rezultaty osiągnięte podczas realizacji Działań PO KL.

W 2012 roku 2.821 osób (1.576 kobiet) długotrwałe bezrobotnych, zakończyło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI, w tym: 2.593 osoby w ramach Działania 6.1.a 95 osób w ramach Działaniu 6.3. Od początku okresu wdrażania do końca 2012 r. wsparciem objęto 16.574 osoby długotrwałe bezrobotne.

Można także mówić o wysokiej liczbie dotacji udzielonych w ramach Działania 6.1, osobom długotrwałe bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej (726 w 2012 roku, 3.536 od początku realizacji Działania).

Bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 Priorytetu VI otrzymały w 2012 r. kolejne 92 osoby długotrwałe bezrobotne (371 od początku realizacji Działania).

Wsparcie, z jakiego mogą korzystać osoby długotrwałe bezrobotne w ramach poszczególnych Działań Priorytetu VI ma szeroki charakter. Poza już wymienionymi formami, osoby długotrwałe bezrobotne mogą skorzystać m.in. ze: staży, szkoleń, wsparcia psychologiczno-doradczego, możliwości wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Stan przedłużającego się okresu pozostawania bez pracy może skutkować wykluczeniem społecznym. Niezmiernie zatem istotną pomocą dla omawianej grupy osób, jest wsparcie kierowane w ramach poszczególnych Działań Priorytetu VII PO KL wdrażanych przez Wojewódzki Urząd Pracy. Działania te są ukierunkowane w głównej mierze na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i rozwój integracji społecznej.

42,3% bezrobotnych, którzy rozpoczęli udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1, głównie przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, to w 2012 r. osoby długotrwałe bezrobotne (952). W projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 w 2012 r. wzięło udział kolejne 371 osób długotrwałe pozostających bez pracy.

Długotrwałe bezrobotni stanowili w 2012 r., 50% osób korzystających ze wsparcia w ramach projektów realizowanych z Działania 7.3 PO KL.

Charakterystyka bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat

17 października 2008 roku Rząd RP przyjął do realizacji program „Solidarność Pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. Jest to pakiet działań rządowych i samorządowych nakierowanych m.in. na poprawę aktywności zawodowej osób po pięćdziesiątce. Program realizowany będzie do 2020 roku a jego podstawowym celem jest osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia dla osób w wieku 55-64 lata na poziomie 50% do końca jego trwania tj. do 2020 roku.

W 2011 wskaźnik ten osiągnął w Polsce wartość 36,9% i w porównaniu z rokiem 2008 (zapoczątkowanie Programu) wzrósł o 5,3 punktu procentowego. W województwie łódzkim zarówno wartość jak i wzrost wskaźnika zatrudnienia dotyczący osób 55-64letnich były wyższe (37,2% w 2011 roku, wzrost w porównaniu do roku 2008 o 6,7 punktu procentowego).

Wzrost wskaźnika zatrudnienia dotyczył również całej grupy wiekowej dla której dedykowany jest Program „Solidarność pokoleń”, tj. osób które ukończyły 50 lat. Przyrosty były tutaj nieco niższe niż przytoczone wyżej, bowiem w odniesieniu do kraju wzrost w porównywalnych okresach dotyczył 2,2 punktów procentowych a w odniesieniu do województwa 3,2 punktów.

Niestety wzrostowi zatrudnienia towarzyszy również systematyczne podnoszenie poziomu bezrobocia w grupie 50+

Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat uznani zostali przez ustawodawcę²⁵ za osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. I faktycznie, bieżąca sytuacja na rynku pracy nie sprzyja znalezieniu zatrudnienia przez osoby powyżej 50 roku życia. Ich trudną pozycję potęgują dodatkowo czynniki wynikające ze specyfiki pokolenia: niższy niż u pozostałych kategorii bezrobotnych poziom wykształcenia, trudności w dostosowaniu się do potrzeb pracodawców czy też zmieniających się technologii.

Analiza danych statystycznych wykazała, iż od czterech lat przybywa bezrobotnych powyżej 50 roku życia - w końcu grudnia 2012 r. zarejestrowanych było 39.923 osoby. W porównaniu do analogicznych okresów 2011, 2010 i 2009 roku liczba ta wzrosła odpowiednio o 3.826 osób, 6.436 osób oraz o 8.519 osób.

Wzrasta nie tylko ogólna liczba bezrobotnych „po pięćdziesiątce” ale także liczba bezrobotnych kobiet w wieku „50+”. W końcu 2012 r. statystyki bezrobocia naszego województwa odnotowały w tej kategorii 16.233 kobiety, tj. o 1.376 więcej w porównaniu z końcem poprzedniego roku i o 2.957 więcej niż w końcu 2010 r.

Wskaźnik udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych „50+”, który do 2011 roku przyjmował wzrostowy trend, w końcu 2012 roku spadł i osiągnął wartość 40,7%, tj. o 0,5 punktu procentowego niższą niż rok wcześniej.

²⁵ Ustawa z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 ze zm.)

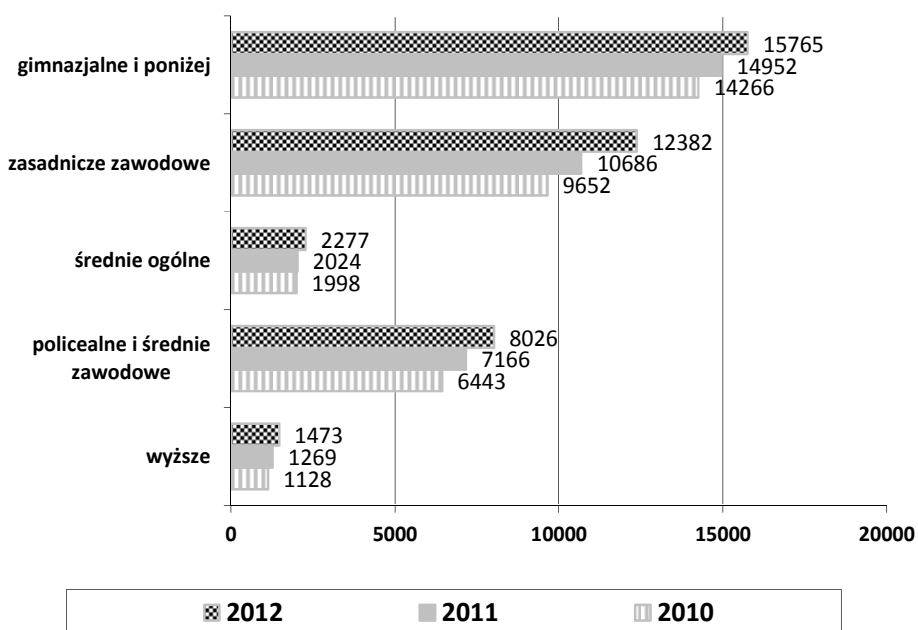
Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia w końcu grudnia 2012 r. stanowiły 21,7% ogółu kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy naszego województwa (wzrost w skali roku o 0,8 punktu procentowego).

Analizując wskaźniki udziału osób w poszczególnych kategoriach wieku wśród ogółu bezrobotnych województwa łódzkiego zauważamy, iż nadal co 4 osoba w rejestrach to bezrobotny, który skończył 50 lat. W końcu 2012 r. ich udział w bezrobociu rejestrowanym w Łódzkiem wyniósł 26,4% (o 0,4 punktu procentowego więcej w porównaniu do grudnia 2011 roku i o 1 punkt procentowy więcej w porównaniu do grudnia 2010).

W grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia od lat najliczniej reprezentowane są osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, natomiast najmniej osób posiada wykształcenie wyższe.

Korzystnym niewątpliwie zjawiskiem jest spadek udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w całej populacji bezrobotnych „50+”. I tak: w końcu 2010 r. kształtował się on na poziomie 42,6%, w końcu 2011 r. wyniósł 41,4%, natomiast na koniec grudnia 2012 r. – 39,5%. Zaprezentowany wskaźnik na przestrzeni trzech ostatnich lat mała na rzecz wzrostu wskaźników udziału dotyczących osób posiadających wszystkie pozostałe poziomy wykształcenia.

Wykres 8. Bezrobotni 50+ w województwie łódzkim według wykształcenia w końcu grudnia 2010 - 2012 r.

Najczęstszą cechą bezrobotnych „po pięćdziesiątce” jest długi staż pracy. Ponad dwudziestoletnim stażem zawodowym legitymuje się 53,2% osób z tej grupy. Jednak 4.138 bezrobotnych, którzy ukończyli 50 lat (10,4% osób w wieku „50+”) wypracowało staż niespełna roczny lub nie posiada stażu pracy w ogóle.

Wydłuża się natomiast czas pozostawania w rejestrach bezrobocia osób z omawianej kategorii wiekowej.

W końcu 2010 r. najliczniej reprezentowaną grupą wśród nich były osoby pozostające bez pracy przez 12-24 miesiące. Ich liczebność wynosiła 7.369 osób, co stanowiło 22% bezrobotnych „50+”. W końcu kolejnego roku (2011) odsetek ten spadł do poziomu 21,1% a najliczniejszą grupę i zarazem najwyższy udział wśród bezrobotnych „50+” tworzyły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 m-cy (8.659 osób, tj. 24%). W końcu 2012 r. do najliczniejszej grupy wśród bezrobotnych powyżej pięćdziesiątego roku życia nadal należą osoby znajdujące się w rejestrach ponad 24 m-ce a ich liczebność oraz wskaźnik udziału w grupie jeszcze wzrosły na przestrzeni roku (10.531 osób, tj. 26,4% bezrobotnych „50+”).

W tym miejscu warto odnieść się do danych, które obrazują aktywność omawianej kategorii bezrobotnych.

Na przestrzeni 2012 roku w urzędach pracy województwa łódzkiego zarejestrowanych zostało 36.047 osób powyżej 50 roku życia. Spośród 32.221 wyrejestrowanych bezrobotnych w tej grupie wiekowej dominowały osoby, które podjęły zatrudnienie (12.465 osoby, tj. 38,7% wyrejestrowań osób po pięćdziesiątce). Wartość odsetka wyrejestrowań z powodu podjęcia zatrudnienia jest niższa niż w 2011 o 2,8 punktu procentowego i o 1,7 punktu procentowego w odniesieniu do 2010 roku.

Drugim powodem wyłączeń z rejestrów bezrobotnych było w omawianej grupie wiekowej niepotwierdzenie gotowości do pracy (5.925 osób, 18,4% wyrejestrowań).

Wartość współczynnika fluktuacji (mierzonego stosunkiem odpływu do napływu) wyniosła w 2012 r. 89,4%, co oznacza iż napływ do bezrobocia osób po pięćdziesiątce był wyższy od odpływu o 10,6 procent. Wartości omówionych miar przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Miary płynności rynku pracy dla kategorii bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

	Wielkość zjawiska w roku:		
	2010	2011	2012
Napływ (łącznie zarejestrowań w roku)	34493	33577	36047
Odpływ (łącznie wyrejestrowań w roku)	32410	30967	32221
Osoby, które podjęły pracę	4085	2247	4085
	9023	10606	9023
Osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy	7116	5517	5925
Współczynnik fluktuacji	94,0%	92,2%	89,4%

Większość wskaźników opisujących grupę bezrobotnych w wieku „50+” utrzymuje się na stałym poziomie. W 2012 roku dane pokazały iż:

- co 4 zarejestrowana osoba bezrobotna jest w wieku powyżej 50 lat
- co 5 bezrobotna kobieta posiada więcej niż 50 lat
- bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia charakteryzuje niskie wykształcenie – tej grupie najczęściej przypisywane jest wykształcenie gimnazjalne i poniżej

- często pozostają długotrwale w rejestrach bezrobocia (pod koniec analizowanego okresu 1/4 bezrobotnych po pięćdziesiątce pozostawała w rejestrach ponad 2 lata)
- bezrobotni w tej kategorii wiekowej najczęściej posiadają długoletni staż pracy a co za tym idzie doświadczenie zawodowe
- większość powracających na rynek pracy podejmuje zatrudnienie niesubsydiowane.

Porównując wskaźniki charakteryzujące sytuację bezrobotnych w wieku „50+” zamieszkałych na terenie całego kraju do tych mieszkających na obszarze woj. łódzkiego widzimy, iż położenie tych ostatnich jest zdecydowanie mniej korzystne. Dotyczy to m.in: udziału tych osób wśród ogółu bezrobotnych (w kraju 22,8% w końcu 2012 roku, w województwie łódzkim 26,4%), udziału kobiet po pięćdziesiątce w grupie bezrobotnych kobiet ogółem (kraj – 17,6%, województwo – 21,7%), udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w grupie bezrobotnych „50+” (kraj – 37,6%, województwo – 39,5%), udziału osób z ponad dwudziestoletnim stażem pracy wśród bezrobotnych po pięćdziesiątce (kraj – 49,9%, województwo – 53,2%), udziału długotrwale bezrobotnych (pow. 12 m-cy) wśród osób znajdujących się w rejestrach będących w wieku „50+” (kraj – 44,2%, województwo – 45,9%).

Na podstawie wyników badań społecznych zrealizowanych w ostatnich latach, a których celem było pozyskanie wiedzy o sytuacji osób w niemobilnej grupie wieku produkcyjnego na polskim rynku pracy, możemy wyodrębnić niepodważalne atuty tych osób, jako potencjalnych pracowników. Są to: duże doświadczenie zawodowe, dyspozycyjność oraz umiejętność pracy w zespole. Cechy te mają dodatkowo istotne znaczenie na „kryzysowym” rynku pracy, na którym pracodawcy ograniczają zatrudnienie do niezbędnego minimum, tj. do osób, które „znają się na robocie”. Cechy te stanowią także o konkurencyjności pięćdziesięciolatków wobec młodych niedoświadczonych roczników bez praktyki zawodowej. Niestety wobec dużej nadwyżki podaży pracy nad popytem na nią, obecnie osobom we wszystkich grupach wiekowych nie jest łatwo tę pracę znaleźć.

W Polsce jest blisko cztery i pół miliona osób aktywnych zawodowo którzy mają 50 i więcej lat. Choć często są to osoby wykształcone, doświadczone i samodzielne – to redukcje zatrudnienia dotyczą ich najczęściej. Trudna sytuacja na rynku pracy mobilizuje te osoby do podnoszenia posiadanych lub nabywania nowych kwalifikacji, do rozpoczynania własnej działalności gospodarczej oraz innych inicjatyw zwiększających ich potencjał kwalifikacyjny. Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi wychodzi naprzeciw potrzebom w tym zakresie uruchamiając szereg konkursów na inicjatywy w ramach VI i VII priorytetu PO KL, wspierając tym samym osoby w wieku 50+ na regionalnym rynku pracy. Do końca 2012 roku ponad **8.260** (ponad *2.040 tylko w 2012 r.*) mieszkańców województwa po pięćdziesiątce zakończyło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI. Utworzono blisko **1.400** miejsc pracy (*ponad 400 w 2012 r.*) dla osób w omawianej grupie wiekowej w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej z działania 6.1 PO KL a blisko **350** osobom

(65 w 2012 r.) udzielono bezzwrotnych dotacji w ramach Działania 6.2 PO KL. **1.325** osób znalazło lub kontynuuje zatrudnienie dzięki projektom z Działania 6.1. Ponad **5.200** osób (*ponad 1.300 w 2012 r.*) w niemobilnej grupie wiekowej rozpoczęło udział w projektach w ramach poszczególnych działań w Priorytecie VII.

Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy.

Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych różni się zasadniczo od aktywności zawodowej ogółu ludności w Polsce.

Współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest ponad trzykrotnie niższy niż ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast stopa bezrobocia niemal o połowę wyższa (BAEL II kwartał 2011 r.).

Stopień aktywności niepełnosprawnych zależy jest od wielu ich cech: stopnia niepełnosprawności, płci, wieku, wykształcenia, czy miejsca zamieszkania. Najwyższą wartość współczynnik aktywności zawodowej przyjmuje dla grupy osób z lekkim stopniem niepełnosprawności - 26,9%, oraz dla niepełnosprawnych z wykształceniem wyższym – 34,7%, co wobec 56% dla ludności ogółem i tak jest niewysoko. Współczynnik zatrudnienia jest wyższy wśród niepełnosprawnych mężczyzn (17,7% wobec 11,9% dla kobiet z grupą) oraz wśród niepełnosprawnych mieszkańców miast (15,1% wobec 14,4% na wsi). Wskaźnik zatrudnienia dla ludności ogółem wynosił w tym samym czasie 50,7%.²⁶

Lepiej prezentują się trendy wskaźników obrazujących sytuację osób niepełnosprawnych na krajowym rynku pracy. I tak: od kilku lat współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych ma tendencję wzrostową, wzrasta również średnioroczna wartość wskaźnika zatrudnienia dotyczącego osób niepełnosprawnych (przy czym wskaźnik przyjmuje wyższe wartości dla województwa łódzkiego). Wzrasta jednak także liczba niepełnosprawnych bezrobotnych w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

Warunkiem uzyskania statusu osoby bezrobotnej jest między innymi posiadanie zdolności i gotowości do pojęcia zatrudnienia – w przypadku osób niepełnosprawnych, co najmniej na pół etatu.

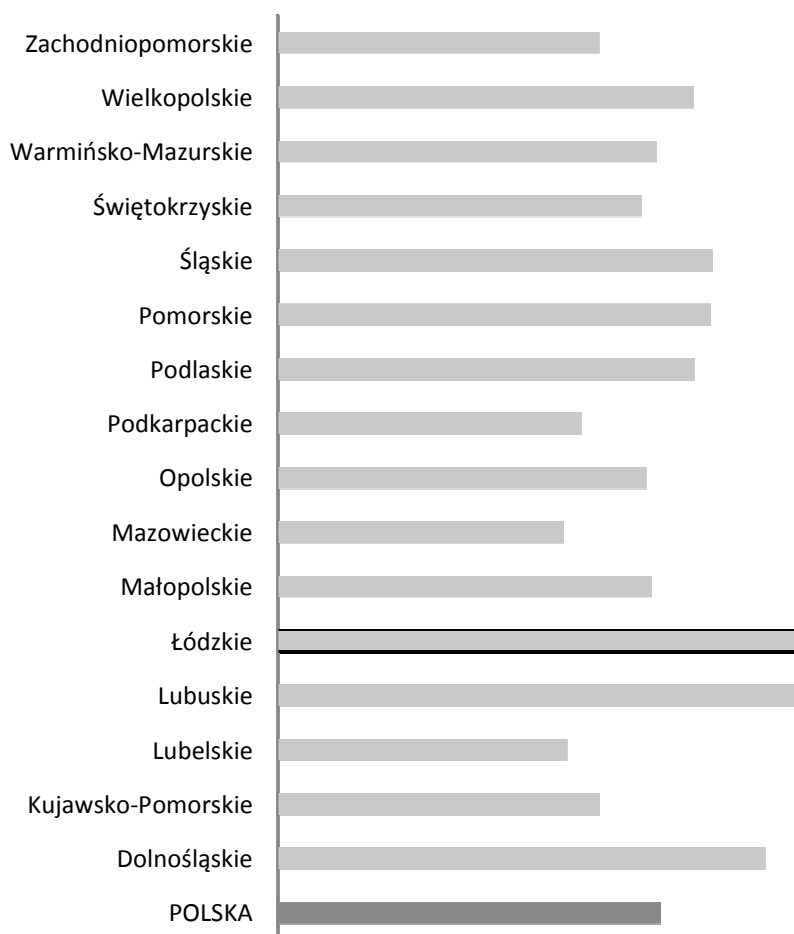
Statusu bezrobotnego nie może mieć osoba, która nabyła uprawnienia do: renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, socjalnej lub zasiłku stałego (*w kwocie większej niż 50% minimalnego wynagrodzenia*). Osoba niepełnosprawna mająca prawo do jakiegoś świadczenia może być zarejestrowana jako poszukująca pracy.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy na terenie kraju znajdowało się w końcu 2012 roku łącznie ponad 131 tys. osób niepełnosprawnych – posiadających status bezrobotnych lub poszukujących pracy. Było to 6% wszystkich osób znajdujących się w tym czasie w rejestrach PUP. Biorąc pod uwagę wartość powyższego wskaźnika w odniesieniu do poszczególnych województw zauważymy, iż

²⁶ dane dotyczące współczynnika aktywności oraz wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na podstawie publikacji Głównego Urzędu Statystycznego pt. „Niepełnosprawni na rynku pracy w 2011 r.”

najwyższa dotyczyła województwa lubuskiego - 8,3%, podczas gdy rok wcześniej najwyższy udział niepełnosprawnych w rejestrach urzędów pracy odnosił się do woj. łódzkiego (na przestrzeni 2012 roku omawiany wskaźnik spadł z 8,6% do 8,2% ostatecznie plasując nasze województwo na drugim miejscu). Ze względu na liczbę osób niepełnosprawnych deklarujących w urzędach pracy chęć podjęcia zatrudnienia, województwo łódzkie zajmuje także 2 miejsce (po śląskim) w kolei najliczniej reprezentowanych.

Wykres 9. Udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w rejestrach PUP na terenie poszczególnych województw w końcu 2012 roku.

Z danych dotyczących województwa łódzkiego wynika, iż w końcu roku 2012 w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się łącznie 12.721 niepełnosprawnych deklaruujących potrzebę zatrudnienia (tj. o 547 osób więcej niż rok wcześniej), w tym 10.782 osoby ze statusem bezrobotnego i 1.939 osób poszukujących pracy.

Byli to głównie mieszkańcy miast – blisko 80% (10.098 osób).

Większość, bo 54,2% niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy stanowili mężczyźni.

Ponad 68% opisywanej w tym rozdziale grupy to niepełnosprawni w stopniu lekkim.

Zarówno wśród bezrobotnych, jak i poszukujących pracy niepełnosprawnych najliczniejszą grupą wiekową były osoby 45-54letnie, podczas gdy wśród bezrobotnych ogółem w województwie najliczniej reprezentowana grupa to osoby w wieku 25-34 lata. Tak rok, jak i dwa lata wcześniej sytuacja wyglądała podobnie, z tym że wskaźnik udziału osób w wieku 45-54 lata wśród ubiegających się o pracę niepełnosprawnych spada – w porównaniu z końcem 2011 r. był niższy o 1,5 punktu procentowego a w porównaniu z końcem roku 2010 o 4,7 punktu. Wzrasta natomiast, wśród niepełnosprawnych znajdujących się w rejestrach PUP, udział osób w wieku powyżej 54 roku życia (podobnie jak wśród ogółu bezrobotnych znajdujących się w rejestrach PUP w naszym województwie). Powyższe jest zapewne konsekwencją przeważających cech w grupie osób niepełnosprawnych – liczba osób niepełnosprawnych wzrasta z wiekiem, często niepełnosprawność nabywana jest w wyniku wykonywania przez wiele lat pracy o szczególnym charakterze.

Aktywni zawodowo niepełnosprawni mieszkańcy województwa łódzkiego są przeciętnie gorzej wykształceni od ogółu mieszkańców tego regionu²⁷. Najczęściej posiadają wykształcenie zawodowe lub gimnazjalne i niższe. Relatywnie najlepiej wykształcone są osoby obecnie pracujące. Na tym tle znacznie gorzej wypadają osoby, które nigdy nie pracowały, a jedynie wyrażają gotowość do podjęcia pracy.

Największe odsetki oraz liczebności niepełnosprawnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy naszego województwa także dotyczy osób z wykształceniem niższym niż gimnazjalne. Liczną grupę stanowiły również osoby niepełnosprawne z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W końcu 2012 roku wśród bezrobotnych ogółem najliczniej reprezentowane były grupy osób wykształconych na tym samym poziomie, jednak wskaźniki udziału dotyczące niepełnosprawnych osiągnęły wyższe wartości.

Ze względu na staż pracy, najliczniejszą grupę w rejestrach urzędów pracy wśród niepełnosprawnych tworzą niezmiennie osoby które przepracowały przed rejestracją od 20 do 30 lat. Możemy wysnuć wniosek, że niepełnosprawność osób znajdujących się w rejestrach powiatowych urzędów pracy woj. łódzkiego jest często następstwem chorób zawodowych bądź wieku. Dla porównania, wśród osób pełnosprawnych przeważają osoby z niewielkim stażem, tj. od 1 roku do 5 lat.

Na przestrzeni 2012 roku osoby niepełnosprawne, które zarejestrowały się w urzędach pracy woj. łódzkiego jako bezrobotne lub poszukujące pracy, to:

- **najczęściej** osoby zamieszkałe w mieście (ponad 79,9% rocznego napływu niepełnosprawnych – wzrost wskaźnika w porównaniu z rokiem 2011);
- **często** osoby „po pięćdziesiątce” (47,6% - dodatkowo wzrost o 0,1 punktu);
- **zdecydowanie rzadziej** osoby młode do 25 roku życia (7%);

²⁷ Raport z badania „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Laboratorium Badań Społecznych na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

- **w większości przypadków** osoby poprzednio pracujące (90,2% - w porównaniu z końcem 2011 r. spadek wskaźnika udziału wśród napływających do urzędów pracy osób niepełnosprawnych o 1,3 punktu procentowego);

- **zbyt często** osoby bez kwalifikacji zawodowych (30,1% - z optymistycznym spadkiem wartości wskaźnika).

Roczny napływ niepełnosprawnych do rejestrów powiatowych urzędów pracy dotyczył łącznie 14.482 osób i był wyższy od napływu w 2011 roku o 360 osób.

Liczba niepełnosprawnych wyłączonych z rejestrów PUP w naszym województwie w 2012 roku to łącznie 14.524 osoby (bezrobotne i poszukujące pracy). Różnice w liczbie niepełnosprawnych wyłączonych z rejestrów PUP pomiędzy kolejnymi latami (porównując trzy ostatnie), są nieznaczne. Odływ w tej kategorii był wyższy od odnotowanego w roku 2011 o 147 osób a spowodowany był głównie:

- podjęciami pracy przez 4.804 osób, tj. o 137 mniej niż rok wcześniej (podobnie jak w przypadku pełnosprawnych wyłączonych do zatrudnienia większość osób niepełnosprawnych podjęła pracę niesubsydiowaną),

- rezygnacją lub niepotwierdzeniem gotowości do pracy (2.911 osób – o 348 mniej w porównaniu z rokiem 2011,

- utratą statusu osoby niepełnosprawnej przez 2.710 osób (o 451 osób więcej niż rok wcześniej).

W porównaniu z rokiem 2011 wzrosła liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z aktywizującego wsparcia urzędów pracy, podejmując szkolenia (wzrost o 143 osoby), staże zawodowe (wzrost o 229 osób) czy rozpoczynając pracę społecznie użyteczną.

Z badania zrealizowanego w 2011 roku na temat sytuacji poszukujących pracy niepełnosprawnych mieszkańców województwa łódzkiego²⁸ wynika, iż borykają się oni z licznymi trudnościami. Średni czas poszukiwania pracy to blisko 31 miesięcy. Niespełna co czwarta osoba niepełnosprawna poszukująca pracy (23%) została zaproszona na rozmowę kwalifikacyjną/osobiste spotkanie. Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy zainteresowane są głównie pracą na stanowiskach nie wymagających kwalifikacji (pracownicy przy pracach prostych, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy) bądź też jakiegokolwiek lekkiej, nieobciążającej, chałupniczej, siedzącej (niewymagającej poruszania się).

Popyt na pracę osób niepełnosprawnych jest niewielki. Zdaniem respondentów badań jakościowych²⁹ podstawową przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak wiedzy, nierealne oczekiwania, obawy i stereotypy pracodawców na temat osób niepełnosprawnych. Z drugiej jednak strony osoby

²⁸ Raport z badania „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Laboratorium Badań Społecznych na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

²⁹ j.w.

niepełnosprawne mają ograniczone możliwości podjęcia pracy. Dodatkowo zmiana ustawowa spowodowała, że pracodawcy zmniejszają liczbę pracowników z lekkim stopniem niepełnosprawności, gdyż zostało ograniczone dofinansowanie do zatrudnienia takich pracowników.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę społeczno ekonomiczną o najniższym wskaźniku zatrudnienia w Polsce. Niski poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest obserwowany na całym świecie, jednak w Polsce wskaźniki obrazujące ich udział w rynku pracy zdają się osiągać szczególnie niskie wartości. Taki stan rzeczy może być spowodowany większymi niż przeciętne trudności w znalezieniu pracy, bądź brakiem chęci czy możliwości wejścia na rynek pracy.

Zatrudnianie osób niepełnosprawnych jest rzadko spotykaną praktyką w województwie łódzkim. Wśród firm objętych badaniem³⁰ niespełna co dziesiąty pracodawca zatrudniający pracowników (8%) deklaruje, iż pracują w niej osoby niepełnosprawne, kolejne zaś 4% miało takie doświadczenia w przeszłości.

Firmy nie są przygotowane do zatrudnienia osób niepełnosprawnych – większość z nich nie oferuje takich udogodnień jak: podjazdy/windy umożliwiające wejście czy też poruszanie się po budynku, toalety przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, oznaczenia dla osób niewidomych. Pracodawcy nie zatrudniają pracowników posługujących się językiem migowym, czy też przeszkolonych w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi. Twierdzą, że w firmach brakuje funduszy na takie udogodnienia.

Zatrudnienie niepełnosprawnego pracownika to raczej przypadek, niż celowe działania pracodawców, którzy pozostają bierni w tym zakresie. Niska jest także skuteczność instytucji rynku pracy (PUP, agencje zatrudnienia) czy też organizacji pozarządowych w pośrednictwie pracy na rzecz osób niepełnosprawnych. W efekcie najbardziej skutecznym sposobem znalezienia pracy przez osoby niepełnosprawne jest szukanie jej na własną rękę - osobista deklaracja podjęcia pracy u potencjalnych pracodawców (około 15% szans zatrudnienia).

Osoby niepełnosprawne mają też małe szanse na uzyskanie zatrudnienia w przyszłości, bowiem pytane o to firmy³¹ nie tylko nie planowały zatrudniania niepełnosprawnych pracowników, ale nie wykazały większego zainteresowania tą kwestią. 74% pracodawców nie zatrudniających niepełnosprawnych, nigdy nawet nie rozważało ich zatrudnienia. Podobny procent firm nie planował zatrudnienia osób niepełnosprawnych w przyszłości. Niechętni wobec zatrudniania osób niepełnosprawnych byli także pracodawcy generalnie zatrudniający takich pracowników, jedynie 13% dopuszczało możliwość zatrudnienia kolejnej osoby niepełnosprawnej w przyszłości.

³⁰ j.w

³¹ Raport z badania „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Laboratorium Badań Społecznych na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

Mimo powyższego, pracodawcy z województwa łódzkiego na przestrzeni trzech ostatnich lat zgłaszali do powiatowych urzędów pracy z roku na rok coraz więcej ofert pracy skierowanych do niepełnosprawnych (2.019 w 2009 roku, 2.603 miejsca w 2010 roku, 3.133 w roku 2011 oraz 3.634 w roku 2012). Co więcej, systematycznie rósł także udział liczby miejsc pracy dla niepełnosprawnych w całkowitej puli ofert zgłoszonych do tychże urzędów (od 3,2% w 2009 r. do 8,4% w 2012 r.).

Zestawiając stanowiska pracy najczęściej poszukiwane przez osoby niepełnosprawne ze stanowiskami, na których pracodawcy³² rozważaliby zatrudnienie takich osób widać wyraźny rozdzźwięk. Niepełnosprawni poszukują pracy w zawodach niewymagających specjalnych kwalifikacji (pracownicy usług osobistych i sprzedawcy czy też pracownicy przy pracach prostych – np. sprzątaczką, portier, pracownik ochrony mienia i osób, sprzedawca, pakowacz). Tymczasem pracodawcy często oferują pracę wymagającą konkretnych kwalifikacji oraz przygotowania i wiedzy np. stanowiska pracowników biurowych, inspektora budowlanego, kierownika oddziału w domu opieki, inspektora, kontrolera. W dalszej kolejności pojawiają się stanowiska nie wymagające szczególnego przygotowania – np. pomoc kuchenna, bileterka, czy też parkingowy. Można również zauważyć, że pracę najczęściej znajdują osoby de facto pełnosprawne – „renciści”, osoby z nieznacznymi tylko ograniczeniami sprawności, którzy w ten sposób dorabiają do swoich budżetów domowych. Poza rynkiem pracy pozostaje natomiast przeważająca grupa osób rzeczywiście niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne od urodzenia, ze znacznym czy też umiarkowanym stopniem niepełnosprawności zupełnie nie odnajdują się, a zarazem nie są odnajdywane w realiach rynku pracy.

W raporcie z badania, na które powoływano się wielokrotnie w tym rozdziale, autorzy wysnuli kilka wniosków dotyczących sytuacji niepełnosprawnych wobec możliwości zatrudnienia. I tak:

- Niechęć pracodawców wobec zatrudniania niepełnosprawnych kształtowana jest przez brak wiedzy o prawodawstwie i możliwościach prawnych, lęk przed zmieniającymi się przepisami a także brak wiedzy o samych osobach niepełnosprawnych
- Zatrudnieniu niepełnosprawnych nie sprzyja system orzecznictwa i ubezpieczeń społecznych Pracodawcy chętnie wykorzystują go, dla własnego interesu finansowego. Wciąż też częste są przypadki poszukiwania „zdrowych” niepełnosprawnych, czy też wyludzania dotacji z PFRON.
- Przepisy w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych są zbyt „skomplikowane”.
- Pracodawcy, w tym również instytucje z sektora publicznego, za bardziej racjonalne uznają zapłacenie składki do PFRON, niż „branie sobie na głowę takiego kłopotu”.

Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych stanowi jedno z trudniejszych wyzwań dla Polski a w tym kontekście dla woj. łódzkiego – w końcu 2012 roku udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w rejestrach PUP na terenie województwa

³² j.w.

łódzkiego osiągnął, w porównaniu z innymi województwami, drugą najwyższą wartość (po woj. lubuskim). Jednak zarówno w końcu 2011, jak i 2010 roku wartość przytoczonego wskaźnika plasowała nasze województwo na miejscu najwyższym, można zatem wyciągnąć nieśmiały wniosek, że sytuacja niepełnosprawnych na regionalnym rynku ulega nieznacznej poprawie.

Pomimo, iż osoby niepełnosprawne mogą korzystać z większości działań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, ich udział w projektach jest na dość niskim poziomie – zarówno w skali całego kraju jak i w samym województwie łódzkim (choć biorąc pod uwagę inne regiony, wskaźnik dla województwa łódzkiego jest jednym z wyższych). Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, który odpowiada za wdrażanie dwóch Priorytetów Programu, tj.: VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” oraz VII „Promocja integracji społecznej”, wynika iż w województwie łódzkim do końca 2012 roku ze wsparcia skorzystało 11,5 tys. osób niepełnosprawnych co stanowi 10,2 % wszystkich osób biorących udział w projektach.

Bezrobocie wśród osób młodych

W ostatnich latach wiele uwagi poświęca się zagadnieniom bezrobocia wśród osób młodych. Z problemem tym zmagają się obecnie wiele europejskich krajów, w których wskaźniki bezrobocia wśród osób poniżej 25 roku życia stale wzrasta. Polska nie należy do krajów o najwyższych wartościach tego wskaźnika, co może wiązać się z systematycznym spadkiem liczby ludności w naszym kraju.

Jako główne czynniki wzrastającego bezrobocia młodych osób niezmiennie podaje się kryzys ekonomiczny, brak doświadczenia tej grupy osób, braki w wykształceniu czy też ogólnie niedostosowany do wymogów rynku pracy system kształcenia oraz jego stale obniżająca się jakość.

Bezrobotni w wieku 18-24 lata (do 25 roku życia)³³

„Młodzi” bezrobotni to termin odnoszący się do trzech kategorii wyodrębnionych w statystyce bezrobocia: bezrobotnych w wieku 18-24 lata, bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, ale nie ukończyli 27 roku życia.

W województwie łódzkim od kilku lat obserwujemy wzrost liczebności **bezrobotnych w wieku 18-24 lata (bezrobotni do 25 roku życia)**. W końcu grudnia 2012 r. liczba ta wyniosła 26 197 osób i wzrosła o 586 osób w porównaniu do stanu z końca grudnia '11. Należy jednak zauważyć, iż udział tej grupy w ogólnym bezrobociu wyniósł 17,3%, a to oznacza spadek o 1,2 pkt procentowego w porównaniu z wartością wskaźnika o rok wcześniej.

Zestawienie danych z trzech ostatnich lat prezentuje poniższa tabela

³³ W obowiązkowej statystyce te same wartości dotyczą zarówno bezrobotnych w wieku 18 -24 lata, jak i bezrobotnych do 25 roku życia. W opracowaniu określenia te używane są zamiennie.

Tabela 13. Bezrobotni w wieku 18-24 lata w województwie łódzkim (stan na koniec grudnia 2010-2012 r)

	2010	2011	2012
bezrobotni w wieku 18-24	25 327	25 611	26 197
ogółem bezrobotni	131 617	138 652	151 036
wskaźnik udziału	19,2%	18,5%	17,3%

Źródło: Opracowanie własne

Grupa „młodych bezrobotnych” jest równomiernie podzielona ze względu na płeć (51% stanowią kobiety). Biorąc natomiast pod uwagę poziom wykształcenia, dominują w niej osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (26,1%) a blisko co czwarty zarejestrowany ma wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (24,8%). Najmniej wśród bezrobotnych do 25 roku życia jest osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (17,7%) oraz wyższe (7,9%). Niepokojącym wydaje się fakt, iż na przestrzeni trzech ostatnich lat, w omawianej grupie wzrastał odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (od 2010 do 2012 r., wg. stanu z końca grudnia, odpowiednio: 24,1%, 25,0%, 26,1%). Dodatkowo blisko co drugi młody bezrobotny (44,5%) nie posiada kwalifikacji zawodowych, a większość (64,0%) nie ma doświadczenia zawodowego. Można zatem przypuszczać, iż przygotowanie zawodowe tych osób jest niewystarczające, aby byli oni konkurencyjni wobec zapotrzebowania na kwalifikacje deklarowanego przez pracodawców, szczególnie w okresie spowolnienia gospodarczego.

Tabela 14. Bezrobotni w wieku 18-24 lata w województwie łódzkim bez kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego oraz wykształcenia średniego (stan na koniec grudnia 2010-2012 r)

	2010	2011	2012
bez kwalifikacji zawodowych	38,1	45,0	44,5
bez doświadczenia zawodowego	64,8	64,8	64,0
bez wykształcenia średniego	40,0	41,7	43,8

Źródło: Opracowanie własne

W ubiegłorocznej analizie rynku pracy wskazano, iż od końca 2011 r. systematycznie wzrastał udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych pozostających w rejestrach bez przerwy powyżej 12 miesięcy. Rok 2012 przyniósł minimalny spadek tego wskaźnika (10,7%, czyli o 0,7 punktu procentowego w porównaniu z wartością wskaźnika wg. danych z końca 2011 r.).

Jednocześnie zauważalny jest wzrost odsetka długotrwale pozostających bez pracy w samej grupie wiekowej. Porównując dane z końca grudnia, wzrost na przestrzeni 2012 roku wyniósł 1,1 punktu

procentowego, jednak na przestrzeni dwóch lat (koniec roku 2010 – koniec roku 2012) jest już bardziej zauważalny, gdyż wyniósł 7,8 punktu procentowego.

Jednak większość „młodych” do 25 roku życia (77,2%) pozostawała bez pracy nie dłużej niż 12 miesięcy, wracając po krótkim okresie w rejestrach bezrobocia na rynek pracy. Szczegółowe dane zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 15. Bezrobotni w wieku 18-24 lata w województwie łódzkim według czasu pozostawania bez pracy w latach 2010-2012.

Wyszczególnienie	Bezrobotni stan na koniec	W rejestrach do 12 miesięcy		W rejestrach powyżej 12 miesięcy	
		L. bezwzględne	%**	L. bezwzględne	%**
Grudzień 2010 r.					
Ogółem w województwie	131 617	92 573	70,3	39 044	29,7
W wieku 18-24 lata	25 327	21 519	85,0	3 808	15,0
Wskaźnik udziału *	19,2%	23,2%		9,7%	
Grudzień 2011 r.					
Ogółem w województwie	138 652	90 009	64,9	48 643	35,1
W wieku 18-24 lata	25 611	20 067	78,3	5544	21,7
Wskaźnik udziału *	18,5%	22,3%		11,4%	
Grudzień 2012 r.					
Ogółem w województwie	151 036	95 082	63,0	55 954	37,0
W wieku 18-24 lata	26 197	20234	77,2	5963	22,8
Wskaźnik udziału *	17,3%	27,6%		10,7%	

* wskaźnik udziału bezrobotnych w wieku 18-24 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych

**wskaźnik udziału osób z określonych przedziałów czasu pozostawania bez pracy w wyszczególnionych kategoriach bezrobotnych (po wierszach sumuje się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne

Dane liczbowe dotyczące działań realizowanych przez WUP w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pokazują, iż w udział w projektach z Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* zakończyło w 2012 r. 3.108 osób w wieku 15-24 lata. Dla tej kategorii wiekowej utworzonych zostało 352 miejsca pracy oraz przyznano 93 bezzwrotne dotacje. Jednocześnie w ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* wsparciem objęto 2.488 osób.

Dane dotyczące grupy **bezrobotnych znajdujących się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (dla ułatwienia określana w opracowaniu jako „absolwenci”) nie wskazują na większe zmiany zarówno w wielkości zjawiska, jak i w wartościach wskaźników struktury. Liczba absolwentów utrzymuje się na stałym poziomie ponad 7 tys. osób. Na koniec roku 2012 odnotowano niewielki jej spadek (o 96 osób) w porównaniu do stanu sprzed 12 m-cy a stanowiła 5,0% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa łódzkiego. Wskaźnik udziału

absolwentów w bezrobociu rejestrowanym w naszym województwie oscyluje wokół podanej wyżej wartości w końcu każdego z analizowanych trzech lat, chociaż zauważalna jest tendencja spadkowa.

Tabela 16. Wybrane kategorie bezrobotnych – osoby bezrobotne zarejestrowane w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki (stan na koniec grudnia 2010-2012 r)

	2010	2011	2012
bezrobotni ogółem (1)	131 617	138 652	151 036
bezrobotni absolwenci (2)	7 149	7 575	7 479
(2) : (1)	5,4%	5,5%	5,0%
kobiety absolwenci (3)	4 115	4 432	4 210
(3) : (2)	57,6%	58,5%	56,3%
kobiety ogółem (4)	66 257	71116	74 865
(3) : (4)	6,2%	6,2%	5,6%

Źródło: opracowanie własne

Brak doświadczenia zawodowego to nie jedyny powód trudności ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby młode. Często powodem jest wykształcenie: jego brak, nieodpowiedni poziom bądź kierunek na który pracodawcy nie zgłaszają zapotrzebowania. Z badań realizowanych w ramach Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy wynika, iż wśród absolwentów którzy od kilku lat wkraczają na rynku pracy, zwiększając podaż pracy w województwie (tak jak w całym kraju) największą grupę stanowią osoby bez zawodu.

W poniższej tabeli zamieszczona została lista grup zawodów najliczniej reprezentowanych w statystykach bezrobotnych absolwentów.

Tabela 17. Bezrobotni absolwenci wg najliczniejszych dużych grup zawodów

Kod	Nazwa	ogółem	Udział N=9888	ogółem	Udział N=9733
		2011 r.		2012 r.	
0	Bez zawodu	4196	42%	4896	48,3%
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	474	4,8%	487	5,0%
22	Specjaliści do spraw zdrowia	147	1,5%	177	1,8%
23	Specjaliści nauczania i wychowania	435	4,4%	486	5,0%
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	466	4,7%	495	5,1%
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	470	4,8%	401	4,1%

31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	404	4,1%	297	3,1%
32	Średni personel do spraw zdrowia	260	2,6%	233	2,4%
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	493	5,0%	338	3,5%
35	Technicy informatycy	109	1,1%	80	0,8%
51	Pracownicy usług osobistych	457	4,6%	418	4,3%
52	Sprzedawcy i pokrewni	521	5,3%	448	4,6%
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	121	1,2%	111	1,1%
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	271	2,7%	219	2,3%
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	182	1,8%	137	1,4%
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	175	1,8%	215	2,2%

Źródło: Opracowanie własne

W okresie od 1.04. do 30.09. 2011 r. do bezrobocia napłynęło 9.888 absolwentów, z czego 42% to osoby bez zawodu. W analogicznym okresie kolejnego roku (1.04. do 30.09.2012) liczba rejestrujących się absolwentów wzrosła o 246 osoby i wyniosła 10.134 osoby. Nadal największą grupę wśród absolwentów deklarujących bezrobocie, stanowiły osoby bez zawodu i w tym aspekcie widoczny jest wzrost. Podczas gdy w pomiarze z 2011 roku napływ dotyczył 4.196 osób bez zawodu, tj. 42% napływu absolwentów, to w kolejnym roku 4.896 osób bez zawodu stanowiło już 48,3% napływu w omawianej kategorii.

Spośród rejestrujących się absolwentów posiadających zawód największą grupę stanowiły osoby posiadające zawód „sprzedawca” – 297 osób. Ta sytuacja dotyczy obu pomiarów, choć zauważalny jest minimalny spadek udziału sprzedawców w całej zbiorowości absolwentów (z 3,4% do 2,9%).

Jednocześnie w przypadku tej grupy zawodowej utrzymuje się największy odpływ do zatrudnienia (793 osoby w 2011 r. oraz 495 osób w 2012 r.). Listę kolejnych zawodów wśród najliczniej pojawiających się w statystykach bezrobocia absolwentów uzupełniają: pedagog (202 osoby), technik ekonomista (161 osób), fryzjer (153 osoby), kucharz malej gastronomii (125 osób), technik logistyk (71 osób). W porównaniu do pierwszego pomiaru kolejność dotycząca najliczniej napływających zawodów nie uległa zmianie.

W statystykach bezrobocia rejestrowanego występuje także kategoria: **bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, ale nie ukończyli 27 roku życia**. Dane dotyczące tej grupy pokazują, iż od roku 2011 następuje spadek jej liczebności. Między końcem grudnia 2011 i 2012 w rejestrach „ubyło” 139 osób w omawianej kategorii. Niezmiennie blisko $\frac{3}{4}$ grupy stanowią kobiety (71,5%). Systematycznie od końca

2009 r. spada również jej udział w ogólnym bezrobociu województwa łódzkiego. Ostatecznie wyniósł 1,3% (koniec grudnia 2012 r.). Powyższe można zaobserwować w tabeli.

Tabela 18. Wybrane kategorie bezrobocia – osoby bezrobotne, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia (stan na koniec grudnia 2009-2012r.)

	2009	2010	2011	2012
<i>bezrobotni ogółem (1)</i>	128 105	131 617	138 652	151 036
bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia (2)	2 049	2 092	2 040	1 901
<i>(2) : (1)</i>	1,60%	1,59%	1,47%	1,26%
w tym kobiety (3)	1 400	1 483	1 504	1 359
<i>(3) : (2)</i>	68,3%	70,9%	73,7%	71,5%

Źródło: Opracowanie własne

Dla młodych ludzi częstym sposobem na rozwiązanie problemów ze znalezieniem zatrudnienia na lokalnym rynku pracy jest emigracja. Badania dotyczące mobilności zarobkowej mieszkańców województwa łódzkiego zrealizowane w ramach RORP pokazały, iż „populacja osób wyjeżdżających za granicę w ciągu ostatnich 5 lat to zdecydowanie ludzie młodzi – 62% z nich to osoby, które nie przekroczyły 35 roku życia (...). Osoby do 25 roku życia stanowią 26% populacji”.

Szczegółowa analiza danych z badania pokazała, iż wśród emigrantów do 25 roku życia największą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym lub niepełnym średnim (32,8%). Najmniej liczna jest reprezentacja osób z wykształceniem na najniższym poziomie – co najwyżej gimnazjalnym (3,1%). Natomiast częściej niż co czwarty emigrant posiadał wykształcenie wyższe (26,7%). Jednak w kolejnej kategorii wiekowej (26-30 lat) odsetek badanych legitymujących się wykształceniem wyższym wyniósł aż 37,9%.

Reasumując, od kilku lat systematycznie wzrasta liczba osób bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 roku życia, jednakże udział tej kategorii wiekowej w ogólnym bezrobociu województwa łódzkiego nieznacznie, aczkolwiek systematycznie spada. Niepokój budzi fakt, że wśród nowych rejestracji „młodych” bezrobotnych coraz liczniej występują osoby bez zawodu. Niekorzystnym zjawiskiem, wyłaniającym się w toku analizy jest również wydłużający się okres poszukiwania pracy przez osoby w grupie wiekowej, z założenia najbardziej mobilnej – systematycznie wzrasta wśród niespełna 25latków udział osób pozostających w rejestrach bezrobocia ponad 12 m-cy.

W przypadku dwóch pozostałych grup, czyli bezrobotnych znajdujących się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, ale nie ukończyli 27 roku życia sytuacja na przestrzeni ostatnich lat nie ulega większym zmianom.

POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – WYBRANE ASPEKTY ZJAWISKA

Oferty pracy w 2012r.

Przejawem utrzymującej się w ostatnich latach stagnacji gospodarczej jest m.in. brak nowych miejsc pracy. Dysproporcje między wielkością podaży pracy a zapotrzebowaniem na nowych pracowników pogłębiają: wysokie oczekiwania finansowe pracowników, ale też i wygórowane wymagania pracodawców wobec kandydatów do pracy, chociaż niejednokrotnie okazują się one nieadekwatne do przyszłych obowiązków w firmie.

W opinii pracodawców programy i kierunki nauczania niedostosowane są do wymagań nieustannie ewoluującego rynku. Jednocześnie zauważalne są niedobory rzetelnych źródeł wiedzy, które mogłyby stanowić podstawę do modyfikacji tychże programów.

Problemem okazuje się znalezienie pracownika o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu zawodowym, ale też odpowiedniej motywacji do pracy.

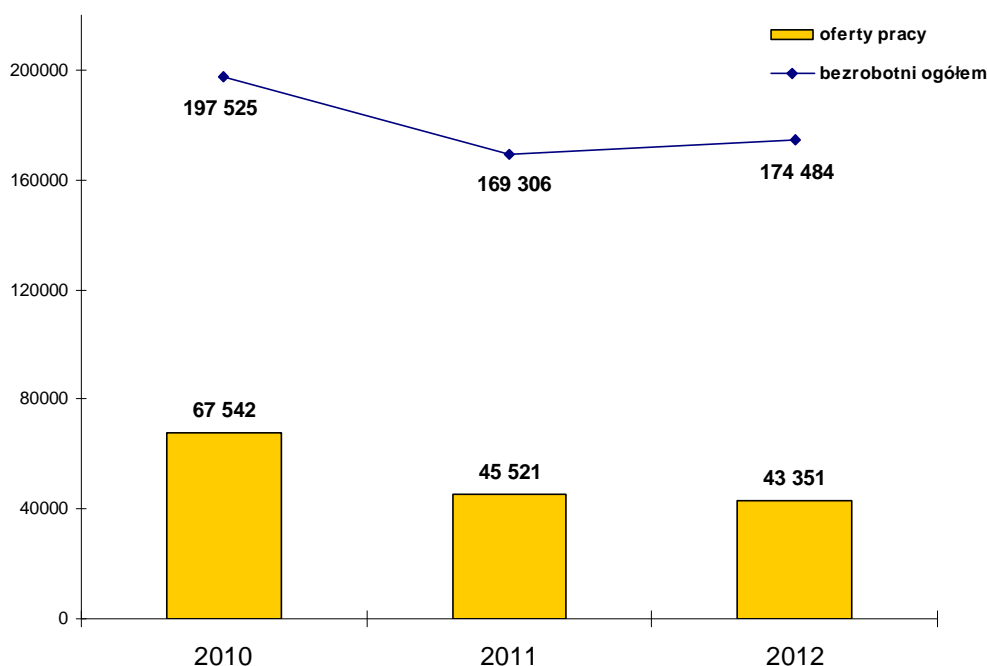
Większość ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy skierowana jest do osób z wykształceniem średnim i zawodowym. Poszukiwane zawody nie wymagają skomplikowanych umiejętności bądź kwalifikacji zawodowych. Pracodawcy poszukujący wysoko wykwalifikowanych specjalistów rzadko korzystają z pośrednictwa powiatowych urzędów pracy, raczej z usług niepublicznych agencji zatrudnienia bądź zamieszczają ogłoszenia w prasie lub Internecie.

Podczas gdy liczba bezrobotnych rośnie, pula ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. łódzkiego w trzech kolejnych latach (2010, 2011, 2012) jest coraz mniejsza.

W 2012 roku wpłynęło łącznie 43.351 ofert pracy, tj. o 2.381 mniej niż w roku 2011 i aż o 24.191 ofert mniej niż w roku 2010.

Wykres 10
2012r.

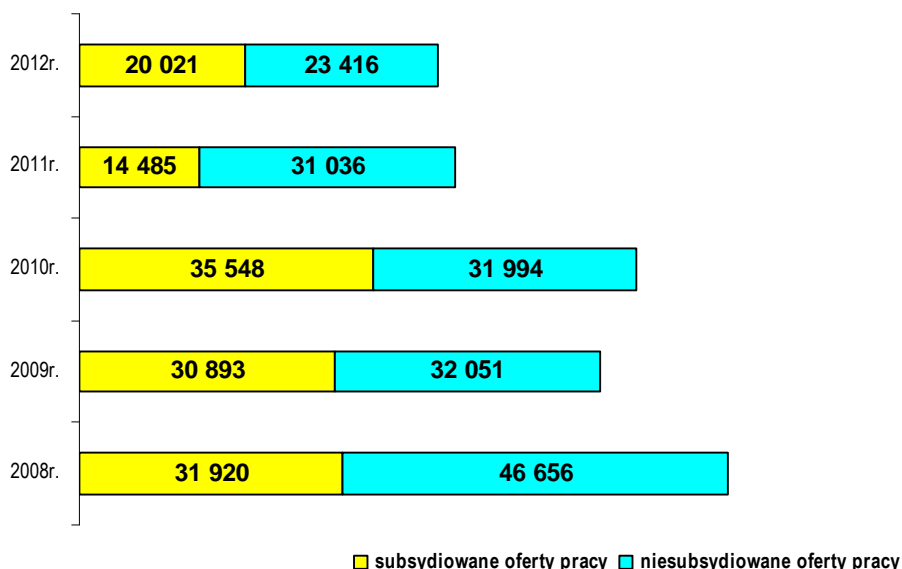
Nowe rejestracje bezrobotnych w 2010r., 2011r. i 2012r. oraz oferty pracy zgłoszone w 2010r., 2011 i 2012r.

Warto nadmienić, że różnica między pulą wolnych miejsc pracy subsydiowanych i niesubsydiowanych w 2012 r. nie była duża (3 395 ofert pracy). Jednak w porównaniu z rokiem poprzednim, zgłoszeń dofinansowanych miejsc pracy (20.021 ofert) dotyczył wzrost (o 38,2%), a zgłoszeń miejsc pracy nie wspieranych finansowo (23.416) spadek (o 24,6%).

Wykres 11

Subsydiowane i niesubsydiowane miejsca pracy w 2008r., 2009r., 2010r., 2011r. i 2012r.

W prezentowanym poniżej rankingu ofert pracy dominowały zawody popularne również w rejestrach bezrobocia. Podobnie jak w latach ubiegłych w dyspozycji urzędów pracy w analizowanym okresie pozostawało wiele ofert pracy skierowanych do osób z zawodem robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, sprzedawca czy szwaczka. Dość dużym zainteresowaniem pracodawców zgłaszających

swoje oferty do urzędów pracy naszego województwa w 2012 r. cieszyły się zwyczajowo zawody wymagające raczej prostych umiejętności. I tym razem na liście poszukiwanych zawodów znalazł się magazynier, sprzątaczką biurową, telemarketer, robotnik budowlany, kierowca samochodu ciężarowego, pakowacz, czy kucharz. Ale nie zabrakło też zawodów rzemieślniczych takich jak: murarz, stolarz, kucharz czy fryzjer.

Analizując bazy ofert powiatowych urzędów pracy naszego województwa trudno doszukać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników z wykształceniem wyższym. Wolne miejsca pracy dla specjalistów nie są rzadkością, jednak ich występowanie nie może równać się z dużo większym zapotrzebowaniem na pracowników o niższych kwalifikacjach.

Tabela 19. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2012r. wg sześciocyfrowych kodów zawodów

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	2012r.
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	4 747
2	"411004"	Technik prac biurowych	3 049
3	"522301"	Sprzedawca	2 839
4	"753303"	Szwaczka	1 798
5	"911207"	Sprzątaczką biurową	1 448
6	"432103"	Magazynier	947
7	"931301"	Robotnik budowlany	722
8	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	705
9	"932101"	Pakowacz	571
10	"332203"	Przedstawiciel handlowy	560
11	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	546
12	"512001"	Kucharz	501
13	"524404"	Telemarketer	464
14	"941201"	Pomoc kuchenna	415
15	"334306"	Technik administracji	367
16	"514101"	Fryzjer	358
17	"513101"	Kelner	323
18	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzątaczką biurowe, hotelowe i podobne	320
19	"711202"	Murarz	293
20	"524902"	Doradca klienta	292
21	"412001"	Sekretarka	281
22	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	269
23	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	248
24	"722204"	Ślusarz	241
25	"523002"	Kasjer handlowy	218
26	"522305"	Technik handlowiec	213
27	"752205"	Stolarz	205
28	"331301"	Księgowy	197
29	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	194
30	"741103"	Elektryk	185

Uzupełnieniem katalogu ofert, jakimi dysponują urzędy pracy naszego województwa jest wykaz wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Jak wynika z zaprezentowanego niżej rankingu, Sekcja zatytułowana: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” okazała się w analizowanym okresie najbardziej

dynamiczną formą działalności. Reprezentujące ją instytucje zgłosiły do powiatowych urzędów pracy naszego województwa o 1.237 ofert pracy więcej niż w roku ubiegłym. Również nieco więcej podmiotów z Sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” poinformowało urzędy pracy o wolnych miejscach pracy (wzrost o 9,3% w porównaniu do roku 2011). Z kolei z najliczniej reprezentowanej dotąd Sekcji, zatytułowanej: „Przetwórstwo przemysłowe” odnotowano spadek liczby zgłoszonych ofert - o 1.283 mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (spadek o 14,6%).

Tabela 20. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2012r. wg sekcji PKD

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2012r.*	Bezrobotni stan w końcu 2012 r.*	Oferty pracy zgłoszone w 2012r.	Oferty pracy stan w końcu 2012r.
Przetwórstwo przemysłowe	28 125	27 393	7 494	283
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8 266	6 966	7 064	26
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19 489	16 843	6 622	96
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9 725	6 978	4 934	224
Budownictwo	12 386	11 186	3 588	96
Edukacja	3 154	2 551	2 540	25
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 880	2 442	1 766	7
Pozostała działalność usługowa	9 708	8 341	1 600	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 186	2 578	1 574	84
Transport i gospodarka magazynowa	4 096	3 135	1 430	25
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 902	2 362	1 200	17
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 651	1 629	991	111
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 356	1 069	918	4
Informacja i komunikacja	795	662	438	3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 117	1 088	392	1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 803	1 977	320	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	662	630	310	11
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	495	381	117	1
Górnictwo i wydobywanie	357	297	36	7
Organizacje i zespoły eksterytorialne	10	10	10	6
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	46	40	7	0
Działalność nie zidentyfikowana	33 726	30 699	0	0
Ogółem	145 935	129 257	43 351	1 037

* bez kategorii „dotychczas niepracujący”

Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie – wybrane zagadnienia

W badaniu ofert internetowych analizie poddane zostały 10.472 oferty pochodzące z 3 portali ogólnopolskich: gazetapraca.pl/praca.onet.pl, praca.gratka.pl i pracuj.pl oraz z 3 portali lokalnych: lodzkatablica.pl, ilodz.pl oraz lodzstrefa.pl. Analizowano oferty, które ukazały się na powyższych portalach w okresie marzec – maj 2012 r. i zostały sprofilowane przez ogłoszeniodawcę, jako oferty odnoszące się do województwa łódzkiego.

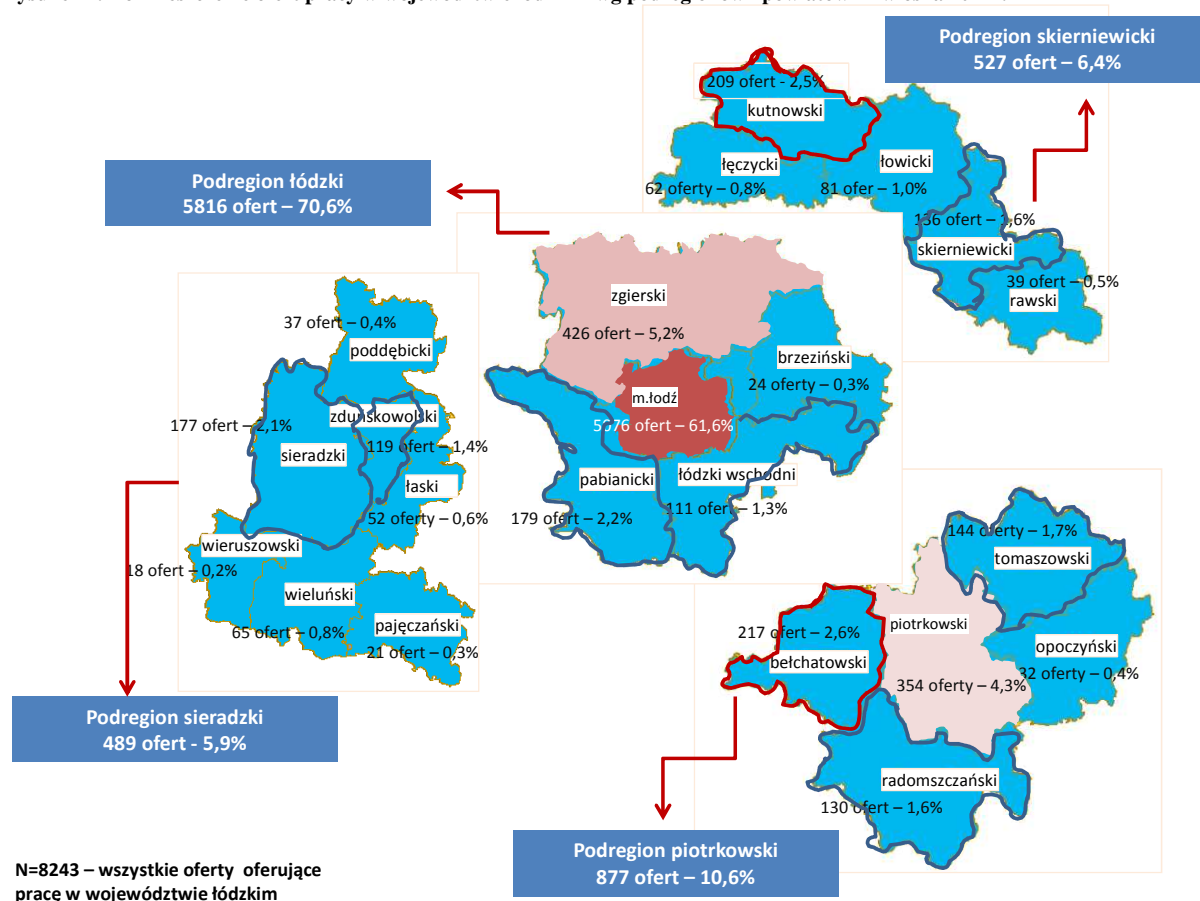
Pracę w województwie łódzkim oferowano w 8.243 ogłoszeniach, przy czym w 7.709 ofertach podano lokalizację pozwalającą na przyporządkowanie jej do określonego powiatu. Natomiast w przypadku 534 ofert wskazano ogólnie na województwo łódzkie.

Analizując oferty, gdzie została wskazana konkretna lokalizacja, widać ogromną przewagę podregionu łódzkiego, w którym koncentruje się ponad 70% wszystkich ofert zlokalizowanych w województwie, a przede wszystkim Łodzi – 61,6% ofert. Pozostałe podregiony pozostają pod tym względem znacznie w tyle. Wśród nich wyróżnia się podregion piotrkowski (10,6% ofert) zawdzięczający swą pozycję powiatowi piotrkowskiemu (4,3% ofert), a także powiatowi bełchatowskiemu (2,6%).

Z terenu województwa powyżej 200 ofert odnotowano także w powiecie kutnowskim (209 ofert, 2,5%), a powyżej 100 ofert w powiatach: skierniewickim, łódzkim wschodnim, pabianickim, tomaszowskim, radomszczańskim, sieradzkim i zduńskowolskim. Powiaty, do których odnosiło się najmniej ofert (poniżej 0,5%) to powiat: brzeziński (podregion łódzki), poddębicki, pajęczański i wieruszowski (podregion sieradzki) oraz opoczyński - podregion piotrkowski.

Rozmieszczenie ofert w województwie łódzkim prezentuje Rysunek 1.

Rysunek 1. Rozmieszczenie ofert pracy w województwie łódzkim wg podregionów i powiatów³⁴ - wiosna 2012r.

³⁴ W prezentacji potraktowano łącznie miasto Łódź oraz podregion łódzki (łódzki obszar metropolitalny), powiat miejski Piotrków Trybunalski i powiat piotrkowski oraz powiat miasto Skierniewice i powiat skierniewicki. Miasto Łódź oraz pozostałe powiaty miejskie są bowiem sercem lokalnego rynku pracy dając pracę nie tylko dla mieszkańców samego miasta, ale także dla mieszkańców pobliskiego powiatu, a w przypadku Łodzi – całego podregionu. Przy prezentacji lokalnych rynków pracy pozostawanie w tym przypadku przy podziale administracyjnym byłoby zabiegiem sztucznym.

Przechodząc na poziom konkretnych lokalizacji – analizowane oferty oferowały pracę w 124 lokalizacjach województwa łódzkiego. W poniższej tabeli zawarto te lokalizacje, do których odnosiło się co najmniej 10 ofert pracy. Warto podkreślić, że lokalizacje te generują ponad 91% popytu na pracę w województwie łódzkim (popytu mierzonego liczbą ofert odnoszących się do województwa łódzkiego).

Oczywiście na pierwszym miejscu znajduje się Łódź, dystansując kilkunastokrotnie następną lokalizację – Piotrków Trybunalski, do którego odnosiło się 328 ofert. Powyżej 100 ofert pracy odnosiło się także do Zgierza, Sieradza, Kutna, Tomaszowa Mazowieckiego, Skierniewic, Radomska, Zduńskiej Woli, Aleksandrowa Łódzkiego oraz Strykowa (por. Tabela).

Tabela 21. Oferty pracy wg miejscowości w województwie łódzkim – uwzględniono lokalizacje do których odnosiło się co najmniej 10 ofert. Wiosna 2012r.

LOKALIZACJA	LICZBA OFERT	% (N=8245, oferty zlokalizowane w woj. łódzkim)
Łódź	5057	61,3%
Piotrków Trybunalski i okolice	328	4,0%
Bełchatów i okolice	195	2,4%
Pabianice	167	2,0%
Zgierz	157	1,9%
Sieradz	155	1,9%
Kutno i okolice	151	1,8%
Tomaszów Maz.	138	1,7%
Skierniewice	136	1,6%
Radomsko	127	1,5%
Zduńska Wola	117	1,4%
Aleksandrów Łódzki	109	1,3%
Stryków	107	1,3%
Łowicz	74	0,9%
Wieluń	61	0,7%
Łęczyca	53	0,6%
Konstantynów	52	0,6%
Łask	47	0,6%
Rzgów	45	0,5%
Rawa Mazowiecka	35	0,4%
Opczno	30	0,4%
Ozorków	30	0,4%
Brzeziny	21	0,3%
Głowno	17	0,2%
Błaszki	16	0,2%
Kleszczów	15	0,2%
Stary Gostków (pow. poddębicki)	15	0,2%
Koluszki	14	0,2%
Ksawerów	12	0,1%
Wieruszów	12	0,1%
Poddębice	12	0,1%
Pajęczno	12	0,1%
lokalizacje, których dotyczyło 5-9 ofert	81	1,0%
lokalizacje, których dotyczyły 2-4 oferty	102	1,2%
lokalizacje, których dotyczyła 1 oferta	42	0,5%
razem – oferty dotyczące konkretnych lokalizacji w województwie łódzkim	7742	93,9%

Zawodem, który bije wszelkie rekordy popularności jest przedstawiciel handlowy – niemal 10% ofert dotyczyło tego właśnie zawodu. Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu mają już znacznie mniejszą popularność. I tak po co najmniej 2% wszystkich ofert stanowiły oferty skierowane do

szwaczek, kierowców samochodów ciężarowych, specjalistów do spraw sprzedaży, księgowych, programistów aplikacji oraz doradców klienta. Kolejni w hierarchii popularności, mierzonej odsetkiem skierowanych do nich ofert, są: konsultanci/agenci sprzedaży bezpośredniej, kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania, pracownicy obsługi biurowej, przedstawiciele medyczni, konsultanci do spraw systemów teleinformatycznych, sprzedawcy w branży przemysłowej oraz doradcy finansowi.

Tabela poniżej zawiera ranking zawodów, do których skierowane było przynajmniej 0,5% ofert.

Tabela 21. Rok 2012 – najbardziej poszukiwani pracownicy

Nazwa zawodu	Liczba ofert	% ofert (N=10472)
1) [332203] Przedstawiciel handlowy	1 019	9,7%
2) [753303] Szwaczka	252	2,4%
3) [833203] Kierowca samochodu ciężarowego	243	2,3%
4) [243305] Specjalista do spraw sprzedaży	218	2,1%
5) [331301] Księgowy	206	2,0%
6) [251401] Programista aplikacji	205	2,0%
7) [524902] Doradca klienta	205	2,0%
8) [524302] Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	196	1,9%
9) [121990] Pozostali kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	156	1,5%
10) [411090] Pozostali pracownicy obsługi biurowej	149	1,4%
11) [243303] Przedstawiciel medyczny	128	1,2%
12) [251102] Konsultant do spraw systemów teleinformatycznych	126	1,2%
13) [522303] Sprzedawca w branży przemysłowej	125	1,2%
14) [241202] Doradca finansowy	119	1,1%
15) [422201] Pracownik centrum obsługi telefonicznej	109	1,0%
16) [243106] Specjalista do spraw marketingu i handlu	103	1,0%
17) [122102] Kierownik działu sprzedaży	97	0,9%
18) [931301] Robotnik budowlany	91	0,9%
19) [252302] Inżynier systemów i sieci komputerowych	90	0,9%
20) [243304] Specjalista do spraw kluczowych klientów	89	0,8%
21) [214490] Pozostali inżynierowie mechanicy	84	0,8%
22) [1221] Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	82	0,8%
23) [522304] Sprzedawca w branży spożywczej	81	0,8%
24) [514101] Fryzjer	80	0,8%
25) [243302] Opiekun klienta	78	0,7%
26) [142001] Kierownik działu w handlu detalicznym	73	0,7%
27) [243103] Menedżer produktu	67	0,6%
28) [432103] Magazynier	66	0,6%
29) [132301] Kierownik budowy	65	0,6%
30) [513101] Kelner	65	0,6%
31) [524404] Telemarketer	65	0,6%
32) [932990] Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	65	0,6%
33) [962990] Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	65	0,6%
34) [541307] Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	63	0,6%
35) [332101] Agent ubezpieczeniowy	62	0,6%
36) [214109] Specjalista kontroli jakości	60	0,6%
37) [522301] Sprzedawca	58	0,6%
38) [1420] Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	57	0,5%
39) [441990] Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	55	0,5%
40) [723103] Mechanik pojazdów samochodowych	54	0,5%
41) [332301] Agent do spraw zakupów	53	0,5%
42) [121101] Główny księgowy	51	0,5%
43) [512002] Kucharz małej gastronomii	51	0,5%
44) [243301] Inżynier sprzedaży	50	0,5%

Analizując zapotrzebowanie na pracowników o określonych zawodach na poziomie dużych grup zawodowych, widać wyraźnie, że w badanym zbiorze ofert najbardziej poszukiwanymi pracownikami byli specjaliści (26% ofert dotyczyło właśnie tej grupy zawodowej). Oferty pracy dotyczące tej grupy szczególnie silnie obecne były na portalu pracuj.pl (40% ofert portalu) oraz wspólnym portalu onet.praca.pl/gazetapraca.pl (36%).

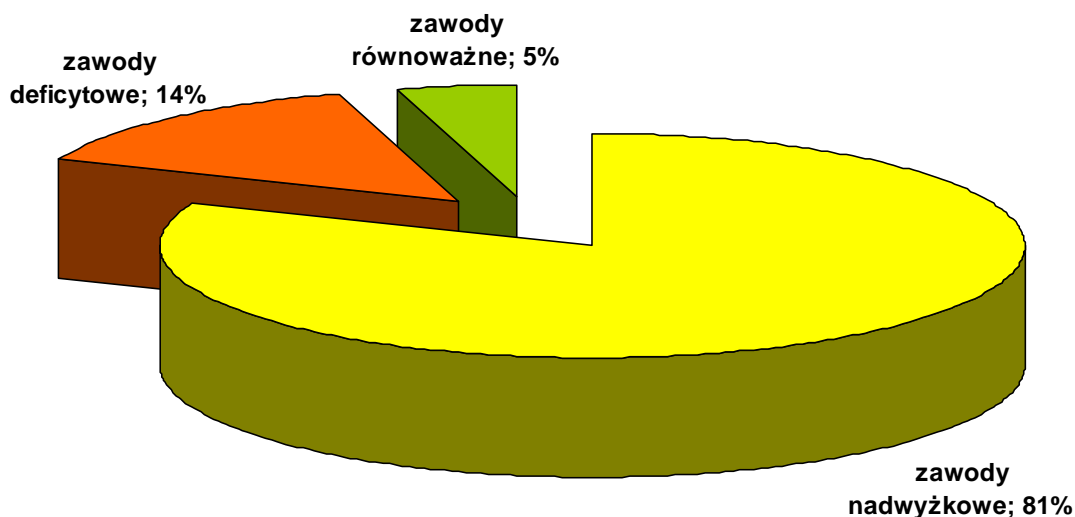
Stosunkowo dużą grupę wśród poszukiwanych pracowników stanowili pracownicy usług i sprzedawcy (14%) oraz robotnicy przemysłowi i robotnicy (12%). Oferty dotyczące tych grup szczególnie silnie reprezentowane były na portalach praca.gratka.pl oraz łódzkich portalach lokalnych.

20% ofert skierowanych było do osób posiadających zawody z grupy technicy i inny średni personel – najwięcej na portalu pracuj.pl oraz łódzkich portalach lokalnych. Warto też zauważyć, że co 10 analizowana oferta dotyczyła stanowiska mieszczącego się w pierwszej grupie zawodowej – pracowników o najwyższych kompetencjach. Najwyższy odsetek tego typu ofert zamieszczany był na portalu pracuj.pl, zaś najmniejszy na portalach praca.gratka.pl oraz na łódzkich portalach lokalnych.

ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

Na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy z 2012 r. w województwie łódzkim wyodrębniono 1.543 zawody nadwyżkowe, 273 zawody deficytowe oraz 86 zawodów równoważnych.

Wykres 12 *Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim w 2012r.*

Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest większa niż zapotrzebowanie rynku na dany zawód. Przyjęto, że zawody nadwyżkowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki/deficytu zawodów $W < 0,9$.

Przedstawiona analiza oparta jest jedynie o informacje dostępne w urzędach pracy naszego województwa. Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie wskaźników charakteryzujących zjawisko deficytu i nadwyżki zasobów pracy:

- 1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

- 2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami (2) i (3)

W tabeli poniżej usystematyzowano malejąco zawody wg **średniej nadwyżki podaży siły roboczej**, przy założeniu, że wskaźnik intensywności nadwyżki mieścił się w przedziale $W < 0,9$. W rankingu znalazło się pierwszych 30 zawodów o najwyższej średniej.

Tabela 23. Ranking zawodów nadwyżkowych wg średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w 2012r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"522301"	Sprzedawca	236,5833	889,5	652,9167	0,266
2	"753303"	Szwaczka	149,8333	414	264,1667	0,3619
3	"331403"	Technik ekonomista	1,3333	223,25	221,9167	0,006
4	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	8,4167	219,8333	211,4167	0,0383
5	"722204"	Ślusarz	20,0833	225,5833	205,5	0,089
6	"931301"	Robotnik budowlany	60,1667	262,1667	202	0,2295
7	"311504"	Technik mechanik	4,25	155,4167	151,1667	0,0273
8	"753105"	Krawiec	2,75	149,6667	146,9167	0,0184
9	"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	17,6667	163,1667	145,5	0,1083
10	"711202"	Murarz	24,4167	165,1667	140,75	0,1478
11	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	13,25	132,9167	119,6667	0,0997
12	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	11,9167	125,8333	113,9167	0,0947
13	"432103"	Magazynier	78,9167	192,25	113,3333	0,4105
14	"751204"	Piekarz	6,75	114,75	108	0,0588
15	"235107"	Pedagog	1,9167	108,5833	106,6667	0,0177
16	"263102"	Ekonomista	0,6667	99,1667	98,5	0,0067
17	"514101"	Fryzjer	29,8333	123,1667	93,3333	0,2422
18	"932101"	Pakowacz	47,5833	139,25	91,6667	0,3417
19	"512002"	Kucharz małej gastronomii	6	97,4167	91,4167	0,0616
20	"751201"	Cukiernik	5,5833	95,6667	90,0833	0,0584
21	"752205"	Stolarz	17,0833	105,0833	88	0,1626
22	"512001"	Kucharz	41,75	128,9167	87,1667	0,3239
23	"522305"	Technik handlowiec	17,75	100,5833	82,8333	0,1765
24	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0833	73,25	73,1667	0,0011
25	"933304"	Robotnik magazynowy	4	76,25	72,25	0,0525
26	"311204"	Technik budownictwa	2,9167	74,6667	71,75	0,0391
27	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	6	75	69	0,08
28	"961302"	Robotnik placowy	3,75	72,25	68,5	0,0519
29	"242217"	Specjalista administracji publicznej	3,0833	69,4167	66,3333	0,0444
30	"722314"	Tokarz w metalu	11,5	77,6667	66,1667	0,1481

Poniżej zawody nadwyżkowe uporządkowano w wielkich grupach zawodów, począwszy od grupy zawodów z najniższym poziomem wykształcenia po najwyższy. I w tym zestawieniu zawody usystematyzowano wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, jak też średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej.

Zawody nadwyżkowe wyodrębnione na podst. danych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego:

> z najniższym poziomem wykształcenia i kwalifikacji:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW PRZY PRACACH PROSTYCH to m. in:

robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, pakowacz, robotnik magazynowy, robotnik placowy, salowa, prasowaczka ręczna;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym:

z wielkiej grupy OPERATORÓW I MONTERÓW MASZYN I URZĄDZEŃ to m. in:

kierowca samochodu osobowego, mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca operator wózków jezdniowych, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego, kierowca ciągnika rolniczego, operator maszyn przędzalniczych, monter maszyn i urządzeń przemysłowych;

z wielkiej grupy ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNIKÓW to m. in:

szwaczka, ślusarz, krawiec, murarz, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik samochodów osobowych, piekarz, cukiernik, stolarz, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, tokarz w metalu, dziewiarz, malarz budowlany;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub średnim:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW USŁUG I SPRZEDAWCÓW to m. in:

sprzedawca, fryzjer, kucharz małej gastronomii, kucharz, technik handlowiec, kelner, kasjer handlowy, właściciel małego sklepu, barman, portier;

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW BIUROWYCH to m. in:

magazynier, technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej, listonosz, asystent usług pocztowych, operator centrali telefonicznej, ekspedient pocztowy, kasjer bankowy, recepcjonista;

z wielkiej grupy ROLNIKÓW, OGRODNIKÓW, LEŚNIKÓW I RYBAKÓW to m. in:

rolnik, rolnik upraw polowych, ogrodnik terenów zieleni, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby, rolnik upraw mieszanych, robotnik leśny, ogrodnik, ogrodnik - uprawa roślin ozdobnych, ogrodnik - uprawa warzyw polowych;

> z wykształceniem średnim:

z wielkiej grupy TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL to m. in:

technik ekonomista, technik mechanik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik budownictwa, technik technologii odzieży, technik elektryk, technik rolnik, technik informatyk, technik elektronik, księgowy, technik ogrodnik, technik logistyk, technik administracji, technik włókiennik;

> z wykształceniem wyższym:

z wielkiej grupy SPECJALIŚCI to m. in:

pedagog, ekonomista, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw marketingu i handlu, socjolog, filolog – filologia polska, filolog - filologia obcojęzyczna, socjolog, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych

Ponadto warto wskazać zawody, dla których w okresie sprawozdawczym nie zgłoszono żadnych ofert pracy, przy czym występowały one dość licznie w statystykach bezrobocia. Do opisanej grupy należą

zawody: technik rolnik, przędzacz, technik ogrodnik, filolog - filologia polska, technik włókiennik, właściciel małego sklepu, technik mechanizacji rolnictwa, elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych, historyk, obuwnik przemysłowy, technik agrobiznesu.

Tabela 24. Ranking zawodów nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej W 2012r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0833	73,25	73,1667	0,0011
2	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,0833	38,1667	38,0833	0,0022
3	"422402"	Technik hotelarstwa	0,0833	28	27,9167	0,003
4	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	0,0833	24,5833	24,5	0,0034
5	"242224"	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0,0833	19	18,9167	0,0044
6	"343204"	Plastyk	0,0833	16,1667	16,0833	0,0052
7	"221101"	Lekarz	0,0833	14,9167	14,8333	0,0056
8	"331403"	Technik ekonomista	1,3333	223,25	221,9167	0,006
9	"263102"	Ekonomista	0,6667	99,1667	98,5	0,0067
10	"611104"	Rolnik upraw polowych	0,0833	12,4167	12,3333	0,0067
11	"613003"	Rolnik	0,25	36,3333	36,0833	0,0069
12	"263204"	Socjolog	0,1667	23	22,8333	0,0072
13	"314411"	Technik technologii żywności - przetwórstwo mięsne	0,0833	9,4167	9,3333	0,0088
14	"732303"	Introligator poligraficzny	0,0833	9,0833	9	0,0092
15	"721102"	Formierz odlewnik	0,0833	8,4167	8,3333	0,0099
16	"311924"	Technik technologii odzieży	0,6667	62,0833	61,4167	0,0107
17	"352203"	Technik telekomunikacji	0,0833	7,6667	7,5833	0,0109
18	"242218"	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,1667	14,4167	14,25	0,0116
19	"263304"	Politolog	0,1667	14,3333	14,1667	0,0116
20	"311918"	Technik poligraf	0,0833	7	6,9167	0,0119
21	"314407"	Technik technologii żywności - produkcja piekarsko-ciastkarska	0,0833	6,9167	6,8333	0,012
22	"311513"	Technik pojazdów samochodowych	0,0833	6,75	6,6667	0,0123
23	"311509"	Technik mechanik obróbki skrawaniem	0,1667	12,5833	12,4167	0,0132
24	"314301"	Technik leśnik	0,0833	6,1667	6,0833	0,0135
25	"311922"	Technik technologii drewna*	0,1667	11,75	11,5833	0,0142
26	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,25	17,6667	17,4167	0,0142
27	"514105"	Technik usług fryzjerskich	0,0833	5,75	5,6667	0,0145
28	"211302"	Chemik - technologia chemiczna	0,0833	5,6667	5,5833	0,0147
29	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,3333	22,3333	22	0,0149
30	"742110"	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	0,0833	5,5	5,4167	0,0152

Zawody deficytowe

Zawody deficytowe³⁵ to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest mniejsza niż zapotrzebowanie rynku na dany zawód. Przyjęto, że zawody deficytowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki/deficytu zawodów $W > 1,1$.

³⁵ Należy jednak zaznaczyć, że wskaźnik intensywności deficytu ukazuje proporcje między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, a średnią miesięczną liczbą ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w okresie sprawozdawczym, nie uwzględnia różnicy między tymi wielkościami. Efektem tego jest pominięcie w rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych w rejestrach bezrobotnych. W związku z tym uzasadnione jest przedstawienie rankingu elementarnych zawodów wg średniej miesięcznej deficytu, która to zjawisko dokładniej obrazuje, dając jednocześnie informacje o istniejącym deficycie podaży siły roboczej.

Podobnie jak w latach ubiegłych ranking zawodów deficytowych rozpoczynają zawody: **robotnik gospodarczy** i **technik prac biurowych**. Należy pamiętać, że są to zawody, do których najczęściej kierowane są oferty pracy na stanowiska subsydiowane.

Wg rankingu zawodów deficytowych w województwie łódzkim najbardziej poszukiwanymi zawodami w analizowanym okresie były m.in. zawody: z dziedziny handlu i usług: telemarketer, pracownik centrum obsługi telefonicznej, doradca finansowy, sprzedawca na targowisku / bazarze; opiekunowie: opiekun w domu pomocy społecznej, czy asystent nauczyciela przedszkola, z zakresu prac biurowych: pracownik kancelaryjny, sekretarka, czy chociażby urzędnik podatkowy. Nadal dość dużym zainteresowaniem pracodawców cieszą się spawacze: spawacz metodą MAG, TIG, MIG oraz monterzy: np. monter konstrukcji stalowych, monter rurociągów przemysłowych, monter rusztowań.

Wśród najpopularniejszych ofert, którymi dysponują powiatowe urzędy pracy w województwie łódzkim wymienić można m.in. te, skierowane do pracowników o prostych kwalifikacjach: pracownika prac dorywczych, pokojowej, robotnika pomocniczego przy konserwacji terenów zieleni.

Tabela 25. Ranking zawodów deficytowych wg średniego miesięcznego deficytu podaży siły roboczej w 2012r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I pół 2012r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I pół 2012r.	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w I pół 2012r.	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	395,5833	211,9167	-183,667	1,8667
2	"411004"	Technik prac biurowych	254,0833	129,1667	-124,917	1,9671
3	"524404"	Telemarketer	38,6667	11,4167	-27,25	3,3869
4	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	22,4167	0,9167	-21,5	24,4545
5	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	45,5	24,3333	-21,1667	1,8699
6	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	15	2,25	-12,75	6,6667
7	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	16,1667	3,5	-12,6667	4,619
8	"411003"	Pracownik kancelaryjny	14,6667	2,3333	-12,3333	6,2857
9	"721204"	Spawacz metodą MAG	14,1667	3,0833	-11,0833	4,5946
10	"335203"	Urzędnik podatkowy	10,75	0,1667	-10,5833	64,5
11	"962201"	Pracownik prac dorywczych	10,9167	0,75	-10,1667	14,5556
12	"816003"	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	12,3333	3,5	-8,8333	3,5238
13	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	20,6667	12,6667	-8	1,6316
14	"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej	14,4167	7,1667	-7,25	2,0116
15	"711903"	Monter rusztowań	8,25	1,6667	-6,5833	4,95
16	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	7,9167	1,75	-6,1667	4,5238
17	"721206"	Spawacz metodą TIG	6,25	0,25	-6	25
18	"911203"	Pokojowa	14,5833	8,75	-5,8333	1,6667
19	"721205"	Spawacz metodą MIG	6,1667	0,5833	-5,5833	10,5714
20	"712607"	Monter rurociągów przemysłowych	7,3333	2	-5,3333	3,6667
21	"741103"	Elektryk	15,4167	10,3333	-5,0833	1,4919
22	"241202"	Doradca finansowy	9,75	5,1667	-4,5833	1,8871
23	"723313"	Mechanik taboru kolejowego	6,75	2,25	-4,5	3
24	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	10,3333	5,9167	-4,4167	1,7465
25	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	6,1667	2,25	-3,9167	2,7407
26	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	4	0,1667	-3,8333	24
27	"412001"	Sekretarka	23,4167	19,6667	-3,75	1,1907
28	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	5,6667	2	-3,6667	2,8333
29	"711101"	Konserwator budynków	7,25	3,75	-3,5	1,9333
30	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	5	1,8333	-3,1667	2,7273

Zawody deficytowe³⁶ wyodrębnione na podst. danych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego:

> z najniższym poziomem wykształcenia i kwalifikacji:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW PRZY PRACACH PROSTYCH to m. in.:

pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, pracownik prac dorywczych, pokojowa, , robotnik oczyszczania miasta, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, pomocniczy robotnik polowy, zamiatacz;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym:

z wielkiej grupy OPERATORÓW I MONTERÓW MASZYN I URZĄDZEŃ to m. in.:

operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, kierowca ciągnika siodłowego, operator koparki, wulkanizator, operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych, operator urządzeń do mycia, napełniania i zamykania butelek, operator ładowarki;

z wielkiej grupy ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNIKÓW to m. in:

spawacz metodą MAG, monter konstrukcji stalowych, monter rusztowań, spawacz metodą TIG, spawacz metodą MIG, monter rurociągów przemysłowych, elektryk, mechanik taboru kolejowego, konserwator budynków, glazurnik;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub średnim:

z wielkiej grupy ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY to m. in:

ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW USŁUG I SPRZEDAWCÓW to m. in:

robotnik gospodarczy, telemarketer, sprzedawca na targowisku / bazarze, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, asystent nauczyciela przedszkola, konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej sprzedawca w branży mięsnej, pracownik ochrony fizycznej I stopnia, kontroler biletów, organizator obsługi sprzedaży internetowej, opiekunka dzieci w drodze do szkoły;

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW BIUROWYCH to m. in:

technik prac biurowych, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), pracownik kancelaryjny, sekretarka, ankieter;

³⁶ usystematyzowano na podstawie dwóch wskaźników: wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, jak też średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej

> z wykształceniem średnim:

z wielkiej grupy TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL to m. in:

urzędnik podatkowy, opiekun w domu pomocy społecznej, opiekunka dziecięca, spedytor, agent do spraw pozyskiwania gruntów pod nieruchomości, bibliotekarz, opiekun osoby starszej, asystentka stomatologiczna;

> z wykształceniem wyższym:

z wielkiej grupy SPECJALIŚCI to m. in:

doradca finansowy, archiwista, wychowawca małego dziecka, inżynier mechanik - technologia mechaniczna, pośrednik w obrocie nieruchomościami, specjalista do spraw szkoleń.

Tabela 26. Ranking zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012r.	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w 2012r.	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"335203"	Urzędnik podatkowy	10,75	0,1667	-10,5833	64,5
2	"333401"	Agent do spraw pozyskiwania gruntów pod nieruchomości	2,0833	0,0833	-2	25
3	"721206"	Spawacz metodą TIG	6,25	0,25	-6	25
4	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	22,4167	0,9167	-21,5	24,4545
5	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	4	0,1667	-3,8333	24
6	"723315"	Monter / konserwator urządzeń przeciwpożarowych	1,6667	0,0833	-1,5833	20
7	"441403"	Technik archiwista	1,3333	0,0833	-1,25	16
8	"962201"	Pracownik prac dorywczych	10,9167	0,75	-10,1667	14,5556
9	"721205"	Spawacz metodą MIG	6,1667	0,5833	-5,5833	10,5714
10	"311909"	Technik automatyk	1,3333	0,1667	-1,1667	8
11	"342310"	Pracownik do spraw kultury fizycznej i sportu	0,6667	0,0833	-0,5833	8
12	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	15	2,25	-12,75	6,6667
13	"524402"	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	1,5833	0,25	-1,3333	6,3333
14	"411003"	Pracownik kancelaryjny	14,6667	2,3333	-12,3333	6,2857
15	"234202"	Wychowawca małego dziecka	2,0833	0,3333	-1,75	6,25
16	"325201"	Terapeuta środowiskowy	0,5	0,0833	-0,4167	6
17	"713104"	Szpachlarz	0,9167	0,1667	-0,75	5,5
18	"335301"	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	1,3333	0,25	-1,0833	5,3333
19	"324001"	Laborant weterynaryjny	0,4167	0,0833	-0,3333	5
20	"343303"	Technik informacji naukowej	0,4167	0,0833	-0,3333	5
21	"811405"	Operator urządzeń do produkcji elementów z betonu komórkowego	0,4167	0,0833	-0,3333	5
22	"711903"	Monter rusztowań	8,25	1,6667	-6,5833	4,95
23	"741205"	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	2,4167	0,5	-1,9167	4,8333
24	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	16,1667	3,5	-12,6667	4,619
25	"721204"	Spawacz metodą MAG	14,1667	3,0833	-11,0833	4,5946
26	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	7,9167	1,75	-6,1667	4,5238
27	"242109"	Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy	0,75	0,1667	-0,5833	4,5
28	"232004"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych medycznych	0,3333	0,0833	-0,25	4
29	"235910"	Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych	0,3333	0,0833	-0,25	4
30	"313202"	Maszynista chłodni	0,6667	0,1667	-0,5	4

Zawody równoważne

Zawody wykazujące równowagę między liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych a zapotrzebowaniem na rynku o wskaźniku $0,9 \leq W \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone**.

Warto zauważyć, że wśród 86 zawodów, które w analizowanym okresie wykazywały równowagę znalazły się przede wszystkim te, których obecność tak w strukturze bezrobocia, jak i napływie ofert pracy nie była zbyt liczna.

Warto dodać, że niektóre z wymienionych w tabeli zawodów jeszcze rok temu figurowały na liście zawodów deficytowych, jak: doradca klienta, rozbieracz – wykrawacz, czy cieśla.

Tabela 27. Ranking zawodów w równowadze wg średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2012r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011r.	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"911207"	Sprzątaczką biurową	120,6667	113,25	-7,4167	1,0655
2	"524902"	Doradca klienta	24,3333	24	-0,3333	1,0139
3	"431101"	Asystent do spraw księgowości	11,6667	10,75	-0,9167	1,0853
4	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	11,5833	10,5833	-1	1,0945
5	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	10,5	9,9167	-0,5833	1,0588
6	"422603"	Rejestratorka medyczna	8,5	8,25	-0,25	1,0303
7	"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	7,5	7,0833	-0,4167	1,0588
8	"711501"	Cieśla	7,0833	7	-0,0833	1,0119
9	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	3,9167	3,75	-0,1667	1,0444
10	"752305"	Pilarz	3	3,3333	0,3333	0,9
11	"722313"	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2,5833	2,8333	0,25	0,9118
12	"516502"	Instruktor nauki jazdy	1,75	1,9167	0,1667	0,913
13	"441202"	Kurier	1,8333	1,9167	0,0833	0,9565
14	"334304"	Asystent zarządu	0,8333	0,9167	0,0833	0,9091
15	"817201"	Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	1	0,9167	-0,0833	1,0909
16	"441302"	Korektor tekstu	0,5	0,5	0	1

Analiza prasowych ofert pracy

Dla uzupełnienia danych z *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych WUP* w Łodzi prowadzi systematycznie analizę prasowych ofert pracy. Są to ogłoszenia zamieszczane w łódzkiej gazecie *Dziennik Łódzki* oraz *Gazecie Wyborczej* (dodatek praca)

Materiał badawczy zbierany jest cyklicznie w odstępie kwartalnym. Analizie zostają poddane ogłoszenia z jednego dnia w danym kwartale. W 2012 r. zebrano ogłoszenia, które ukazały się w dniach: 26.03.2012 r., 18.06.2012 r., 30.09.2012 r., 03.12.2012 r. Zbiór ofert prasowych poddanych analizie w 2012 r. liczy jedynie 1.215 ogłoszeń.

Dla porównania: całościowa pula ofert prasowych zamieszczonych przez pracodawców w tym samym czasie w 2011 roku liczyła 1.771 ogłoszeń, natomiast w 2010 r. było to 2.167 ogłoszeń.

Analizie zostały poddane ogłoszenia dotyczące pracy na terenie Łodzi. Dane z tych ogłoszeń skategoryzowano przede wszystkim w oparciu o nazewnictwo stosowane przez samych oferentów.

W dalszej części zostaną zaprezentowane następujące zagadnienia:

1. Struktura ofert pracy według zawodów

2. Branże, w których poszukiwani są pracownicy
3. Wykształcenie wymagane przez pracodawców
4. Katalog umiejętności oczekiwanych przez pracodawców
5. Oferta pracodawcy - pakiet od firmy

Struktura ofert pracy według zawodów

Poniżej przedstawiono zawody, dla których skierowanych było najwięcej ofert od pracodawców.

1. szwaczka	15,3%
2. sprzedawca, handlowiec	7,4%
3. kierowca	6,7%
4. przedstawiciel handlowy	3,7%
5. kucharz	3,0%
6. monter, serwisant	2,6%
7. mechanik	2,6%
8. pracownik biurowy, asystent	2,4%
9. pozostałe budowlane	2,4%
10. murarz, tynkarz	2,3%
11. fryzjer	2,1%
12. operator dźwigów/ wózków	2,1%
13. księgowy	2,0%
14. farmaceuta, technik farmacji	1,9%
15. doradca finansowy/ ubezpiec.	1,8%
16. technik, elektryk, elektronik	1,7%
17. zawody ogrodnicze	1,7%
18. magazynier	1,6%
19. ochroniarz	1,5%
20. kelner, barman	1,5%
21. prasowacz	1,5%
22. pracownik produkcji	1,4%
23. sprzątaczką, pokojowa	1,3%
24. lakiernik, inni w motoryzacji	1,3%
25. inne włókiennicze	1,2%
26. kosmetyczka	1,1%
27. dziewiarz	1,1%
28. konstruktor/projektant	1,1%
29. pracownik fizyczny	1,0%
30. ślusarz	0,9%

Branże, w których poszukiwani są pracownicy

W 30,6% wszystkich ogłoszeń udało się zidentyfikować rodzaj działalności pracodawcy. Z tejże identyfikacji wynika że, branża która najsilniej reprezentuje popytowaną stronę rynku pracy w Łodzi, to sprzedaż/handel. Kolejne miejsca zajmują obszary działalności: włókiennictwo oraz transport i logistyka.

Obszary działalności gospodarczej, w których poszukiwani są pracownicy:

1. sprzedaż/handel	17,7%
2. włókiennictwo	8,9%
3. transport/ logistyka	8,1%

4. maszynowa/metalowa	7,3%
5. budownictwo	7,3%
6. farmacja/medycyna	7,3%
7. produkcja	7,0%
8. gastronomia/hotelarstwo	7,0%
9. szkolenia, edukacja, doradztwo	5,4%
10. spożywcza/rolnictwo	3,8%

Wykształcenie wymagane przez pracodawców

W puli ofert określających wykształcenie poszukiwanych pracowników dominowały wskazania dotyczące wykształcenia wyższego. Mniejsza ilość wskazań dotyczyła wykształcenia „przynajmniej średniego” lub średniego.

Wśród osób posiadających wykształcenie wyższe poszukiwani byli przede wszystkim farmaceuci i inżynierowie.

Znaczna liczba wskazań na wykształcenie „przynajmniej średnie” dotyczyła zawodów: przedstawiciel handlowy, sprzedawca/handlowiec, sekretarka/asystent, doradca finansowo- ubezpieczeniowy.

Wśród osób z wykształceniem średnim poszukiwano najczęściej elektryków.

Katalog umiejętności poszukiwanych przez pracodawców

Spośród poddanego analizie zbioru ofert 15,4% zawierało wymagania dotyczące umiejętności przyszłych pracowników. Były to według liczby wskazań:

a) doświadczenie w branży

W ponad 12% ofert wymagano doświadczenia zawodowego. Podobnie jak w ofertach analizowanych rok wcześniej, na posiadanie doświadczenia, pracodawcy wskazywali najczęściej.

b) prawo jazdy kategorii B

Dość często pracodawcy wymagali od przyszłych pracowników prawa jazdy kategorii B. Można również domniemywać, że w części ofert pracodawcy nie wymieniali konieczności posiadania prawa jazdy, uważając je za uprawnienia posiadane powszechnie.

c) cechy psycho - społeczne

Ponad 5,0% pracodawców wskazywało w ofertach pracy na wymagane cechy psycho- społeczne potencjalnych pracowników. Najczęściej były to: „komunikatywność/umiejętności interpersonalne”, „motywacja w działaniu/zorientowanie na sukces”, „zdolność analitycznego myślenia” „umiejętność pracy w zespole”, „samodzielność”, „odporność na stres/umiejętność rozwiązywania problemów”, „odpowiedzialność, rzetelność”.

d) obsługa komputera

Umiejętność obsługi komputera jest często wymagana przez pracodawców. Przeważa znajomość MS Office. Pozostałe oferty skierowane są do osób obsługujących specjalistyczne programy komputerowe (włącznie z ofertami dla informatyków).

e) znajomość języków obcych

Od przyszłych pracowników często oczekuje się znajomości języków obcych, z czego najczęściej znajomości języka angielskiego. Wśród ofert znalazły się też ogłoszenia, w których wymagana jest znajomość dwóch języków obcych – głównie angielskiego i niemieckiego.

f) inne umiejętności

Wśród innych umiejętności, wskazywanych przez pracodawców w analizowanym zbiorze ofert pracy wymienić należy także: „wiedzę specjalistyczną związaną z branżą /znajomość prawa”, „posiadanie uprawnień, certyfikatów”. Łącznie było to niemal 4% wskazań.

g) dyspozycyjność

Oferta pracodawcy – pakiet od firmy

Analizie została poddana także ta część każdego ogłoszenia, która (jeżeli w ogóle) informuje o zachętach/przywilejach wynikających z zatrudnienia na oferowanym stanowisku. Pracodawcy, zapewniali głównie:

- **atrakcyjne wynagrodzenie**
- możliwość **rozwoju zawodowego**, czyli pakiecie szkoleń, możliwości awansu
- **ciekawą, interesującą pracę, w młodym zespole**
- **umowę o pracę** (lub umowę o pracę + stały etat)
- **wyposażenie/narzędzia do pracy** jak: samochód, telefon komórkowy
- **świadczenia socjalne.**

PODSUMOWANIE

Wobec opisanych wyżej charakterystyk rynku pracy regionu łódzkiego sformułować można następujące uwagi podsumowujące:

- Województwo łódzkie od lat charakteryzuje się stałym odpływem ludności. Jest to wynik utrzymującego się ujemnego salda migracyjnego (-1 891 osób w 2011 r.), jak również ujemnego przyrostu naturalnego (-2,7 osoby na 1 000 mieszkańców w 2011 r.).
- Charakterystyczną cechą zasobów ludzkich regionu jest systematyczne zwiększanie się odsetka osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym – kosztem udziału osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym.
- W końcu grudnia 2011 r. liczba osób pracujących w województwie łódzkim wyniosła 933,6 tys., co było wartością mniejszą o 1,0% wobec stanu na koniec roku 2010. Spadła także liczba wolnych miejsc pracy: z 3,3 tys. w końcu 2010 r. do 2,1 tys. w końcu 2011 r. (a więc o 36,4%). Równoległe jednak mogliśmy w tym samym czasie obserwować wzrost liczby nowo utworzonych miejsc pracy: z 36,4 tys. do 40,9 tys. (czyli o 12,4%). Była to – co warto dodać –

tendencja diametralnie odmienna (na korzyść) od tej obserwowanej w kraju, a wyrażającej się 4,7 procentowym spadkiem.

- Po kilkuletnim okresie systematycznego wzrostu, liczba nowych rejestracji podmiotów gospodarczych w województwie łódzkim spadła między rokiem 2010 a 2011 o 4,1 tys. (-16,1%). Przywołana tendencja dotknęła w nieco większym stopniu grupę osób fizycznych rozpoczynających działalność gospodarczą (-16,3%) niż ogół nowo rejestrowanych podmiotów. Warto przy tym zwrócić uwagę, że odsetek rejestracji osób fizycznych wśród wszystkich nowych rejestracji podmiotów gospodarczych zmniejsza się w województwie łódzkim z roku na rok: w 2009 r. wynosił on 90,7%; w 2010 r. 89,8%, zaś w 2011 r. 89,6%.
- Bezrobocie w regionie obejmowało w końcu grudnia 2012 roku 151 tys. osób, co stanowiło 14% ogółu ludności czynnej zawodowo (w kraju: 13,4%). Taki poziom wskaźnika pasuje łódzkie – podobnie jak w poprzednim roku - na 7 pozycji wśród ogółu województw w kraju.
- Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim w końcu grudnia 2012 roku prawo do zasiłku posiadało 16,2%. Odsetek ten zmniejszył się na przestrzeni ostatniego roku o 0,4 punktu procentowego.
- Udział osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych wynosił w końcu grudnia 2012 r. 37% i w ciągu ostatniego roku wzrósł o 1,9 punktu procentowego. Spadł natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy (z 44,8% w końcu grudnia 2011 r. do 43,8% w końcu grudnia 2012 r. – czyli o 1 punkt procentowy).
- Zgodnie z ustawową definicją, długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w okresie dwóch lat. Spośród 151.036 bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na terenie województwa łódzkiego w końcu 2012 roku, 77.053 to osoby długotrwale bezrobotne. Ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwie łódzkim wynosił w grudniu 2012 r. 51% i w ciągu ostatniego roku wzrósł o 1,4 punktu procentowego a na przestrzeni dwóch lat o ponad 5 punktów procentowych.
- Szczególnie zagrożone dezaktualizacją kwalifikacji zawodowych a tym samym znacznie utrudnionym powrotem do zatrudnienia, są jednak osoby pozostające bez pracy bez przerwy powyżej 24 m-cy. W rejestrach bezrobocia w województwie łódzkim w końcu 2012 roku pozostawało ponad 27 tys. takich osób, tj. 18,3% ogółu bezrobotnych w rejestrach. Większość posiadała wykształcenie co najwyżej gimnazjalne bądź zasadnicze zawodowe (63,6%). Niestety zarówno liczba pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy, jak i udział tej grupy w ogólnej puli bezrobocia ma tendencję wzrostową. Wzrost na przestrzeni roku 2012 dotyczył

6.676 osób a wskaźnik udziału wzrósł o 3,2 punktu procentowego. Długotrwale bezrobotni w przeważającej mierze nie posiadają prawa do zasiłku.

- Najliczniejsze kategorie w strukturze wiekowej bezrobotnych w regionie stanowiły w końcu grudnia 2012 r. osoby w wieku od 25 do 34 lat (27,5% ogółu bezrobotnych) oraz osoby z dwóch kolejnych grup wiekowych, tj.: 35-44 lata i 45-54 lata (po 21,1% ogółu bezrobotnych w każdej). W skali kraju drugą co do wielkości grupę bezrobotnych stanowią osoby najmłodsze, które nie skończyły 25 lat.
- W województwie łódzkim od kilku lat obserwowany jest niewielki wzrost liczebności bezrobotnych w wieku do 25 roku życia. W końcu grudnia 2012 r. było to 26.197 osób, co stanowi 17,3% ogółu bezrobotnych - wskaźnik udziału najmłodszej grupy osób wśród bezrobotnych w województwie ma tendencję spadkową. Analizując strukturę najmłodszej grupy bezrobotnych należy zauważyć, iż nieznacznie dominują w niej kobiety (51%), blisko co drugi młody bezrobotny (44,5%) nie posiada kwalifikacji zawodowych, większość (64%) nie ma doświadczenia zawodowego, natomiast 43,8% legitymuje się wykształceniem niższym niż średnie. Analizując powyższe można wysnuć wniosek, iż młodzi ludzie są niedostatecznie przygotowani do wejścia na rynek pracy i funkcjonowania na nim.
- W końcu grudnia 2012 r. bez pracy pozostawało 26,2 tys. osób w wieku 18 - 24 lat. Stanowiło to 17,3% ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim. Liczebność omawianej kategorii wiekowej wzrosła o 0,6 tys. osób w stosunku do końca grudnia 2011 r. oraz o 0,9 tys. osób w stosunku do końca grudnia 2010 r. Jednak wskaźnik udziału najmłodszej grupy wiekowej w statystykach bezrobocia spadł na przestrzeni ostatniego roku o 1,2 punktu procentowego oraz o 1,9 punktu procentowego na przestrzeni dwóch lat.
- Liczba osób, które ukończyły szkołę wyższą, ale nie ukończyły 27 roku życia wyniosła w końcu grudnia 2012 r. 1,9 tys. (1,3% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w tym momencie w województwie). Wobec danych z końca 2011 roku było to mniej o 139 osób (udział tej kategorii w generalnej strukturze bezrobocia w województwie spadł o 0,2 punktu procentowego w odniesieniu do roku 2011).
- Przybywa bezrobotnych powyżej 50 roku życia – blisko 40 tys. osób w rejestrach z końca 2012 r. W porównaniu z końcem 2011 oraz 2010 roku liczba ta wzrosła odpowiednio o: 3,8 tys. i 6,4 tys. osób. Obok bezwzględnej liczby bezrobotnych „po pięćdziesiątce” wzrasta także udział tej kategorii w bezrobociu rejestrowanym w województwie łódzkim: o cały punkt procentowy na przestrzeni dwóch ostatnich lat. Jednocześnie spada liczba bezrobotnych w wieku pięćdziesiąt lat i starszych, wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy.
- W porównaniu z wcześniejszymi latami, w grupie bezrobotnych którzy ukończyli 50 lat spada udział osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym na rzecz wzrostu odsetka osób

reprezentujących niemal wszystkie inne poziomy wykształcenia: zasadnicze zawodowe, policealne i średnie zawodowe oraz wyższe.

- Analiza struktury bezrobocia według stażu pracy w województwie łódzkim ujawnia łącznie blisko 52% udział osób ze stażem nie dłuższym niż 5 lat, w skali całego kraju udział osób z niewielkim bądź żadnym doświadczeniem zawodowym wśród bezrobotnych jest jeszcze wyższy (blisko 57%).
- Struktura populacji bezrobotnych województwa łódzkiego analizowana według wykształcenia ujawnia, na podstawie danych z końca grudnia 2012 roku, ponad 57 procentowy udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym ale bardziej niepokojącym jest obserwowany wzrastający sukcesywnie (z 9,2% w grudniu 2009 r. do 10,7% w grudniu 2012 r.) odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym.
- Najliczniejszą kategorię napływu bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy stanowiły w 2012 r. osoby zwalniane z sekcji określonej w PKD jako: „*Działalność niezidentyfikowana*” (19,3%; 33,7 tys. osób) oraz „*Przetwórstwo przemysłowe*” (16,1%; 28,1 tys. osób). Natomiast Sekcja określona jako „*Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*” okazało się tą, w której zaobserwowano najbardziej dynamiczny przyrost ofert pracy (w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost o 1.237 zgłoszonych ofert, tj. o 21,2%). Także pracodawcy reprezentujący Sekcję: „*Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*” zgłosili do urzędów pracy na terenie naszego województwa więcej ofert niż rok wcześniej (o 9,3%). Z kolei z Sekcji: „*Przetwórstwo przemysłowe*” napływ ofert był mniejszy (o 1 283, tj. o 14,6%).
- Najliczniejszą kategorię w strukturze zawodowej bezrobotnych regionu łódzkiego (35,3 tys. osób; 24,9% globalnej liczby bezrobotnych wg stanu z 31 grudnia 2012 r.) stanowiły osoby zaklasyfikowane do grupy wielkiej „*Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*”. Grupa ta od lat zajmuje pozycję dominującą w hierarchii udziałów poszczególnych kategorii omawianej struktury.
- W rankingu ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w 2012 roku dominowały zawody reprezentowane licznie również w rejestrach bezrobocia. Podobnie jak w latach ubiegłych wiele ofert pracy dotyczyło robotników gospodarczych, techników prac biurowych, sprzedawców czy szwaczek. Pracodawcy z regionu często zgłaszali chęć zatrudnienia osób posiadających zawody nie wymagające skomplikowanych umiejętności. Na liście poszukiwanych zawodów znalazły się: magazynier, sprzątaczką biurowa, telemarketer, robotnik budowlany, kierowca samochodu ciężarowego, pakowacz, czy kucharz. A wśród zawodów rzemieślniczych: murarz, stolarz, kucharz czy fryzjer. Raczej trudno doszukać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników z wykształceniem wyższym. Wolne miejsca pracy dla specjalistów nie są

rzadkością, jednak ich występowanie nie może równać się z dużo większym zapotrzebowaniem na pracowników o niższych kwalifikacjach.

- Zawodem, który bije wszelkie rekordy popularności wśród ofert pracy dla mieszkańców naszego województwa zamieszczanych w Internecie, jest przedstawiciel handlowy – niemal 10% ofert dotyczyło tego właśnie zawodu³⁷. Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu mają już znacznie mniejszą popularność. I tak co najmniej 2% wszystkich ofert stanowiły oferty skierowane do szwaczek, kierowców samochodów ciężarowych, specjalistów do spraw sprzedaży, księgowych, programistów aplikacji oraz doradców klienta. Kolejne w hierarchii popularności mierzonej odsetkiem ofert są konsultanci/agenci sprzedaży bezpośredniej, kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania, pracownicy obsługi biurowej, przedstawiciele medyczni, konsultanci do spraw systemów teleinformatycznych, sprzedawcy w branży przemysłowej oraz doradcy finansowi.
- Za pośrednictwem łódzkiej prasy pracodawcy poszukiwali w 2012 r. najczęściej: szwaczek, pracowników na stanowiska związane z handlem (sprzedawców, handlowców, przedstawicieli handlowych), kierowców.
- Liczba bezrobotnych kobiet w województwie łódzkim osiągnęła w końcu grudnia 2012 roku 74,9 tys. – o 3,7 tys. więcej niż w roku poprzednim i o 8,6 tys. więcej niż w końcu 2010 r. Jednak wskaźnik udziału kobiet w całkowitej liczbie osób pozostających bez pracy spadł na przestrzeni ostatniego roku o 1,7 punktu procentowego (z 51,3% do 49,6%). Odwróciły się także proporcje udziału obu płci w statystykach bezrobocia w Łódzkiem, tzn. że mężczyzn deklarujących bezrobocie było w końcu 2012 roku więcej.
- Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim - podobnie jak w całym kraju - pozostaje poza rynkiem pracy (według danych BAEL wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim w 2011 r. wynosił 26,9% wobec 20,7% dla kraju i 61,8% dla ogółu mieszkańców naszego województwa w wieku od 16 do 64 lat). Bardzo małej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych towarzyszy często niska aktywność w poszukiwaniu pracy a nawet niechęć do jej podjęcia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy na terenie kraju w końcu 2012 roku znajdowało się łącznie ponad 131 tys. osób niepełnosprawnych – posiadających status bezrobotnych lub poszukujących pracy. Było to 6% wszystkich osób znajdujących się w tym czasie w rejestrach PUP. Biorąc pod uwagę wartość powyższego wskaźnika, Łódzkie zajmuje drugą (tuż po lubuskim) pozycję wśród województw w kraju - 8,2%. Również ze względu na liczbę osób niepełnosprawnych deklarujących w

³⁷ <http://obserwatorium.wup.lodz.pl/index.php/analiza-tresci> „Analiza treści ofert pracy dla mieszkańców województwa łódzkiego zamieszczonych w Internecie”

urzędach pracy chęć podjęcia zatrudnienia, województwo łódzkie zajmuje 2 miejsce (po śląskim) w kolei najliczniej reprezentowanych.

- Osoby niepełnosprawne, które na przestrzeni 2012 roku zarejestrowały się jako bezrobotne lub poszukujące pracy w urzędach pracy woj. łódzkiego, to: najczęściej osoby zamieszkałe w mieście (blisko 80% rocznego napływu niepełnosprawnych – wzrost wskaźnika w porównaniu z rokiem 2011; często osoby „po pięćdziesiątce”; zdecydowanie rzadziej osoby młode do 25 roku życia (7%); w większości przypadków osoby poprzednio pracujące (90,2% - w porównaniu z końcem 2011 r. spadek o 1,3 punktu procentowego); zbyt często osoby bez kwalifikacji zawodowych (ponad 30% - ale z optymistycznym spadkiem wartości wskaźnika).

Roczny napływ niepełnosprawnych do rejestrów powiatowych urzędów pracy dotyczył łącznie 14.482 osób i był wyższy od napływu w 2011 roku o 360 osób.

- Znacząco rosła w województwie łódzkim liczba tych spośród zarejestrowanych bezrobotnych, którzy nie posiadali żadnych kwalifikacji zawodowych. Wzrost ten najbardziej widoczny był między końcem 2010 a 2011 r. – kiedy to omawiana kategoria bezrobotnych powiększyła swoją liczebność o 17,7% (z 39.310 osób do 46.265 osób). Rok 2012 zakończył się kolejnym, jednak już nie tak bardzo spektakularnym wzrostem liczby bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (wzrost liczebności o 4,5% do poziomu 48.331 osób). Zdecydowana większość bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych legitymowała się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (68,2% w końcu 2012 r.).

TABLICA 1. Wybrane kategorie bezrobocia w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	w tym:				
			kobiety	uprawnieni do zasiłku	zamieszkali na wsi	niepełno- sprawni	
wg stanu na 31.12.2010 roku							
Województwo łódzkie		131 617	66 257	22 356	44 525	9 978	
Kraj		1 954 706	1 014 792	326 582	856 432	100 311	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	50,3%	17,0%	33,8%	7,6%
		Kraj	100%	51,9%	16,7%	43,8%	5,1%
	województwo:kraj	6,7%	6,5%	6,8%	5,2%	9,9%	
wg stanu na 31.12.2011 roku							
Województwo łódzkie		138 652	71 116	23 058	46 382	10 269	
Kraj		1 982 676	1 060 204	326 471	874 488	104 663	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	51,3%	16,6%	33,5%	7,4%
		Kraj	100%	53,5%	16,5%	44,1%	5,3%
	województwo:kraj	7,0%	6,7%	7,1%	5,3%	9,8%	
wg stanu na 31.12.2012 roku							
Województwo łódzkie		151 036	74 865	24 470	50 696	10 782	
Kraj		2 136 815	1 099 186	358 250	938 975	111 521	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	49,6%	16,2%	33,6%	7,1%
		Kraj	100%	51,4%	16,8%	43,9%	5,2%
	województwo:kraj	7,1%	6,8%	6,8%	5,4%	9,7%	
Wskaźniki wzrostu	łódzkie	2012:2011	108,9%	105,3%	106,1%	109,3%	105,0%
		2012:2010	114,8%	113,0%	109,5%	113,9%	108,1%
	Kraj	2012:2011	107,8%	103,7%	109,7%	107,4%	106,6%
		2012:2010	109,3%	108,3%	109,7%	109,6%	111,2%

* wskaźnik udziału poszczególnych kategorii w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 2. Bezrobotni wg wieku w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2010 roku	131 617	1 954 706	100,0%	100,0%	6,7%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	25 327	428 296	19,2%	21,9%	5,9%
25-34 lata	36 138	570 883	27,5%	29,2%	6,3%
35-44 lata	24 588	358 777	18,7%	18,4%	6,9%
45-54 lata	29 001	397 186	22,0%	20,3%	7,3%
55-59 lat	13 314	162 611	10,1%	8,3%	8,2%
60 lat i więcej	3 249	36 953	2,5%	1,9%	8,8%
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	25 611	416 077	18,5%	21,0%	6,2%
25-34 lata	38 016	581 883	27,4%	29,3%	6,5%
35-44 lata	26 832	373 406	19,4%	18,8%	7,2%
45-54 lata	29 195	385 315	21,1%	19,4%	7,6%
55-59 lat	14 966	179 498	10,8%	9,1%	8,3%
60 lat i więcej	4 032	46 497	2,9%	2,3%	8,7%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	26 197	424 227	17,3%	19,9%	6,2%
25-34 lata	41 505	627 469	27,5%	29,4%	6,6%
35-44 lata	30 364	418 101	20,1%	19,6%	7,3%
45-54 lata	30 395	400 354	20,1%	18,7%	7,6%
55-59 lat	17 426	207 169	11,5%	9,7%	8,4%
60 lat i więcej	5 149	59 495	3,4%	2,8%	8,7%
Wskaźniki wzrostu (2012r./2011r.)					
18-24 lata	102,3%	102,0%			
25-34 lata	109,2%	107,8%			
35-44 lata	113,2%	112,0%			
45-54 lata	104,1%	103,9%			
55-59 lat	116,4%	115,4%			
60 lat i więcej	127,7%	128,0%			
Wskaźniki wzrostu (2012r./2010r.)					
18-24 lata	103,4%	99,0%			
25-34 lata	114,9%	109,9%			
35-44 lata	123,5%	116,5%			
45-54 lata	104,8%	100,8%			
55-59 lat	130,9%	127,4%			
60 lat i więcej	158,5%	161,0%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 3. Bezrobotni wg wykształcenia w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2010 roku	131 617	1 954 706	100,0%	100,0%	6,7%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	12 943	204 679	9,8%	10,5%	6,3%
policealne i śr. zawod.	27 118	429 867	20,6%	22,0%	6,3%
średnie ogólne	15 672	213 148	11,9%	10,9%	7,4%
zasadnicze zawodowe	33 781	556 193	25,7%	28,5%	6,1%
gimnazjalne i poniżej	42 103	550 819	32,0%	28,2%	7,6%
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	14 530	225 832	10,5%	11,4%	6,4%
policealne i śr. zawod.	28 618	440 693	20,6%	22,2%	6,5%
średnie ogólne	16 201	214 463	11,7%	10,8%	7,6%
zasadnicze zawodowe	35 262	555 826	25,4%	28,0%	6,3%
gimnazjalne i poniżej	44 041	545 862	31,8%	27,5%	8,1%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	16 188	250 989	10,7%	11,7%	6,4%
policealne i śr. zawod.	31 074	472 460	20,6%	22,1%	6,6%
średnie ogólne	17 184	226 270	11,4%	10,6%	7,6%
zasadnicze zawodowe	38 542	603 912	25,5%	28,3%	6,4%
gimnazjalne i poniżej	48 048	583 184	31,8%	27,3%	8,2%
Wskaźniki wzrostu (2012r./2011r.)					
wyższe	111,4%	111,1%			
policealne i śr. zawod.	108,6%	107,2%			
średnie ogólne	106,1%	105,5%			
zasadnicze zawodowe	109,3%	108,7%			
gimnazjalne i poniżej	109,1%	106,8%			
Wskaźniki wzrostu (2012r./2010r.)					
wyższe	125,1%	122,6%			
policealne i śr. zawod.	114,6%	109,9%			
średnie ogólne	109,6%	106,2%			
zasadnicze zawodowe	114,1%	108,6%			
gimnazjalne i poniżej	114,1%	105,9%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 4. Bezrobotni wg stażu pracy w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2010 roku	131 617	1 954 706	100,0%	100,0%	6,7%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	20 738	295 410	15,8%	15,1%	7,0%
1-5 lat	28 426	435 471	21,6%	22,3%	6,5%
5-10 lat	18 375	259 244	14,0%	13,3%	7,1%
10-20 lat	21 174	288 822	16,1%	14,8%	7,3%
20-30 lat	16 906	207 521	12,8%	10,6%	8,1%
30 lat i więcej	5 105	63 100	3,9%	3,2%	8,1%
bez stażu	20 893	405 138	15,9%	20,7%	5,2%
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	21 829	306 589	15,7%	15,5%	7,1%
1-5 lat	30 043	446 427	21,7%	22,5%	6,7%
5-10 lat	19 748	268 331	14,2%	13,5%	7,4%
10-20 lat	22 177	291 948	16,0%	14,7%	7,6%
20-30 lat	17 847	207 362	12,9%	10,5%	8,6%
30 lat i więcej	5 779	67 650	4,2%	3,4%	8,5%
bez stażu	21 229	394 369	15,3%	19,9%	5,4%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	23 542	328 994	15,6%	15,4%	7,2%
1-5 lat	33 132	488 961	21,9%	22,9%	6,8%
5-10 lat	22 438	300 420	14,9%	14,1%	7,5%
10-20 lat	24 027	315 897	15,9%	14,8%	7,6%
20-30 lat	19 110	223 221	12,7%	10,4%	8,6%
30 lat i więcej	7 008	82 349	4,6%	3,9%	8,5%
bez stażu	21 779	396 973	14,4%	18,6%	5,5%
Wskaźniki wzrostu (2012r./2011r.)					
do 1 roku	107,8%	107,3%			
1-5 lat	110,3%	109,5%			
5-10 lat	113,6%	112,0%			
10-20 lat	108,3%	108,2%			
20-30 lat	107,1%	107,6%			
30 lat i więcej	121,3%	121,7%			
bez stażu	102,6%	100,7%			
Wskaźniki wzrostu (2012r./2010r.)					
do 1 roku	113,5%	111,4%			
1-5 lat	116,6%	112,3%			
5-10 lat	122,1%	115,9%			
10-20 lat	113,5%	109,4%			
20-30 lat	113,0%	107,6%			
30 lat i więcej	137,3%	130,5%			
bez stażu	104,2%	98,0%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

**TABLICA 5. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy
w województwie łódzkim i w kraju**

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2010 roku	131 617	1 954 706	100,0%	100,0%	6,7%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	14 532	219 612	11,0%	11,2%	6,6%
1-3 miesiące	28 802	448 744	21,9%	23,0%	6,4%
3-6 miesięcy	23 177	357 507	17,6%	18,3%	6,5%
6-12 miesięcy	26 062	360 156	19,8%	18,4%	7,2%
12-24 miesiące	24 111	335 073	18,3%	17,1%	7,2%
powyżej 24 miesięcy	14 933	233 614	11,3%	12,0%	6,4%
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	12 505	187 291	9,0%	9,4%	6,7%
1-3 miesiące	25 489	387 610	18,4%	19,5%	6,6%
3-6 miesięcy	24 108	347 801	17,4%	17,5%	6,9%
6-12 miesięcy	27 907	374 737	20,1%	18,9%	7,4%
12-24 miesiące	27 749	381 817	20,0%	19,3%	7,3%
powyżej 24 miesięcy	20 894	303 420	15,1%	15,3%	6,9%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	14 052	206 190	9,3%	9,6%	6,8%
1-3 miesiące	27 226	420 427	18,0%	19,7%	6,5%
3-6 miesięcy	24 887	367 396	16,5%	17,2%	6,8%
6-12 miesięcy	28 917	385 563	19,1%	18,0%	7,5%
12-24 miesiące	28 384	376 490	18,8%	17,6%	7,5%
powyżej 24 miesięcy	27 570	380 749	18,3%	17,8%	7,2%
Wskaźniki wzrostu (2012r./2011r.)					
do miesiąca	112,4%	110,1%			
1-3 miesiące	106,8%	108,5%			
3-6 miesięcy	103,2%	105,6%			
6-12 miesięcy	103,6%	102,9%			
12-24 miesiące	102,3%	98,6%			
powyżej 24 miesięcy	132,0%	125,5%			
Wskaźniki wzrostu (2012r./2010r.)					
do miesiąca	96,7%	93,9%			
1-3 miesiące	94,5%	93,7%			
3-6 miesięcy	107,4%	102,8%			
6-12 miesięcy	111,0%	107,1%			
12-24 miesiące	117,7%	112,4%			
powyżej 24 miesięcy	184,6%	163,0%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 6. KLASYFIKACJA WOJEWÓDZTW - wg STOPY BEZROBOCIA W LATACH 2010 - 2012

Województwa	31.12.2012			31.12.2011			31.12.2010		
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej
POLSKA	2 136 815	13,4		1 982 676	12,5		1 954 706	12,4	
Dolnośląskie	157 369	13,5	6	143 575	12,4	5	150 282	13,1	7
Kujawsko - pomorskie	148 839	17,9	14	139 622	17,0	14	139 401	17,0	14
Lubelskie	131 125	14,1	8	122 441	13,2	8	119 709	13,1	7
Lubuskie	60 614	15,8	11	59 134	15,4	12	59 225	15,5	13
Łódzkie	151 036	14,0	7	138 652	12,9	7	131 617	12,2	5
Małopolskie	161 161	11,5	4	145 094	10,5	4	142 221	10,4	4
Mazowieckie	271 927	10,8	2	246 739	9,8	2	238 341	9,7	2
Opolskie	51 775	14,2	9	48 029	13,3	9	48 775	13,6	9
Podkarpackie	153 807	16,3	13	146 208	15,5	13	142 263	15,4	12
Podlaskie	68 705	14,6	10	65 920	14,1	10	63 761	13,8	10
Pomorskie	114 644	13,4	5	106 667	12,5	6	104 694	12,3	6
Śląskie	205 459	11,1	3	186 187	10,2	3	181 198	10,0	3
Świętokrzyskie	86 708	15,8	11	83 217	15,2	11	82 141	15,2	11
Warmińsko - mazurskie	113 223	21,2	16	107 333	20,2	16	105 942	20,0	16
Wielkopolskie	147 902	9,9	1	134 954	9,1	1	135 172	9,2	1
Zachodniopomorskie	112 521	18,1	15	108 904	17,6	15	109 964	17,8	15

stopa bezrobocia za 2010 i 2011 r. skorygowane przez GUS

TABLICA 7. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień	grudzień	grudzień	Wzrost /spadek 2012:2011		Wzrost /spadek 2012:2010	
	2010	2011	2012	w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
Ogółem	131 617	138 652	151 036	12 384	108,9%	19 419	114,8%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	110 724	117 423	129 257	11 834	110,1%	18 533	116,7%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	5 671	6 282	8 541	2 259	136,0%	2 870	150,6%
- osoby dotychczas nie pracujące	20 893	21 229	21 779	550	102,6%	886	104,2%
Kobiety	66 257	71 116	74 865	3 749	105,3%	8 608	113,0%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	54 214	58 844	62 897	4 053	106,9%	8 683	116,0%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	3 090	3 656	4 870	1 214	133,2%	1 780	157,6%
- osoby dotychczas nie pracujące	12 043	12 272	11 968	-304	97,5%	-75	99,4%
Mężczyźni	65 360	67 536	76 171	8 635	112,8%	10 811	116,5%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	56 510	58 579	66 360	7 781	113,3%	9 850	117,4%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	2 581	2 626	3 671	1 045	139,8%	1 090	142,2%
- osoby dotychczas nie pracujące	8 850	8 957	9 811	854	109,5%	961	110,9%

**TABLICA 8. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
WEDŁUG POWIATÓW** Stan w końcu okresu

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Bezrobotni zarejestrowani					Stopa bezrobocia w % (wskaźnik liczby bezrobotnych do liczby czynnych zawod.)				
	grudzień 2010	grudzień 2011	grudzień 2012	wzrost/spadek		grudzień 2010	grudzień 2011	grudzień 2012	wzrost/spadek	
				2012:2011	2012:2010				2012:2011	2012:2010
Województwo łódzkie	131 617	138 652	151 036	108,9%	114,8%	12,2	12,9	14,0	1,1	1,8
Łódź	33 727	37 029	40 987	110,7%	121,5%	10,0	11,0	12,1	1,1	2,1
Łódź-Wschód	2 795	3 027	3 391	112,0%	121,3%	10,6	11,3	12,6	1,3	2,0
Brzeziny	1 709	1 793	1 894	105,6%	110,8%	14,5	15,3	16,1	0,8	1,6
Pabianice	6 724	7 587	8 020	105,7%	119,3%	14,4	16,5	17,4	0,9	3,0
Zgierz	9 810	10 408	11 700	112,4%	119,3%	15,8	16,8	18,6	1,8	2,8
Łęczyca	3 020	3 098	3 313	106,9%	109,7%	14,0	14,3	15,2	0,9	1,2
Piotrków Trybunalski	8 003	8 158	8 936	109,5%	111,7%	11,1 i 12,4	11,5 i 12,8	12,7 i 13,7	1,2 i 0,9	1,6 i 1,3
Bełchatów	5 950	6 740	7 386	109,6%	124,1%	10,4	11,9	12,9	1,0	2,5
Opoczno	4 905	5 025	5 430	108,1%	110,7%	15,7	15,9	17,0	1,1	1,3
Pajęczno	2 791	2 611	3 019	115,6%	108,2%	13,8	12,8	14,5	1,7	0,7
Radomsko	6 859	6 980	7 562	108,3%	110,2%	15,2	15,8	16,9	1,1	1,7
Tomaszów Mazowiecki	8 243	8 109	8 641	106,6%	104,8%	17,7	17,3	18,3	1,0	0,6
Sieradz	6 517	6 934	7 076	102,0%	108,6%	12,5	13,2	13,5	0,3	1,0
Wieluń	3 767	3 763	4 232	112,5%	112,3%	11,1	11,1	12,3	1,2	1,2
Zduńska Wola	3 613	3 790	4 196	110,7%	116,1%	13,2	13,8	15,1	1,3	1,9
Poddębice	2 245	2 484	2 714	109,3%	120,9%	13,2	14,4	15,6	1,2	2,4
Łask	3 440	3 568	3 779	105,9%	109,9%	16,8	17,3	18,2	0,9	1,4
Wieruszów	2 090	2 115	2 092	98,9%	100,1%	11,5	11,6	11,5	-0,1	0,0
Skierniewice	3 097	3 283	3 791	115,5%	122,4%	9,4 i 7,8	10,7 i 8,1	12,3 i 9,1	1,6 i 1,0	2,9 i 1,3
Łowicz	3 294	3 048	3 594	117,9%	109,1%	10,0	9,3	10,8	1,5	0,8
Rawa Mazowiecka	1 798	1 800	1 951	108,4%	108,5%	8,6	8,5	9,2	0,7	0,6
Kutno	7 220	7 302	7 332	100,4%	101,6%	17,4	17,3	17,4	0,1	0,0

UWAGA: w odniesieniu do grudnia 2010 i 2011 podano wartości stopy skorygowane przez GUS

w przypadku Piotrkowa Tryb. i Skierniewic podano stopy w kolejności: dla powiatu grodzkiego i ziemskiego

TABLICA 9. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych					
Bezrobotni zarejestrowani	131 617	66 257	138 652	71 116	151 036	74 865
w tym:						
niepełnosprawni	9 978	4 718	10 269	4 860	10 782	5 041
zamieszkali na wsi	44 525	22 261	46 382	23 756	50 696	25 004
w tym:						
posiadający gospodarstwo rolne	4 973	2 463	5 164	2 672	5 844	2 914
	w odsetkach					
Bezrobotni zarejestrowani	100%	100%	100%	100%	100%	100%
w tym:						
niepełnosprawni	7,6%	7,1%	7,4%	6,8%	7,1%	6,7%
zamieszkali na wsi	33,8%	33,6%	33,5%	33,4%	33,6%	33,4%
w tym:						
posiadający gospodarstwo rolne	3,8%	3,7%	3,7%	3,8%	3,9%	3,9%

TABLICA 10. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	22 356	11 006	23 058	11 812	24 470	11 919
z tego:						
osoby poprzednio pracujące	22 312	10 991	23 015	11 796	24 444	11 906
w tym:						
zwolnieni z przycz. dot. zakł. pracy	3 086	1 582	3 571	2 017	5 286	2 936
osoby dotychczas nie pracujące	44	15	43	16	26	13

TABLICA 11. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI "ODPŁYW"
w okresie 12 miesięcy 2010, 2011 i 2012 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			W odsetkach 12 m-cy 2012	wzrost/spadek			
	2010	2011	2012		2012:2011		2012:2010	
	w liczbach bezwzgl.				w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ"	197 525	169 306	174 484	100,0%	5 178	103,1%	-23 041	88,3%
z tego rejestrujący się:								
po raz pierwszy	44 513	38 935	39 692	22,7%	757	101,9%	-4 821	89,2%
po raz kolejny	153 012	130 371	134 792	77,3%	4 421	103,4%	-18 220	88,1%
w tym powracający do rejestracji:								
po pracach interwencyjnych	982	732	480	0,3%	-252	65,6%	-502	48,9%
po robotach publicznych	2 640	1 401	1 042	0,6%	-359	74,4%	-1 598	39,5%
po stażu	18 561	11 580	9 136	5,2%	-2 444	78,9%	-9 425	49,2%
po przygotowaniu zawod.	14	17	0	0,00%	-17	0,0%	-14	0,0%
po szkoleniu	14 151	3 747	5 986	3,4%	2 239	159,8%	-8 165	42,3%
Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ"	194 013	162 271	162 100	100,0%	-171	99,9%	-31 913	83,6%
w tym z powodu:								
podjęcia pracy, z tego:	83 496	79 154	76 639	47,3%	-2 515	96,8%	-6 857	91,8%
pracy niesubsydiowanej	65 611	71 468	66 875	41,3%	-4 593	93,6%	1 264	101,9%
w tym pracy sezonowej	1 765	1 990	1 625	1,0%	-365	81,7%	-140	92,1%
prac interwencyjnych	2 496	1 572	1 727	1,1%	155	109,9%	-769	69,2%
robót publicznych	5 021	1 970	2 215	1,4%	245	112,4%	-2 806	44,1%
podjęcia działalności gospodarczej	5 867	2 067	3 575	2,2%	1 508	173,0%	-2 292	60,9%
w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 128	1 777	2 041	1,3%	264	114,9%	-2 087	49,4%
inne	373	300	209	0,1%	-91	69,7%	-164	56,0%
nie potwierdzenia gotowości do pracy	49 028	41 105	39 851	24,6%	-1 254	96,9%	-9 177	81,3%
rozpoczęcia szkolenia lub stażu	33 723	10 645	17 399	10,7%	6 754	163,4%	-16 324	51,6%
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 909	2 209	3 454	2,1%	1 245	156,4%	1 545	180,9%

TABLICA 12. BEZROBOTNI, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ w okresie 12 miesięcy 2010, 2011 i 2012 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			wzrost/spadek			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2012:2011		2012:2010	
				w liczbach bezwzgl.	w %	w liczbach bezwzgl.	w %
	w liczbach bezwzględnych						
Ogółem	83 496	79 154	76 639	-2 515	96,8%	-6 857	91,8%
kobiety	40 270	40 332	38 960	-1 372	96,6%	-1 310	96,7%
mężczyźni	43 226	38 822	37 679	-1 143	97,1%	-5 547	87,2%
z tego z ogółu bezrobotnych,							
osoby poprzednio pracujące	73 069	69 055	67 825	-1 230	98,2%	-5 244	92,8%
w tym:							
zwolnieni z przyczyn dot. z-du pracy	3 717	3 582	3 697	115	103,2%	-20	99,5%
osoby dotychczas nie pracujące	10 427	10 099	8 814	-1 285	87,3%	-1 613	84,5%
	w odsetkach						
Ogółem	100%	100%	100%				
kobiety	48,2%	51,0%	50,8%				
mężczyźni	51,8%	49,0%	49,2%				
z tego z ogółu bezrobotnych,							
osoby poprzednio pracujące	87,5%	87,2%	88,5%				
w tym:							
zwolnieni z przyczyn dot. z-du pracy	4,5%	4,5%	4,8%				
osoby dotychczas nie pracujące	12,5%	12,8%	11,5%				

**TABLICA 13. NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH ORAZ OSOBY, KTÓRE PODJĘŁY PRACĘ WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
w okresie 12 miesięcy 2010, 2011 i 2012 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni nowo zarejestrowani ("napływ" w okresie 12 m-cy)					Bezrobotni wyrejestrowani ("odpływ" w okresie 12 m-cy)					W tym osoby, które podjęły pracę (na przestrzeni 12 m-cy)				
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	wzrost/spadek		2010 r.	2011 r.	2012 r.	wzrost/spadek		2010 r.	2011 r.	2012 r.	wzrost/spadek	
	w liczbach bezwzględnych			2012/ 2011	2012/ 2010	w liczbach bezwzględnych			2012/ 2011	2012/ 2010	w liczbach bezwzględnych			2012/ 2011	2012/ 2010
Województwo łódzkie	197 525	169 306	174 484	103,1%	88,3%	194 013	162 271	162 100	99,9%	83,6%	83 496	79 154	76 639	96,8%	91,8%
Łódź*	50 742	43 573	44 051	101,1%	86,8%	48 988	40 271	40 093	99,6%	81,8%	19 630	19 228	18 586	96,7%	94,7%
łódzki wschodni	5 434	4 643	4 888	105,3%	90,0%	5 016	4 411	4 524	102,6%	90,2%	2 136	2 071	2 041	98,6%	95,6%
brzeziński	2 419	1 984	2 066	104,1%	85,4%	2 360	1 900	1 965	103,4%	83,3%	1 044	974	953	97,8%	91,3%
pabianicki	10 846	9 422	9 464	100,4%	87,3%	10 433	8 559	9 031	105,5%	86,6%	4 212	4 188	4 118	98,3%	97,8%
zgierski	14 963	12 354	12 686	102,7%	84,8%	14 254	11 756	11 394	96,9%	79,9%	6 394	5 989	5 873	98,1%	91,9%
łęczycki	4 127	3 529	3 564	101,0%	86,4%	4 047	3 451	3 349	97,0%	82,8%	1 680	1 582	1 443	91,2%	85,9%
piotrkowski	12 579	10 305	10 657	103,4%	84,7%	11 724	10 150	9 879	97,3%	84,3%	5 139	4 674	4 537	97,1%	88,3%
bełchatowski	8 295	7 704	8 240	107,0%	99,3%	8 416	6 914	7 594	109,8%	90,2%	3 528	3 548	4 004	112,9%	113,5%
opoczyński	7 159	6 738	6 516	96,7%	91,0%	8 071	6 618	6 111	92,3%	75,7%	4 308	3 676	3 271	89,0%	75,9%
pajęczański	3 197	2 911	3 269	112,3%	102,3%	3 230	3 091	2 861	92,6%	88,6%	1 457	1 353	1 382	102,1%	94,9%
radomszczański	7 590	6 890	7 386	107,2%	97,3%	7 579	6 769	6 804	100,5%	89,8%	3 477	3 135	2 927	93,4%	84,2%
tomaszowski	12 410	10 634	11 060	104,0%	89,1%	12 533	10 768	10 528	97,8%	84,0%	5 433	4 988	4 779	95,8%	88,0%
sieradzki	10 563	8 536	8 343	97,7%	79,0%	10 678	8 119	8 201	101,0%	76,8%	3 129	3 249	3 252	100,1%	103,9%
wieluński	5 445	4 572	5 019	109,8%	92,2%	5 745	4 576	4 550	99,4%	79,2%	2 725	2 393	2 345	98,0%	86,1%
zduńskowolski	6 240	5 145	5 275	102,5%	84,5%	6 025	4 968	4 869	98,0%	80,8%	2 449	2 132	2 082	97,7%	85,0%
poddębicki	3 341	2 581	2 918	113,1%	87,3%	3 076	2 342	2 688	114,8%	87,4%	1 462	1 194	1 259	105,4%	86,1%
łaski	4 041	3 549	3 713	104,6%	91,9%	3 626	3 421	3 502	102,4%	96,6%	1 640	1 842	1 622	88,1%	98,9%
wieruszowski	2 992	2 753	2 734	99,3%	91,4%	3 200	2 728	2 757	101,1%	86,2%	1 349	1 324	1 232	93,1%	91,3%
skierniewicki	5 897	4 705	5 455	115,9%	92,5%	5 563	4 519	4 947	109,5%	88,9%	2 787	2 785	2 803	100,6%	100,6%
łowicki	5 461	4 667	4 919	105,4%	90,1%	5 341	4 913	4 373	89,0%	81,9%	2 527	2 535	2 218	87,5%	87,8%
rawski	3 486	2 857	3 050	106,8%	87,5%	3 476	2 855	2 899	101,5%	83,4%	1 475	1 374	1 297	94,4%	87,9%
kutnowski	10 298	9 254	9 211	99,5%	89,4%	10 632	9 172	9 181	100,1%	86,4%	5 515	4 920	4 615	93,8%	83,7%

TABLICA 14. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%
z tego w grupach wieku:						
18-24	25 327	19,2%	25 611	18,5%	26 197	17,3%
25-34	36 138	27,5%	38 016	27,4%	41 505	27,5%
35-44	24 588	18,7%	26 832	19,4%	30 364	20,1%
45-54	29 001	22,0%	29 195	21,1%	30 395	20,1%
55-59	13 314	10,1%	14 966	10,8%	17 426	11,5%
60 lat i więcej	3 249	2,5%	4 032	2,9%	5 149	3,4%

TABLICA 15. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%
z tego z wykształceniem:						
wyższym	12 943	9,8%	14 530	10,5%	16 188	10,7%
policealnym i śr. zaw.	27 118	20,6%	28 618	20,6%	31 074	20,6%
śr.ogólnokształcącym	15 672	11,9%	16 201	11,7%	17 184	11,4%
zasadniczym zawod.	33 781	25,7%	35 262	25,4%	38 542	25,5%
gimnazjalne i poniżej	42 103	32,0%	44 041	31,8%	48 048	31,8%

TABLICA 16. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%
z tego:						
do 1 roku	20 738	15,8%	21 829	15,7%	23 542	15,6%
1 do 5 lat	28 426	21,6%	30 043	21,7%	33 132	21,9%
5 do 10 lat	18 375	14,0%	19 748	14,2%	22 438	14,9%
10 do 20 lat	21 174	16,1%	22 177	16,0%	24 027	15,9%
20 do 30 lat	16 906	12,8%	17 847	12,9%	19 110	12,7%
30 lat i więcej	5 105	3,9%	5 779	4,2%	7 008	4,6%
bez stażu	20 893	15,9%	21 229	15,3%	21 779	14,4%

TABLICA 17. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU, WYSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY
ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
		od 1	1 do 3	3 do 6	6 do 12	12 do 24	pow. 24
grudzień 2010							
Ogółem	131 617	14 532	28 802	23 177	26 062	24 111	14 933
Wiek w latach							
18-24	25 327	3590	8215	5858	3856	3070	738
25-34	36 138	4181	8397	6752	7621	6241	2946
35-44	24 588	2733	4772	4140	5179	4880	2884
45-54	29 001	2740	5042	4278	6153	6169	4619
55-59	13 314	1044	1990	1796	2640	3026	2818
60 lat i więcej	3 249	244	386	353	613	725	928
Wykształcenie							
wyższe	12 943	1570	3628	2585	2348	1851	961
policealne i śr. zaw.	27 118	2803	6064	5077	5487	4854	2833
śr. ogólnokształcące	15 672	1788	4282	3009	2941	2465	1187
zasadnicze zawod.	33 781	3719	6828	5787	6809	6601	4037
gimnazjalne i poniżej	42 103	4652	8000	6719	8477	8340	5915
Staż pracy							
do 1 roku	20 738	2582	5077	3473	3655	3664	2287
1 do 5	28 426	3369	6512	5339	5680	5055	2471
5 do 10	18 375	2067	3687	3164	4012	3473	1972
10 do 20	21 174	2243	3932	3337	4359	4321	2982
20 do 30	16 906	1588	2935	2529	3817	3592	2445
30 i więcej	5 105	466	1042	916	1289	867	525
bez stażu	20 893	2217	5617	4419	3250	3139	2251
grudzień 2011							
Ogółem	138 652	12 505	25 489	24 108	27 907	27 749	20 894
Wiek w latach							
18-24	25 611	2686	6366	6183	4832	4190	1354
25-34	38 016	3751	7219	6978	8208	7529	4331
35-44	26 832	2320	4604	4246	5544	5812	4306
45-54	29 195	2382	4686	4287	5700	6285	5855
55-59	14 966	1129	2120	1945	2896	3095	3781
60 lat i więcej	4 032	237	494	469	727	838	1267
Wykształcenie							
wyższe	14 530	1426	3121	2995	2859	2670	1459
policealne i śr. zaw.	28 618	2387	5280	5429	5800	5715	4007
śr. ogólnokształcące	16 201	1471	3195	3058	3443	3191	1843
zasadnicze zawod.	35 262	3325	6358	5902	6938	7155	5584
gimnazjalne i poniżej	44 041	3896	7535	6724	8867	9018	8001
Staż pracy							
do 1 roku	21 829	2160	4208	3720	4297	4242	3202
1 do 5	30 043	2943	5841	5526	6132	5846	3755
5 do 10	19 748	1885	3467	3322	4147	4107	2820
10 do 20	22 177	1974	3855	3328	4260	4620	4140
20 do 30	17 847	1480	2857	2759	3790	3685	3276
30 i więcej	5 779	514	1159	1132	1384	878	712
bez stażu	21 229	1549	4102	4321	3897	4371	2989
grudzień 2012							
Ogółem	151 036	14 052	27 226	24 887	28 917	28 384	27 570
Wiek w latach							
18-24	26197	2955	6769	6098	4412	3975	1988
25-34	41505	4078	7967	7026	8402	7918	6114
35-44	30364	2705	4914	4638	6091	5973	6043
45-54	30395	2523	4610	4116	5910	6205	7031
55-59	17426	1431	2326	2373	3246	3321	4729
60 lat i więcej	5149	360	640	636	856	992	1665
Wykształcenie							
wyższe	16188	1764	3597	3171	2827	2597	2232
policealne i śr. zaw.	31074	2838	5724	5729	5886	5610	5287
śr. ogólnokształcące	17184	1581	3654	3066	3367	3009	2507
zasadnicze zawod.	38542	3586	6554	5993	7446	7598	7365
gimnazjalne i poniżej	48048	4283	7697	6928	9391	9570	10179
Staż pracy							
do 1 roku	23542	2338	4561	3602	4343	4449	4249
1 do 5	33132	3179	6343	5535	6465	6308	5302
5 do 10	22438	2116	3855	3648	4560	4355	3904
10 do 20	24027	2250	3816	3487	4548	4624	5302
20 do 30	19110	1644	2927	2855	3949	3774	3961
30 i więcej	7008	819	1367	1329	1647	1001	845
bez stażu	21779	1706	4357	4431	3405	3873	4007

TABLICA 18. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W POSZCZEGÓLNYCH POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2010, 2011 i 2012 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 m-cy 2010 roku			12 m-cy 2011 roku			12 m-cy 2012 roku		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego
Województwo łódzkie	67 542	35 548	16 836	45 521	14 485	8 289	43 437	20 021	10 052
Łódź	19 589	7 186	2 476	13 540	1 910	1 031	11 300	3 043	1 369
łódzki wschodni	2 705	810	421	2 140	378	266	2 068	634	327
brzeziński	783	393	212	1 249	226	132	684	280	179
pabianicki	4 394	2 335	735	1 988	1 208	740	2 559	1 549	940
zgierski	4 243	2 461	1 211	2 440	1 079	594	2 378	1 262	687
łęczycki	2 222	1 575	1 025	1 357	645	532	1 106	701	507
piotrkowski	2 963	2 278	896	1 635	864	395	2 135	1 363	558
bełchatowski	2 494	1 345	460	2 692	595	145	2 352	683	232
opoczyński	2 360	2 162	1 228	1 518	835	432	1 229	820	379
pajęczański	928	685	517	552	292	200	638	389	243
radomszczański	1 565	701	573	1 511	534	206	1 758	651	319
tomaszowski	3 009	2 102	1 066	1 867	972	630	2 302	1 510	863
sieradzki	3 040	2 610	1 091	1 501	748	318	1 576	1 144	351
wieluński	1 822	1 020	531	855	485	284	946	740	305
zduńskowolski	1 778	849	337	1 083	356	164	1 202	580	231
poddębicki	1 032	807	491	660	389	233	896	635	405
łaski	1 885	789	441	1 470	377	254	982	480	278
wieruszowski	938	526	263	557	241	141	742	394	149
skierniewicki	1 635	922	430	1 424	270	202	1 376	479	179
łowicki	1 318	742	275	1 171	444	225	928	476	191
rawski	1 623	545	247	1 329	240	128	1 288	502	173
kutnowski	5 216	2 705	1 910	2 982	1 397	1 037	2 992	1 706	1 187

TABLICA 19. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010	grudzień 2011	grudzień 2012	wzrost/spadek			
				2012:2011		2012:2010	
				l. bezwzg.	%	l. bezwzg.	%
Województwo łódzkie	44 525	46 382	50 696	4 314	109,3%	6 171	113,9%
Łódź	0	0	0				
łódzki wschodni	1 591	1 769	2 069	300	117,0%	478	130,0%
brzeziński	813	911	968	57	106,3%	155	119,1%
pabianicki	1 523	1 723	1 878	155	109,0%	355	123,3%
zgierski	2 139	2 401	2 758	357	114,9%	619	128,9%
łęczycki	1 939	1 996	2 186	190	109,5%	247	112,7%
piotrkowski	3 571	3 550	3 844	294	108,3%	273	107,6%
bełchatowski	2 189	2 529	2 824	295	111,7%	635	129,0%
opoczyński	3 231	3 295	3 565	270	108,2%	334	110,3%
pajęczański	2 059	1 946	2 215	269	113,8%	156	107,6%
radomszczański	3 346	3 427	3 711	284	108,3%	365	110,9%
tomaszowski	3 358	3 319	3 552	233	107,0%	194	105,8%
sieradzki	3 038	3 387	3 400	13	100,4%	362	111,9%
wieluński	2 425	2 416	2 750	334	113,8%	325	113,4%
zduńskowolski	1 011	1 105	1 241	136	112,3%	230	122,7%
poddębicki	1 644	1 833	2 009	176	109,6%	365	122,2%
łaski	2 123	2 236	2 354	118	105,3%	231	110,9%
wieruszowski	1 566	1 583	1 599	16	101,0%	33	102,1%
skierniewicki	1 179	1 252	1 420	168	113,4%	241	120,4%
łowicki	1 814	1 631	2 062	431	126,4%	248	113,7%
rawski	872	844	969	125	114,8%	97	111,1%
kutnowski	3 094	3 229	3 322	93	102,9%	228	107,4%

TABLICA 20. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU WEDŁUG POWIATÓW

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień			wzrost / spadek			
	w liczbach bezwzględnych			2012:2011		2012:2010	
	2010	2011	2012	w l. bezwzględnych	%	w l. bezwzględnych	%
Województwo łódzkie	22 356	23 058	24 470	1412	106,1%	2114	109,5%
Łódź*	5 748	6 495	6 488	-7	99,9%	740	112,9%
łódzki wschodni	768	774	719	-55	92,9%	-49	93,6%
brzeziński	252	244	294	50	120,5%	42	116,7%
pabianicki	1 268	1 388	1 415	27	101,9%	147	111,6%
zgierski	1 765	1 839	1 967	128	107,0%	202	111,4%
łęczycki	312	296	318	22	107,4%	6	101,9%
piotrkowski	1 339	1 328	1 487	159	112,0%	148	111,1%
bełchatowski	953	1 050	1 303	253	124,1%	350	136,7%
opoczyński	1 041	939	1 102	163	117,4%	61	105,9%
pajęczański	438	499	570	71	114,2%	132	130,1%
radomszczański	985	944	1 106	162	117,2%	121	112,3%
tomaszowski	1 543	1 500	1 606	106	107,1%	63	104,1%
sieradzki	807	827	918	91	111,0%	111	113,8%
wieluński	613	547	636	89	116,3%	23	103,8%
zduńskowolski	627	627	635	8	101,3%	8	101,3%
poddębicki	265	313	380	67	121,4%	115	143,4%
łaski	456	518	565	47	109,1%	109	123,9%
wieruszowski	281	305	285	-20	93,4%	4	101,4%
skierniewicki	599	719	734	15	102,1%	135	122,5%
łowicki	473	501	633	132	126,3%	160	133,8%
rawski	281	342	332	-10	97,1%	51	118,1%
kutnowski	1 542	1 063	977	-86	91,9%	-565	63,4%

TABLICA 21. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
W OKRESIE 12 m-cy 2010, 2011 i 2012 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 m-cy 2010 roku							12 m-cy 2011 roku							12 m-cy 2012 roku						
	osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły				osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły				osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły			
	prac interwencyjnych	robót publicznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe w msc. pracy	prace społecznie użyteczne	prac interwencyjnych	robót publicznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe w msc. pracy	prace społecznie użyteczne	prac interwencyjnych	robót publicznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe dorosłych	prace społecznie użyteczne
Województwo łódzkie	2 496	5 021	4 128	14 019	19 704	30	2 628	1 572	1 970	1 777	3 643	7 002	0	2 109	1 727	2 215	2 041	5 895	11 504	5	2 330
Łódź*	457	551	889	5 475	2 847	0	584	168	256	279	1 423	767	0	363	148	351	508	2 062	1392	0	485
łódzki wschodni	40	258	107	354	598	0	40	14	165	43	104	203	0	43	38	151	62	171	428	0	57
brzeziński	33	60	55	210	240	0	12	41	17	24	60	109	0	27	40	8	13	59	185	0	25
pabianicki	42	262	294	723	1 424	23	385	9	182	171	121	431	0	365	26	138	149	256	682	0	525
zgierski	206	417	358	889	1 260	0	155	203	119	170	115	439	0	147	122	207	160	474	652	0	146
łęczycki	39	341	34	84	847	0	13	35	132	0	2	391	0	23	50	70	24	67	499	0	16
piotrkowski	172	192	289	1 078	1 619	0	6	106	63	150	304	609	0	10	127	105	129	468	1050	0	9
bełchatowski	99	40	221	431	732	7	206	84	26	108	115	254	0	154	83	23	92	196	346	5	149
opoczyński	456	548	347	358	737	0	10	229	146	182	113	250	0	11	225	94	186	272	262	0	13
pajęczański	112	136	91	181	306	0	9	109	3	34	17	108	0	14	151	17	25	80	172	0	12
radomszczański	123	285	147	414	567	0	88	102	36	53	124	338	0	137	82	65	59	210	499	0	65
tomaszowski	179	149	318	951	1 289	0	104	184	35	122	198	444	0	171	176	121	149	289	860	0	209
sieradzki	190	172	109	580	2 367	0	148	84	56	37	181	534	0	0	159	39	47	308	874	0	6
wieluński	81	150	53	208	571	0	129	37	96	22	92	240	0	88	91	67	44	109	464	0	65
zdunskowolski	48	52	192	390	540	0	14	9	4	79	106	252	0	5	16	13	51	165	474	0	13
poddębicki	49	197	119	170	373	0	46	33	77	54	31	157	0	46	37	90	41	88	340	0	109
łaski	34	65	38	254	506	0	105	25	6	15	75	194	0	128	23	10	18	83	353	0	85
wieruszowski	41	34	70	82	379	0	76	28	14	21	28	154	0	29	39	12	35	51	277	0	33
skierniewicki	39	70	132	354	679	0	0	29	22	73	92	190	0	0	31	28	82	147	354	0	0
łowicki	22	75	38	310	492	0	44	23	51	13	123	286	0	35	20	49	23	151	316	0	32
rawski	26	38	36	232	375	0	0	9	37	8	99	175	0	0	23	51	23	121	314	0	0
kutnowski	8	929	191	291	956	0	454	11	427	119	120	477	0	313	20	506	121	68	711	0	276

TABLICA 22. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY*

Wyszczególnienie	stan w końcu grudnia			nowe rejestracje			wzrost/spadek w rejestrach z końca roku				wzrost/spadek nowych rejestracji			
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	w l. bezwzględnych		w %		w l. bezwzględnych		w %	
							2012:2011	2012:2010	2012:2011	2012:2010	2012:2011	2012:2010	2012:2011	2012:2010
Bezrobotni w rejestrach	131 617	138 652	151 036	197 525	169 306	174 484	12 384	19 419	108,9%	114,8%	5 178	-23 041	103,06%	88,34%
z tego:														
do 25 roku życia	25 327	25 611	26 197	60 998	47 199	46 805	586	870	102,3%	103,4%	-394	-14 193	99,17%	76,73%
którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia	2 092	2 040	1 901	7 718	6 038	5 688	-139	-191	93,2%	90,9%	-350	-2 030	94,20%	73,70%
długotrwale bezrobotni	60 470	68 734	77 053	72 228	68 751	69 422	8 319	16 583	112,1%	127,4%	671	-2 806	100,98%	96,12%
powyżej 50 roku życia	33 487	36 097	39 923	34 493	33 577	36 047	3 826	6 436	110,6%	119,2%	2 470	1 554	107,36%	104,51%
bez kwalifikacji zawodowych	39 310	46 265	48 331	57 747	53 615	54 122	2 066	9 021	104,5%	122,9%	507	-3 625	100,95%	93,72%
bez doświadczenia zawodowego	28 655	29 286	30 215	55 036	41 800	40 896	929	1 560	103,2%	105,4%	-904	-14 140	97,84%	74,31%
samotnie wychowujące dziecko/dzieci do 18 lat	9 815	10 961	12 542	11 958	10 725	11 271	1 581	2 727	114,4%	127,8%	546	-687	105,09%	94,25%
po odbyciu kary pozbawienia wolności nie pdjęły pracy	2 804	3 088	3 677	3 903	3 659	4 048	589	873	119,1%	131,1%	389	145	110,63%	103,72%
niepełnosprawni	9 978	10 269	10 782	11 936	11 599	12 121	513	804	105,0%	108,1%	522	185	104,50%	101,55%
	w odsetkach													
Bezrobotni zarejestrowani	100%	100%	100%	100%	100%	100%								
z tego:														
do 25 roku życia	19,2%	18,5%	17,3%	30,9%	27,9%	26,8%								
którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia	1,6%	1,5%	1,3%	3,9%	3,6%	3,3%								
długotrwale bezrobotni	45,9%	49,6%	51,0%	36,6%	40,6%	39,8%								
powyżej 50 roku życia	25,4%	26,0%	26,4%	17,5%	19,8%	20,7%								
bez kwalifikacji zawodowych	29,9%	33,4%	32,0%	29,2%	31,7%	31,0%								
bez doświadczenia zawodowego	21,8%	21,1%	20,0%	27,9%	24,7%	23,4%								
samotnie wychowujące dziecko/dzieci do 18 lat	7,5%	7,9%	8,3%	6,1%	6,3%	6,5%								
po odbyciu kary pozbawienia wolności nie pdjęły pracy	2,1%	2,2%	2,4%	2,0%	2,2%	2,3%								
niepełnosprawni	7,6%	7,4%	7,1%	6,0%	6,9%	6,9%								

*według definicji bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przyjętych w ustawie z dn. 20.04.2004 r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

a) długotrwale bezrobotny to pozostający w rejestrze pup łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat

b) bezrobotnym powyżej 50 roku życia jest osoba, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 rok życia

Tablica 23 (a). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Liczebności bezwzględne, odsetki oraz miary dynamiki^a. Uwzględniono okres od grudnia 2010 r. do grudnia 2012r.

		Stan w końcu grudnia:			Stopa wzrostu [%]		Tempo wzrostu [%/rok]
		2010	2011	2012	XII 2012 /XII 2011	XII 2012 /XII 2010	
Liczba bezrobotnych	ogółem	131 617 100%	138 652 100%	151 036 100%	8,93 *	14,75 *	7,12 *
	kobiety	66 257 50,34%	71 116 51,29%	74 865 49,57%	5,27 *	12,99 *	6,30 *
	mężczyźni	65 360 49,66%	67 536 48,71%	76 171 50,43%	12,79 *	16,54 *	7,95 *
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	ogółem	22 356 100%	23 058 100%	24 470 100%	6,12 *	9,46 *	4,62 *
	kobiety	11 006 49,23%	11 812 51,23%	11 919 48,71%	0,91 *	8,30 *	4,07 *
	mężczyźni	11 350 50,77%	11 246 48,77%	12 551 51,29%	11,60 *	10,58 *	5,16 *
Udział zasiłkobiorców w całkowitej liczbie zarejestrowanych:	ogółem	16,99%	16,63%	16,20%	*	*	*
	kobiet	16,61%	16,61%	15,92%	*	*	*
	mężczyzn	17,37%	16,65%	16,48%	*	*	*

Gwiazdka (*) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

^a Jako miarę *względnych przyrostów* liczebności analizowanych populacji zastosowano **stopę wzrostu** liczoną według wzoru:

$$S_w = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie:

X_t oznacza

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie).

Średnie roczne tempo wzrostu liczono według wzoru:

$$\bar{T} = (G_i - 1) * 100\%$$

gdzie:

G_i oznacza średnią geometryczną z indeksów łańcuchowych liczonych na podstawie wartości danego wskaźnika w kolejnych analizowanych okresach; czyli w naszym przypadku:

$$G_i = \sqrt{\frac{i_{2012}}{i_{2011}} * \frac{i_{2011}}{i_{2010}}} = \sqrt{\frac{i_{2012}}{i_{2010}}}$$

gdzie:

$i_{2010...2012}$ oznacza wartość wskaźnika w roku 2010...2012.

Tablica 23 (b). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Liczebności bezwzględne, odsetki oraz miary dynamiki^a. Uwzględniono okres od grudnia 2010 r. do grudnia 2012 r.

		Stan w końcu grudnia:			Stopa wzrostu [%]		Tempo wzrostu [%/rok]
		2010	2011	2012	XII 2012 /XII 2011	XII 2012 /XII 2010	
Długotrwale bezrobotni (pow. 12 m-cy)	ogółem	39 044 100%	48 643 100%	55 954 100%	15,03 *	43,31 *	19,71 *
	kobiety	20 750 53,15%	26 528 54,54%	30 040 53,69%	13,24 *	44,77 *	20,32 *
	mężczyźni	18 294 46,85%	22 115 45,46%	25 914 46,31%	17,18 *	41,65 *	19,02 *
Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie zarejestrowanych:	ogółem	29,66%	35,08%	37,05%	*	*	*
	kobiet	31,32%	37,30%	40,13%	*	*	*
	mężczyzn	27,99%	32,75%	34,02%	*	*	*

Gwiazdka (*) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

^a Jako miarę *względnych przyrostów* liczebności analizowanych populacji zastosowano **stopę wzrostu** liczoną według wzoru:

$$S_w = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie:

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie).

Średnie roczne tempo wzrostu liczone według wzoru:

$$\bar{T} = (G_i - 1) * 100\%$$

gdzie:

G_i oznacza średnią geometryczną z indeksów łańcuchowych liczonych na podstawie wartości danego wskaźnika w kolejnych analizowanych okresach; czyli w naszym przypadku:

$$G_i = \sqrt{\frac{i_{2012}}{i_{2011}} * \frac{i_{2011}}{i_{2010}}} = \sqrt{\frac{i_{2012}}{i_{2010}}}$$

gdzie:

$i_{2010...2012}$ oznacza wartość wskaźnika w roku 2010...2012.

Tablica 24. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według stażu pracy; stan w końcu grudnia 2010-2012. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii stażu w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety							
		Ogółem	W tym według stażu pracy						
			bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej
grudzień 2010	liczby bezwzg. %	66 257 100	12 043 18,18	11 241 16,97	14 156 21,37	9 054 13,66	10 536 15,90	7 513 11,34	1 714 2,59
grudzień 2011	liczby bezwzg. %	71 116 100	12 272 17,26	12 060 16,96	15 313 21,53	9 999 14,06	11 285 15,87	8 158 11,47	2 029 2,85
grudzień 2012	liczby bezwzg. %	74 865 100	11 968 15,99	12 531 16,74	16 386 21,89	11 007 14,70	11 823 15,79	8 550 11,42	2 600 3,47
Stopa wzrostu [%]	XII 2012 /XII 2011	5,27	-2,48	3,91	7,01	10,08	4,77	4,81	28,14
	XII 2012 /XII 2010	12,99	-0,62	11,48	15,75	21,57	12,22	13,80	51,69
Tempo wzrostu [%/rok]		6,30	-0,31	5,58	7,59	10,26	5,93	6,68	23,16

Tablica 25. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wieku; stan w końcu grudnia 2010-2012. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii wieku w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	W tym według wieku				
			do 24 lat	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat
grudzień 2010	liczby bezwzg.	66 257	13 717	20 319	12 855	14 443	4 923
	%	100	20,70	30,67	19,40	21,80	7,43
grudzień 2011	liczby bezwzg.	71 116	13 938	21 874	14 339	14 820	6 145
	%	100	19,60	30,76	20,16	20,84	8,64
grudzień 2012	liczby bezwzg.	74 865	13 352	23 002	15 764	15 182	7 565
	%	100	17,83	30,72	21,06	20,28	10,10
Stopa	XII 2012 /XII 2011	5,27	-4,20	5,16	9,94	2,44	23,11
wzrostu [%]	XII 2012 /XII 2010	12,99	-2,66	13,20	22,63	5,12	53,67
Tempo wzrostu [%/rok]		6,30	-1,34	6,40	10,74	2,53	23,96

Tablica 26 (a). Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wykształcenia; stan w końcu grudnia 2010-2012. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii wykształcenia w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	W tym według wykształcenia				
			Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólne	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
grudzień 2010	liczby bezwzg. %	66 257 100	17 687 26,69	14 000 21,13	10 296 15,54	15 518 23,42	8 756 13,22
grudzień 2011	liczby bezwzg. %	71 116 100	18 838 26,49	15 034 21,14	10 656 14,98	16 523 23,23	10 065 14,15
grudzień 2012	liczby bezwzg. %	74 865 100	19 611 26,20	15 775 21,07	10 889 14,54	17 564 23,46	11 026 14,73
Stopa wzrostu [%]	XII 2012 /XII 2011	5,27	4,10	4,93	2,19	6,30	9,55
	XII 2012 /XII 2010	12,99	10,88	12,68	5,76	13,18	25,93
Tempo wzrostu [%/rok]		6,30	5,30	6,15	2,84	6,39	12,22

Tablica 26 (b). Udział kobiet w generalnej liczbie osób bezrobotnych w województwie łódzkim według wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy (w procentach). Stan w końcu grudnia 2010-2012.

W komórkach znajdujących się na przecięciu wierszy oraz kolumny opatrzonych etykietami <<ogółem>> odczytujemy wartości udziału kobiet

w generalnej populacji osób bezrobotnych w danym okresie. Komórki te wyróżniono poprzez wytłuszczenie obramowania oraz zaznaczenie wartości pogrubioną kursywą.

		Wykształcenie	Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)			Ogółem
			poniżej 6	6-12	powyżej 12	
Stan na koniec:	grudzień 2010	Wyższe	67,90%	66,78%	67,67%	67,65%
		Policealne i średnie zawodowe	54,23%	58,10%	62,03%	57,22%
		Średnie ogólne	62,65%	67,43%	71,88%	65,70%
		Zasadnicze zawodowe	38,92%	42,09%	44,91%	41,44%
		Gimnazjalne i poniżej	38,25%	42,47%	46,84%	42,01%
		Ogółem	48,57%	50,67%	53,15%	50,34%
	grudzień 2011	Wyższe	68,85%	70,41%	69,24%	69,27%
		Policealne i średnie zawodowe	53,05%	59,66%	62,91%	57,74%
		Średnie ogólne	60,66%	68,17%	71,99%	65,77%
		Zasadnicze zawodowe	39,08%	44,21%	46,13%	42,64%
		Gimnazjalne i poniżej	38,39%	43,04%	47,32%	42,77%
		Ogółem	48,12%	52,69%	54,54%	51,29%
	grudzień 2012	Wyższe	67,16%	68,09%	69,81%	68,11%
		Policealne i średnie zawodowe	52,02%	57,87%	61,71%	56,52%
		Średnie ogólne	58,33%	61,81%	71,90%	63,37%
		Zasadnicze zawodowe	36,87%	40,67%	45,43%	40,93%
		Gimnazjalne i poniżej	36,00%	38,59%	46,49%	40,82%
		Ogółem	46,49%	48,64%	53,69%	49,57%

Tablica 27

Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS - 01
Bezrobotni wg Polskiej Klasyfikacji Działalności
Stan na koniec II półrocza. 2012 r.

Wyszczególnienie r - razem k - kobiety		Zarejestrowani bezrobotni										Liczba ofert pracy							
		"napływ" w roku 2012			w końcu okresu sprawozdawczego														
		ogółem	pracujący poprzednio w sektorze publicznym	ze zwolnień dotycz. zakładu pracy	ogółem	pracujący poprzednio w sektorze		ze zwolnień dotycz. zakładu pracy	wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach			Zarejestrowani poszukujący pracy w końcu okresu sprawozdawcze go	zgłoszonych w roku 2012	w końcu okresu sprawozdaw.					
1	2	3	4	pulicz.	pryw.	5	6	7	do 1	1-12	pow. 12	8	9	10	11	12	13		
0																			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	r	1803	109	123	1977	123	1854	111	199	1045	733	22	320	1				
		k	723	29	62	905	42	863	59	77	448	380	10						
Górnictwo i wydobywanie	02	r	357	34	201	297	34	263	147	79	163	55	4	36	7				
		k	115	5	83	84	5	79	59	22	51	11	1						
Przetwórstwo przemysłowe	03	r	28125	719	2950	27393	970	26423	2555	2466	13892	11035	579	7494	283				
		k	13983	347	1838	14697	514	14183	1596	1184	7139	6374	276						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	r	495	77	194	381	104	277	97	45	203	133	7	117	1				
		k	171	17	81	110	27	83	33	16	62	32	4						
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	r	1117	315	43	1088	333	755	33	75	561	452	28	392	1				
		k	273	41	14	247	46	201	10	18	130	99	6						
Budownictwo	06	r	12386	318	735	11186	275	10911	631	1687	5850	3649	138	3588	96				
		k	911	34	106	901	30	871	97	84	479	338	11						
Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	07	r	19489	152	1573	16843	179	16664	1275	1453	9309	6081	226	6622	96				
		k	11291	111	1020	10312	132	10180	841	788	5587	3937	111						
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	r	2902	33	143	2362	32	2330	123	222	1336	804	34	1200	17				
		k	1958	7	111	1720	8	1712	97	144	939	637	25						
Transport i gospodarka magazynowa	09	r	4096	327	333	3135	315	2820	257	346	1809	980	45	1430	25				
		k	1312	142	125	1085	127	958	93	92	608	385	10						
Informacja i komunikacja	10	r	795	18	77	662	35	627	66	57	345	260	13	438	3				
		k	387	11	45	325	26	299	35	24	176	125	2						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	r	1651	178	222	1629	152	1477	173	111	780	738	32	991	111				
		k	1180	139	185	1099	115	984	147	76	564	459	23						
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	r	662	99	56	630	107	523	45	66	294	270	22	310	11				
		k	283	41	24	282	44	238	21	18	135	129	12						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	r	3186	208	249	2578	174	2404	216	292	1349	937	67	1574	84				
		k	1652	146	149	1322	128	1194	140	137	720	465	20						
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	r	9725	174	251	6978	132	6846	210	829	4015	2134	141	4934	224				
		k	4877	76	130	3654	53	3601	110	389	2066	1199	69						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	r	8266	5245	254	6966	4562	2404	196	645	3477	2844	137	7064	26				
		k	3934	2502	151	3192	2018	1174	117	259	1577	1356	45						
Edukacja	16	r	3154	1745	216	2551	1402	1149	193	226	1330	995	51	2540	25				
		k	2376	1370	160	1891	1106	785	146	170	1011	710	29						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17	r	2880	1303	382	2442	1206	1236	320	193	1372	877	65	1766	7				
		k	2271	1035	305	1942	976	966	265	149	1092	701	45						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	r	1356	333	63	1069	244	825	52	90	611	368	34	918	4				
		k	783	212	43	585	141	444	30	49	330	206	12						
Pozostała działalność usługowa	19	r	9708	161	419	8341	434	7907	382	783	4318	3240	188	1600	9				
		k	4614	75	210	4025	207	3818	213	347	2059	1619	85						
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	r	46	0	2	40	1	39	2	7	21	12	1	7	0				
		k	31	0	2	25	0	25	2	6	11	8	1						
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	r	10	0	0	10	0	10	1	1	4	5	0	10	6				
		k	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
Działalność niezidentyfikowana	22	r	33726		1534	30699			1456	2474	16753	11472	608						
		k	15071		795	14494			759	968	7659	5867	229						
Razem (w. od 01 do 22)	23	r	145935	11548	10020	129257	10814	87744	8541	12346	68837	48074	2442	43351	1037				
		k	68197	6340	5639	62897	5745	42658	4870	5017	32843	25037	1026						
Dotychczas niepracujący	24	r	28549			21779				1706	12193	7880	907						
		k	14385			11968				819	6146	5003	458						
Ogółem (w. 23+24)	25	r	174484	11548	10020	151036	10814	87744	8541	14052	81030	55954	3349	43351	1037				
		k	82582	6340	5639	74865	5745	42658	4870	5836	38989	30040	1484						

TABLICA 28. BEZROBOTNI ORAZ OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW I GRUP ZAWODÓW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM w 2012 roku

Lp.	GRUPA ZAWODOWA	Zarejestrowani bezrobotni										Oferty pracy			
		w 2012 roku		w końcu 2012 roku						zgłoszone w 2012 roku	w końcu 2012				
		Napływ		Liczba zarejestrowanych		do 12 mies. od dnia ukończenia nauki		poprzednio pracujący, pozostający bez pracy w m-cach							
		Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	do 1				1-12		pow. 12	
						Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety				
01	Oficerowie sił zbrojnych	6	0	7	0	0	0	0	0	4	0	3	0	0	0
02	Podoficerowie sił zbrojnych	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
03	Żołnierze szeregowy	120	0	124	0	0	0	9	0	70	0	39	0	0	0
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorz generalni	1287	586	1130	498	8	5	99	47	640	284	389	166	279	11
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorz generalni	191	55	154	45	1	1	15	6	90	27	49	12	14	0
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	450	263	350	197	3	2	38	23	212	123	98	50	117	5
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	320	111	288	98	1	0	24	8	170	59	94	31	92	6
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	326	157	338	158	3	2	22	10	168	75	148	73	56	0
2	Specjaliści	17253	11956	11817	8225	1488	1056	959	634	5384	3748	3001	2147	2310	49
21	Specjaliści nauk fizycznych, matemat. i tech.	3381	1840	2278	1223	393	247	179	91	937	472	576	312	410	17
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1302	1087	761	670	119	95	53	45	406	366	155	141	251	1
23	Specjaliści nauczania i wychowania	3408	2850	2442	2023	295	254	177	132	1097	920	660	551	586	9
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4717	3321	3344	2389	360	256	309	216	1605	1140	884	653	698	20
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	613	130	402	100	31	3	32	7	214	47	95	31	87	1
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	3832	2728	2590	1820	290	201	209	143	1125	803	631	459	278	1
3	Technicy i inny średni personel	20229	10421	17197	9612	910	500	1393	613	7892	4359	5396	3280	3794	122
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	9405	3265	8124	3171	282	84	738	212	3839	1473	2618	1178	635	28
32	Średni personel do spraw zdrowia	2549	1874	2014	1527	186	139	149	96	852	655	522	415	475	1
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	6168	4248	5423	4032	310	218	374	248	2508	1857	1789	1391	1965	90
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	1149	826	937	678	61	51	67	40	411	301	297	214	544	2
35	Technicy informatycy	958	208	699	204	71	8	65	17	282	73	170	82	175	1
4	Pracownicy biurowi	8203	5056	6750	4360	197	142	629	354	3596	2261	2333	1584	6563	104
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3015	2580	2522	2203	67	53	223	189	1345	1168	917	817	4432	40
42	Pracownicy obsługi klienta	1196	981	915	782	70	65	77	68	439	368	269	233	537	48
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3041	828	2432	761	40	12	252	46	1376	425	787	276	1360	13
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	951	667	881	614	20	12	77	51	436	300	360	258	234	3
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	24771	17391	22427	16307	863	686	1764	1185	11583	8314	8196	6097	12624	227
51	Pracownicy usług osobistych	8969	5471	8240	5202	464	363	647	366	4011	2497	2942	1833	6552	53
52	Sprzedawcy i pokrewni	14109	11408	12621	10564	376	315	986	783	6750	5558	4655	4022	4967	157
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	419	342	430	359	4	4	38	30	199	163	191	164	326	2
54	Pracownicy usług ochrony	1274	170	1136	182	19	4	93	6	623	96	408	78	779	15
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1690	782	1879	994	19	13	160	66	786	373	706	409	194	0
61	Rolnicy produkcji towarowej	1422	709	1543	875	17	11	128	56	649	332	562	356	173	0
62	Leśnicy i rybacy	151	21	176	26	1	1	16	3	81	15	76	8	21	0
63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	117	52	160	93	1	1	16	7	56	26	68	45	0	0
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	38868	10558	37594	11508	619	97	3618	896	18879	5460	13868	4816	8631	275
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7923	153	7736	139	125	0	917	11	3805	68	2783	52	2085	82
72	Robotn. obróbki metali i mech. maszyn i urządzeń i pokrewni	11481	304	10487	348	230	0	1031	28	5336	144	3669	159	2253	26
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	2638	1643	2867	1909	19	12	218	132	1358	856	1236	883	219	12
74	Elektrycy i elektronicy	3235	239	2828	242	80	0	259	11	1449	106	978	110	711	9
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	13591	8219	13676	8870	165	85	1193	714	6931	4286	5202	3612	3363	146
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8029	1695	6905	1671	85	20	726	128	3666	824	2402	690	2945	44
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydob. i przetwórczych	3526	1270	3093	1276	38	15	315	102	1635	621	1108	533	1415	15
82	Monterzy	932	331	780	291	13	5	92	24	413	156	263	106	145	1
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3571	94	3032	104	34	0	319	2	1618	47	1031	51	1385	28
9	Pracownicy przy pracach prostych	16984	7355	16311	7482	223	123	1510	561	8163	3629	6547	3232	5885	204
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2715	2246	3009	2564	21	19	229	179	1386	1160	1382	1216	2244	83
92	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	112	59	93	52	1	0	12	8	50	30	31	14	125	1
93	Robot. pomocn. w gór., przem. bud. i transporcie	11601	3943	10724	3777	172	87	1063	299	5472	1887	4126	1563	2043	65
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	512	425	492	429	7	6	33	28	260	221	196	177	421	2
95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	32	20	21	18	4	2	2	2	10	9	8	7	4	1
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2012	662	1972	642	18	9	171	45	985	322	804	255	1048	52
0	Bez zawodu	37043	16782	28894	14208	3067	1568	1479	533	8173	3591	5194	2616	126	1
	OGÓŁEM ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI	174484	82582	151036	74865	7479	4210	12346	5017	68837	32843	48074	25037	43351	1037

Tablica 29

GMINY IV kwartał 2012 roku

Kody terytorialne	Gminy	OGÓLEM	w tym:						
			kobiety	zwolnieni z przyczyn dot. Zakładu	z prawem do zasiłku	zarejestrowani w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia szkoły	w wieku 18-44 lata	zarejestr. 12 m-cy i dłużej	zamieszkali na wsi
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Województwo łódzkie		151 036	74 865	8 541	24 470	7 479	98 066	55 954	50 696
1061011	Łódź - miasto	40 987	19 827	3 819	6 488	1 020	23 346	16 010	0
	<i>PUP-1</i>	40 987	19 827	3 819	6 488	1 020	23 346	16 010	0
	<i>PUP2</i>								
PUP Łódź-Wschód		3391	1511	135	719	140	2117	916	2069
Gminy wiejskie:		1116	495	52	234	39	686	279	1116
1006022	Andrespol	694	310	34	147	19	409	180	694
1006032	Brójce	247	107	10	56	9	167	59	247
1006082	Nowosolna	175	78	8	31	11	110	40	175
Gminy miejsko- wiejskie:		2275	1016	83	485	101	1431	637	953
1006073	Koluszki	1290	622	44	277	69	810	408	529
1006074	miasto	761	363	29	151	33	466	239	X
1006075	Wieś	529	259	15	126	36	344	169	529
1006103	Rzgów	436	172	14	90	14	287	114	268
1006104	miasto	168	64	8	38	7	106	42	X
1006105	Wieś	268	108	6	52	7	181	72	268
1006113	Tuszyn	549	222	25	118	18	334	115	156
1006114	miasto	393	160	14	85	8	222	80	X
1006115	Wieś	156	62	11	33	10	112	35	156
PUP Brzeziny		1894	882	121	294	99	1295	725	968
Gmina miejska		926	433	71	148	41	600	337	0
1021011	Brzeziny	926	433	71	148	41	600	337	0
Gminy wiejskie:		968	449	50	146	58	695	388	968
1021022	Brzeziny	297	146	11	37	21	227	123	297
1021032	Dmosin	219	103	13	42	8	148	89	219
1021042	Jeźów	176	73	11	28	11	125	68	176
1021052	Rogów	276	127	15	39	18	195	108	276
PUP Pabianice		8020	3858	572	1415	283	4921	3106	1878
Gminy miejskie		6142	2919	432	1054	194	3689	2371	0
1008011	Konstantynów	1158	531	118	202	37	706	460	0
1008021	Pabianice	4984	2388	314	852	157	2983	1911	0
Gminy wiejskie:		1878	939	140	361	89	1232	735	1878
1008032	Dłutów	243	114	21	48	21	175	92	243
1008042	Dobroń	382	177	22	74	18	254	136	382
1008052	Ksawerów	419	203	23	84	20	248	162	419
1008062	Lutomiersk	533	294	55	110	19	363	218	533
1008072	Pabianice	301	151	19	45	11	192	127	301

PUP Zgierz		11700	5567	414	1967	474	7483	4547	2758
Gminy miejskie		7124	3385	229	1237	266	4451	2817	0
1020011	Głowno	1390	634	55	267	49	885	616	0
1020021	Ozorków	1811	864	82	308	69	1105	729	0
1020031	Zgierz	3923	1887	92	662	148	2461	1472	0
Gminy wiejskie:		1901	906	66	278	109	1306	767	1901
1020052	Głowno	342	146	9	38	34	265	149	342
1020062	Ozorków	431	204	11	63	19	277	208	431
1020072	Parzęczew	372	179	30	49	19	272	150	372
1020092	Zgierz	756	377	16	128	37	492	260	756
Gminy miejsko- wiejskie:		2675	1276	119	452	99	1726	963	857
1020043	Aleksandrów Łódzki	2036	1006	113	318	72	1276	778	456
1020044	miasto	1580	768	79	242	50	980	602	0
1020045	Wieś	456	238	34	76	22	296	176	456
1020083	Stryków	639	270	6	134	27	450	185	401
1020084	miasto	238	96	1	48	5	153	60	0
1020085	Wieś	401	174	5	86	22	297	125	401
PUP Łęczyca		3313	1632	36	318	33	2350	1322	2186
Gmina miejska		1127	569	16	127	9	718	469	0
1004011	Łęczyca	1127	569	16	127	9	718	469	0
gminy wiejskie:		2186	1063	20	191	24	1632	853	2186
1004022	Daszyna	296	158	2	26	6	211	123	296
1004032	Góra Św.Małgorzaty	195	100	2	10	1	168	82	195
1004042	Grabów	371	157	2	24	2	290	139	371
1004052	Łęczyca	504	270	6	37	2	380	187	504
1004062	Piątek	323	146	5	57	8	226	105	323
1004072	Świnice Warckie	294	127	0	20	5	220	126	294
1004082	Witonia	203	105	3	17	0	137	91	203
PUP Piotrków Trybunalski		8936	4479	362	1487	594	6197	3122	3844
1062011	Piotrków Tryb-miasto	4543	2265	183	787	222	3011	1569	0
Gminy wiejskie:		3076	1553	123	491	272	2257	1081	3076
1010012	Aleksandrów	234	123	5	25	22	188	91	234
1010022	Czarnocin	82	43	4	13	8	63	26	82
1010032	Gorzkowice	401	230	17	64	35	287	133	401
1010042	Grabica	203	104	7	29	24	158	70	203
1010052	Łęki Szlacheckie	174	86	3	28	21	139	53	174
1010062	Moszczenica	637	303	31	135	44	444	210	637
1010072	Ręczno	176	90	6	21	18	134	69	176
1010082	Rozprza	643	305	30	113	54	460	229	643
1010102	Wola Krzysztoporska	526	269	20	63	46	384	200	526
Gmina miejsko- wiejska:		981	497	40	149	73	685	356	534
1010093	Sulejów	981	497	40	149	73	685	356	534
1010094	miasto	447	223	19	71	23	289	166	0
1010095	Wieś	534	274	21	78	50	396	190	534
Gmina miejsko- wiejska:		336	164	16	60	27	244	116	234
1010112	Wolbórz	336	164	16	60	27	244	116	234
1010114	miasto	102	51	4	24	5	64	37	0
1010115	wieś	234	113	12	36	22	180	79	234

PUP Belchatów		7386	4173	589	1303	488	5126	2846	2824
Gmina miejska		3701	2212	351	680	232	2482	1317	0
1001011	Belchatów	3701	2212	351	680	232	2482	1317	0
Gminy wiejskie:		2118	1183	174	390	178	1534	795	2118
1001022	Belchatów	573	327	53	100	43	419	227	573
1001032	Drużbice	300	161	23	51	27	212	118	300
1001042	Kleszczów	239	145	18	58	16	170	71	239
1001052	Kluki	283	169	31	59	22	189	113	283
1001062	Rusiec	227	114	13	39	31	177	80	227
1001072	Szczerców	496	267	36	83	39	367	186	496
Gmina miejsko- wiejska:		1567	778	64	233	78	1110	734	706
1001083	Zelów	1567	778	64	233	78	1110	734	706
1001084	miasto	861	401	39	126	39	578	410	0
1001085	Wieś	706	377	25	107	39	532	324	706
PUP Opoczno		5430	2917	294	1102	390	3861	1861	3565
Gminy wiejskie:		2062	1048	82	400	176	1486	723	2062
1007012	Białaczów	455	247	16	82	26	325	168	455
1007032	Mniszków	263	115	11	44	22	171	88	263
1007052	Paradyż	247	123	11	47	17	183	91	247
1007062	Poświętne	162	84	4	24	13	127	70	162
1007072	Sławno	525	273	25	107	60	384	187	525
1007082	Żarnów	410	206	15	96	38	296	119	410
Gminy miejsko- wiejskie:		3368	1869	212	702	214	2375	1138	1503
1007023	Drzewica	898	485	44	189	54	633	371	591
1007024	miasto	307	161	23	81	16	202	117	0
1007025	Wieś	591	324	21	108	38	431	254	591
1007043	Opoczno	2470	1384	168	513	160	1742	767	912
1007044	miasto	1558	853	113	309	94	1063	459	0
1007045	Wieś	912	531	55	204	66	679	308	912
PUP Pajęczno		3019	1584	7	570	231	2196	981	2215
Gminy wiejskie:		1582	820	1	266	125	1150	509	1582
1009022	Kielczygłów	216	109	1	29	24	174	48	216
1009032	Nowa Brzeźnica	292	150	0	49	13	211	109	292
1009052	Rząśnia	375	224	0	71	27	271	129	375
1009062	Siemkowice	222	98	0	31	27	168	68	222
1009072	Strzelce Wielkie	241	116	0	40	13	163	96	241
1009082	Sulmierzyce	236	123	0	46	21	163	59	236
Gminy miejsko- wiejskie:		1437	764	6	304	106	1046	472	633
1009013	Działoszyn	675	350	4	136	50	504	233	326
1009014	miasto	349	187	3	68	22	244	140	
1009015	Wieś	326	163	1	68	28	260	93	326
1009043	Pajęczno	762	414	2	168	56	542	239	307
1009044	miasto	455	263	2	94	32	318	143	
1009045	Wieś	307	151	0	74	24	224	96	307

PUP Radomsko		7562	4112	164	1106	489	5039	3097	3711
Gmina miejska		3225	1819	42	455	156	2016	1215	0
1012011	Radomsko	3225	1819	42	455	156	2016	1215	0
Gminy wiejskie:		3279	1748	56	472	255	2294	1398	3301
1012022	Dobryzycze	285	155	3	41	20	199	116	285
1012032	Gidle	377	187	4	68	23	246	144	399
1012042	Gomunice	365	207	8	56	20	243	148	365
1012062	Kobiele Wielkie	249	106	1	24	18	160	90	249
1012072	Kodrąb	272	174	3	37	23	217	125	272
1012082	Ligota Wielka	247	135	3	51	29	165	100	247
1012092	Ładzice	283	153	2	36	28	210	120	283
1012102	Masłowice	299	165	21	36	28	222	167	299
1012122	Radomsko	396	228	8	56	29	297	167	396
1012132	Wielgomłynny	248	98	1	22	14	151	98	248
1012142	Żytno	258	140	2	45	23	184	123	258
Gminy miejsko- wiejskie:		1058	545	66	179	78	729	484	410
1012053	Kamięnsk	350	200	13	82	32	241	145	94
1012054	miasto	158	106	4	28	9	111	57	0
1012055	Wieś	192	94	9	54	23	130	88	94
1012113	Przedbórz	708	345	53	97	46	488	339	316
1012114	miasto	392	196	31	52	21	238	197	0
1012115	Wieś	316	149	22	45	25	250	142	316
PUP Tomaszów Maz.		8641	4031	428	1606	399	5804	2512	3552
Gmina miejska		5089	2439	238	898	201	3301	1458	0
1016011	Tomaszów Maz.	5089	2439	238	898	201	3301	1458	0
Gminy wiejskie:		3552	1592	190	708	198	2503	1054	3552
1016022	Będków	157	73	9	31	10	120	45	157
1016032	Budziszewice	164	72	7	23	7	125	52	164
1016042	Czerniewice	304	132	20	53	15	217	101	304
1016052	Inowódz	295	143	21	69	19	191	79	295
1016062	Lubochnia	590	264	39	145	32	422	147	590
1016072	Rokiciny	287	129	16	54	15	197	72	287
1016082	Rzeczyca	206	92	2	21	21	158	78	206
1016092	Tomaszów Maz.	776	343	41	158	34	531	215	776
1016102	Ujazd	568	265	28	115	24	397	199	568
1016112	Żelechlinek	205	79	7	39	21	145	66	205

PUP w Sieradzu		7076	3564	293	918	541	5009	2680	3400
Gmina miejska		2912	1540	168	464	165	1834	985	0
1014011	Sieradz	2912	1540	168	464	165	1834	985	0
Gminy wiejskie:		2135	1037	67	267	215	1629	814	2135
1014032	Brąszewice	187	97	7	23	25	150	66	187
1014042	Brzeźno	299	160	9	46	28	215	111	299
1014052	Burzenin	409	187	11	35	36	302	177	409
1014062	Goszczanów	271	116	8	29	27	206	114	271
1014072	Klonowa	108	67	1	11	18	84	39	108
1014082	Sieradz	535	253	23	86	50	410	169	535
1014102	Wróblew	326	157	8	37	31	262	138	326
Gminy miejsko- wiejskie:		2029	987	58	187	161	1546	881	1265
1014023	Błaszki	848	418	24	83	67	652	372	637
1014024	miasto	211	111	6	22	13	157	86	0
1014025	Wieś	637	307	18	61	54	495	286	637
1014093	Warta	782	361	23	64	56	585	345	466
1014094	miasto	316	139	10	30	14	225	137	0
1014095	Wieś	466	222	13	34	42	360	208	466
1014113	Złoczew	399	208	11	40	38	309	164	162
1014114	miasto	237	117	2	28	16	172	104	0
1014115	Wieś	162	91	9	12	22	137	60	162
PUP Wieluń		4232	2075	92	636	331	3030	1632	2750
Gminy wiejskie:		2307	1129	38	339	212	1739	854	2307
1017012	Biała	259	130	10	31	25	202	103	259
1017022	Czarnożyły	234	120	2	29	24	187	95	234
1017032	Konopnica	205	93	1	20	17	165	75	205
1017042	Mokrsko	264	144	5	46	23	192	91	264
1017052	Osjaków	246	121	1	44	26	181	91	246
1017062	Ostrówek	231	125	4	40	14	175	82	231
1017072	Pątnów	309	138	7	49	34	236	118	309
1017082	Skomlin	181	82	1	24	17	131	59	181
1017102	Wierzchlas	378	176	7	56	32	270	140	378
Gmina miejsko- wiejska:		1925	946	54	297	119	1291	778	443
1017093	Wieluń	1925	946	54	297	119	1291	778	443
1017094	miasto	1482	729	44	235	74	959	611	0
1017095	Wieś	443	217	10	62	45	332	167	443
PUP Zduńska Wola		4196	2089	194	635	249	2812	1533	1241
Gmina miejska		2841	1448	141	437	152	1845	1066	0
1019011	Zduńska Wola	2841	1448	141	437	152	1845	1066	0
Gminy wiejskie:		1001	479	38	155	73	711	326	1001
1019032	Zapolice	295	130	11	47	17	209	107	295
1019042	Zduńska Wola	706	349	27	108	56	502	219	706
Gmina miejsko- wiejska:		354	162	15	43	24	256	141	240
1019023	Szadek	354	162	15	43	24	256	141	240
1019024	miasto	114	57	4	13	5	80	40	0
1019025	Wieś	240	105	11	30	19	176	101	240

PUP Poddębice		2714	1170	72	380	172	1985	1053	2009
Gminy wiejskie:		1139	460	16	135	89	869	443	1139
1011012	Dalików	257	102	6	32	17	192	109	257
1011022	Pęczniew	208	83	2	20	23	166	104	208
1011052	Wartkowice	371	161	5	37	33	289	138	371
1011062	Zadzim	303	114	3	46	16	222	92	303
Gminy miejsko- wiejskie:		1575	710	56	245	83	1116	610	870
1011033	Poddębice	1074	486	51	191	53	742	434	591
1011034	miasto	483	221	20	107	17	318	181	0
1011035	Wieś	591	265	31	84	36	424	253	591
1011043	Uniejów	501	224	5	54	30	374	176	279
1011044	miasto	222	93	4	26	11	151	80	0
1011045	Wieś	279	131	1	28	19	223	96	279
PUP Łask		3779	1850	297	565	223	2484	1691	2354
Gminy wiejskie:		1560	726	97	188	118	1093	746	1560
1003012	Buczek	381	200	26	56	23	275	166	381
1003032	Sędziejowice	469	214	29	61	37	326	215	469
1003042	Widawa	557	248	34	55	37	372	305	557
1003052	Wodzierady	153	64	8	16	21	120	60	153
Gmina miejsko- wiejska:		2219	1124	200	377	105	1391	945	794
1003023	Łask	2219	1124	200	377	105	1391	945	794
1003024	miasto	1425	726	143	258	54	852	604	0
1003025	Wieś	794	398	57	119	51	539	341	794
PUP Wieruszów		2092	1132	131	285	203	1478	685	1599
gminy wiejskie:		1350	700	75	164	149	971	445	1350
1018012	Bolesławiec	173	95	14	11	6	115	59	173
1018022	Czastary	202	103	8	19	21	146	76	202
1018032	Galewice	360	190	24	60	43	253	101	360
1018042	Lututów	238	122	10	34	25	182	85	238
1018052	Łubnice	153	78	4	15	25	115	52	153
1018062	Sokolniki	224	112	15	25	29	160	72	224
Gmina miejsko- wiejska:		742	432	56	121	54	507	240	249
1018073	Wieruszów	742	432	56	121	54	507	240	249
1018074	miasto	493	282	43	75	31	315	163	0
1018075	Wieś	249	150	13	46	23	192	77	249
PUP Skierniewice		3791	1901	215	734	280	2609	1082	1420
1063011	Skierniewice-miasto	2371	1206	144	478	117	1539	722	0
gminy wiejskie:		1420	695	71	256	163	1070	360	1420
1015012	Bolimów	128	71	6	23	9	84	31	128
1015022	Głuchów	144	67	10	21	18	118	32	144
1015032	Godzianów	110	48	5	22	18	88	22	110
1015042	Kowiesy	97	47	2	14	16	79	25	97
1015052	Lipce Reymontowskie	118	57	9	19	26	96	32	118
1015062	Maków	246	121	15	47	25	179	61	246
1015072	Nowy Kawęczyn	126	52	3	18	15	91	40	126
1015082	Skierniewice	337	175	16	64	25	238	89	337
1015092	Słupia	114	57	5	28	11	97	28	114

PUP Łowicz		3594	1531	25	633	257	2432	1094	2062
Gmina miejska		1532	671	8	262	65	926	494	0
1005011	Łowicz	1532	671	8	262	65	926	494	0
gminy wiejskie:		2062	860	17	371	192	1506	600	2062
1005022	Bielawy	204	89	3	24	21	143	74	204
1005032	Chąšno	104	39	3	14	14	85	34	104
1005042	Domaniewice	208	83	0	50	14	149	54	208
1005052	Kiernožia	123	57	1	23	8	98	39	123
1005062	Kocierzew Południowy	124	62	1	9	23	110	37	124
1005072	Łowicz	306	118	2	57	28	212	89	306
1005082	Łyszkowice	336	138	6	65	39	238	83	336
1005092	Nieborów	443	183	1	96	26	301	126	443
1005102	Zduny	214	91	0	33	19	170	64	214
PUP Rawa Mazowiecka		1951	934	61	332	172	1354	511	969
Gmina miejska		823	388	34	162	44	519	200	0
1013011	Rawa Mazowiecka	823	388	34	162	44	519	200	0
gminy wiejskie:		753	366	20	121	87	554	191	753
1013032	Cielądz	168	84	9	27	21	118	40	168
1013042	Rawa Mazowiecka	375	167	10	71	33	266	82	375
1013052	Regnów	54	33	0	7	14	46	14	54
1013062	Sadkowice	156	82	1	16	19	124	55	156
Gmina miejsko- wiejska:		375	180	7	49	41	281	120	216
1013023	Biała Rawska	375	180	7	49	41	281	120	216
1013024	miasto	159	77	5	21	15	107	43	0
1013025	Wieś	216	103	2	28	26	174	77	216
PUP Kutno		7332	4046	220	977	411	5138	2948	3322
Gmina miejska		2830	1626	133	492	139	1854	1100	0
1002011	Kutno	2830	1626	133	492	139	1854	1100	0
gminy wiejskie:		2586	1352	48	298	168	1945	1002	2586
1002022	Bedlno	334	160	6	31	25	244	131	334
1002032	Dąbrowice	133	75	2	13	9	109	57	133
1002052	Krzyżanów	349	180	6	42	27	253	129	349
1002062	Kutno	687	384	19	79	36	509	263	687
1002072	Łanięta	206	97	3	30	11	155	82	206
1002082	Nowe Ostrowy	369	197	3	46	22	281	142	369
1002092	Oporów	173	85	3	20	19	137	61	173
1002102	Strzelce	335	174	6	37	19	257	137	335
Gminy miejsko- wiejskie:		1916	1068	39	187	104	1339	846	736
1002043	Krośniewice	905	502	22	93	60	656	404	421
1002044	miasto	484	255	13	49	29	391	226	0
1002045	Wieś	421	247	9	44	31	265	178	421
1002113	Żychlin	1011	566	17	94	44	683	442	315
1002114	miasto	696	391	10	61	19	431	274	0
1002115	Wieś	315	175	7	33	25	252	168	315

**TABLICA 30. Charakterystyka bezrobotnych w kategoriach wiekowych 45-54 oraz 55-59 lat
wg czasu pozostawania bez pracy, jak też będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**

Wyszczególnienie wiek bezrobotnych		31.12.2010				31.12.2011				31.12.2012			
		45-54		55-59		45-54		55-59		45-54		55-59	
Z tego w/g czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	2 740	9,4%	1 044	7,8%	2 382	8,2%	1 129	7,5%	2 523	8,3%	1 431	8,2%
	1-3	5 042	17,4%	1 990	14,9%	4 686	16,1%	2 120	14,2%	4 610	15,2%	2 326	13,3%
	3-6	4 278	14,8%	1 796	13,5%	4 287	14,7%	1 945	13,0%	4 116	13,5%	2 373	13,6%
	6-12	6 153	21,2%	2 640	19,8%	5 700	19,5%	2 896	19,4%	5 910	19,4%	3 246	18,6%
	12-24	6 169	21,3%	3 026	22,7%	6 285	21,5%	3 095	20,7%	6 205	20,4%	3 321	19,1%
	pow. 24	4 619	15,9%	2 818	21,2%	5 855	20,1%	3 781	25,3%	7 031	23,1%	4 729	27,1%
Będący w szczeg. syt. na ryнку pracy (z rubryki 1)*	długotrwale bezrobotni	16 154	55,7%	7 889	59,3%	16 847	57,7%	9 045	60,4%	17 818	58,6%	10 274	59,0%
	bez kwalifikacji zaw.	8 870	30,6%	4 928	37,0%	9 869	33,8%	5 912	39,5%	9 518	31,3%	6 536	37,5%
	niepełnosprawni	3 614	12,5%	2 553	19,2%	3 394	11,6%	2 759	18,4%	3 409	11,2%	2 986	17,1%
Liczba bezrobotnych razem		29 001	100,0%	13 314	100,0%	29 195	100,0%	14 966	100,0%	30 395	100,0%	17 426	100,0%
Liczba bezrobotnych ogółem stan na 31 grudnia		131 617				138 652				151 036			
		22,0%		10,1%		21,1%		10,8%		20,1%		11,5%	

* udziały poszczególnych kategorii w ogółem nie sumują się do 100%

TABLICA 31. Charakterystyka bezrobotnych powyżej 50 roku życia, rozkład wg cech: czas pozostawania bez pracy, wykształcenie, staż pracy

Wyszczególnienie powyżej 50 roku życia		31.12.2010				31.12.2011				31.12.2012			
		razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	2 792	8,3%	940	33,7%	2 690	7,5%	985	36,6%	3 219	8,1%	1 197	37,2%
	1-3	5 190	15,5%	2 035	39,2%	5 281	14,6%	2 184	41,4%	5 619	14,1%	2 294	40,8%
	3-6	4 547	13,6%	1 903	41,9%	4 837	13,4%	2 114	43,7%	5 324	13,3%	2 310	43,4%
	6-12	6 958	20,8%	2 757	39,6%	7 016	19,4%	2 878	41,0%	7 464	18,7%	3 037	40,7%
	12-24	7 369	22,0%	2 846	38,6%	7 614	21,1%	3 018	39,6%	7 766	19,5%	3 048	39,2%
	pow. 24	6 631	19,8%	2 795	42,2%	8 659	24,0%	3 678	42,5%	10 531	26,4%	4 347	41,3%
wykształcenie	wyższe	1 128	3,4%	413	36,6%	1 269	3,5%	479	37,7%	1 473	3,7%	573	38,9%
	policealne i średnie zawodowe	6 443	19,2%	3 244	50,3%	7 166	19,9%	3 651	50,9%	8 026	20,1%	4 146	51,7%
	średnie ogólnokształcące	1 998	6,0%	1 439	72,0%	2 024	5,6%	1 445	71,4%	2 277	5,7%	1 625	71,4%
	zasadnicze zawodowe	9 652	28,8%	2 978	30,9%	10 686	29,6%	3 507	32,8%	12 382	31,0%	4 035	32,6%
	gimnazjalne i poniżej	14 266	42,6%	5 202	36,5%	14 952	41,4%	5 775	38,6%	15 765	39,5%	5 854	37,1%
staż pracy ogółem	do 1 roku	2 900	8,7%	1 005	34,7%	2 986	8,3%	1 037	34,7%	3 029	7,6%	1 068	35,3%
	1-5	2 192	6,5%	716	32,7%	2 304	6,4%	762	33,1%	2 509	6,3%	825	32,9%
	5-10	2 614	7,8%	1 065	40,7%	2 846	7,9%	1 192	41,9%	3 229	8,1%	1 303	40,4%
	10-20	7 451	22,3%	3 399	45,6%	7 996	22,2%	3 755	47,0%	8 773	22,0%	3 969	45,2%
	20-30	12 250	36,6%	5 034	41,1%	13 258	36,7%	5 742	43,3%	14 429	36,1%	6 128	42,5%
	30 lat i więcej	4 914	14,7%	1 606	32,7%	5 597	15,5%	1 928	34,4%	6 845	17,1%	2 520	36,8%
	bez stażu	1 166	3,5%	451	38,7%	1 110	3,1%	441	39,7%	1 109	2,8%	420	37,9%
Ogółem	33 487	100,0%	13 276	39,6%	36 097	100,0%	14 857	41,2%	39 923	100,0%	16 233	40,7%	

TABLICA 32. NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH W WIEKU 50+

wyszczególnienie	2010		2011		2012	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
odpływ: osoby powyżej 50 roku życia	32 410	12 734	30 967	12 536	32 221	13 920
odpływ: ogółem bezrobotni	194 013	92 792	162 271	77 590	162 100	78 833
	16,7%	13,7%	19,1%	16,2%	19,9%	17,7%
napływ: osoby powyżej 50 roku życia	34 493	13 650	33 577	14 117	36 047	15 296
napływ: ogółem bezrobotni	197 525	95 640	169 306	82 449	174 484	82 582
	17,5%	14,3%	19,8%	17,1%	20,7%	18,5%

TABLICA 33. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG WIEKU (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%	9 978	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego w grupach wieku:															
18-24	25 327	19,2%	25 611	18,5%	26 197	17,3%	493	4,9%	425	4,1%	450	4,2%	1,9%	1,7%	1,7%
25-34	36 138	27,5%	38 016	27,4%	41 505	27,5%	1 143	11,5%	1 248	12,2%	1 245	11,5%	3,2%	3,3%	3,0%
35-44	24 588	18,7%	26 832	19,4%	30 364	20,1%	1 511	15,1%	1 627	15,8%	1 712	15,9%	6,1%	6,1%	5,6%
45-54	29 001	22,0%	29 195	21,1%	30 395	20,1%	3 614	36,2%	3 394	33,1%	3 409	31,6%	12,5%	11,6%	11,2%
55-59	13 314	10,1%	14 966	10,8%	17 426	11,5%	2 553	25,6%	2 759	26,9%	2 986	27,7%	19,2%	18,4%	17,1%
60 lat i więcej	3 249	2,5%	4 032	2,9%	5 149	3,4%	664	6,7%	816	7,9%	980	9,1%	20,4%	20,2%	19,0%

TABLICA 34. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%	9 978	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego z wykształceniem:															
wyższym	12 943	9,8%	14 530	10,5%	16 188	10,7%	312	3,1%	379	3,7%	401	3,7%	2,4%	2,6%	2,5%
połiцейnym i śr. zaw.	27 118	20,6%	28 618	20,6%	31 074	20,6%	1 707	17,1%	1 794	17,5%	1 916	17,8%	6,3%	6,3%	6,2%
śr. ogólnokształcącym	15 672	11,9%	16 201	11,7%	17 184	11,4%	695	7,0%	726	7,1%	793	7,4%	4,4%	4,5%	4,6%
zasadniczym zawod.	33 781	25,7%	35 262	25,4%	38 542	25,5%	3 093	31,0%	3 286	32,0%	3 485	32,3%	9,2%	9,3%	9,0%
gimnazjalne i poniżej	42 103	32,0%	44 041	31,8%	48 048	31,8%	4 171	41,8%	4 084	39,8%	4 187	38,8%	9,9%	9,3%	8,7%

TABLICA 35. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG STAŻU PRACY (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100,0%	138 652	100,0%	151 036	100,0%	9 978	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego:															
do 1 roku	20 738	15,8%	21 829	15,7%	23 542	15,6%	1 230	12,3%	1 205	11,7%	1 217	11,3%	5,9%	5,5%	5,2%
1 do 5 lat	28 426	21,6%	30 043	21,7%	33 132	21,9%	1 411	14,1%	1 448	14,1%	1 518	14,1%	5,0%	4,8%	4,6%
5 do 10 lat	18 375	14,0%	19 748	14,2%	22 438	14,9%	1 254	12,6%	1 338	13,0%	1 445	13,4%	6,8%	6,8%	6,4%
10 do 20 lat	21 174	16,1%	22 177	16,0%	24 027	15,9%	2 220	22,2%	2 277	22,2%	2 358	21,9%	10,5%	10,3%	9,8%
20 do 30 lat	16 906	12,8%	17 847	12,9%	19 110	12,7%	2 435	24,4%	2 563	25,0%	2 710	25,1%	14,4%	14,4%	14,2%
30 lat i więcej	5 105	3,9%	5 779	4,2%	7 008	4,6%	669	6,7%	725	7,1%	814	7,5%	13,1%	12,5%	11,6%
bez stażu	20 893	15,9%	21 229	15,3%	21 779	14,4%	759	7,6%	713	6,9%	720	6,7%	3,6%	3,4%	3,3%

TABLICA 36. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100%	138 652	100%	151 036	100%	9 978	100%	10 269	100%	10 782	100%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego pozostający bez pracy:															
do 12 m-cy	92 573	70,3%	90 009	64,9%	95 082	63,0%	5 641	56,5%	5 608	54,6%	5 687	52,7%	6,1%	6,2%	6,0%
powyżej 12 m-cy	39 044	29,7%	48 643	35,1%	55 954	37,0%	4 337	43,5%	4 661	45,4%	5 095	47,3%	11,1%	9,6%	9,1%

TABLICA 37. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100%	138 652	100%	151 036	100%	9 978	100%	10 269	100%	10 782	100%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego mieszkający:															
na wsi	44 525	33,8%	46 382	33,5%	50 696	33,6%	1 914	19,2%	2 069	20,1%	2 180	20,2%	4,3%	4,5%	4,3%
w mieście	87 092	66,2%	92 270	66,5%	100 340	66,4%	8 064	80,8%	8 200	79,9%	8 602	79,8%	9,3%	8,9%	8,6%

TABLICA 38. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI POSIADAJĄCY BĄDŹ NIE KWALIFIKACJE ZAWODOWE (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		2010	2011	2012
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	131 617	100%	138 652	100%	151 036	100%	9 978	100%	10 269	100%	10 782	100%	7,6%	7,4%	7,1%
z tego osoby:															
bez kwalifikacji zawodow. posiadający kwalifikacje	39 310	29,9%	46 265	33,4%	48 331	32,0%	3 610	36,2%	3 483	33,9%	3 488	32,4%	9,2%	7,5%	7,2%
	92 307	70,1%	92 387	66,6%	102 705	68,0%	6 368	63,8%	6 786	66,1%	7 294	67,6%	6,9%	7,3%	7,1%

TABLICA 39. BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
(Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni						Poszukujący pracy					
	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem,	9 978	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	1 994	100,0%	1 905	100%	1 939	100,0%
z tego w stopniu niepełnosprawności:												
znacznym	79	0,8%	99	1,0%	97	0,9%	228	11,4%	224	11,8%	223	11,5%
umiarkowanym	2 152	21,6%	2 225	21,7%	2 411	22,4%	1 315	65,9%	1 271	66,7%	1 337	69,0%
lekkim	7 747	77,6%	7 945	77,4%	8 274	76,7%	451	22,6%	410	21,5%	379	19,5%

TABLICA 40. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY - stan w końcu grudnia 2011 i 2012 r.

WOJEWÓDZTWA	Bezrobotni w rejestrach PUP		Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy				Bezrobotni niepełnosprawni				udział w %			
	2011	2012	2011		2012		2011		2012		2011		2012	
	Ogółem		Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	7:3	7:1	9:5	9:2
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
POLSKA	1982676	2136815	1806289	954410	1938810	987070	104663	52164	111521	54386	5,8%	5,3%	5,8%	5,2%
Dolnośląskie	143575	157369	130 245	68 168	142 008	71 293	10 271	4 985	11 066	5 084	7,9%	7,2%	7,8%	7,0%
Kujawsko-Pomorskie	139622	148839	129 334	72 049	137 702	73 990	6 396	3 337	6 477	3 212	4,9%	4,6%	4,7%	4,4%
Lubelskie	122441	131125	111 859	56 694	119 739	58 859	4 397	2 001	4 691	2 177	3,9%	3,6%	3,9%	3,6%
Lubuskie	59134	60614	54 311	29 621	55 504	28 731	4 661	2 604	4 760	2 547	8,6%	7,9%	8,6%	7,9%
Łódzkie	138652	151036	126 478	63 861	137 526	67 196	10 269	4 860	10 782	5 041	8,1%	7,4%	7,8%	7,1%
Małopolskie	145094	161161	130 540	70 098	144 514	74 643	7 440	3 761	8 003	3 933	5,7%	5,1%	5,5%	5,0%
Mazowieckie	246739	271927	223 595	108 701	244 758	114 937	9 181	4 240	10 054	4 687	4,1%	3,7%	4,1%	3,7%
Opolskie	48029	51775	44 128	23 766	47 269	24 443	2 657	1 266	2 739	1 289	6,0%	5,5%	5,8%	5,3%
Podkarpackie	146208	153807	134 491	70 830	140 876	71 249	5 722	2 848	6 147	2 995	4,3%	3,9%	4,4%	4,0%
Podlaskie	65920	68705	60 477	28 694	62 710	28 442	3 573	1 474	3 815	1 570	5,9%	5,4%	6,1%	5,6%
Pomorskie	106667	114644	96 556	54 118	103 617	56 211	6 515	3 492	6 978	3 661	6,7%	6,1%	6,7%	6,1%
Śląskie	186187	205459	166 904	92 146	183 026	98 666	11 511	5 813	12 475	6 321	6,9%	6,2%	6,8%	6,1%
Świętokrzyskie	83217	86708	75 679	38 793	78 305	38 408	4 233	2 118	4 350	2 104	5,6%	5,1%	5,6%	5,0%
Warmińsko-Mazurskie	107333	113223	99 180	53 496	104 451	53 960	5 628	2 993	5 843	2 963	5,7%	5,2%	5,6%	5,2%
Wielkopolskie	134954	147902	121 551	69 656	132 955	72 353	7 604	4 081	8 480	4 442	6,3%	5,6%	6,4%	5,7%
Zachodniopomorskie	108904	112521	100 961	53 719	103 850	53 689	4 605	2 291	4 861	2 360	4,6%	4,2%	4,7%	4,3%

**TABLICA 41. POSZUKUJĄCY PRACY ZA POŚREDNICTWEM POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY
Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - stan w końcu grudnia 2011 i 2012 r.**

WOJEWÓDZTWA	Ogółem poszukujący pracy				w tym: niepełnosprawni pozostający bez zatrudnienia				Wskaźnik udziału osób niepełnosprawnych wśród poszukujących pracy			
	2011		2012		2011		2012		2011		2012	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
POLSKA	39 701	17 730	40 748	17 834	19 575	7 829	19 733	7 822	49,3%	44,2%	110,6%	43,9%
Dolnośląskie	2 974	1 348	3 242	1 430	1312	550	1297	520	44,1%	40,8%	40,0%	36,4%
Kujawsko-Pomorskie	2 388	1 070	2 257	962	1294	503	1190	469	54,2%	47,0%	52,7%	48,8%
Lubelskie	2 624	1 206	2 750	1 207	1308	506	1413	546	49,8%	42,0%	51,4%	45,2%
Lubuskie	743	331	698	299	336	145	312	125	45,2%	43,8%	44,7%	41,8%
Łódzkie	3 474	1 559	3 349	1 484	1905	757	1939	791	54,8%	48,6%	57,9%	53,3%
Małopolskie	4 000	1 867	4 285	1 970	1742	726	1736	695	43,6%	38,9%	40,5%	35,3%
Mazowieckie	5 097	2 278	5 165	2 290	2588	1071	2437	994	50,8%	47,0%	47,2%	43,4%
Opolskie	857	347	842	350	336	116	317	114	39,2%	33,4%	37,6%	32,6%
Podkarpackie	2 597	1 198	2 597	1 142	1275	532	1341	560	49,1%	44,4%	51,6%	49,0%
Podlaskie	1 175	525	1 259	551	730	303	780	317	62,1%	57,7%	62,0%	57,5%
Pomorskie	1 763	774	1 811	764	940	366	978	376	53,3%	47,3%	54,0%	49,2%
Śląskie	4 618	2 055	4 845	2 131	1943	736	1959	714	42,1%	35,8%	40,4%	33,5%
Świętokrzyskie	1 641	692	1 577	692	663	254	709	269	40,4%	36,7%	45,0%	38,9%
Warmińsko-Mazurskie	1 597	709	1 572	692	1018	419	1006	419	63,7%	59,1%	64,0%	60,5%
Wielkopolskie	2 401	1 015	2 631	1 084	1285	486	1386	531	53,5%	47,9%	52,7%	49,0%
Zachodniopomorskie	1 752	756	1 868	786	900	359	933	382	51,4%	47,5%	49,9%	48,6%

TABLICA 42. OSOBY ZNAJDUJĄCE SIĘ W REJESTRACH URZĘDÓW PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - stan w końcu 2011 i 2012 roku.

WOJEWÓDZTWA	osoby znajdujące się w rejestrach urzędów pracy bezrobotni i poszukujący pracy		w tym: niepełnosprawni		Udział niepełnosprawnych w rejestrach PUP	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
POLSKA	2 022 377	2 177 563	124 238	131 254	6,1%	6,0%
Dolnośląskie	146 549	160 611	11 583	12 363	7,9%	7,7%
Kujawsko-Pomorskie	142 010	151 096	7 690	7 667	5,4%	5,1%
Lubelskie	125 065	133 875	5 705	6 104	4,6%	4,6%
Lubuskie	59 877	61 312	4 997	5 072	8,3%	8,3%
Łódzkie	142 126	154 385	12 174	12 721	8,6%	8,2%
Małopolskie	149 094	165 446	9 182	9 739	6,2%	5,9%
Mazowieckie	251 836	277 092	11 769	12 491	4,7%	4,5%
Opolskie	48 886	52 617	2 993	3 056	6,1%	5,8%
Podkarpackie	148 805	156 404	6 997	7 488	4,7%	4,8%
Podlaskie	67 095	69 964	4 303	4 595	6,4%	6,6%
Pomorskie	108 430	116 455	7 455	7 956	6,9%	6,8%
Śląskie	190 805	210 304	13 454	14 434	7,1%	6,9%
Świętokrzyskie	84 858	88 285	4 896	5 059	5,8%	5,7%
Warmińsko-Mazurskie	108 930	114 795	6 646	6 849	6,1%	6,0%
Wielkopolskie	137 355	150 533	8 889	9 866	6,5%	6,6%
Zachodniopomorskie	110 656	114 389	5 505	5 794	5,0%	5,1%

**TABLICA 43. "NAPŁYW" i "ODPŁYW" NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY
w okresie 12 miesięcy 2010, 2011 i 2012 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			W odsetkach 12 m-cy 2012	wzrost/spadek 2012:2011		wzrost/spadek 2012:2010	
	2010	2011	2012		w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
	Nowo zarejestrowani niepełnosprawni "napływ"	14 432	14 122	14 482	100,0%	360	102,5%	50
w tym: po raz kolejny	11 970	12 128	12 659	87,4%	531	104,4%	689	105,8%
po raz kolejny jako osoba niepełnosprawna długotrwale	6 712	7 126	7 560	52,2%	434	106,1%	848	112,6%
zamieszkali na wsi	3 900	4 217	3 436	23,7%	-781	81,5%	-464	88,1%
do 25 roku życia	2 698	2 982	2 960	20,4%	-22	99,3%	262	109,7%
powyżej 50 roku życia	1 176	989	1 015	7,0%	26	102,6%	-161	86,3%
bez kwalifikacji	6 476	6 701	6 898	47,6%	197	102,9%	422	106,5%
absowenci ¹	4 708	4 428	4 357	30,1%	-71	98,4%	-351	92,5%
po szkoleniu	450	451	475	3,3%	24	105,3%	25	105,6%
po stażu	1 420	705	862	6,0%	157	122,3%	-558	60,7%
po pracach interwencyjnych	752	572	553	3,8%	-19	96,7%	-199	73,5%
po robotach publicznych	934	930	509	3,5%	-421	54,7%	-425	54,5%
po odbyciu przygotow. zawod. w msc. pracy	868	807	433	3,0%	-374	53,7%	-435	49,9%
po pracach społecznie użytecznych	10	10	7	0,0%	-3	70,0%	-3	70,0%
	326	288	331	2,3%	43	114,9%	5	101,5%
Wyrejestrowani niepełnosprawni "odpływ"	14 478	14 377	14 524	100,0%	147	101,0%	46	100,3%
w tym: z powodu podjęcia pracy:	4 623	4 941	4 804	33,1%	-137	97,2%	181	103,9%
z tego: pracy subsydiowanej	1 184	699	820	5,6%	121	117,3%	-364	69,3%
na subsydiowanych z PFRON miejscach w ZPCH	21	20	9	0,1%	-11	45,0%	-12	42,9%
w ZPCH - na pozostałych stanowiskach	240	145	34	0,2%	-111	23,4%	-206	14,2%
prac interwencyjnych	125	95	122	0,8%	27	128,4%	-3	97,6%
robót publicznych	370	136	199	1,4%	63	146,3%	-171	53,8%
podjęcia działalności gospodarczej	190	150	203	1,4%	53	135,3%	13	106,8%
rozpoczęcia szkolenia	919	573	716	4,9%	143	125,0%	-203	77,9%
rozpoczęcia stażu	570	462	689	4,7%	227	149,1%	119	120,9%
rozpoczęcia przygotow. zawod. w msc. pracy	1	0	0	0,0%	0	0,0%	-1	0,0%
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	277	218	294	2,0%	76	134,9%	17	106,1%
rezygnacji lub nie potwierdzenia gotowości do pracy	3 727	3 259	2 911	20,0%	-348	89,3%	-816	78,1%
utrąty statusu osoby niepełnosprawnej	2 287	2 259	2 710	18,7%	451	120,0%	423	118,5%

¹ w ustawie "O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy" zdefiniowani jako osoby w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki

TABLICA 44. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU, WYSZTAŁCENIA,
STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
		od 1	1 do 3	3 do 6	6 do 12	12 do 24	pow. 24
grudzień 2010							
Ogółem	44 525	5 182	10 213	7 712	8 101	8 147	5 170
Wiek w latach							
18-24	12 064	1602	3677	2852	1838	1689	406
25-34	12 677	1439	2794	2173	2556	2402	1313
35-44	7 884	936	1632	1209	1540	1546	1021
45-54	7 779	813	1481	997	1448	1637	1403
55-59	3 295	315	526	402	599	698	755
60 lat i więcej	826	77	103	79	120	175	272
Wykształcenie							
wyższe	3 652	446	1081	740	641	515	229
policealne i śr. zaw.	9 456	1016	2268	1898	1740	1680	854
śr. ogólnokształcące	4 777	548	1351	957	846	785	290
zasadnicze zawod.	12 802	1508	2782	2186	2342	2436	1548
gimnazjalne i poniżej	13 838	1664	2731	1931	2532	2731	2249
Staż pracy							
do 1 roku	6 643	849	1669	1064	1102	1176	783
1 do 5	10 510	1284	2429	1882	1967	1984	964
5 do 10	6 166	788	1358	944	1279	1140	657
10 do 20	6 475	776	1305	943	1236	1290	925
20 do 30	4 006	427	758	569	817	852	583
30 i więcej	1 081	116	218	195	258	167	127
bez stażu	9 644	942	2476	2115	1442	1538	1131
grudzień 2011							
Ogółem	46 382	4 251	8 609	8 152	9 175	9 248	6 947
Wiek w latach							
18-24	12 420	1192	2856	3088	2284	2212	788
25-34	13 093	1198	2300	2245	2850	2714	1786
35-44	8 264	740	1498	1241	1610	1761	1414
45-54	8 028	740	1300	1080	1566	1640	1702
55-59	3 574	318	518	404	696	710	928
60 lat i więcej	1 003	63	137	94	169	211	329
Wykształcenie							
wyższe	4 057	369	838	891	838	749	372
policealne i śr. zaw.	10 099	828	1977	2120	2025	1923	1226
śr. ogólnokształcące	4 939	420	913	994	1125	989	498
zasadnicze zawod.	13 334	1360	2507	2266	2474	2693	2034
gimnazjalne i poniżej	13 953	1274	2374	1881	2713	2894	2817
Staż pracy							
do 1 roku	7 017	682	1309	1194	1410	1377	1045
1 do 5	11 027	1123	2182	1976	2220	2126	1400
5 do 10	6 458	634	1204	1067	1382	1297	874
10 do 20	6 699	657	1217	990	1249	1354	1232
20 do 30	4 066	388	697	614	826	794	747
30 i więcej	1 301	124	257	248	346	167	159
bez stażu	9 814	643	1743	2063	1742	2133	1490
grudzień 2012							
Ogółem	50 696	4 985	9 385	8 579	9 272	9 461	9 014
Wiek w latach							
18-24	12870	1390	3101	3092	2069	2078	1140
25-34	14471	1424	2567	2358	2874	2829	2419
35-44	9339	900	1544	1363	1815	1798	1919
45-54	8538	799	1392	1052	1558	1736	2001
55-59	4190	381	604	560	743	779	1123
60 lat i więcej	1288	91	177	154	213	241	412
Wykształcenie							
wyższe	4663	511	1009	930	802	794	617
policealne i śr. zaw.	10970	1093	2102	2180	2008	1994	1593
śr. ogólnokształcące	5180	488	1105	1003	976	877	731
zasadnicze zawod.	14620	1435	2665	2354	2657	2841	2668
gimnazjalne i poniżej	15263	1458	2504	2112	2829	2955	3405
Staż pracy							
do 1 roku	7523	777	1504	1141	1318	1419	1364
1 do 5	12292	1252	2391	2083	2325	2332	1909
5 do 10	7367	790	1294	1160	1492	1421	1210
10 do 20	7385	786	1264	1066	1362	1358	1549
20 do 30	4516	444	809	649	894	861	859
30 i więcej	1579	216	328	288	380	211	156
bez stażu	10034	720	1795	2192	1501	1859	1967

TABLICA 45 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach
Ogółem	44 525	100,0%	46 382	100,0%	50 696	100,0%
z tego w grupach wieku:						
18-24	12 064	27,1%	12 420	26,8%	12 870	25,4%
25-34	12 677	28,5%	13 093	28,2%	14 471	28,5%
35-44	7 884	17,7%	8 264	17,8%	9 339	18,4%
45-54	7 779	17,5%	8 028	17,3%	8 538	16,8%
55-59	3 295	7,4%	3 574	7,7%	4 190	8,3%
60 lat i więcej	826	1,9%	1 003	2,2%	1 288	2,5%

TABLICA 46 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach
Ogółem	44 525	100,0%	46 382	100,0%	50 696	100,0%
z tego z wykształceniem:						
wyższym	3 652	8,2%	4 057	8,7%	4 663	9,2%
policealnym i śr. zaw.	9 456	21,2%	10 099	21,8%	10 970	21,6%
śr.ogólnokształcącym	4 777	10,7%	4 939	10,6%	5 180	10,2%
zasadniczym zawod.	12 802	28,8%	13 334	28,7%	14 620	28,8%
gimnazjalne i poniżej	13 838	31,1%	13 953	30,1%	15 263	30,1%

TABLICA 47 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2010 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach
Ogółem	44 525	100,0%	46 382	100,0%	50 696	100,0%
z tego:						
do 1 roku	6 643	14,9%	7 017	15,1%	7 523	14,8%
1 do 5 lat	10 510	23,6%	11 027	23,8%	12 292	24,2%
5 do 10 lat	6 166	13,8%	6 458	13,9%	7 367	14,5%
10 do 20 lat	6 475	14,5%	6 699	14,4%	7 385	14,6%
20 do 30 lat	4 006	9,0%	4 066	8,8%	4 516	8,9%
30 lat i więcej	1 081	2,4%	1 301	2,8%	1 579	3,1%
bez stażu	9 644	21,7%	9 814	21,2%	10 034	19,8%

TABLICA 48. Charakterystyka bezrobotnych do 25 roku życia, rozkład wg cech: czas pozostawania bez pracy, wykształcenie, staż pracy

Bezrobotni do 25 roku życia		31.12.2010				31.12.2011				31.12.2012			
		razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	3 590	14,2%	1 708	47,6%	2 686	10,5%	1 129	42,0%	2 955	11,3%	1 278	43,2%
	1-3	8 215	32,4%	4 222	51,4%	6 366	24,9%	3 085	48,5%	6 769	25,8%	3 165	46,8%
	3-6	5 858	23,1%	3 098	52,9%	6 183	24,1%	3 303	53,4%	6 098	23,3%	2 983	48,9%
	6-12	3 856	15,2%	2 229	57,8%	4 832	18,9%	2 851	59,0%	4 412	16,8%	2 231	50,6%
	12-24	3 070	12,1%	1 917	62,4%	4 190	16,4%	2 593	61,9%	3 975	15,2%	2 318	58,3%
	pow. 24	738	2,9%	543	73,6%	1 354	5,3%	977	72,2%	1 988	7,6%	1 377	69,3%
wykształcenie	wyższe	2 125	8,4%	1 627	76,6%	2 166	8,5%	1 704	78,7%	2 068	7,9%	1 579	76,4%
	policealne i średnie zawodowe	6 059	23,9%	3 156	52,1%	6 281	24,5%	3 335	53,1%	6 486	24,8%	3 284	50,6%
	średnie ogólnokształc ące	7 052	27,8%	4 505	63,9%	6 494	25,4%	4 174	64,3%	6 149	23,5%	3 730	60,7%
	zasadnicze zawodowe	3 987	15,7%	1 724	43,2%	4 260	16,6%	1 876	44,0%	4 644	17,7%	1 912	41,2%
	gimnazjalne i poniżej	6 104	24,1%	2 705	44,3%	6 410	25,0%	2 849	44,4%	6 850	26,1%	2 847	41,6%
staż pracy ogółem	do 1 roku	6 515	25,7%	3 617	55,5%	6 658	26,0%	3 705	55,6%	6 866	26,2%	3 629	52,9%
	1-5	5 760	22,7%	2 760	47,9%	5 801	22,7%	2 822	48,6%	6 082	23,2%	2 770	45,5%
	5-10	174	0,7%	43	24,7%	185	0,7%	55	29,7%	159	0,6%	53	33,3%
	10-20	0	0,0%	0		0	0,0%	0		0	0,0%	0	
	20-30	0	0,0%	0		0	0,0%	0		0	0,0%	0	
	30 lat i więcej	0	0,0%	0		0	0,0%	0		0	0,0%	0	
	bez stażu	12 878	50,8%	7 297	56,7%	12 967	50,6%	7 356	56,7%	13 090	50,0%	6 900	52,7%
Ogółem	25 327	100,0%	13 717	54,2%	25 611	100,0%	13 938	54,4%	26 197	100,0%	13 352	51,0%	

Województwo Powiatowy Urząd Pracy	Zarejestrowani bezrobotni według wybranych kategorii												Fluktuacja		Podjęcia pracy		Brak gotowości do podjęcia pracy (wylączenia)		Wolne miejsca pracy		Stopa bezrobocia
	OGÓLEM	w tym:											"Napływ" w m-cu	"Odpływ" w m-cu	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od pocz. roku	w miesiącu	na koniec miesiąca	
		Kobiety	Zamieszkali na wsi	Niepełnosprawni	Z prawem do zasiłku	Zwolnieni z przyczyn dot. zakł. pracy	Długotrwale bezrobotni	W okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	Bez kwalifikacji zawodowych	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia									
OGÓLEM WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	151 036	74 865	50 696	10 782	24 470	8 541	77 053	7 479	48 331	26 197	39 923	1 901	16 116	10 861	5 791	76 639	3 049	39 851	1 906	1 037	13,5
Łódź*	40 987	19 827	0	4 193	6488	3 819	21 467	1 020	17 330	4239	13865	381	3 390	3 031	1 592	18 586	1 082	12 278	577	333	11,9
Łódź-Wschód	3 391	1 511	2 069	237	719	135	1 235	140	1 387	580	946	40	504	271	148	2 041	60	1 190	133	103	11,8
Brzeziny	1 894	882	968	86	294	121	980	99	444	398	445	18	206	120	60	953	24	285	20	10	15,5
Pabianice	8 020	3 858	1 878	652	1415	572	4 253	283	3 156	1073	2373	71	977	604	310	4 118	132	1 591	96	104	16,7
Zgierz	11 700	5 567	2 758	542	1967	414	6 104	474	3 699	1751	3120	121	1 395	705	398	5 873	201	2 155	122	116	17,7
Łęczyca	3 313	1 632	2 186	116	318	36	1 947	33	997	897	696	7	370	252	123	1 443	71	656	35	72	14,7
Piotrków Tryb.	8 936	4 479	3 844	755	1487	362	4 376	594	2 500	1810	1994	150	1 006	693	379	4 537	225	2 484	49	4	12,4 i 13,1
Bełchatów	7 386	4 173	2 824	395	1303	589	3 712	488	1 773	1420	1702	140	945	613	378	4 004	154	2 067	72	0	12,4
Opoczno	5 430	2 917	3 565	298	1102	294	2 596	390	1 095	1166	1128	83	471	380	184	3 271	109	1 371	58	42	16,7
Pajęczno	3 019	1 584	2 215	96	570	7	1 384	231	865	737	582	54	358	169	88	1 382	58	835	1	1	13,7
Radomsko	7 562	4 112	3 711	310	1106	164	4 022	489	2 153	1435	1840	101	538	295	151	2 927	50	1 874	64	9	16,5
Tomaszów Mazow.	8 641	4 031	3 552	604	1606	428	4 138	399	2 289	1431	2086	84	1 049	596	295	4 779	136	2 498	138	6	17,5
Sieradz	7 076	3 564	3 400	346	918	293	3 796	541	1 270	1740	1493	140	752	456	207	3 252	152	2 198	56	17	13,0
Wieluń	4 232	2 075	2 750	160	636	92	2 122	331	975	1070	923	91	448	261	153	2 345	21	813	20	5	11,8
Zduńska Wola	4 196	2 089	1 241	438	635	194	2 145	249	930	848	1012	58	512	339	148	2 082	67	858	70	20	14,6
Poddębice	2 714	1 170	2 009	145	380	72	1 469	172	625	719	511	29	392	204	145	1 259	26	419	22	13	14,6
Łask	3 779	1 850	2 354	221	565	297	2 154	223	986	808	955	32	308	216	95	1 622	79	976	42	9	17,8
Wieruszów	2 092	1 132	1 599	96	285	131	1 030	203	767	538	461	40	268	199	121	1 232	45	764	31	0	11,1
Skierniewice	3 791	1 901	1 420	292	734	215	1 531	280	944	775	937	83	569	327	211	2 803	64	728	110	87	11,7 i 8,4
Łowicz	3 594	1 531	2 062	207	633	25	1 593	257	1 064	784	872	54	437	246	144	2 218	36	912	44	29	10,2
Rawa Mazow.	1 951	934	969	156	332	61	775	172	505	455	454	48	296	205	84	1 297	55	593	65	33	8,8
Kutno	7 332	4 046	3 322	437	977	220	4 224	411	2 577	1523	1528	76	925	679	377	4 615	202	2 306	81	24	16,9

**Dane GUS na koniec poprzedniego miesiąca; w przypadku Piotrkowa Tryb. i Skierniewic podano stopę bezrobocia oraz liczbę aktywnych zawodowo w kolejności: dla powiatu grodzkiego i ziemskiego

Stopa bezrobocia dla kraju wg GUS na koniec poprzedniego miesiąca - 12,9

Województwo Powiatowy Urząd Pracy	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu															
	Liczba osób rozpoczynających szkolenie		Bezrobotni zatrudnieni w ramach prac interwencyjnych		Bezrobotni zatrudnieni w ramach robót publicznych		Podjęcia działalności gospodarczej		Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia		Bezrobotni podejmujący staż		Bezrobotni rozpoczynający przygotowanie zawod.		Rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	
	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od pocz. roku	w m-cu	od pocz. roku	w m-cu	od pocz. roku
OGÓŁEM WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	94	5 895	65	1 727	38	2 215	775	3 572	453	2 041	180	11 504	0	5	27	2 330
Łódź*	0	2 062	2	148	11	351	321	1 259	116	508	5	1 392	0	0	0	485
Łódź-Wschód	17	171	0	38	8	151	29	107	29	62	6	428	0	0	0	57
Brzeziny	4	59	4	40	0	8	9	34	1	13	0	185	0	0	0	25
Pabianice	3	256	5	26	3	138	62	189	14	149	12	682	0	0	11	525
Zgierz	11	474	1	122	3	207	44	202	24	160	10	652	0	0	0	146
Łęczyca	1	67	0	50	0	70	28	49	7	24	15	499	0	0	0	16
Piotrków Tryb.	1	468	1	127	0	105	35	215	35	129	1	1050	0	0	0	9
Bełchatów	0	196	2	83	0	23	8	128	12	92	1	346	0	5	0	149
Opoczno	0	272	3	225	0	94	1	89	15	186	1	262	0	0	0	13
Pajęczno	0	80	23	151	0	17	3	45	4	25	1	172	0	0	0	12
Radomsko	0	210	2	82	2	65	40	202	31	59	12	499	0	0	0	65
Tomaszów Mazow.	23	289	1	176	0	121	36	208	11	149	2	860	0	0	13	209
Sieradz	14	308	6	159	0	39	17	125	10	47	21	874	0	0	0	6
Wieluń	0	109	4	91	0	67	13	105	2	44	4	464	0	0	0	65
Zduńska Wola	2	165	0	16	0	13	9	98	21	51	19	474	0	0	0	13
Poddębice	4	88	1	37	1	90	52	90	16	41	5	340	0	0	0	109
Łask	1	83	4	23	0	10	1	30	12	18	11	353	0	0	0	85
Wieruszów	0	51	2	39	0	12	12	58	16	35	6	277	0	0	0	33
Skierniewice	2	147	0	31	0	28	7	60	31	82	1	354	0	0	0	0
Łowicz	1	151	2	20	0	49	12	74	5	23	10	316	0	0	3	32
Rawa Mazow.	10	121	1	23	0	51	3	70	1	23	1	314	0	0	0	0
Kutno	0	68	1	20	10	506	33	135	40	121	36	711	0	0	0	276

SPORZĄDZONO W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ, Z KTÓRYM
PROSIMY KONTAKTOWAĆ SIĘ W RAZIE POTRZEBY
TELEFONICZNIE (0-42) 6630252
LUB OSOBIŚCIE (ŁÓDŹ, UL. A. Struga 26, IIp. POK. 25).

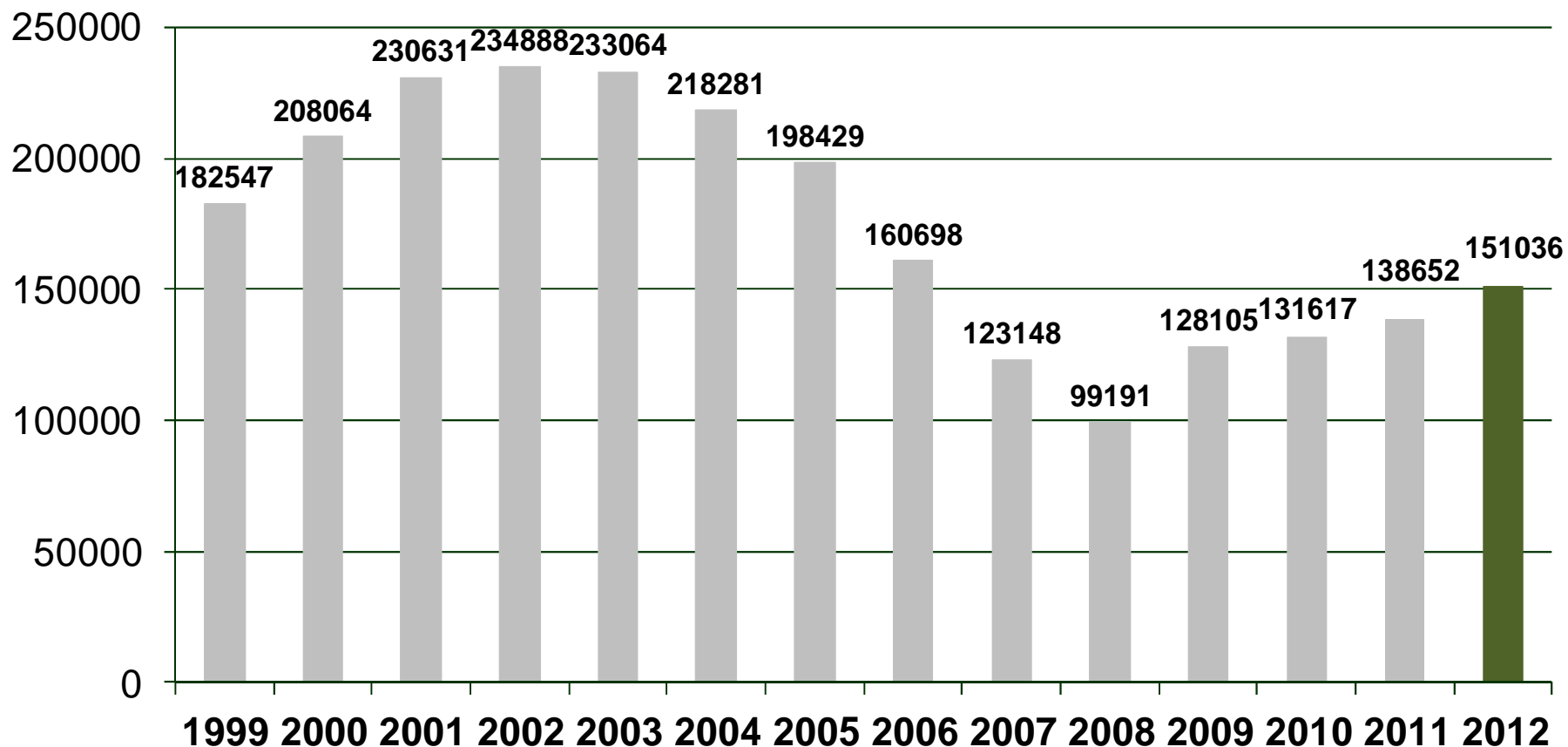
RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

w roku 2012

Opracowanie: **Regionalne Obserwatorium
Rynku Pracy w Łodzi**

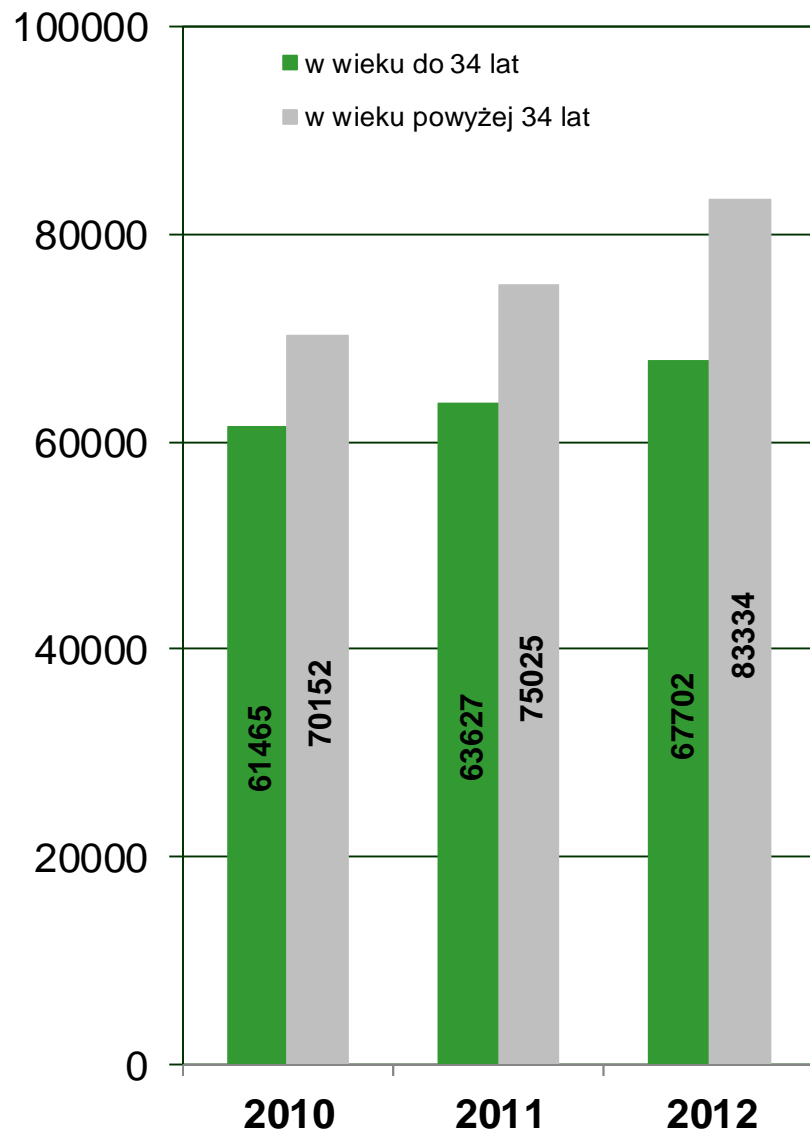
Wydział Informacji, Badań i Analiz WUP Łódź

Bezrobotni znajdujący się w rejestrach powiatowych urzędach pracy na terenie województwa łódzkiego wg stanu na koniec grudnia

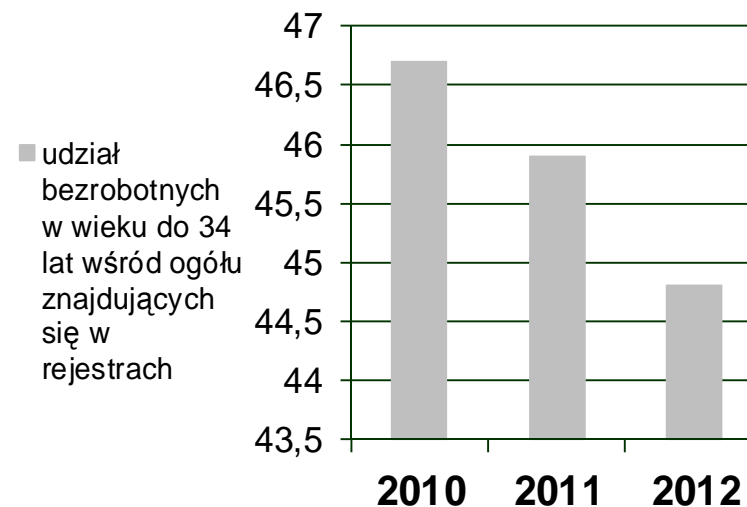
W 2008 roku nastąpiło przełamanie spadkowego trendu bezrobocia rejestrowanego, zapoczątkowanego w roku 2003. Na przestrzeni 2012 roku wzrost bezrobocia dotyczył ponad 12 tys. osób.

Bezrobotni według wieku (stan w końcu grudnia).

Wzrost liczby bezrobotnych na przestrzeni trzech porównywalnych okresów statystycznych dotyczy obydwu analizowanych grup wiekowych. Ale liczba bezrobotnych **w wieku do 34 lat** wzrosła w porównaniu do stanu z końca grudnia '10 o 6.237 osób, podczas gdy wzrost poziomu bezrobocia wśród osób **powyżej 34 roku życia** był zdecydowanie wyższy i obejmował ponad 13 tys. osób.

Dodatkowo, wskaźnik udziału „młodych” w rejestrach bezrobocia spadł między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2012 r. o 1,9 punktu procentowego.

Osoby w wieku 15-24 lata uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

Działanie	Ogółem do końca 2012 r.	W roku 2012
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	19524	2559
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	1819	255
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	252	106
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	315	93
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	1122	95
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL*		1725
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	5506	1573
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	2957	677
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	1913	238

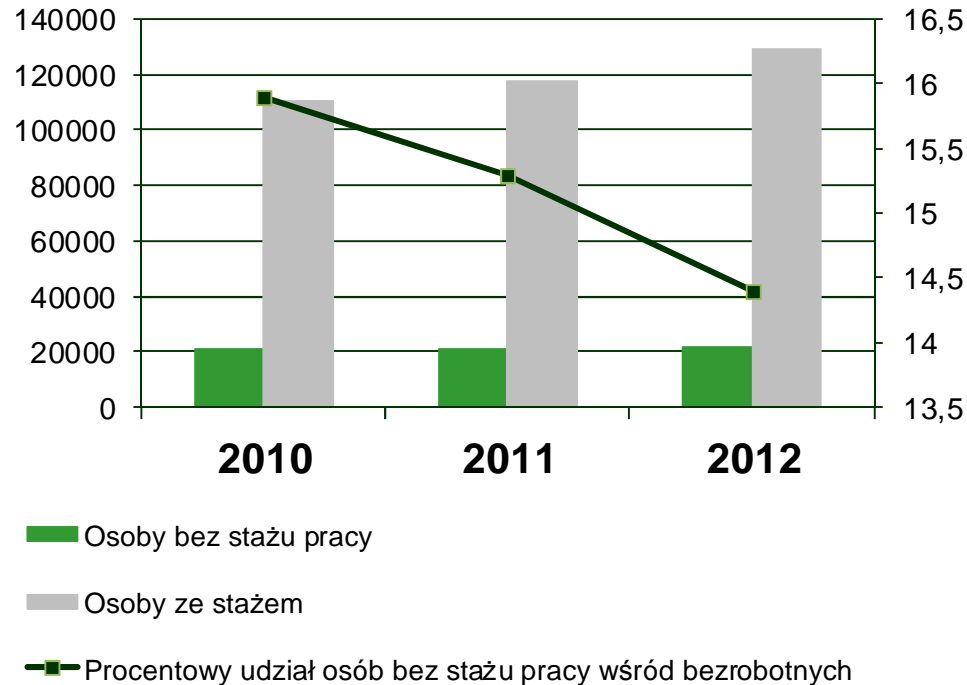
* dane dot. osób w wieku 15-24 lata dot. projektów, dla których wniosek o dofinansowanie został złożony do końca 2012 r., natomiast dane dot. osób w wieku 15-30 lata dot. projektów, dla których wniosek o dofinansowanie został złożony od początku 2013 r.

Osoby w wieku 50-64 lata uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

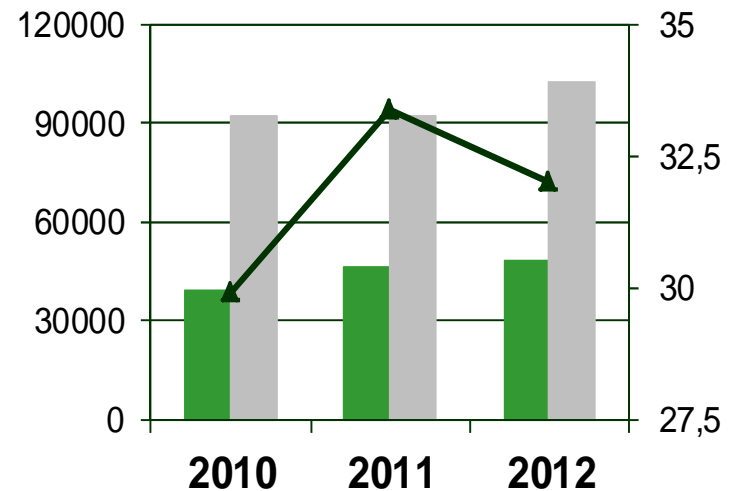
Działanie	Ogółem do końca 2012 r.	W roku 2012
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	7458	1840
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	1393	413
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	331	111
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	354	65
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	479	93
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL		1325
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	2103	738
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	2166	516
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	934	53

*dane dot. działań w ramach Priorytetu VII dot. osób w grupie wiekowej 55-64 lata

Bezrobotni bez stażu pracy oraz bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (stan w końcu grudnia)

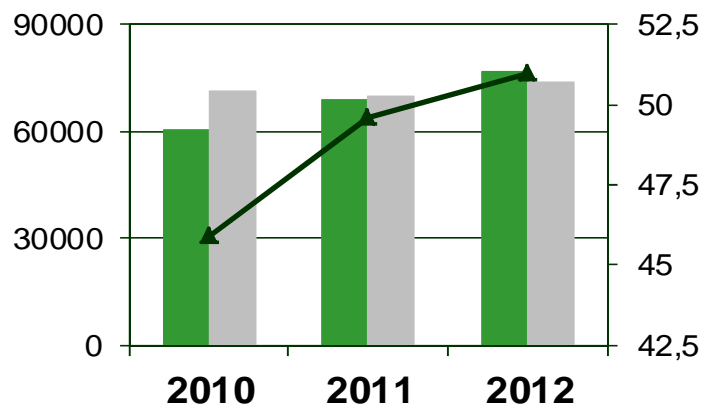
Udział osób niewykwalifikowanych w bezrobociu rejestrowanym spadł na przestrzeni 2012 roku o 1,4 punktu procentowego.

Od dłuższego czasu obserwujemy wyraźne zmniejszanie się udziału osób bez stażu w generalnej populacji bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim.

W porównaniu z 2011 rokiem, tendencja spadkowa dotyczy również wskaźnika udziału osób bez kwalifikacji zawodowych w generalnej puli bezrobotnych

Długotrwanie bezrobotni w województwie łódzkim (dane z końca grudnia)

■ Bezrobotni długotrwanie

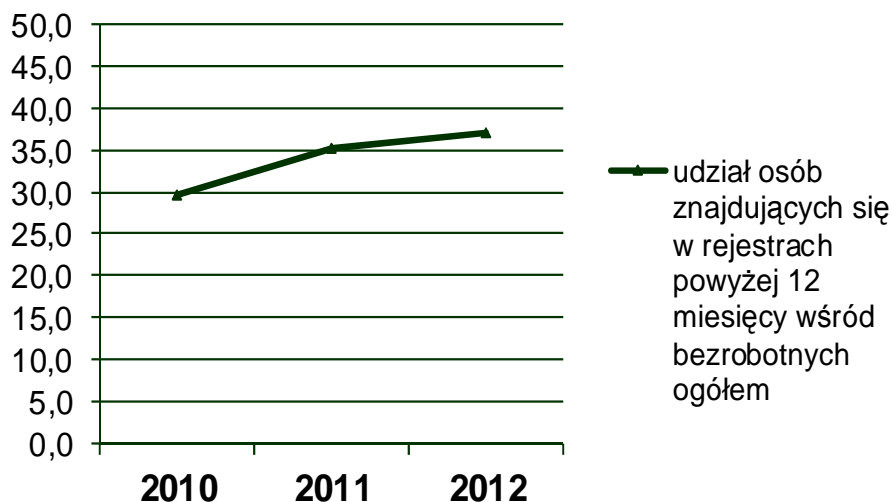
■ Pozostali

▲ Wskaźnik udziału osób długotrwanie bezrobotnych

Niekorzystnie wyglądają trendy liczby i odsetka osób długotrwanie bezrobotnych*. Liczebność omawianej grupy bezrobotnych jest wyższa o 8.319 osób od wykazywanej w statystykach z końca grudnia 2011 roku i aż o 16.583 osoby wyższa od tej wykazywanej w grudniu 2010 r.

* wg definicji z Ustawy

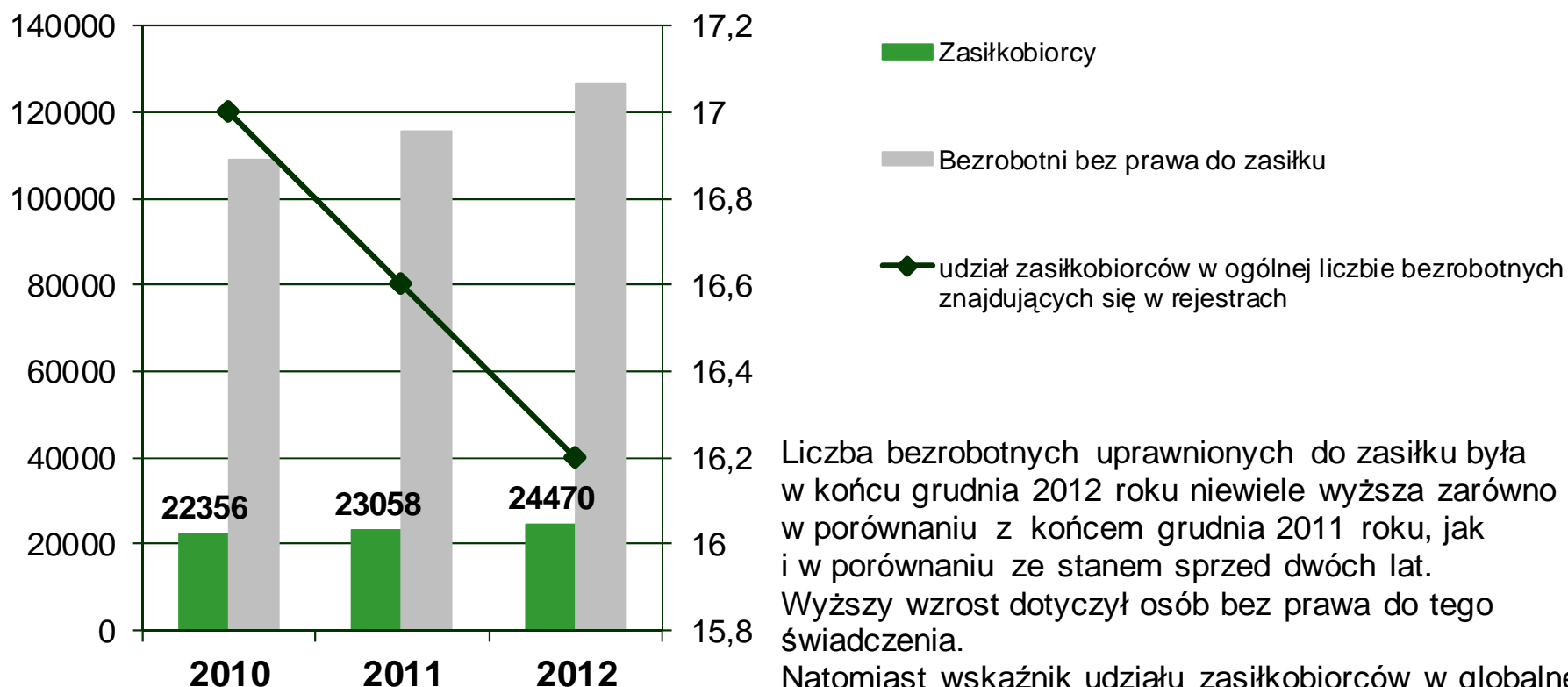
Wartość wskaźnika udziału osób długotrwanie bezrobotnych w rejestrach PUP także rośnie. W porównaniu z końcem grudnia 2010 roku wzrosła z 45,9% do 51%, tj. o ponad 5 punktów procentowych. Wydłuża się okres poszukiwania pracy. W statystykach bezrobocia wzrósł udział osób pozostających w rejestrach bez przerwy powyżej 12 miesięcy – w okresie od grudnia 2010 r. do grudnia 2012 r. udział takich osób wśród bezrobotnych ogółem wzrósł o 7,3 punktu procentowego

Osoby długotrwale bezrobotne uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

Działanie	Ogółem do końca 2012 r.	W roku 2012
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	15918	2593
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	3547	726
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	311	133
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	371	92
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	345	95
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL		2169
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	5709	1327
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	2123	558
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	517	209

Bezrobotni zasiłkobiorcy (stan w końcu grudnia)

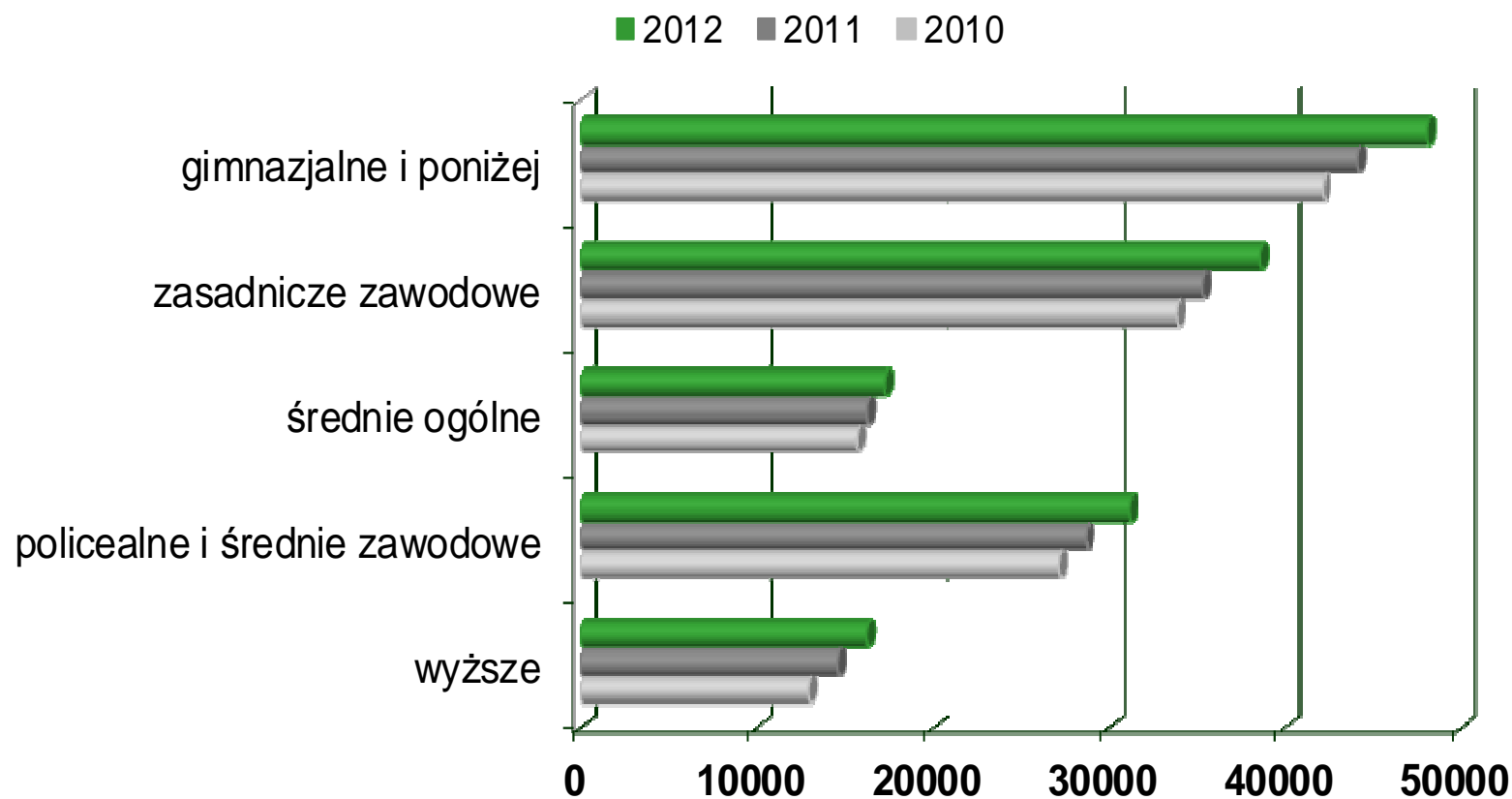

Liczba bezrobotnych uprawnionych do zasiłku była w końcu grudnia 2012 roku niewiele wyższa zarówno w porównaniu z końcem grudnia 2011 roku, jak i w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat. Wyższy wzrost dotyczył osób bez prawa do tego świadczenia.

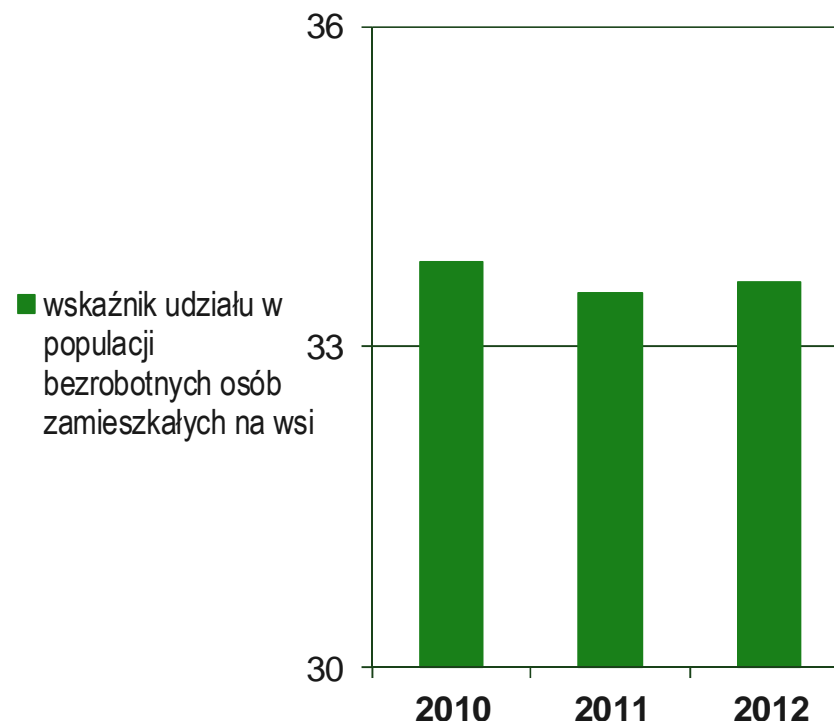
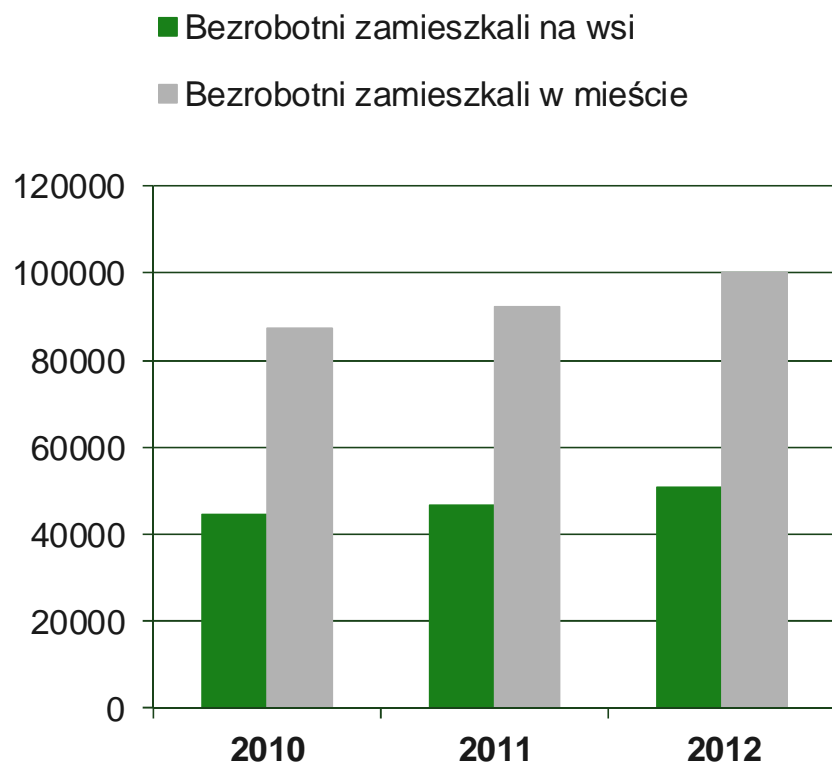
Natomiast wskaźnik udziału zasiłkobiorców w globalnej liczbie bezrobotnych znajdujących się w rejestrach zdecydowanie spada.

Bezrobotni wg wykształcenia (stan w końcu grudnia)

W porównaniu z analogicznymi okresami w latach 2010 i 2011 wzrost liczby bezrobotnych w końcu roku 2012 dotyczył wszystkich poziomów wykształcenia. Wskaźnik udziału osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów województwa łódzkiego rośnie od kilku lat (9,8% w roku 2010, 10,5% w końcu grudnia 2011 oraz 10,7% w końcu grudnia 2012 roku).

Bezrobotni w województwie łódzkim ze względu na miejsce zamieszkania (stan w końcu grudnia)

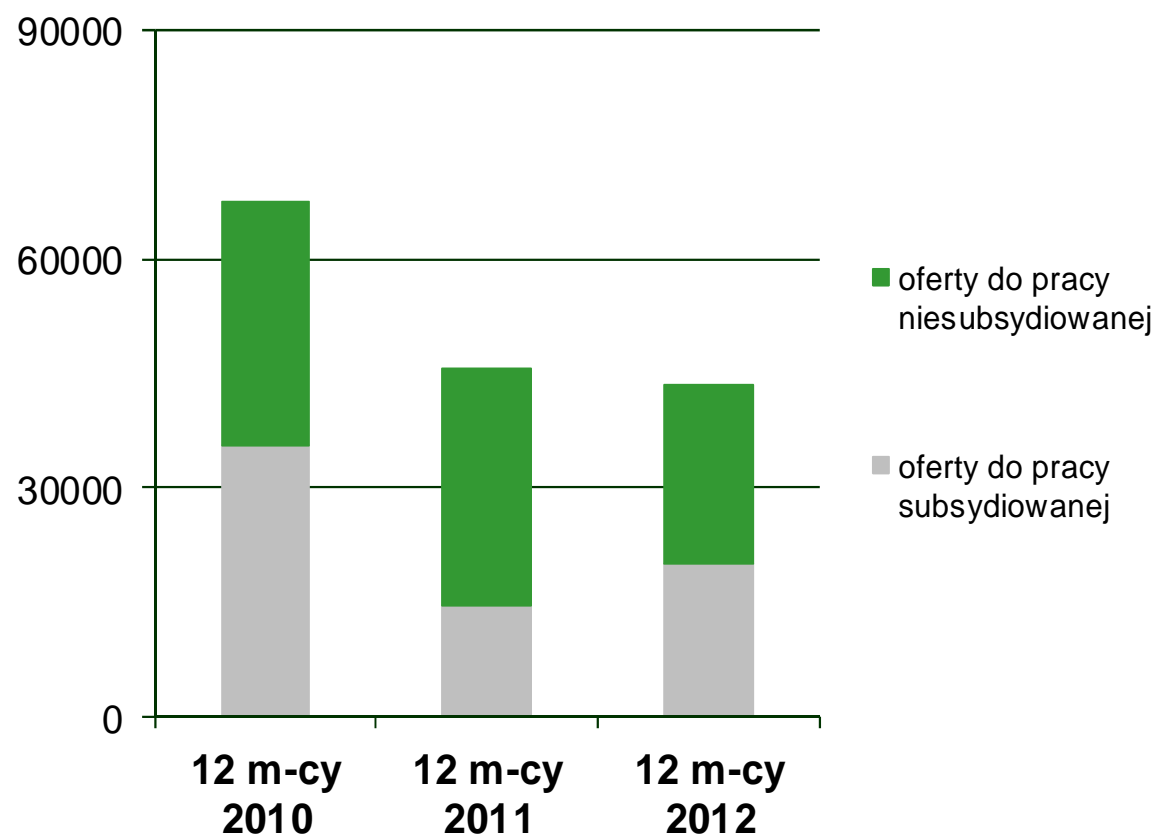

Rejestrowane bezrobocie w województwie łódzkim stanowi w większym stopniu problem obszarów miejskich. Jednak na przestrzeni 12 miesięcy, tj. od stycznia do grudnia 2012 roku, odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi nieznacznie wzrósł (o 0,1 punktu procentowego).

Osoby zamieszkałe na wsi uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

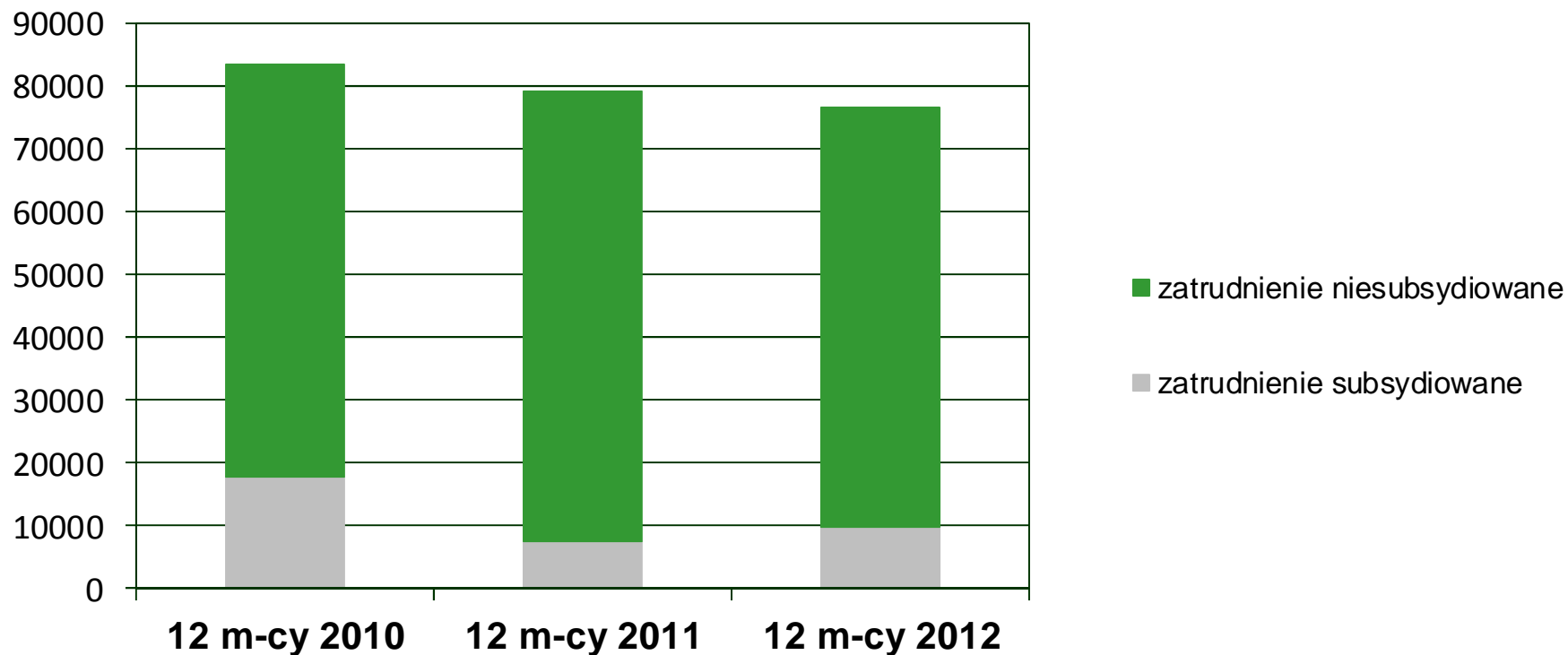
Działanie	Ogółem do końca 2012 r.	W roku 2012
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	17716	2850
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	3645	541
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	565	252
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	688	159
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	2964	314
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	10490	2790
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	3535	927
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	5180	521

Oferty zatrudnienia zgłoszone do urzędów pracy w województwie łódzkim na przestrzeni 12 miesięcy w kolejnych latach.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. do urzędów pracy naszego województwa wpłynęło łącznie 43.437 ofert pracy, tj. o 2.084 mniej niż w okresie 12 miesięcy roku 2011. Spadek spowodowany był głównie mniejszą ilością miejsc pracy niesubsydiowanej.

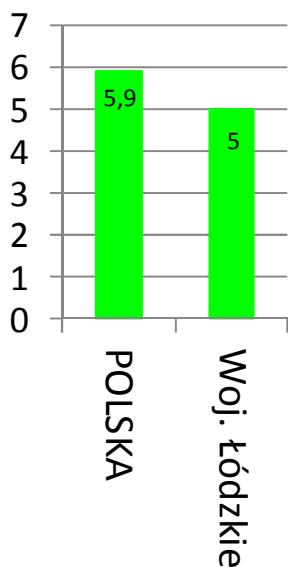
Odływ bezrobotnych do zatrudnienia w województwie łódzkim na przestrzeni 12 miesięcy kolejnych lat.

Liczba wyłączeń bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w kolejnych analizowanych okresach ma wyraźną tendencję spadkową. W porównaniu do roku 2010 spadek dotyczył zarówno zatrudnienia subsydiowanego, jak i niesubsydiowanego.

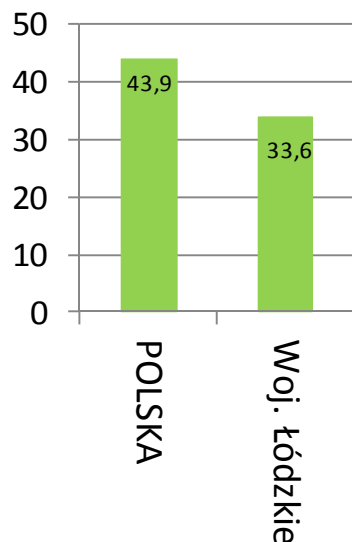
Wybrane elementy struktury bezrobocia w kraju i w woj. łódzkim (koniec 2012 r.)

Absolwenci

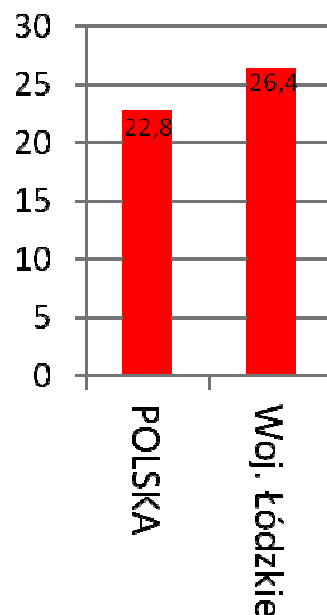
Wskaźnik udziału absolwentów w bezrobociu zarejestrowanym w województwie łódzkim był niższy od wskaźnika krajowego o 0,9 punktu procentowego (5,9% dla Polski, 5% dla woj. łódzkiego). Mniejszy niż w Łódzkiem, odnotowano jedynie w 3 województwach: zachodniopomorskim, dolnośląskim i lubuskim

Bezrobocie na wsi

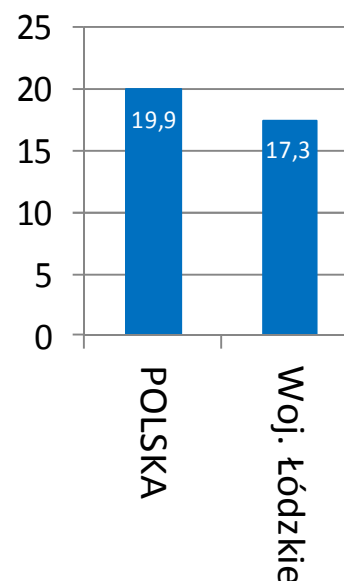
Bezrobotnych zamieszkałych na wsi także było u nas mniej niż w innych województwach. Ich udział w rejestrach woj. łódzkiego jest niższy od wskaźnika dotyczącego całego kraju aż o 10,3 punktu procentowego (43,9% dla Polski, 33,6% dla woj. łódzkiego). Wskaźnik niższy niż w Łódzkiem odnotowano jedynie w woj. śląskim

Bezrobotni 50+

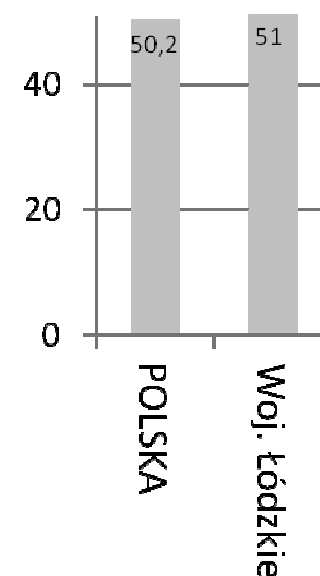
Wyższy od krajowego wskaźnik udziału wśród bezrobotnych województwa łódzkiego dotyczył osób w wieku 50+ (dla Polski 22,8%, dla woj. łódzkiego 26,4%). Wyższe niż w Łódzkiem wskaźniki dotyczyły jedynie województw: dolnośląskiego i zachodniopomorskiego

Bezrobotni do 25 roku życia

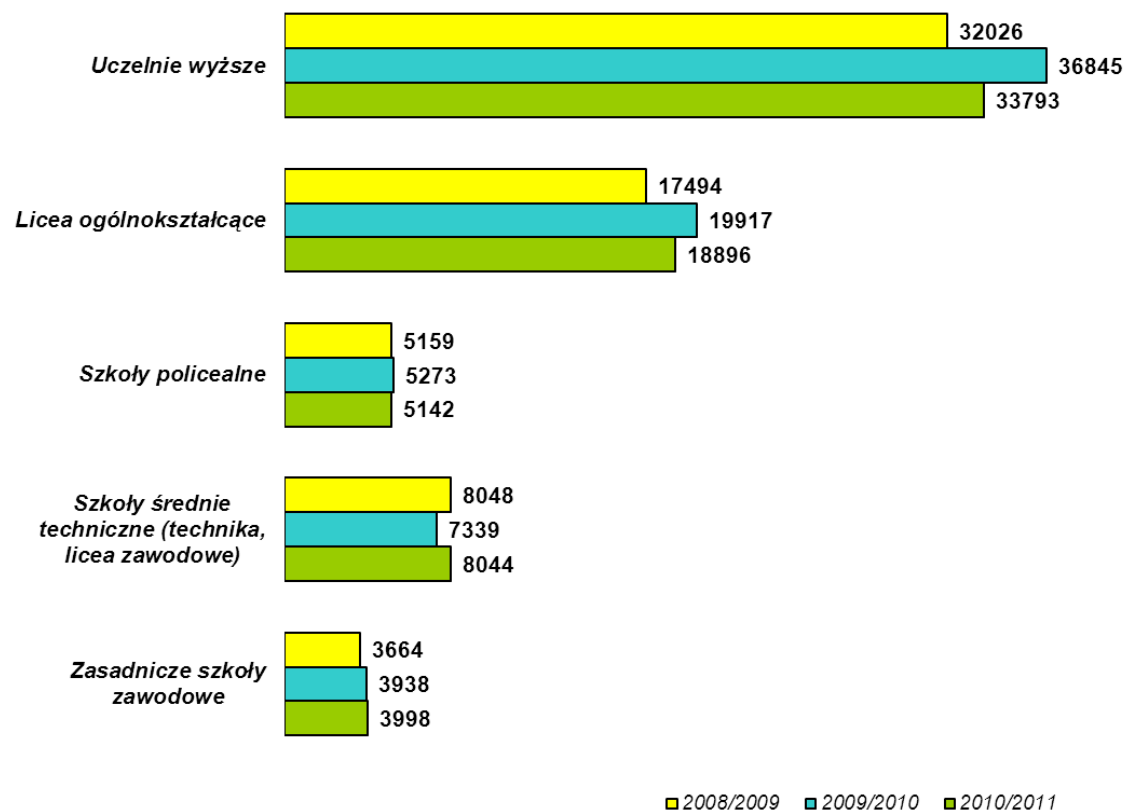
Udział „młodych” wśród bezrobotnych z woj. łódzkiego jest kolejnym wskaźnikiem o wartości niższej niż wartość wskaźnika krajowego (19,9% dla kraju, 17,3% dla woj. łódzkiego). niższe niż w Łódzkiem odsetki dotyczyły jedynie województw: dolnośląskiego i zachodniopomorskiego

Bezrobotni Długotrwale

Odsetek długotrwale bezrobotnych jest już wyższy od krajowego. (50,2% w Polsce i 51% w woj. łódzkim), jednak pod względem pozycji wskaźnika na liście województw jesteśmy dokładnie pośrodku

Bezrobotni wg zawodów – wybrane zagadnienia ze statystyki bezrobocia rejestrowanego, danych GUS oraz z badania realizowanego na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi przez *Laboratorium Badań Społecznych* „Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie kierowanych do mieszkańców województwa łódzkiego”

Z danych pozyskanych z Systemu Informacji Oświatowej z MEN wynika, że w 2011 r. szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 36 080 osób (należy podkreślić, że liczba ta nie zawiera absolwentów szkół wyższych). Największa liczba uczniów opuściła licea ogólnokształcące – ponad 52% ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie.

Z konfrontacji powyższych informacji z danymi urzędów pracy naszego województwa wynika, że co dziesiąty absolwent szkoły ponadgimnazjalnej w naszym województwie rejestruje się otrzymując status osoby bezrobotnej.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku akademickim 2010/2011 uczelnie wyższe województwa łódzkiego opuściło 33 793 (blisko 7% wszystkich absolwentów uczelni w naszym kraju) o 3 052 absolwentów mniej niż w poprzednim roku akademickim.

Najwięcej absolwentów odnotował kierunek z grupy kształcenie: pedagogika (tylko w ramach UŁ 1.175 absolwentów) oraz kierunki z grupy nauki społeczne : zarządzanie, zarządzanie i marketing, administracja, ekonomia, socjologia, finanse i rachunkowość. Wśród kierunków politechnicznych najliczniej reprezentowana była informatyka.

Kierunkiem licznie reprezentowanym w regionie jest także: pielęgniarstwo.

Najwięcej bezrobotnych w zawodach [w końcu 2012 r.]:

Bez zawodu	28894	Pakowacz	1326
Sprzedawca	9858	Mechanik samochodów osobowych	1316
Szwaczka	5321	Fryzjer	1251
Robotnik budowlany	3007	Piekarz	1198
Ślusarz	2718	Stolarz	1173
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2653	Mechanik pojazdów samochodowych*	1142
Robotnik gospodarczy	2649	Cukiernik	1085
Technik ekonomista*	2448	Technik handlowiec	1034
Murarz	2003	Robotnik placowy	991
Krawiec	1939	Kucharz małej gastronomii*	957
Magazynier	1819	Tokarz w metalu	942
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1750	Ekonomista	938
Sprzątaczką biurowa	1588	Pedagog	934
Technik prac biurowych	1536	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	842
Kucharz	1517	Dziwiarz	834
Technik mechanik	1515	Malarz budowlany	806

**WOLNE MIEJSCA PRACY ZGŁOSZONE W POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2012 ROKU**

Nazwa zawodu	Liczba zgłoszeń
Robotnik gospodarczy	4747
Technik prac biurowych	3049
Sprzedawca	2839
Szwaczka	1798
Sprzątaczką biurową	1448
Magazynier	947
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	886
Robotnik budowlany	722
Kierowca samochodu ciężarowego	705
Pakowacz	571
Przedstawiciel handlowy	560
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	546
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	526
Kucharz*	501
Telemarketer	464
Pomoc kuchenna	415

sporządzono: na podst. danych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego

Zawody nadwyżkowe *

(z najwyższą średnią miesięczną nadwyżką podaży nad popytem)

1. **Sprzedawca**
2. **Szwaczka**
3. **Technik ekonomista**
4. **Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym**
5. **Ślusarz**
6. **Robotnik budowlany**
7. **Technik mechanik**
8. **Krawiec**
9. **Murarz**
10. **Mechanik samochodów osobowych**

* Pięć z wymienionych zawodów jest jednocześnie na najwyższych miejscach w rankingu zgłoszonych ofert (sprzedawca, szwaczka, robotnik budowlany, murarz i ślusarz)

Zawody deficytowe

(najbardziej poszukiwane w województwie)

1. **zawody z dziedziny handlu i usług:** telemarketer, pracownik call center, doradca finansowy, sprzedawca na targowisku/bazarze, opiekunowie: opiekun w domu pomocy społecznej i asystent nauczyciela przedszkola
2. **z zakresu prac biurowych:** pracownik kancelaryjny, sekretarka, urzędnik podatkowy
3. **spawacze:** spawacz metodą TIG, spawacz metodą MAG, spawacz metodą MIG
4. **monterzy:** monterów konstrukcji stalowych, monterów rurociągów przemysłowych, monter rusztowań

Poszukiwani przez Internet

Zawodem, który bije wszelkie rekordy popularności jest przedstawiciel handlowy – niemal 10% wszystkich ofert dotyczyło tego właśnie zawodu.

Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu mają już znacznie mniejszą popularność:

szwaczka

kierowca samochodu ciężarowego

specjalista ds. sprzedaży (wyższe)

księgowy

programista aplikacji (wyższe)

doradca klienta

agent sprzedaży bezpośredniej

specjalista ds. obsługi biznesu

pracownik obsługi biurowej

przedstawiciel medyczny (wyższe)

konsultant do spraw systemów

teleinformatycznych

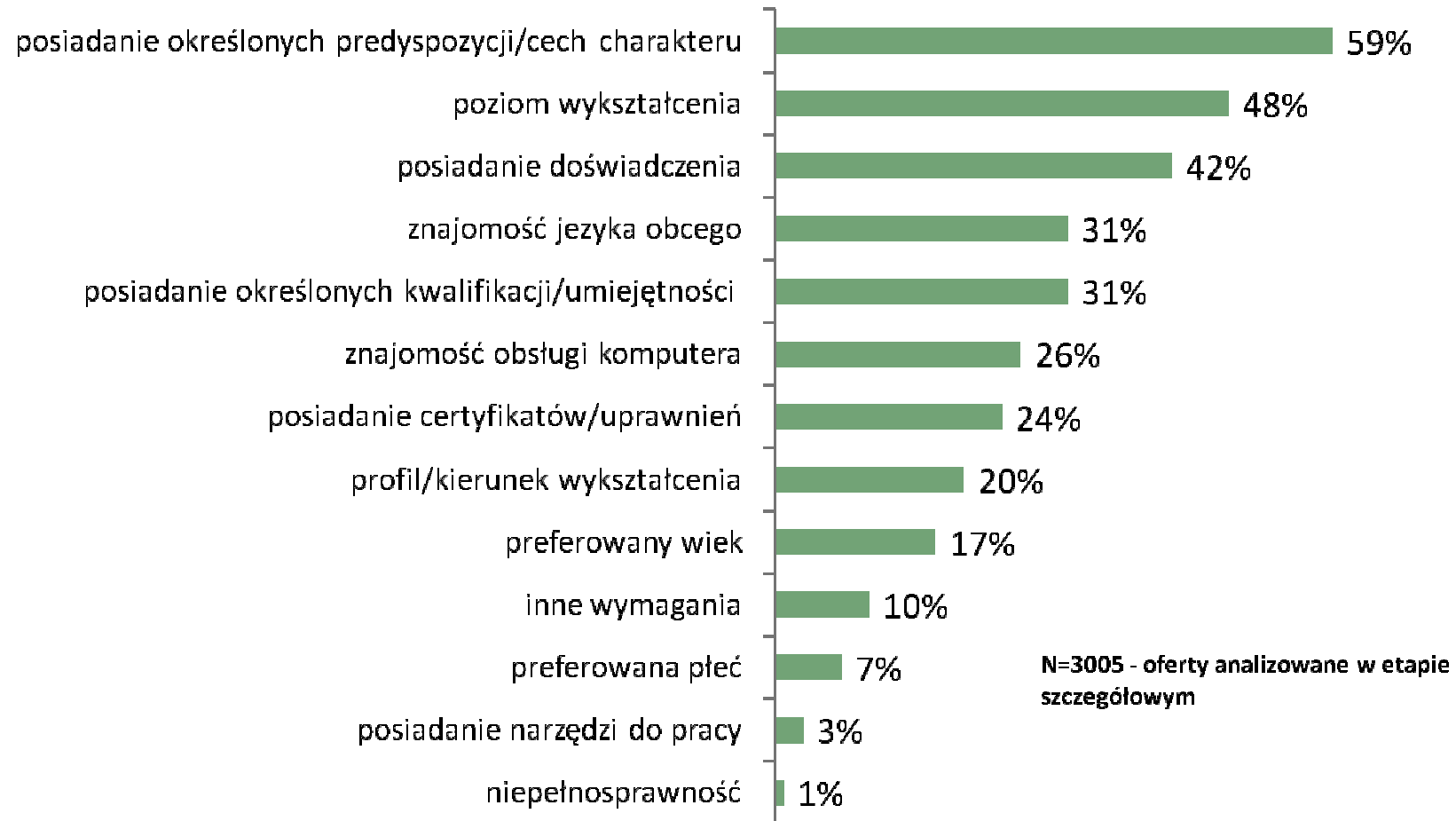
sprzedawca w branży przemysłowej

doradca finansowy (wyższe)

pracownik centrum obsługi telefonicznej

specjalista ds. marketingu i handlu (wyższe)

Wymagania pracodawców

Dokumenty/certyfikaty/uprawnienia

RODZAJ CERTYFIKATU/UPRAWNIENIA/DOKUMENTU	LICZBA OFERT	% WSKAZAŃ
Prawo jazdy kategorii B	487	16%
Prawo jazdy kategorii C+E	47	1,6%
Książeczka sanepid	38	1,3%
Świadectwo kwalifikacji (uprawnienia na przewóz rzeczy i/lub osób)/ładunków niebezpiecznych	32	1,1%
Uprawnienia na podnośniki, wózki unoszące, widłowe, suwnice	31	1,0%
Uprawnienia elektryczne	23	0,8%
Uprawnienia budowlane	21	0,7%
Aktualne badania psychologiczne	18	0,6%
Uprawnienia spawalnicze (MAG 135/111/141//TIG/Certyfikat EWE/IWE/NDT/PRS)	13	0,4%
Prawo wykonywania zawodu	13	0,4%
Prawo jazdy kategorii C	11	0,4%
Zaświadczenie o niekaralności	10	0,3%
Uprawnienia do prowadzenia ksiąg finansowych/ACCA/rewidenta/rachunkowości/księgowości	9	0,3%
Uprawnienia do wykonywania prac na wysokości	4	0,1%
Uprawnienia informatyczne, IT: sprzęt i systemy operacyjne/MCP/AIX/MCP/MCSA/OCA/OCP/ISEB/ ISTQB/Cisco/CCNA/EMC	4	0,1%